

ผลการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดที่มีต่อการตระหนักรู้ในตนเองของ
นักเรียนประถมศึกษา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECTS OF THAI LANGUAGE READING COMPREHENSION ACTIVITIES USING REFLECTIVE
THINKING TECHNIQUE ON SELF AWARENESS OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Elementary Education

Department of Curriculum and Instruction

FACULTY OF EDUCATION

Chulalongkorn University

Academic Year 2022

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสะท้อน
คิดที่มีต่อการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนประถมศึกษา
โดย น.ส.พัชกุล แก้วกำพลนุชิต
สาขาวิชา ประถมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิริติ คุวสานนท์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรวรรณ วัฒนวรรณะกร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิริติ คุวสานนท์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.อภิชา แดงจำรูญ)

พัชกุล แก้วกำพลนุชิต : ผลการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดที่มีต่อการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนประถมศึกษา. (EFFECTS OF THAI LANGUAGE READING COMPREHENSION ACTIVITIES USING REFLECTIVE THINKING TECHNIQUE ON SELF AWARENESS OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS) อ.ที่ปรึกษาหลัก : ผศ. ดร.กิริติ คุวานนท์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองด้วยการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิด 2) เพื่อเปรียบเทียบการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนระดับชั้น Year 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) โครงการหลักสูตรนานาชาติ ปีการศึกษา 2565 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทย และวัฒนธรรมไทย ที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิด จำนวน 12 แผน 2) แบบสังเกตการพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนเป็นรายบุคคล 3) แบบวัดการตระหนักรู้ในตนเอง

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีการตระหนักรู้ในตนเองเพิ่มขึ้นทั้ง 3 องค์ประกอบ โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนการตระหนักรู้ในตนเองที่เพิ่มขึ้นสูงสุด ได้แก่ การประเมินตนเอง การตระหนักรู้ทางอารมณ์ และความเชื่อมั่นในตนเอง ตามลำดับ 2) นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดมีการตระหนักรู้ในตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สาขาวิชา   ประถมศึกษา
ปีการศึกษา   2565

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก .....

6380113527 : MAJOR ELEMENTARY EDUCATION

KEYWORD: Self-Awareness Reflective Thinking Technique Thai Language Reading
Comprehension Activities Elementary Students

Patchakul Keawgumpolnuchit : EFFECTS OF THAI LANGUAGE READING
COMPREHENSION ACTIVITIES USING REFLECTIVE THINKING TECHNIQUE ON
SELF AWARENESS OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS. Advisor: Asst. Prof. Kirati
Khuvasanond, Ph.D.

The purposes of the research were to 1) to develop self awareness by using the reflective thinking technique along with Thai language reading comprehension activities and 2) to compare the self awareness of the students by using the reflective thinking technique along with Thai language reading comprehension activities between before and after learning. The participants of this study were 30 students of Year 6 who were studying at Srinakharinwirot University Prasarnmit Demonstration School (Elementary) International Programme PPIP during 2022 academic year. The research instruments included 1) twelve lesson plans of Thai language reading comprehension 2) An observational form for the development of self-awareness of individual students and 3) self awareness assessment form

The results showed that 1) the student's self awareness improved. The most improved followed by Self-assessment, Emotional awareness and Self-confidence. 2) the student's self awareness had increased after participating in the reflective thinking technique along with Thai language reading comprehension activities at a significant level of .05

Field of Study: Elementary Education

Student's Signature .....

Academic Year: 2022

Advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือและความเอาใจใส่อย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิริติ คุวานนันทน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ เสนอแนะข้อคิดเห็น และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนเป็นกำลังใจให้ผู้เขียนสามารถผ่านพ้นปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ไปได้ด้วยดี ทำให้งานวิจัยนี้สมบูรณ์และสำเร็จได้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ในความรัก ความเมตตา และความกรุณาที่อาจารย์มอบให้ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรวรรณ ลัญฉวรรธนะกร ประธานกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.อภิชา แดงจำรูญ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ความรู้ ให้คำแนะนำ ในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์และถูกต้องมากยิ่งขึ้น และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภวรรณ สัจจพิบูล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงใจ สีเขียว ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมใจ ตั้งปณิธานสุข ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยศวีร์ สายฟ้า อาจารย์ ดร. ณภัทร ชัยมงคล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยวรรณ วิเศษสุวรรณภูมิ ที่ได้กรุณาสละเวลาในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะ คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาประถมศึกษาทุกท่านที่ได้ให้ความรู้และคำแนะนำ รวมทั้งเพื่อนๆ ในสาขาวิชาประถมศึกษาทุกคนที่เป็นกัลยาณมิตรที่ดี ที่คอยให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) คณะผู้บริหารโครงการหลักสูตรนานาชาติ และเพื่อนร่วมงาน ที่คอยช่วยเหลือ คอยเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยตลอดการทำวิทยานิพนธ์เสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และพี่สาวที่ให้ความรักความอบอุ่นใจ ให้การสนับสนุน คอยดูแลห่วงใย ช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน และเป็นกำลังใจที่สำคัญมาโดยตลอด ทำให้ผู้วิจัยผ่านพ้นปัญหาอุปสรรคต่างๆ ไปได้ ตลอดจนสำเร็จการศึกษา

ขอขอบคุณ คุณนิตยา แซ่ปูน และคุณพรประภา ศิลารักษ์ เพื่อนที่คอยให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือ คอยเป็นห่วง และให้คำแนะนำมาโดยตลอด

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

พัชกุล แก้วกำพลนุชิต

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....ค	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....ง	ง
กิตติกรรมประกาศ.....จ	จ
สารบัญ.....ฉ	ฉ
สารบัญตาราง.....ฅ	ฅ
สารบัญรูปภาพ.....ญ	ญ
บทที่ 1 บทนำ..... 1	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1	1
คำถามการวิจัย..... 8	8
วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 9	9
สมมติฐานการวิจัย..... 9	9
ขอบเขตของการวิจัย..... 9	9
คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย..... 10	10
ประโยชน์ที่ได้รับ..... 12	12
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 13	13
1. การตระหนักรู้ในตนเอง (Self-Awareness)..... 14	14
1.1 ความหมายของการตระหนักรู้ในตนเอง..... 14	14
1.2 ความสำคัญของการตระหนักรู้ในตนเอง..... 15	15
1.3 องค์ประกอบของการตระหนักรู้ในตนเอง..... 16	16
1.4 การพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเอง..... 21	21
1.5 การวัดประเมินการตระหนักรู้ในตนเอง..... 28	28

1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
2. การสะท้อนคิด (Reflection)	32
2.1 ความหมายของการสะท้อนคิด	32
2.2 ความสำคัญของการสะท้อนคิด.....	33
2.3 กระบวนการสะท้อนคิด	35
2.4 เทคนิคการสะท้อนคิด.....	39
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสะท้อนคิด.....	44
3. เทคนิคผังกราฟิก	46
3.1 ความหมายของผังกราฟิก.....	46
3.2 รูปแบบผังกราฟิกประเภทต่างๆ	47
3.3 ประโยชน์ของผังกราฟิกที่มีต่อการเรียนรู้ของนักเรียน.....	61
3.4 ผังกราฟิกกับการเรียบเรียงความคิด	64
3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	65
4. การอ่านจับใจความ	67
4.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ.....	67
4.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ	68
4.3 หลักการสอนอ่านจับใจความ.....	69
4.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	79
5. กรอบแนวคิดการวิจัย.....	81
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	82
1. การศึกษาทบทวนวรรณกรรม	82
2. การออกแบบการวิจัย (Research Design)	82
3. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	83
4. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	83

4.1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	83
4.2. เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล	86
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	92
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวอย่างในการวิจัย	92
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย	93
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis).....	95
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	131
สรุปผลการวิจัย	131
อภิปรายผลการวิจัย	132
ข้อเสนอแนะ	141
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	141
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	141
บรรณานุกรม	143
ภาคผนวก	156
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	157
ภาคผนวก ข หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ และหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย	159
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	167
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	177
ภาคผนวก จ คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล	326
ภาคผนวก ฉ ตัวอย่างผลงานนักเรียน	342
ภาคผนวก ช รูปภาพขณะทำกิจกรรม	355
ประวัติผู้เขียน	361

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ตัวชี้วัดพฤติกรรมการตระหนักรู้ในตนเองของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.....	19
ตารางที่ 2 การสังเคราะห์องค์ประกอบของการตระหนักรู้ในตนเอง.....	20
ตารางที่ 3 การสังเคราะห์ขั้นตอนการพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเอง.....	23
ตารางที่ 4 การสังเคราะห์การวัดประเมินการตระหนักรู้ในตนเองที่ใช้ในงานวิจัย.....	28
ตารางที่ 5 การสังเคราะห์หลักการสอนอ่านจับใจความ.....	72
ตารางที่ 6 สารและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทยสาระที่ 1 การอ่าน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	78
ตารางที่ 7 แบบแผนการทดลอง One Group Pretest – Posttest Design.....	83
ตารางที่ 8 จำนวนคาบและเนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	84
ตารางที่ 9 ข้อเสนอแนะในการปรับแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ.....	86
ตารางที่ 10 ค่าสถิติข้อมูลพื้นฐานของตัวอย่าง.....	92
ตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบคะแนนการตระหนักรู้ในตนเองก่อนการทดลองและหลังการทดลอง.....	93
ตารางที่ 12 การสังเคราะห์พฤติกรรมด้านการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนเป็นรายบุคคล.....	95
ตารางที่ 13 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	327
ตารางที่ 14 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดการตระหนักรู้ในตนเอง.....	334
ตารางที่ 15 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสังเกตการพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองเป็นรายบุคคล.....	338

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ตัวอย่างผังความคิดเรื่องการใช้ MIND MAP.....	51
ภาพที่ 2 ตัวอย่างผังมโนทัศน์เรื่องสัตว์.....	52
ภาพที่ 3 ตัวอย่างผังแมงมุมเรื่องการวัด.....	52
ภาพที่ 4 ตัวอย่างผังลำดับขั้นตอนการสอนแบบจุลภาค.....	52
ภาพที่ 5 ตัวอย่างผังก้างปลาหาสาเหตุของการประพลาติมิตระเปียบวินัยของนักเรียน.....	53
ภาพที่ 6 ตัวอย่างผังวัฏจักรแสดงกระบวนการวางแผนการสอนของแจกการ์ด.....	53
ภาพที่ 7 ตัวอย่างผังวงกลมซ้อนหรือเวินไดอะแกรมแสดงความสัมพันธ์ของวัตถุประสงค้ 3 ด้าน.....	53
ภาพที่ 8 ตัวอย่างผังพล็อตไดอะแกรม.....	54
ภาพที่ 9 ตัวอย่างผังวีไดอะแกรม แผนผังรูปตัววี ของโกวิน (Novak and Gowin, 1984:3).....	54
ภาพที่ 10 ผังใยแมงมุม ของวรรณาท รักสกุลไทย (2561: 24).....	55
ภาพที่ 11 ผังมโนทัศน์ ของวรรณาท รักสกุลไทย (2561: 25).....	55
ภาพที่ 12 เวนน์ไดอะแกรม ของ วรรณาท รักสกุลไทย (2561: 26).....	56
ภาพที่ 13 ผังกราฟิกแบบทีชาร์ตทางเดียว ของวรรณาท รักสกุลไทย (2561: 26).....	56
ภาพที่ 14 ผังกราฟิกแบบทีชาร์ตสองทาง ของ วรรณาท รักสกุลไทย (2561: 27).....	56
ภาพที่ 15 ผังกราฟิกรูปวายชาร์ต ของวรรณาท รักสกุลไทย (2561: 27).....	57
ภาพที่ 16 ผังกราฟิก PMI Chart (Plus, Minus, Interesting) ของ วรรณาท รักสกุลไทย (2561: 27)	57
ภาพที่ 17 ผังกราฟิกข้อเท็จจริง/ความคิดเห็น ของ วรรณาท รักสกุลไทย (2561: 28).....	57
ภาพที่ 18 ผังกราฟิกแบบตารางสัมพันธ์ ของวรรณาท รักสกุลไทย (2561: 28).....	58
ภาพที่ 19 ผังก้างปลา ของ วรรณาท รักสกุลไทย (2561: 29).....	58
ภาพที่ 20 ผังใยแมงมุม ของ วรรณาท รักสกุลไทย (2561: 29).....	58

ภาพที่ 21 ผังแสดงเหตุผล ของวรรณาท รักสกุลไทย (2561: 30).....59

ภาพที่ 22 ผังลูกโซ่ ของ วรรณาท รักสกุลไทย (2561: 31) 59

ภาพที่ 23 เส้นเวลา ของวรรณาท รักสกุลไทย (2561: 31).....60

ภาพที่ 24 ผังวัฏจักรหรือวงจร ของ วรรณาท รักสกุลไทย (2561: 32).....60

ภาพที่ 25 ผังกราฟิกแบบ Branching Diagram ของ วรรณาท รักสกุลไทย (2561: 32).....60

ภาพที่ 26 แผนภูมิต้นไม้ ของ วรรณาท รักสกุลไทย (2561: 33).....61

ภาพที่ 27 ตัวอย่างแบบสังเกตการพัฒนาด้านการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนเป็นรายบุคคล 88

ภาพที่ 28 ตัวอย่างแบบวัดการตระหนักรู้ในตนเอง.....89

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม และการเติบโตอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี ส่งผลกระทบต่อเด็กเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในด้านการดำเนินชีวิต การที่เด็กจะใช้ชีวิตอยู่บนพื้นฐานในการเปลี่ยนแปลงนี้ได้อย่างมีความสุขนั้นต้องอาศัยความสามารถในการปรับตัวให้พร้อมที่จะเผชิญปัญหา และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา สิ่งที่เป็นตัวช่วยในการรับรู้และตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้นั้นคือ ทักษะชีวิต (กมลวรรณ ศรีสำราญ และ อรพรรณ บุตรกัตถุญ, 2562) ข้อมูลจากกรมสุขภาพจิต (2562) พบว่า ปัญหาที่พบบ่อยในเด็ก คือ ความเครียดหรือความวิตกกังวล ซึ่งอาจนำไปสู่พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์หรือเหตุการณ์ที่เป็นอันตราย ปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นจากการที่เด็กไม่ได้รับการเตรียมความพร้อมในการดำเนินชีวิตและการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต โดยเฉพาะเรื่องทักษะชีวิต (life skills) การเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อการดำรงชีวิตของเด็กในยุคนี้จึงมีความสำคัญและจำเป็น ระบบหลักสูตรจึงควรเน้นเรื่องทักษะสมรรถนะ เพื่อให้เด็กมีทักษะชีวิต (สมพงษ์ จิตระดับ, 2561) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544) และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) กล่าวว่า ทักษะชีวิตเป็นความสามารถของบุคคลที่จะจัดการกับปัญหาต่าง ๆ รอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต สำหรับเด็กในวัยเรียนคือ เด็กช่วงวัยอายุ 6-12 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงชั้นประถมศึกษา ควรได้รับการเสริมสร้างพัฒนาทักษะชีวิตพื้นฐานที่สำคัญ 2 ด้าน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ทักษะชีวิตด้านเจตคติ มี 2 องค์ประกอบ คือ ความภูมิใจในตนเอง และความตระหนักรู้ในตนเอง 2) ทักษะชีวิตด้านทักษะ มี 2 องค์ประกอบ คือ การสร้างสัมพันธภาพ และการสื่อสารหรือทักษะทางสังคม ทักษะชีวิตดังกล่าวนี้จะ เป็นพื้นฐานด้านบุคลิกภาพที่สำคัญ ที่เด็กควรได้รับการพัฒนาอย่างจริงจัง (ประไพ ประดิษฐ์สุขถาวร, 2558) เด็กที่มีทักษะชีวิตที่ดีจะช่วยให้เด็กรู้จักที่จะอยู่กับตัวเอง รู้จักการมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความบากบั้น รู้จักคิด เมื่อพบปัญหาสามารถแก้ไขปัญหานั้นได้ รู้จักปรับตัวที่จะอยู่ในสังคม เป็นภูมิคุ้มกันสร้างความเข้มแข็งให้เด็กรู้จักดูแลตนเองและพึ่งตนเองได้ในที่สุด (เอกพจน์ สืบญาติ, 2561)

การที่เด็กมีทักษะชีวิตอยู่ในระดับต่ำ มีปัญหาด้านพฤติกรรมและอารมณ์ ส่วนหนึ่งมีผลมาจากความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ซึ่งเป็นทักษะที่เด็กต้องเรียนรู้ควบคู่ไปกับความรู้ทางวิชาการ เป็นความสามารถในการรับรู้อารมณ์ของตนเองและผู้อื่น สามารถบริหารจัดการอารมณ์ได้อย่าง

เหมาะสม ความฉลาดทางอารมณ์นั้นเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้เด็กสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข และประสบความสำเร็จ (Goleman, 1998) กรมสุขภาพจิต (2543) อธิบายว่า อีคิว หรือความฉลาดทางอารมณ์ คือ ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข การที่เด็กมีความฉลาดทางอารมณ์ จะช่วยให้เด็กพัฒนาศักยภาพของตนเองในการดำเนินชีวิตได้ดี เด็กที่มีความฉลาดทางอารมณ์ รู้จัก เข้าใจ และควบคุมอารมณ์ของตนเองให้สอดคล้องกับวัย มีการประพฤติปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม จะทำให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมที่เหมาะสม สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่น ๆ ในสังคมได้อย่างดี (กุลนิดา เต็มชวาลา และ สุวรรณีย์ พุทธิศรี, 2555) ทั้งนี้ Goleman (1998) ระบุว่า ความฉลาดทางอารมณ์ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1. Self-Awareness การตระหนักรู้ในตัวเอง 2. Self-Regulation การสามารถควบคุมตัวเองได้ 3. Motivation การมีแรงจูงใจจากภายใน 4. Empathy รู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น 5. Social Skill สร้างความสัมพันธ์ที่ดี

การตระหนักรู้ในตนเองนั้นเป็นหนึ่งในองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์และองค์ประกอบของทักษะชีวิตที่สำคัญ ทศพร ประเสริฐสุข (2554) ได้ให้ความหมายว่า ความฉลาดทางอารมณ์คือความสามารถลักษณะหนึ่งของบุคคลที่จะตระหนักถึงความรู้สึก ความคิด และอารมณ์ของตนเอง และของผู้อื่น สามารถควบคุมอารมณ์และแรงกระตุ้นภายในตลอดจนสามารถรอคอยการตอบสนอง ความต้องการ ของตนเองได้อย่างเหมาะสมถูกกาลเทศะ สามารถให้กำลังใจตนเองในการที่จะเผชิญกับอุปสรรค และข้อขัดแย้งต่างๆ ได้อย่างไม่คับข้องใจ รู้จักขจัดความเครียดที่จะขัดขวางความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อันมีค่าของตนเองได้ สามารถขึ้นนำความคิดและการกระทำของตนเองในการทำงาน ร่วมกับผู้อื่นทั้งใน ฐานะผู้นำหรือผู้ตามได้อย่างมีความสุขจนประสบความสำเร็จในการเรียน ความสำเร็จในอาชีพ ตลอดจนประสบความสำเร็จในชีวิต นอกจากนี้ World Health Organization (2020) และ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554) ได้กำหนดให้การตระหนักรู้ในตนเองเป็นองค์ประกอบของทักษะชีวิตที่สำคัญ ที่จะสร้างและพัฒนาเป็นภูมิคุ้มกันชีวิตให้กับเด็กและเยาวชน ในสภาพสังคมปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับอนาคตไว้ Goleman (1995) กล่าวว่า การตระหนักรู้ในตนเองคือพื้นฐานของความงอกงามและการประสบความสำเร็จของบุคคล (self-awareness is the foundation of personal growth and success) การตระหนักรู้ในตนเอง (Self-Awareness) เป็นความสามารถในการรู้เท่าทันอารมณ์ความรู้สึกของตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ รู้สาเหตุและผลของการแสดงออกทางอารมณ์ สามารถประเมินตนเองได้ มีความมั่นใจในความมีคุณค่าและความสามารถของตนเอง ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การตระหนักรู้ในอารมณ์

(Emotional Awareness) การประเมินตนเอง (Self-Assessment) และความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-Confidence) ทั้งนี้ ฉันทพร ทวีชัย (2555) กล่าวว่า การที่นักเรียนส่วนใหญ่มีการตระหนักรู้ในตนเองในระดับต่ำ ทำให้นักเรียนไม่สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ด้วยตนเอง ซึ่งสังเกตได้จากการที่นักเรียนไม่สามารถยืดหยุ่นในการจัดการกับปัญหาและการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์เฉพาะหน้าได้ ตลอดจนไม่สามารถสื่อสารความต้องการของตนเองออกมาได้อย่างมั่นใจ รวมไปถึงการที่นักเรียนไม่สามารถเผชิญกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปและโน้มน้าวตามผู้อื่นได้ง่าย ดังนั้นการพัฒนาเด็กให้เกิดการตระหนักรู้ในตนเองจะเป็นเกราะป้องกันให้ผู้เรียนสามารถเผชิญกับปัญหาที่เกิดขึ้นและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (Eurich, 2018)

การตระหนักรู้ในตนเองเป็นสิ่งที่ครูสามารถพัฒนาให้แก่ผู้เรียนได้ โดยพัฒนาให้เกี่ยวข้องกับบริบทการใช้ชีวิตของนักเรียนทั้งการใช้ชีวิตในสังคมโรงเรียน และการใช้ชีวิตในครอบครัว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559) ซึ่งควรเริ่มพัฒนาตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษา เพราะเด็กในวัย 6-12 ปี เป็นวัยแห่งการเรียนรู้ และเป็นช่วงอายุที่เด็กมีพัฒนาการจากวัยเรียนเข้าสู่วัยรุ่นตอนต้น มีพัฒนาการด้านร่างกาย สังคม และความคิดเปลี่ยนแปลงมากที่สุด เหมาะสมที่สุดในการปลูกฝังคุณลักษณะพึงประสงค์ ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ และจิตใจ อีกทั้งการเสริมสร้างทักษะชีวิตเป็นกระบวนการที่ต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ (กระทรวงสาธารณสุข, 2555) โดยเด็กจะสามารถพิจารณาและวิจารณ์ตนเอง เริ่มเข้าใจกฎเกณฑ์และสร้างสัมพันธภาพที่มีความหมายกับผู้อื่น เด็กจะได้มีทักษะความรู้ที่สามารถนำไปต่อยอดในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น การรู้จักจุดแข็ง จุดอ่อนของตนเอง การมีเป้าหมายในการดำเนินชีวิต เข้าใจความรู้สึกของตนเอง จะช่วยให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างดี มีความพร้อมต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป ซึ่งบางครั้งอาจเกิดขึ้นโดยไม่สามารถเตรียมตัวมาก่อนล่วงหน้าได้ (ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย, 2560) การตระหนักรู้ในตนเองจะทำให้เด็กมีความสามารถในการปรับพฤติกรรมหรือสามารถควบคุมพฤติกรรม ความคิด และความรู้สึกที่ไม่พึงปรารถนาไปสู่การแสดงออกพฤติกรรมที่เหมาะสมได้ ดังนั้น การพัฒนาเด็กในด้านความรู้เพียงด้านเดียวจึงไม่เพียงพอ ควรพัฒนาด้านความรู้ควบคู่ไปกับทักษะชีวิต โดยเฉพาะในด้านการตระหนักรู้ในตนเอง เพื่อให้เด็กมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในปัจจุบัน ผู้วิจัยพบว่า นักเรียนในช่วงวัย 11-12 ปี นั้นขาดความมั่นใจในการแสดงออกทั้งทางความคิดและการกระทำ ขาดความคิดในการพัฒนาตนเอง ไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับ สรวงมณฑ์ สิทธิสมาน (2562) กล่าวว่า

เด็กในปัจจุบันไม่รู้จักวิธีแก้ไขปัญหาที่เหมาะสม เกิดความสับสน หุนหันพลันแล่น ขาดความยับยั้งชั่งใจ อาจนำมาสู่ความรุนแรง ต้องได้รับการพัฒนาที่ดีที่ต้องอาศัยการเรียนรู้และประสบการณ์ ทั้งนี้ ผลการสำรวจในปี 2562-2563 ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พบว่า นักเรียนไทยมีปัญหาด้านการถูกกลั่นแกล้ง ทั้งทางวาจา ความสัมพันธ์ และทางกายภาพ มีการใช้ช่องทางออนไลน์เป็นที่ระบายอารมณ์ เมื่อเด็กมีปัญหา เด็กมักหาทางออกหรือแก้ไขปัญหาไม่ได้ เกิดปัญหาเด็กกระทำผิดซ้ำ ในหลายปัญหาพบว่ามีปัญหาด้านบุคลิกภาพและจริยธรรม เช่น เด็กมีบุคลิกภาพและลักษณะนิสัยที่ไม่พึงประสงค์ มีความหย่อนยานทางคุณธรรม ปัญหาที่กล่าวมานี้มีสาเหตุที่เชื่อมโยงกับการตระหนักรู้ในตนเอง ทั้งการที่เด็กไม่สามารถแสดงอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ การปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ รอบตนเอง ความมั่นใจในควมมีคุณค่าและความสามารถของตนเอง ซึ่งเด็กในช่วงวัยประถมศึกษาตอนปลาย เป็นวัยที่มีความสับสนในการปรับตัวเพราะเป็นวัยที่ก้าวเข้าสู่วัยรุ่นตอนต้น จึงมีสภาวะที่ก่อให้เกิดความตึงเครียดทางอารมณ์และอาจเป็นสาเหตุผลักดันให้แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม อีกทั้งเด็กในช่วงวัยประถมศึกษาตอนปลายยังเป็นวัยที่กำลังก่อรูปแบบของบุคลิกภาพ ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เด็กได้รับมีอิทธิพลต่อชีวิตของเด็กในอนาคตเป็นอย่างมาก (สุขุมล เกษมสุข, 2548) เด็กวัยนี้จึงควรได้รับการฝึกทักษะชีวิต เพื่อเป็นพื้นฐานในการปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม เป็นที่ยอมรับของเพื่อนและบุคคลรอบข้าง รวมถึงเพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันและรับมือกับภัยในเด็ก (สมพงษ์ จิตระดับ, 2562)

การจะพัฒนาทักษะชีวิตในด้านการตระหนักรู้ในตนเองให้นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ควรพัฒนาในช่วงประถมศึกษาตอนปลายหรือช่วงอายุระหว่าง 9-12 ปี เนื่องจากเด็กวัยนี้จะเริ่มมีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น ทั้งพัฒนาการในด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม เด็กวัยนี้สามารถที่จะเข้าใจเหตุผล รู้จักการแก้ปัญหาสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรมได้ เด็กจะสามารถประมวลข้อมูลเกี่ยวกับตนเองได้มากขึ้น เริ่มประเมินคุณค่าของตัวเองจากผู้อื่นได้ สามารถรับข้อมูล เก็บข้อมูล และนำเอาข้อมูลนั้นออกมาใช้ได้ เด็กวัยนี้จะเข้าใจอารมณ์ที่มีความซับซ้อนมากขึ้น สิ่งที่ต้องพัฒนาในด้านอารมณ์ของเด็กวัยนี้คือ ฝึกให้เด็กมีความเข้าใจอารมณ์ของตนเอง อารมณ์ของผู้อื่น การรู้จักควบคุมอารมณ์ และการรู้จักแสดงอารมณ์อย่างเหมาะสม (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2549) นอกจากนี้ เด็กวัยประถมศึกษาตอนปลายจะเริ่มมีการเปรียบเทียบบุคลิกภาพระหว่างตนเองกับเพื่อน และเพื่อนนั้นมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาจุดเด่น จุดด้อยของเด็ก ซึ่งพัฒนาไปสู่การเห็นคุณค่าในตัวเอง (เพ็ญทิไล ฤทธาคนานนท์, 2550) ทั้งนี้ การพัฒนาทักษะชีวิตด้านการตระหนักรู้ในตนเองจะทำให้เด็กสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ (Sutton, 2016) ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดและได้ผลดีที่สุดที่จะทำให้เด็กคนหนึ่งมีเกราะป้องกันตัวเองจากปัญหาต่าง ๆ (วัจนินทร์ โรหิตสุข, 2555)

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554) กล่าวว่า การพัฒนาการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้ความถนัด ความสามารถ จุดเด่นจุดด้อยของตนเอง เข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล รู้จักตนเอง ยอมรับ เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่น มีเป้าหมายในชีวิตและมีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งStarfish Academy (2564) ได้เสนอแนวทางในการจัดกิจกรรมการสอนของครูที่ช่วยส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเอง โดยให้นักเรียนตั้งคำถามกับตัวเองในเรื่องความชอบ ความสนใจ และบุคลิกภาพของตนเอง ฝึกให้นักเรียนปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น จากนั้นทำการจดบันทึกในแต่ละวัน สะท้อนตัวเองผ่านการเรียนรู้ และทบทวนตัวเอง ขณะเดียวกัน Eurich (2018) ได้เสนอวิธีการเพิ่มการตระหนักรู้ในตนเอง โดยจดบันทึกการเรียนรู้ ความคิด เรื่องที่ต้องทำ หรือความรู้สึกบางอย่างเมื่อมีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นอย่างเฉพาเจาะจง ฝึกรับฟังอย่างลึกซึ้ง ขอความคิดเห็นหรือสอบถามสิ่งที่ปรากฏในสายตาผู้อื่น ฝึกการสะท้อนตนเอง ด้วยการย้อนกลับไปหาคำตอบของสิ่งที่อยู่ลึกภายใน โดยสามารถฝึกสะท้อนได้จากหลากหลายสถานการณ์ ช่วยทำให้ได้เห็นมุมมองใหม่ที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับ Waterloo University (2022) ที่เสนอแนวทางการพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองไว้คือ ใช้แนวทางการสะท้อนตัวตนออกมา โดยอาจใช้คำถามเป็นตัวนำทาง เช่น ให้บอกข้อดี และข้อเสียของตนเอง สิ่งที่มีคุณค่าที่สุดสำหรับตนเอง สอบถามข้อสะท้อนคิด (Feedback) เพื่อให้รู้และเข้าใจในจุดอ่อน จุดแข็งของตนเองมากขึ้น ซึ่งหากเข้าใจและยอมรับจะทำให้สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ได้อย่างรวดเร็ว จากที่กล่าวมานี้จะพบว่าการสะท้อนคิดนั้นเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเอง การฝึกสะท้อนคิดด้วยตนเองเป็นประจำจะช่วยให้มีการพัฒนาทักษะการคิด จนกระทั่งเกิดมุมมองหรือแนวคิดใหม่ที่ได้จากการสะท้อนคิดด้วยตนเองและสามารถนำสิ่งที่ได้จากการสะท้อนคิดไปประยุกต์ใช้กับสิ่งที่จะเกิดขึ้นต่อไปได้ ทำให้มีความเข้าใจตนเองและบุคคลอื่นมากขึ้น รวมถึงมีความเข้าใจธรรมชาติ เข้าใจความเป็นมนุษย์อย่างที่เป็นจริง เป็นระดับความเข้าใจที่สูง (วัลภา คุณทรงเกียรติ, 2543) ทั้งนี้ อัจฉริกา ไพศาลศรีสมสุข (2559) กล่าวว่า ทุกคนมีการสะท้อนคิดในทุกวันแต่ไม่ลึกซึ้งเท่าการเขียนสะท้อนคิด การเขียนสะท้อนคิดจะช่วยให้เกิดความชัดเจน และเข้าใจในสิ่งที่กำลังเรียนรู้ เป็นการสะท้อนประสบการณ์และความคิดเห็นต่อเหตุการณ์หรือข้อมูลที่ได้พบ เป็นการแสดงความคิดและความรู้สึกเพื่อการเรียนรู้และได้รับความรู้ด้วยตนเอง เมื่อบุคคลได้สะท้อนความเป็นตัวเองออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ทางบวกของตนเองเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในชีวิต โดยอาจมีการถ่ายทอดประสบการณ์ที่มีค่าซึ่งกัน

และกัน จะทำให้บุคคลเปลี่ยนแปลงการตระหนักรู้ไปในทิศทางที่ดี (Morin, 2003) ซึ่งเครื่องมือที่สะท้อนความคิดให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดีคือ ผังกราฟิก (สุทธิมาศ อภิรักษ์วิชัย, 2559)

เมื่อพิจารณาการสะท้อนคิด พบว่า เทคนิคการสะท้อนคิดมีความสอดคล้องกับขั้นตอนการอ่านจับใจความ การอภิปรายจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ที่กว้างขวางมากขึ้น ช่วยพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ เช่น การแสดงความคิดเห็น การวิพากษ์วิจารณ์ ทักษะการคิด ซึ่งรวมถึงการสะท้อนคิดด้วย (ทีศนา แคมมณี, 2562) การใช้คำถามเป็นวิธีกระตุ้นเพื่อสืบสอบความคิดของนักเรียน (Benton, 2014) การเขียนบันทึกทำให้นักเรียนสามารถสะท้อนคิดออกมาได้อย่างเป็นรูปธรรมมากที่สุด มีผลต่อพฤติกรรมและการเรียนรู้ของนักเรียน การยอมรับความแตกต่างทางความคิด ทำให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นและสะท้อนคิดตามความเป็นจริง รวมทั้งการให้ข้อสังเกตเพื่อสะท้อนสิ่งที่นักเรียนปฏิบัติ เป็นการช่วยให้สิ่งที่นักเรียนสะท้อนคิดมีความชัดเจนและเหมาะสมมากขึ้น (Costa & Kallick, 2008) การสะท้อนคิดจากเรื่องที่อ่านจะช่วยให้มีการประยุกต์ใช้ความรู้ในการแก้ปัญหา มีการคิดทบทวนพิจารณาไตร่ตรองถึงปัญหาหรือสิ่งที่ผิดพลาด เปลี่ยนปัญหาหรือประสบการณ์ที่ได้จากการปฏิบัติจริงเป็นความรู้และนำความรู้ที่ได้นั้นไปปรับใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ (คัทธรียา รัตนวิมล, 2558) นอกจากนี้ยังเป็นการพัฒนาความคิด ทำให้ผู้อ่านมีความรู้มากขึ้น มีข้อคิดเห็นต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ทำให้สามารถนำความรู้ ความคิดเห็น แลกเปลี่ยนกับผู้อื่นได้ การอ่านทำให้รู้ในสิ่งที่ไม่รู้ หรือรู้เพิ่มขึ้นในมิติใหม่ ๆ จากวิสัยทัศน์ของผู้อื่น ดังนั้นการอ่านจึงมีส่วนสำคัญในการแสวงหาความรู้ พัฒนาความคิด นำมาซึ่งการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ในสังคมโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อัจฉรา ชิวพันธ์, 2553) การอ่านช่วยแก้ปัญหาคำถามดำรงชีวิตในสังคมได้ การเลือกอ่านสาระความรู้ให้ตรงกับปัญหาหรือความต้องการในการแก้ไขปัญหานั้น ๆ จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจสภาพปัญหาได้ดีขึ้น รวมทั้งสามารถหาแนวทางแก้ไข หรือข้อเสนอแนะสำหรับการปฏิบัติตัวให้เหมาะสมได้หลากหลายแนวทาง เพื่อนำมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (สมพร แผงพิพัฒน์, 2555) สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่านให้นักเรียนตีความ แปลความ ขยายความ จับใจความสำคัญเชิงวิเคราะห์ วิวิจารณ์ ซึ่งที่กล่าวมานี้ การอ่านจับใจความจึงมีความเหมาะสมกับผู้เรียนในวัยประถมศึกษาตอนปลาย และครูสามารถนำเทคนิคของการสะท้อนคิดมาใช้ในการจัดกิจกรรมการอ่านเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองให้ผู้เรียนได้ ทั้งการอภิปราย การใช้คำถาม การเขียนบันทึก การยอมรับความแตกต่างทางความคิด และการให้ข้อสังเกตเพื่อสะท้อนสิ่งที่นักเรียนปฏิบัติ ธีระศักดิ์ จิระตราชู (2561) กล่าวว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีและวรรณกรรมโดยใช้วงจรการสะท้อนคิด ภายใต้นี้อาวรรณคดี

และวรรณกรรมนั้นส่งผลต่อการเรียกคืน สืบสอบประสบการณ์ ความรู้สึก พฤติกรรมในอดีตของนักเรียนที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการเชื่อมโยงเหตุการณ์ ประเด็นสำคัญ พฤติกรรมของตัวละคร โดยนักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็น แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเป็นอิสระ เกิดบรรยากาศของการรับฟังซึ่งกันและกัน เห็นอกเห็นใจ ร่วมยินดี จึงทำให้นักเรียนมีการตระหนักรู้ในตนเองที่เพิ่มขึ้น เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงประจักษ์

การอ่านจับใจความเป็นทักษะที่นำมาซึ่งการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อัจฉรา ชิวพันธ์, 2553) เป็นการอ่านที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจและจดจำเนื้อความ ความรู้ และความคิดที่ผู้เขียนบันทึกไว้ เพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่อง หลังจากอ่านจบแต่ละครั้งแล้วสามารถรับรู้และทำความเข้าใจได้ตรงตามความมุ่งหมายของผู้เขียน (โสภณ สาทรสัมฤทธิ์ผล, 2558) ในการสอนอ่านครูควรคำนึงถึงพัฒนาการในการอ่านของนักเรียนในแต่ละวัย เพื่อให้สามารถพัฒนานักเรียนและประเมินความสามารถในการอ่านของนักเรียนได้สอดคล้องตามพัฒนาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กำหนดมาตรฐานในการสอนอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ทำให้นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง อธิบายความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยของคำ ประโยค ข้อความ สำนวนโวหารจากเรื่องที่อ่าน เข้าใจคำแนะนำ คำอธิบายในคู่มือต่างๆ แยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านและนำความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน และเห็นคุณค่าสิ่งที่อ่าน ซึ่งระดับความสามารถในการอ่านจับใจความที่เหมาะสมสำหรับการใช้เทคนิคการสะท้อนคิดจากกิจกรรมอ่านจับใจความที่มีผลต่อการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนประถมศึกษา คือ ระดับการนำไปใช้ เนื่องจากเป็นการอ่านที่ผู้อ่านใช้ความสามารถในการนำสิ่งที่เรียนรู้จากอ่านไปเชื่อมโยงกับความรู้เดิมของตนและนำไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์อื่น ๆ ได้ (มณีรัตน์ สุโขศิริรัตน์, 2548) อย่างไรก็ตาม การอ่านจับใจความมีความสำคัญต่อผู้เรียนในทุกระดับชั้น เพราะจะทำให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่าน อีกทั้งแสดงความคิดเห็นได้แย้ง รวมทั้งเสนอแนวคิดใหม่ วิเคราะห์ สังเคราะห์ วิวิจารณ์ ประเมินค่าและนำความรู้ความคิดจากการอ่านมาพัฒนาตนเอง เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพและแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันได้ (นันทวรรณ โยธา, 2560) ทั้งนี้ การอ่านจับใจความก่อให้เกิดประโยชน์ที่ครอบคลุมการดำเนินชีวิตประจำวันของทุกคน ตั้งแต่การอ่านเพื่อความบันเทิง จนกระทั่งถึงการอ่านเพื่อการศึกษาหาความรู้ต่าง ๆ (อาภรณ์ พรรณ พงษ์สวัสดิ์, 2550)

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การตระหนักรู้ในตนเองเป็นสิ่งสำคัญในการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กและเยาวชนในการดำรงชีวิตท่ามกลางสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง ช่วยให้เด็กดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข การตระหนักรู้ในตนเองเป็นทักษะชีวิตที่ครูควรจะพัฒนาให้นักเรียน เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถประพฤติกติและปฏิบัติตนต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการตระหนักรู้ในตนเองพบว่า การสะท้อนคิดเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเอง เป็นกระบวนการคิด พิจารณาส่งต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล โดยเชื่อมโยงความรู้จากประสบการณ์เดิม เกิดเป็นความรู้ใหม่ แนวคิดใหม่ ที่นำไปสู่การปฏิบัติอย่างถูกต้องและเหมาะสม รวมทั้งช่วยให้เกิดความเข้าใจในตนเองมากขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจว่า หากนำเทคนิคการสะท้อนคิดมาใช้ในการอ่านจับใจความในวิชาภาษาไทย จะช่วยพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองให้นักเรียนได้หรือไม่ เนื่องจากการอ่านจับใจความผ่านวรรณคดี วรรณกรรม จะทำให้นักเรียนได้พบเรื่องราว เหตุการณ์และสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย ทำให้นักเรียนเห็นพฤติกรรมของตัวละคร ที่สามารถแสดงความคิดเห็นและสะท้อนคิดได้หลายแง่มุม ช่วยเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ความสามารถของนักเรียน นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้พิจารณานำผังกราฟิกมาใช้ร่วมกับการเขียนสะท้อนคิด เนื่องจากผังกราฟิกเป็นเครื่องมือที่ช่วยจัดข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ มองเห็นและอธิบายได้อย่างชัดเจน เห็นถึงความคิดรวบยอด ความสัมพันธ์ และความเป็นเหตุเป็นผล ช่วยให้เกิดทักษะกระบวนการคิด ดีความเปรียบเทียบ สรุป และเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกัน แสดงออกทางความคิดได้อย่างเป็นรูปธรรม เกิดความจำระยะยาว และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือความสามารถของผู้เรียนหลังสิ้นสุดการเรียนการสอน หากแนวทางดังกล่าวนี้สามารถใช้ส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองได้ ครูก็จะสามารถพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองให้นักเรียนควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอนอ่านจับใจความได้ ซึ่งนักเรียนจะได้รับทั้งความรู้และได้รับการพัฒนาทักษะชีวิตไปพร้อมกัน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดที่มีต่อการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนประถมศึกษา

คำถามการวิจัย

การจัดกิจกรรมอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดสามารถพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนได้หรือไม่อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองด้วยการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิด
2. เพื่อเปรียบเทียบการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดก่อนเรียนและหลังเรียน

สมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การสะท้อนคิดจะช่วยให้สามารถรับรู้ปรากฏการณ์ต่าง ๆ และตอบสนองต่อเหตุการณ์ได้ชัดเจนขึ้น เป็นการฝึกให้คุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทัศนคติ ค่านิยม อารมณ์ และจิตใจ ซึ่งตัวผู้สะท้อนจะสามารถมองเห็นได้ชัดเจนและเกิดการตระหนักได้ด้วยตนเอง เป็นการฝึกให้สะท้อนเชื่อมโยงสถานการณ์ต่าง ๆ มองเห็นปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาที่ชัดเจน สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (สถาปนข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ., 2560) และการอ่านจับใจความจากวรรณคดีและวรรณกรรม จะทำให้ผู้เรียนได้พบเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่หลากหลายจากเรื่องที่อ่าน สะท้อนสภาพสังคม ช่วยเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์และความสามารถของแต่ละคน เสริมสร้างจินตนาการ ความนึกคิด นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย, 2550) ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าการนำเทคนิคการสะท้อนคิดมาใช้ในกิจกรรมอ่านจับใจความจะช่วยเสริมสร้างและพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองได้ กล่าวคือ การอ่านจับใจความไม่เพียงแต่จะเป็นพื้นฐานสำคัญในการเข้าใจเรื่องที่อ่าน เป็นการอ่านเพื่อจับใจความหรือข้อคิด ความคิดสำคัญหลักของข้อความหรือเรื่องที่อ่าน แต่ยังเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เรื่องต่าง ๆ ช่วยให้ผู้อ่านได้เกิดการพัฒนาทั้งในด้านความรู้และความคิด นำความรู้ข้อคิดที่ได้มาประยุกต์ใช้พัฒนาตนให้เกิดประโยชน์ได้ การให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติวิเคราะห์เรื่องราวประสบการณ์ของผู้อื่น ประสบการณ์ของตนเองหรือรวบรวม ประสบการณ์ บทความ บทละคร ชีวิตจริงแล้วสรุปเป็นบทเรียน จะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเอง และเตรียมพร้อมในอนาคตเมื่อพบเจอภาวะวิกฤต (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2554) จากที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ว่า การตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้น Year 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) โครงการหลักสูตรนานาชาติ จำนวน 30 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วย

2.1) ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดกิจกรรมอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิด

2.2) ตัวแปรตาม ได้แก่ การตระหนักรู้ในตนเอง

3. เนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความเป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด ช่วงชั้น ของสาระการอ่าน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 การวิจัยครั้งนี้ใช้ เนื้อหาการอ่านจากวรรณคดี วรรณกรรม ข่าว และบทความที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ ในสังคม อย่างหลากหลาย

คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย

การตระหนักรู้ในตนเอง หมายถึง คุณลักษณะภายในสภาพจิตใจหรืออารมณ์ ที่บุคคลหนึ่ง ต้องจัดการ นำไปสู่ความเข้าใจ และยอมรับตนเองทั้งจุดเด่นและจุดด้อย ภายใต้สถานการณ์หนึ่ง ๆ อันจะแสดงผลออกได้ทางพฤติกรรม อัตลักษณ์ และทัศนคติ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่

การตระหนักรู้ทางอารมณ์ (Emotional Awareness) หมายถึง การรับรู้อารมณ์ ความรู้สึก ความคิด และการกระทำของตนเอง ซึ่งนำไปสู่ความเข้าใจในตนเองและการแสดงออกทาง อารมณ์ได้อย่างเหมาะสม เห็นคุณค่าในตนเอง

การประเมินตนเอง (Self-Assessment) หมายถึง การวิเคราะห์ ประเมินจุดเด่น และจุดด้อยของตนเองตามสภาพจริง มีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจากประสบการณ์ จากความคิดเห็นหรือข้อมูลป้อนกลับของผู้อื่น

ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-Confidence) หมายถึง ความมั่นใจในความสามารถ ของตนเอง สามารถตัดสินใจได้อย่างแน่วแน่ และมีความคิดที่มีเหตุผล

การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านในระดับการนำไปใช้ ที่ผู้อ่านสามารถแปลความหมาย จากเรื่องที่อ่านได้ เข้าใจเรื่องที่อ่าน เรียงลำดับเหตุการณ์ และบอกสาระสำคัญตามจุดมุ่งหมายของ ผู้เขียนได้ โดยอาจมีการจดบันทึกหรือจดจำไว้ในสมอง นำสิ่งที่เรียนรู้จากอ่านไปเชื่อมโยงกับความรู้ เดิมของตนและนำไปประยุกต์ ใช้กับสถานการณ์อื่น ๆ ได้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ

1. อ่านเรื่องคร่าว ๆ เพื่อให้ทราบประเด็นสำคัญของเรื่อง
2. อ่านเก็บรายละเอียด ทำความเข้าใจข้อความ เนื้อเรื่องในแต่ละย่อหน้า โดยอาจใช้เครื่องหมายกำกับ หรือเน้นข้อความด้วยปากกาเน้นข้อความ
3. ทำความเข้าใจในประเด็นสำคัญ สารสำคัญของเรื่อง
4. บอกใจความสำคัญของเรื่อง โดยเรียงลำดับ เรียบเรียงเรื่อง และจดบันทึก
5. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

เทคนิคการสะท้อนคิด หมายถึง การเขียนสะท้อนคิดโดยใช้เทคนิคการอภิปราย การใช้คำถาม การเขียนบันทึก การยอมรับความแตกต่างทางความคิด และการให้ข้อสังเกตเพื่อสะท้อนสิ่งที่นักเรียนปฏิบัติ โดยใช้ผังแสดงความคิดและผังแสดงเหตุผล

การใช้เทคนิคการสะท้อนคิดจากกิจกรรมอ่านจับใจความ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนเรื่องการอ่าน โดยให้นักเรียนจับใจความเรื่องที่อ่าน จากนั้นเขียนสะท้อนคิดโดยใช้เทคนิคการอภิปราย การใช้คำถาม การเขียนบันทึก การยอมรับความแตกต่างทางความคิด และการให้ข้อสังเกตเพื่อสะท้อนสิ่งที่นักเรียนปฏิบัติ โดยใช้ผังแสดงความคิดและผังแสดงเหตุผล จากนั้นเปรียบเทียบผลของการสะท้อนคิดที่มีต่อการตระหนักรู้ในตนเองก่อนเรียนและหลังเรียน ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

1. อ่านเรื่องคร่าว ๆ เพื่อให้ทราบประเด็นสำคัญของเรื่อง
2. อ่านเก็บรายละเอียด ทำความเข้าใจข้อความ เนื้อเรื่องในแต่ละย่อหน้า โดยอาจใช้เครื่องหมายกำกับ หรือเน้นข้อความด้วยปากกาเน้นข้อความ
3. ทำความเข้าใจในประเด็นสำคัญ สารสำคัญของเรื่อง
4. บอกใจความสำคัญของเรื่อง โดยเรียงลำดับ เรียบเรียงเรื่อง และจดบันทึก
5. สำรวจตนเองในด้านความรู้สึก สาเหตุของความรู้สึกที่เกิดขึ้น
6. วิเคราะห์สาเหตุของอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นโดยการบอกความรู้สึกของตนเอง
7. บรรยายและอภิปรายเหตุการณ์ ถ่ายทอดประสบการณ์ซึ่งกัน และทำการจดบันทึก
8. อธิบายความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง หาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาตนเอง
9. เขียนสะท้อนคิดในรูปแบบผังกราฟิก
10. สอบถามผู้อื่นเพื่อรับข้อมูลป้อนกลับ โดยครูเป็นผู้กระตุ้นให้คำแนะนำ เพื่อให้ นักเรียนรู้และเข้าใจในตนเองมากขึ้น

11.ตอบคำถามจากเรื่อง

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ผู้เรียนได้พัฒนาการตระหนักรู้ในตนเอง 3 องค์ประกอบ คือ การตระหนักรู้ทางอารมณ์ การประเมินตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเอง
2. ผู้เรียนมีการตระหนักรู้ในตนเอง เข้าใจผู้อื่น นำมาสู่การเขียนสะท้อนคิดอย่างสร้างสรรค์ และเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตในสังคม
3. ได้แนวทางการเสริมสร้างและพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองสำหรับนักเรียนระดับ ประถมศึกษาผ่านการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิด

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดที่มีต่อการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนประถมศึกษา ผู้วิจัยศึกษาทบทวนวรรณกรรมทั้งที่เป็นเอกสารภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ ดังรายการต่อไปนี้

1. การตระหนักรู้ในตนเอง (Self-Awareness)

- 1.1 ความหมายของการตระหนักรู้ในตนเอง
- 1.2 ความสำคัญของการตระหนักรู้ในตนเอง
- 1.3 องค์ประกอบของการตระหนักรู้ในตนเอง
- 1.4 การพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเอง
- 1.5 การวัดประเมินการตระหนักรู้ในตนเอง
- 1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตระหนักรู้ในตนเอง

2. การสะท้อนคิด (Reflection)

- 2.1 ความหมายของการสะท้อนคิด
- 2.2 ความสำคัญของการสะท้อนคิด
- 2.3 กระบวนการสะท้อนคิด
- 2.4 เทคนิคการสะท้อนคิด
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสะท้อนคิด

3. เทคนิคผังกราฟิก

- 3.1 ความหมายของผังกราฟิก
- 3.2 รูปแบบผังกราฟิกประเภทต่างๆ
- 3.3 ประโยชน์ของผังกราฟิกที่มีต่อการเรียนรู้ของนักเรียน
- 3.4 ผังกราฟิกกับการเรียบเรียงความคิด
- 3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคผังกราฟิก

4. การอ่านจับใจความ

- 4.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ
- 4.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ
- 4.3 หลักการสอนอ่านจับใจความ
- 4.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ

5. กรอบแนวคิดการวิจัย

1. การตระหนักรู้ในตนเอง (Self-Awareness)

การตระหนักรู้ในตนเองเป็นองค์ประกอบทักษะชีวิตที่สำคัญ ที่จะสร้างและพัฒนาเป็น ภูมิคุ้มกันชีวิตให้กับเด็กและเยาวชนในสภาพสังคมปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับอนาคต การตระหนักรู้ในตนเองเป็นสิ่งที่ครูสามารถพัฒนาให้แก่ผู้เรียนได้โดยพัฒนาให้เกี่ยวข้องกับบริบทการใช้ชีวิตของนักเรียน ทั้งการใช้ชีวิตในสังคมโรงเรียน และการใช้ชีวิตในครอบครัว (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2554) การที่ผู้เรียนมีการตระหนักรู้ในตนเองจะเป็นเกราะป้องกันให้ผู้เรียนสามารถเผชิญกับปัญหาที่เกิดขึ้นและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.1 ความหมายของการตระหนักรู้ในตนเอง

การตระหนักรู้ในตนเองเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการดำเนินชีวิต หากขาดการตระหนักรู้ในตนเองจะส่งผลกระทบต่ออารมณ์ความรู้สึก ความคิด และพฤติกรรมที่แสดงออก ซึ่งนักวิชาการแต่ละท่านได้ให้ความหมายของการตระหนักรู้ในตนเอง ดังนี้

Goleman (1998) กล่าวว่า การตระหนักรู้ในตนเองเป็นการตระหนักรู้ความรู้สึกและความโน้มเอียงของตนเอง หรือที่เรียกว่าสติสามารถหยั่งรู้โดยการสำรวจตนเอง รู้ถึงความเป็นไปได้ของตนเองต่อการตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ รอบตัว และความพร้อมของตนเอง สอดคล้องกับ Eurich (2018) ที่กล่าวว่า การตระหนักรู้ในตนเอง (Self-awareness) คือ ความสามารถในการมองเห็นและเข้าใจในตัวเอง สามารถแสดงอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งนี้ Duval and Wicklund (1972) ให้ความหมายว่า การตระหนักรู้ในตนเอง คือ คุณลักษณะการรับรู้ภายในตนเองที่มีผลมาจากปฏิกิริยาของตนเองต่อสังคม แวดล้อมมีความสัมพันธ์กับอุดมการณ์ ทักษะการสื่อสาร และการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ รอบตนเอง ซึ่ง กรมสุขภาพจิต (2543) เรียกการตระหนักรู้ในตนเองว่า “การรู้จักอารมณ์ของตนเอง” กล่าวคือ เข้าใจความรู้สึกที่เกิดขึ้น รวมไปถึงความสามารถในการ แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้อย่างเหมาะสมในสถานการณ์ที่แตกต่างกันโดยให้ความสำคัญของการ ตระหนักรู้ในตนเองไปในด้านจิตใจ นอกจากนี้ ยอดแก้ว แก้วมหิงสา (2557) ให้ความหมายของการตระหนักรู้ในตนเอง คือ การรับรู้และเข้าใจความรู้สึกมีความเข้าใจในจุดเด่นและจุดด้อยของตนเองโดยเห็น ความแตกต่างของบุคคลอื่นซึ่งจะสามารถแสดงอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ สอดคล้องกับ ทศนีย์ สุริยะไชย (2554) ที่กล่าวว่า ความสามารถของบุคคลในการรู้เท่าทันอารมณ์ความรู้สึกของตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ รู้สาเหตุและผลของการแสดงออกทางอารมณ์ สามารถประเมินตนเองได้ตามความเป็นจริง มีความมั่นใจในควมมีคุณค่าและความสามารถของตนเอง ในขณะที่เดียวกัน ชีระศักดิ์ จิระตราชู (2561) ให้ความหมายว่า การตระหนักรู้ในตนเองเป็นคุณลักษณะภายในที่เกี่ยวข้องกับสภาพจิตใจ หรืออารมณ์ในการรับรู้

เข้าใจ จัดการ และยอมรับในตนเอง ทั้งนี้ World Health Organization: Department of Child Adolescent Health and UNICEF (2000) ให้ความหมายว่า การตระหนักรู้ในตนเองเป็นการรับรู้คุณลักษณะภายในตนเอง เข้าใจจุดเด่นจุดด้อย และความแตกต่างระหว่างบุคคลในปัจจุบันต่าง ๆ อาทิ ระดับการศึกษา อายุ สปีผิว

จากการพิจารณาทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยจึงสรุปว่า การตระหนักรู้ในตนเอง (Self-awareness) หมายถึง การรู้และเข้าใจตนเอง รู้จุดเด่น จุดด้อยของตน สามารถแสดงออกทางอารมณ์และพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ

1.2 ความสำคัญของการตระหนักรู้ในตนเอง

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554) ได้กำหนดให้การตระหนักรู้ในตนเองเป็นองค์ประกอบของทักษะชีวิตที่สำคัญ ที่จะสร้างและพัฒนาเป็นภูมิคุ้มกันชีวิตให้กับเด็กและเยาวชนในสภาพสังคมปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับอนาคต ซึ่งการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น เป็นสิ่งที่ครูสามารถพัฒนาให้แก่ผู้เรียนได้โดย พัฒนาให้เกี่ยวข้องกับบริบทการใช้ชีวิตของนักเรียนทั้งการใช้ชีวิตในสังคมโรงเรียน และการใช้ชีวิตในครอบครัว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559)

Salovey and Mayer (1990) กล่าวว่า การตระหนักรู้ในตนเองนั้นมีความสำคัญต่อการรู้เท่าทันในอารมณ์ตนเอง (Know one's emotions) โดยการสังเกตรู้ถึงอารมณ์ของตนเองเป็นอย่างไรในแต่ละช่วงขณะ การรับรู้ถึงลักษณะของอารมณ์ จะทำให้เกิดการรู้เท่าทันตนเอง นำไปสู่การควบคุมตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การรู้จักตนเองยังทำให้เรามองเห็นข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนของตนเอง ซึ่งหากบุคคลที่ยอมรับในข้อบกพร่องส่วนนี้ของตนเองได้นั้นจะทำให้สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างรวดเร็ว เป็นหนทางไปสู่ความองอกงามของชีวิต (Goleman et al., 2002) สอดคล้องกับงานวิจัยของ อิศักดิ์ จิระตราชู (2561) ที่ให้ความสำคัญกับการตระหนักรู้ในตนเองว่า การตระหนักรู้ในตนเองเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคนให้มีความเจริญจากภายในเป็นฐาน มีความเกี่ยวข้องกับระบบความคิดการทำงานทั้งระหว่างตนเอง และสังคมในด้านต่าง ๆ โดยการตระหนักรู้ในตนเองเป็นพื้นฐานการพัฒนาตนเองเพื่อนำตนเองไปสู่ความสามารถหรือทักษะในด้านต่าง ๆ บุคคลผู้ซึ่งไม่รู้จักข้อดีของตนเอง ไม่รู้จักศักยภาพ หรือแม้แต่ข้อด้อยเสียของตนเอง จะทำให้เกิดอุปสรรคที่ขัดขวางไม่ให้นำไปสู่ความเจริญก้าวหน้า หรือความสำเร็จของชีวิต ตรงกันข้ามกับผู้ที่รู้จักตนเองอย่างแท้จริงย่อมสามารถกำหนดแนวทางของชีวิตให้อยู่ในทิศทางที่มีความหมายตามที่ต้องการได้ นอกจากนี้การรู้จักตนเองยังทำให้เรามองเห็นข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนของตนเอง ซึ่งหากบุคคลที่

ยอมรับในข้อบกพร่องส่วนนี้ของตนเองได้นั้นจะทำให้สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างรวดเร็ว เป็นหนทางไปสู่ความงอกงามของชีวิต

กล่าวได้ว่าการตระหนักรู้ในตนเองมีความสำคัญในการช่วยให้ควบคุมตนเองในด้านอารมณ์ ความรู้สึกได้ นำมาสู่การแสดงออกทางพฤติกรรมที่เหมาะสม เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นภายในสังคม ช่วยให้มีสติรู้ตัว รู้เท่าทันตนเอง เป็นหัวใจสำคัญในการนำไปสู่การพัฒนาตนเองและความสำเร็จของชีวิต

1.3 องค์ประกอบของการตระหนักรู้ในตนเอง

องค์ประกอบของการตระหนักรู้ในตนเองเป็นสิ่งสำคัญในการนำไปสู่การพัฒนาตนเอง โดยใช้ข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในชีวิตเป็นบทเรียน สร้างทัศนคติและมุมมองความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่ง Polster (1973) ได้อธิบายว่าการตระหนักรู้ในตนเองแบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ คือ

1. การตระหนักรู้ในความรู้สึกจากการสัมผัสและการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการสัมผัสผ่านทางอารมณ์ การได้ยิน และแสดงตนเองผ่านการเคลื่อนไหว หรือการแสดงออกทางคำพูด
2. การตระหนักรู้ในความรู้สึก เกี่ยวข้องกับการตระหนักรู้ทั้งทางอารมณ์ ความรู้สึก และ ความรู้สึกทางร่างกาย เช่น เหงื่อออกที่มือ หรือหายใจสั้นๆ
3. ตระหนักรู้ในความต้องการ เกี่ยวข้องกับการตระหนักรู้ในความต้องการต่อเหตุการณ์ในอนาคตที่เกิดขึ้น เช่น สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัย
4. การตระหนักรู้ในคุณค่าและการประเมินเกี่ยวกับประสบการณ์ใหญ่ มากกว่าที่จะกล่าวถึง คุณค่าอย่างหนึ่งเป็นอย่างไร ปัญหาสังคมและจิตใจ รวมทั้งการประเมินเหตุการณ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเหล่านี้

เป็นไปในแนวทางเดียวกับ Hassan et al. (2015) ที่สรุปองค์ประกอบการตระหนักรู้ในตนเองทั้งหมด 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การตระหนักรู้ในอารมณ์ (Emotional awareness) คือ สามารถในการบอก อารมณ์และรู้ผลกระทบจากการแสดงออกทางอารมณ์นั้น
2. การประเมินตนเอง (Self-assessment) คือ การรู้จุดแข็ง และจุดอ่อนของตนเอง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเองด้วยตนเอง
3. ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-confidence) คือ ความเชื่อมั่นในศักยภาพ

และ ความสามารถของตนเอง พร้อมทั้งยอมรับในข้อดีและข้อเสียของตนเอง

4. ความมุ่งหมาย (Intent) คือ การมีเป้าหมายที่แน่ชัดในการกระทำหรือ การปฏิบัติกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

นอกจากนี้ Goleman (1998) ได้แบ่งการตระหนักรู้ในตนเองออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. การตระหนักรู้ทางอารมณ์ (Emotional self-awareness) คือ การรับรู้ ความสัมพันธ์ ระหว่างความคิด อารมณ์ความรู้สึก การกระทำ และคำพูดของตนเอง รู้สาเหตุแห่งการ เกิดอารมณ์ นำไปสู่การเข้าใจในอารมณ์ตนเองอย่างถูกต้อง สามารถบอกความรู้สึกของตนเองได้ ตรงไปตรงมา และสามารถปรับอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม เห็นคุณค่าในตนเอง

2. การประเมินตนเอง (Accurate self-assessment) คือ การประเมิน จุดเด่นและจุดด้อยของตนเองตามสภาพจริง เพื่อนำไปสู่การประเมินความต้องการที่แท้จริงของตนเอง รู้ขอบเขตความสามารถที่แท้จริงของตนเอง พร้อมรับฟังความคิดเห็นหรือข้อมูลป้อนกลับของผู้อื่น ใช้ ข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในชีวิตเป็นบทเรียน สร้างทัศนคติและมุมมองความรู้ใหม่ เพื่อพัฒนาตนเองอย่าง ต่อเนื่อง

3. ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-Confidence) คือ ความเชื่อมั่นจุดมุ่งหมาย และความสามารถของตนเอง โดยส่งผลทางบวกกับสิ่งที่ตนปฏิบัติอยู่ กล้ายืนกรานในสิ่งที่ถูกต้อง และสามารถตัดสินใจได้อย่างแน่วแน่ เด็ดเดี่ยว และมีเหตุผล

นันทา สุรักษา (2543) กล่าวถึงองค์ประกอบของการตระหนักรู้ในตนเอง 3 องค์ประกอบ คือ

1. การตระหนักรู้อารมณ์ (Emotional Awareness) เป็นการหยั่งรู้อารมณ์ ของ ตนเองว่าตั้งอยู่ในอารมณ์ใด เช่น อิจฉาริษยา กลัว รัก เป็นต้น บุคคลพึงตระหนักรู้อารมณ์ของ ตนเอง ดังนี้ คือ

- 1.1 รู้ว่าตนเองรู้สึกอย่างไร และทำไมจึงรู้สึกเช่นนั้น
- 1.2 รู้เท่าทันผลกระทบที่เกิดขึ้น เนื่องจากอารมณ์นั้น ๆ
- 1.3 ตระหนักถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกในสิ่งที่คิด พูด

และทำ

- 1.4 กำหนดสภาวะอารมณ์ให้เห็นตามสภาพการเกิดขึ้น ตั้งอยู่

และดับไป

2. การเข้าใจตนเองตามความเป็นจริง (Accurate Self-Assessment)

เป็นการ เข้าใจตนเองถึงข้อจำกัดของตนเอง ทั้งจุดแข็ง จุดอ่อน บุคคลควรสามารถเข้าใจตนเอง ดังนี้

2.1 รู้จักจุดอ่อน และจุดแข็งของตน

2.2 สามารถสะท้อนให้เห็นประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้ของตนเอง

2.3 เปิดใจกว้าง รับรู้ถึงการป้อนกลับทางความรู้สึก อย่างเปิดเผย ตรงไปตรงมา และพร้อมที่จะพัฒนาตนเอง เพิ่มพูนพลัง แห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2.4 สามารถแสดงอารมณ์ขันและมุมมองที่เกี่ยวกับตนเองได้

3. ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-Confidence) เป็นความมั่นใจ และตระหนักในคุณค่าและความสามารถในตนเอง บุคคลพึงปฏิบัติ ดังนี้

3.1 แสดงตนถึงหลักประกัน และจุดยืนแห่งตนได้

3.2 กล้ายืนยันถึงสิ่งแสดงถึงความถูกต้องได้

3.3 กล้าตัดสินใจ แม้ในท่ามกลางความกดดัน ความไม่แน่นอน

เป็นไปในแนวทางเดียวกับ ทศพร ประเสริฐสุข (2543) ที่กล่าวถึงองค์ประกอบของการตระหนักรู้ในตนเอง 3 องค์ประกอบ คือ

1. เป็นผู้รู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง รู้ถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดความรู้สึกนั้นๆ และ คาดคะเนผลที่เกิดตามมาได้

2. สามารถประเมินตนเองได้ตามความเป็นจริง รู้จุดเด่นจุดด้อยของตนเอง

3. มีความมั่นใจในตนเอง เชื่อมั่นในความสามารถและควมมีคุณค่าของตนเอง

ทั้งนี้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554) ได้ระบุว่า องค์ประกอบของการตระหนักรู้ในตนเอง ประกอบด้วยทักษะการกำหนดทิศทาง การวางแผนการดำเนินชีวิต การประเมินและสร้างข้อสรุปจากผลการกระทำ การตัดสินใจ และการแก้ไขปัญหา ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นแนวทางการใช้ทักษะชีวิตในอนาคต โดยมีตัวชี้วัดพฤติกรรม ดังนี้

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัดพฤติกรรมภาระหน้าที่รู้ในตนเองของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

พฤติกรรมทักษะชีวิตที่คาดหวัง	ตัวชี้วัด
1. รู้จักความถนัด ความสามารถ และบุคลิกภาพของตนเอง	1.1 วิเคราะห์ความถนัด ความสามารถ ของตนเองได้ 1.2 วิเคราะห์ลักษณะส่วนตน อุปนิสัย และค่านิยมของตนเองได้
2. รู้จักจุดเด่นจุดด้อยของตนเอง	2.1 วิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยของ ตนเองได้
3. ยอมรับความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น	3.1 ยอมรับในความแตกต่างทาง ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรม ของตนเองได้อย่างมีเหตุผล
4. มองตนเองและผู้อื่นในแง่บวก	4.1 สะท้อนมุมมองที่ดีของตนเอง และผู้อื่นได้
5. รักและเห็นคุณค่าในตนเอง	5.1 แสดงความรู้สึกรักและเห็นคุณค่า ในตนเองได้ 5.2 นำเสนอคุณลักษณะที่ดีมีคุณค่า ของตนเองได้
6. มีความภาคภูมิใจในตนเอง	6.1 แสดงความรู้สึกภาคภูมิใจใน ความสามารถ ความดี ของตนเอง 6.2 แสดงความสามารถและความดีงาม ที่ตนเองภาคภูมิใจให้ผู้อื่นรับรู้ได้
7. มีความเชื่อมั่นในตนเองและผู้อื่น	7.1 กล้าแสดงออกทางความคิด ความรู้สึกและ การกระทำของตนเอง ด้วยความมั่นใจ
8. เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น	8.1 เคารพในสิทธิของตนเองและผู้อื่น ตามวิถีประชาธิปไตย 8.2 ปฏิบัติตามสิทธิของตนเอง

จากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงนำองค์ประกอบของการตระหนักรู้ในตนเองที่กล่าวไว้ข้างต้นมาวิเคราะห์ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 การสังเคราะห์องค์ประกอบของการตระหนักรู้ในตนเอง

องค์ประกอบ	Polster (1973)	Goleman (1998)	Hassan Robani and Bokhari (2015)	สำนักวิชาการ และมาตรฐาน การศึกษา (2554)	นันทา สู้รักษา (2544)	ทศพร ประเสริฐสุข (2543)	สรุป
การตระหนักรู้ทางอารมณ์ (Emotional Awareness)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
การประเมินตนเอง (Self-Assessment)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-Confidence)		✓	✓	✓	✓	✓	✓
ความมุ่งหมาย (Intent)	✓		✓				

หมายเหตุ ✓ หมายถึง ปรากฏองค์ประกอบนั้นอยู่ในแนวคิด

การกำหนดองค์ประกอบของการตระหนักรู้ในตนเองนั้นมีความแตกต่างกันไปตามแนวคิดและทฤษฎี โดยผู้วิจัยวิเคราะห์องค์ประกอบของการตระหนักรู้ในตนเองจากคำสำคัญ สิ่งที่สัมพันธ์และสอดคล้องกัน จึงนำมาสู่องค์ประกอบของการตระหนักรู้ในตนเอง 3 องค์ประกอบ ดังนี้ (Polster, 1973; Goleman, 1998; Hassan, 2015; สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2554; นันทา สู้รักษา, 2544; ทศพร ประเสริฐสุข, 2543) องค์ประกอบที่ 1 การตระหนักรู้ทางอารมณ์ (Emotional Awareness) องค์ประกอบที่ 2 การประเมินตนเอง (Self-Assessment) องค์ประกอบที่ 3 ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-Confidence)

องค์ประกอบที่ 1 การตระหนักรู้ทางอารมณ์ (Emotional Awareness) หมายถึง การรับรู้อารมณ์ ความรู้สึก ความคิด และการกระทำของตนเอง ซึ่งนำไปสู่ความเข้าใจในตนเองและการแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม เห็นคุณค่าในตนเอง

องค์ประกอบที่ 2 การประเมินตนเอง (Self-Assessment) หมายถึง การวิเคราะห์ประเมินจุดเด่นและจุดด้อยของตนเองตามสภาพจริง มีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจากประสบการณ์ จากความคิดเห็นหรือข้อมูลป้อนกลับของผู้อื่น

องค์ประกอบที่ 3 ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-Confidence) หมายถึง ความมั่นใจในความ สามารถของตนเอง สามารถตัดสินใจได้อย่างแน่วแน่ และมีความคิดที่มีเหตุผล

1.4 การพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเอง

การพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองเป็นกระบวนการที่มีการพัฒนามาจากการผสมผสานระหว่างอัตตา ภาพลักษณ์ พฤติกรรม อารมณ์ ความรู้สึก ความคิด เจตคติ ความเชื่อ ค่านิยม จริยธรรม คุณค่า ศักดิ์ศรี และเอกลักษณ์เฉพาะตน ซึ่งได้รับประสบการณ์จากการมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะบุคคลสำคัญในชีวิต คนในครอบครัว เพื่อน เพื่อนร่วมงาน บุคคลที่ต้องการพัฒนาตนเองจะต้องเปิดใจให้กว้างที่จะรับฟังความเห็นจากผู้อื่น แสวงหาข้อมูลทั้งด้านบวกและลบ จุดดี จุดอ่อนหรือจุดด้อยของตนเองนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาตนเองตามเป้าหมาย (นิตยา ศรีจางง, 2564)

นักการศึกษา นักวิชาการได้เสนอแนวทางการพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองไว้หลากหลายแนวทาง โดย Waterloo University (2022) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเอง ดังนี้ 1. ใช้แนวทางการสะท้อนตัวตนออกมา โดยอาจใช้คำถามเป็นตัวนำทาง เช่น ให้ออกข้อดี และข้อเสียของตนเอง อะไรที่มีคุณค่าที่สุดสำหรับตนเอง เมื่อมีความเครียดจะตอบสนองออกมาอย่างไรบ้าง เป็นต้น 2. การคาดคะเนความรู้สึก และการตอบสนอง เพื่อให้รู้ตนเองอยู่เสมอ ๆ 3. การจดจ่ออยู่กับสิ่งที่กำลังปฏิบัติ โดยนำบทเรียน ข้อผิดพลาดในอดีตมาเป็นส่วนในการตัดสินใจลงมือทำ 4. การสอบถามข้อสะท้อนคิด(Feedback) เพื่อให้รู้และเข้าใจในจุดอ่อน จุดแข็งของตนเองมากขึ้น หากเข้าใจและยอมรับจะทำให้สามารถเปลี่ยนพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ได้อย่างรวดเร็ว 5. การระบุอารมณ์ตนเอง โดยการบอกความรู้สึกของตนเองเพียงแค่ 1 คำ โดยต้องเป็นคำที่ครอบคลุมความรู้สึกของตนเองอย่างแท้จริง โดยไม่มีการซ่อนเร้น นอกจากนี้ Morin (2003) ได้เสนอแนวทางการสร้างการตระหนักรู้ในตนเองว่า เมื่อบุคคลได้สะท้อนความเป็นตัวเองออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้

เกี่ยวกับประสบการณ์ทางบวกของตนเองเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในชีวิต โดยอาจมีการถ่ายทอดประสบการณ์ที่มีค่าซึ่งกันและกันเพื่อเสริมสร้างความมีส่วนร่วมทาง อารมณ์ จะทำให้บุคคลเปลี่ยนแปลงความตระหนักรู้ไปในทิศทางที่ดี สอดคล้องกับ เพียร์ดี เปี่ยมมงคล (2556) ที่กล่าวว่า การพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเอง มี 3 ขั้นตอน คือ 1. การฟังตนเอง (listening to oneself) เป็นการสำรวจความรู้สึกของตนเองในขณะนั้นว่าเรามีความรู้สึกอะไรเกิดขึ้น และค้นหาสาเหตุของความรู้สึกว่าเกิดจากอะไร 2. การฟังคนอื่นวิจารณ์ตนเอง (listening to others) เป็นการเปิดโอกาสให้คนอื่นป้อนกลับ (Feed back) หรือให้คำติชม 3. การบอกคนอื่นเกี่ยวกับตนเอง เป็นการเปิดเผยตนเอง ขณะที่เราเปิดเผยตนเองเราจะรับรู้ความรู้สึกของเรามากขึ้นหรือความอ่อนแออย่างไร การเปิดเผยตนเองขึ้นอยู่กับความซื่อสัตย์ที่มีต่อตนเองและการที่บุคคลไว้วางใจในคนอื่น ผลของการพัฒนาตนเอง การเปิดใจกว้างรับฟังข้อมูลทั้งด้านบวกและลบ พิจารณาด้วยเหตุผลอย่างเป็นกลางตามความจริง หาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาตนเองตามเป้าหมาย จะทำให้ขอบเขตการรับรู้ตนเองจะขยายกว้างออก ทั้งนี้ Tjan (2015) ได้นำเสนอ 5 วิธีที่จะทำให้คุณเป็นคนตระหนักรู้ในตนเองได้ดีขึ้น คือ 1. การทำสมาธิ (Meditate) โดยมากการทำสมาธิมักจะเริ่มต้นด้วยการฟังความสนใจไปยังลมหายใจเข้า-ออก ซึ่งไม่จำเป็นต้องทำให้เป็นแบบกิจลักษณะหรือทำตามพิธีทางศาสนาแต่อย่างใด อาจใช้คำถามเหล่านี้กับตัวเองไปด้วย เช่น ฉันกำลังพยายามทำอะไรให้สำเร็จ ฉันสามารถทำอะไรให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เป็นต้น 2. เขียนแผนงานที่ต้องทำและลำดับความสำคัญก่อนหลัง (Write down your key plans and priorities) การเขียนสิ่งที่ต้องการทำและติดตามความก้าวหน้าของมัน จะทำให้สามารถประเมินได้ว่าคุณสมบัติประจำตัวนั้นเปลี่ยนแปลงหรือไม่เมื่อเวลาผ่านไป 3. ทำการทดสอบทางจิตวิทยา (Take psychometric tests) การทดสอบทางจิตวิทยาจะช่วยให้เราเห็นตัวเองและเกิดการตระหนักรู้อย่างมีระบบ ซึ่งผลจากการวัดนี้คาดว่าจะเป็นตัวบ่งชี้หรือทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้ 4. ถามเพื่อนที่ไว้ใจได้ (Ask trusted friends) ไม่มีใครรู้ว่าเราเป็นอย่างไรในสายตาคนอื่น ดังนั้นเราควรเชื่อใจข้อมูลป้อนกลับ (feedback) ของคนสนิท หากต้องการให้เพื่อนเป็นกระจกเงาที่สะท้อนภาพได้อย่างชัดเจน ต้องทำให้เพื่อนรู้สึกสบายใจที่จะให้ความเห็นแบบตรงประเด็นและจริงใจ 5. ได้รับความรู้ป้อนกลับที่ทำงาน (Get regular feedback at work) นอกเหนือไปจากการถามเพื่อนและคนในครอบครัวอย่างกันเองเป็นครั้งคราวแล้ว ควรมองหาคนนอกที่จะสามารถให้ข้อมูลป้อนกลับได้เช่นกัน ข้อมูลป้อนกลับที่ทำในเชิงสร้างสรรค์จะช่วยให้คุณเห็นจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเองได้ดีขึ้น นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาการพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองผ่านการจัดการเรียนรู้ในวิชาภาษาไทย พบว่า ธีรศักดิ์ จิระตราชู (2561) ได้เสนอวิธีการพัฒนาการ

ตระหนักรู้ในตนเองโดยใช้การสะท้อนคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรมที่เรียน 7 ขั้นตอน คือ

- 1) รับประสบการณ์จากวรรณคดีและวรรณกรรม
- 2) บรรยายเหตุการณ์ จากวรรณคดีและวรรณกรรม
- 3) อธิบายความรู้สึกต่อวรรณคดีและวรรณกรรม
- 4) ประเมิน ประสบการณ์วรรณคดีและ วรรณกรรม
- 5) วิเคราะห์สาเหตุและ ผลของความรู้สึกที่เกิดขึ้น
- 6) สรุปผลการเรียนรู้ วรรณคดีและวรรณกรรม
- 7) วางแผนปฏิบัติ

ตารางที่ 3 การสังเคราะห์ขั้นตอนการพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเอง

ขั้นตอนการพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเอง					
Student	Anthony	Morin	ธีรศักดิ์	เพียรดี	สรูป
Success Office, Waterloo University (2017)	Tjan (2014)	(2003)	จิระตราชู (2561)	เปี่ยมมงคล (2556)	
1) ใช้แนวทางการสะท้อนตัวตนออกมา โดยอาจใช้คำถามเป็นตัวนำทาง เช่น ให้บอกข้อดีและข้อเสียของ ตนเอง อะไรที่มีคุณค่าที่สุดสำหรับตนเอง เมื่อมีความเครียด	1) การทำสมาธิ (Meditate) ซึ่งไม่จำเป็นต้องทำแบบกิจลักษณะ หรือทำตามพิธีทางศาสนา ใช้คำถามเหล่านี้กับตัวเองไปด้วย เช่น ฉันทกำลังพยายามทำ	1) สะท้อนความเป็นตัวเองออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ทางบวกของตนเอง เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในชีวิต	1) รับประสบการณ์จากวรรณคดีและวรรณกรรม	1) การฟังตนเอง (listening to oneself) เป็นการสำรวจความรู้สึกของตนเองในขณะนั้นว่าเรามีความรู้สึกอะไรเกิดขึ้น และค้นหาสาเหตุของความรู้สึกว่าเกิดจากอะไร	1) สำรวจตนเองในขณะนั้นในด้านความรู้สึก ประสบการณ์ของตนเอง สาเหตุของความรู้สึกที่เกิดขึ้น หลังจากได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ

Student Success Office, Waterloo University (2017)	Anthony Tjan (2014)	Morin (2003)	ธีรศักดิ์ จิระตราชู (2561)	เพียรดี เปี่ยมมงคล (2556)	สรุป
จะตอบสนองออกมาอย่างไรบ้าง เป็นต้น	อะไรให้สำเร็จ ฉันทสามารถทำอะไรให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เป็นต้น				
2) การคาดคะเนความรู้สึกและการตอบสนองเพื่อให้รู้ตนเองอยู่เสมอ ๆ	2) เขียนแผนงานที่ต้องทำและลำดับความสำคัญก่อนหลัง (Write down your key plans and priorities) เขียนสิ่งที่ต้องการทำและติดตามความก้าวหน้า	2) ถ่ายทอดประสบการณ์ซึ่งกันและกันเพื่อเสริมสร้างความมีส่วนร่วมทางอารมณ์ จะทำให้บุคคลเปลี่ยนแปลง การตระหนักรู้ในทางที่ดี	2) บรรยายเหตุการณ์จากวรรณคดีและวรรณกรรม	2) การฟังคนอื่นวิจารณ์ตนเอง (listening to others) เป็นการเปิดโอกาสให้คนอื่นป้อนกลับ (Feed back) หรือให้คำติชม	2) บรรยายเหตุการณ์ถ่ายทอดประสบการณ์ซึ่งกันและทำการจดบันทึก

Student Success Office, Waterloo University (2017)	Anthony Tjan (2014)	Morin (2003)	ธีรศักดิ์ จิระตราชู (2561)	เพียรดี เปี่ยมมงคล (2556)	สรูป
3) การจดจ่ออยู่กับสิ่งที่กำลังปฏิบัติ โดยนำบทเรียนข้อผิดพลาดในอดีตมาเป็นส่วนในการตัดสินใจลงมือทำ	3) ทำการทดสอบทางจิตวิทยา (Take psychometric tests) เพื่อช่วยให้ได้เห็นตัวเองและเกิดการตระหนักรู้ว่ามีระบบ ซึ่งผลจากการวัดนี้ คาดว่าจะเป็นตัวบ่งชี้หรือทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้		3) อธิบายความรู้สึกต่อวรรณคดีและวรรณกรรม	3) การบอกคนอื่นเกี่ยวกับตนเอง หาแนวทางปรับปรุง และพัฒนาตนเองตามเป้าหมาย	3) อธิบายความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง หาแนวทางปรับปรุง และพัฒนาตนเอง
4) การสอบถามข้อสะท้อนคิด (Feedback) เพื่อให้รู้และเข้าใจในจุดอ่อนจุดแข็งของตนเอง	4) ถามเพื่อนที่ไว้ใจได้ (Ask trusted friends) ไม่มีใครรู้ว่าเราเป็นอย่างไรในสายตาคนอื่น ดังนั้นเราควรเชื่อในข้อมูลป้อนกลับ		4) ประเมินประสบการณ์วรรณคดีและวรรณกรรม		4) สอบถามผู้อื่นเพื่อรับข้อมูลป้อนกลับให้รู้และเข้าใจในตนเองมากขึ้น

Student Success Office, Waterloo University (2017)	Anthony Tjan (2014)	Morin (2003)	ธีรศักดิ์ จิระตราชู (2561)	เพียรดี เปี่ยมมงคล (2556)	สรุป
มากขึ้น หากเข้าใจ และยอมรับ จะทำให้ สามารถ เปลี่ยน พฤติกรรมไม่ พึงประสงค์ ได้ อย่าง รวดเร็ว	(feedback) ของคนสนิท หากต้องการให้ เพื่อนเป็น กระจกเงาที่ สะท้อนภาพได้ อย่างชัดเจน ต้องทำให้เพื่อน รู้สึก สบายใจที่ จะให้ความเห็น แบบตรง ประเด็นและ จริงใจ				
5) การระบุ อารมณ์ตนเอง โดยการ บอกความรู้สึก ของตนเองเพียง แค่ 1 คำ โดยต้องเป็น คำที่ครอบคลุม ความรู้สึกของ ตนเองอย่าง	5) ได้รับข้อมูล ป้อนกลับที่ นอกเหนือไป จากการถาม เพื่อนและคน ในครอบครัว มองหาคนนอก ที่จะสามารถให้ ข้อมูลป้อนกลับ ได้		5) วิเคราะห์ สาเหตุและ ผลของ ความรู้สึกที่ เกิดขึ้น		5) วิเคราะห์ สาเหตุของ อารมณ์ ความรู้สึกที่ เกิดขึ้นโดย การบอก ความรู้สึก ของตนเอง

Student Success Office, Waterloo University (2017)	Anthony Tjan (2014)	Morin (2003)	ธีรศักดิ์ จิระตราชู (2561)	เพียรดี เปี่ยมมงคล (2556)	สรูป
แท้จริง โดย ไม่มีการซ่อน เร้น					
			6) สรุปผล การเรียนรู้		
			7) วางแผน ปฏิบัติ		

จากข้อมูลทีกล่าวมา สรูปได้ว่าการพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเอง สามารถพัฒนาได้โดยการสะท้อนตัวตนออกมาจากการสะท้อนคิดของตนเองและผู้อื่น เปิดโอกาสให้ผู้อื่นป้อนกลับหรือให้คำติชม เขียนสิ่งที่ต้องการทำและติดตามความก้าวหน้า ทั้งนี้ควรหาแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้เป็นไปตามเป้าหมายด้วย ขั้นตอนการพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองนั้นมีความแตกต่างกันไปตามแนวคิดและทฤษฎี โดยผู้วิจัยวิเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองจากคำสำคัญ สิ่งที่สัมพันธ์และสอดคล้องกัน จึงนำมาสู่ขั้นตอนในการพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเอง 5 ขั้นตอน ดังนี้ (Waterloo University, 2017; Tjan, 2014; Morin, 2003; ธีรศักดิ์ จิระตราชู, 2561; เพียรดี เปี่ยมมงคล, 2556) 1) สำรวจตนเองในขณะนั้นในด้านความรู้สึก ประสบการณ์ของตนเอง สาเหตุของความรู้สึกที่เกิดขึ้นหลังจากได้รับประสบการณ์ เหตุการณ์ต่าง ๆ 2) บรรยายเหตุการณ์ ถ่ายทอดประสบการณ์ซึ่งกันและทำการจดบันทึก 3) อธิบายความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง

หาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาตนเอง 4) สอบถามผู้อื่นเพื่อรับข้อมูลป้อนกลับ ให้รู้และเข้าใจในตนเองมากขึ้น 5) วิเคราะห์สาเหตุของอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นโดยการบอกความรู้สึกของตนเอง

1.5 การวัดประเมินการตระหนักรู้ในตนเอง

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า วิธีการวัดและประเมินการตระหนักรู้ในตนเองส่วนใหญ่ใช้การวัดโดยใช้แบบวัด สามารถสรุปได้ดังตารางนี้

ตารางที่ 4 การสังเคราะห์การวัดประเมินการตระหนักรู้ในตนเองที่ใช้ในงานวิจัย

	องค์ประกอบการวัด	เครื่องมือวัดประเมินการตระหนักรู้ในตนเอง	มาตรการวัด
ทัศนีย์ สุริยะไชย 2554	1. การตระหนักรู้ อารมณ์ตนเอง 2. การประเมินตนเอง ตามความเป็นจริง 3. การมีความมั่นใจใน ตนเอง	แบบวัดการตระหนักรู้ใน ตนเอง	มาตรฐานค่า (Rating Scale) แบบมาตราส่วน ประมาณค่าของลิ เคิร์ท (Likert rating scale) ซึ่งมีระดับ การให้ คะแนน 6 ระดับ
ยอดแก้ว แก้วมิ่งสา 2554	1. เข้าใจตนเอง เกี่ยวกับ คุณลักษณะ นิสัย ความสามารถ ความ ต้องการ 2. รู้จักข้อดี ข้อเสีย จุดเด่นและ ข้อบกพร่อง 3. มีแนวทางในการ พัฒนาศักยภาพ 4. รู้จักและเข้าใจหน้าที่ บทบาทของ ตนเอง	แบบวัดความตระหนักรู้ ในตนเอง	มาตรฐานค่า (Rating Scale) แบบมาตราส่วน ประมาณค่าของลิ เคิร์ท (Likert rating scale) ซึ่งมีระดับการให้ คะแนน 4 ระดับ
ธีรศักดิ์ จิระตราชู 2561	1) มิติด้านวิชาการ 2) มิติด้านสังคมภายใน โรงเรียน 3) มิติด้านครอบครัว	แบบวัดการตระหนักรู้ใน ตนเอง	มาตรฐานค่า (Rating Scale) แบบมาตราส่วน ประมาณค่าของลิ

	องค์ประกอบการวัด	เครื่องมือวัดประเมิน การตระหนักรู้ในตนเอง	มาตรการวัด
			เคิร์ท (Likert rating scale) ซึ่งมีระดับการให้คะแนน 5 ระดับ
Arabsarhangi & Noroozi 2014	1.Emotional Self-Awareness 2.Accurate Self-Assessment 3.Self-Confidence	แบบวัดความตระหนักรู้ในตนเอง (Self-awareness questionnaire.)	มาตรประมาณค่า (Rating Scale) แบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ท (Likert rating scale) ซึ่งมีระดับการให้คะแนน 5 ระดับ
สรุป	1. การเข้าใจตนเองเกี่ยวกับคุณลักษณะ นิสัย ความสามารถ ความต้องการ 2. รู้จักและเข้าใจหน้าที่บทบาทของตนเอง 3. การมีความมั่นใจในตนเองและการรู้จักพัฒนาตนเอง	แบบวัดการตระหนักรู้ในตนเอง	มาตรประมาณค่า (Rating Scale) แบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ท (Likert rating scale) ซึ่งมีระดับการให้คะแนน 5 ระดับ

ข้อมูลจากตารางสรุปได้ว่า เครื่องมือที่เหมาะสมในการวัดการตระหนักรู้ในตนเองคือ แบบวัดการตระหนักรู้ในตนเอง โดยกำหนดระดับการให้คะแนนแบบวัดการตระหนักรู้ในตนเองเป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) แบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ท (Likert rating scale) ซึ่งมีระดับการให้คะแนน 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด (5 คะแนน) จริง (4 คะแนน) ค่อนข้างจริง (3 คะแนน) ค่อนข้างไม่จริง (2 คะแนน) ไม่จริง (1 คะแนน)

1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ยอดแก้ว แก้วมิ่งสา (2557) ศึกษาการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาตามแนวคิดของแคทวอลเพื่อสร้างเสริมความตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) ความตระหนักรู้ในตนเองเรื่องเพศศึกษาของนักเรียนที่เรียนตามแนวคิดของแคทวอลหลังเรียนในภาพรวมมีคะแนนความตระหนักรู้ในตนเองระดับสูงและเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับความตระหนักรู้ในตนเองก่อนและหลังพบว่ามีค่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความตระหนักรู้ในตนเองเรื่องเพศศึกษาของนักเรียนที่เรียนตามแนวคิดของแคทวอลกับการสอนด้วยวิธีปกติพบว่านักเรียนที่เรียนตามแนวคิดของแคทวอลมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนด้วยวิธีปกติและเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับนักเรียนที่เรียนตามแนวคิดของแคทวอลกับการสอนด้วยวิธีปกติก็พบว่าความตระหนักรู้ในตนเองมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธีรศักดิ์ จิระตราชู (2561) ศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีและวรรณกรรมโดยใช้วงจรการสะท้อนคิดของกิบส์ที่มีต่อการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยสรุปว่า (1) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีและวรรณกรรมโดยใช้วงจรการสะท้อนคิดของกิบส์ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนการตระหนักรู้ในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีและวรรณกรรมโดยใช้วงจรการสะท้อนคิดของกิบส์มีค่าเฉลี่ยของคะแนนการตระหนักรู้ในตนเองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทัศนีย์ สุริยะไชย (2554) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตระหนักรู้ในตนเองกับการร่วมรู้สึกในวัยรุ่น ผลการวิจัยพบว่า การร่วมรู้สึกโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการตระหนักรู้ในตนเองโดยรวม และการร่วมรู้สึกมีความสัมพันธ์กับการตระหนักรู้ในตนเองทุกด้าน ได้แก่ ด้านการตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง ด้านการประเมินตนเองตามความเป็นจริง และด้านความมั่นใจในตนเอง วัยรุ่นหญิงมีการตระหนักรู้ในตนเอง มีการร่วมรู้สึกโดยรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่าวัยรุ่น

ชาย และวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นเรียนที่แตกต่างกันมีการตระหนักรู้ในตนเองและการร่วมรู้สึก โดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนในรายด้านพบว่า วัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นต่างกันมีการร่วมรู้สึกด้านการคิดแตกต่างกัน วัยรุ่นที่มีระดับผลการเรียนต่างกันมีการตระหนักรู้ในตนเองโดยรวมแตกต่างกัน ในกลุ่มวัยรุ่นชายรายด้านพบว่า วัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นต่างกันมีการตระหนักรู้ในตนเองด้านการประเมินตนเองตามความเป็นจริงแตกต่างกัน สำหรับการร่วมรู้สึกพบว่า วัยรุ่นที่มีระดับผลการเรียนต่างกัน มีการร่วมรู้สึกโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน วัยรุ่นหญิงกลุ่มปกติมีการตระหนักรู้ในตนเองโดยรวม ในด้านการประเมินตนเองตามความเป็นจริงและด้านการมีความมั่นใจในตนเองสูงกว่า วัยรุ่นหญิงในกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา แต่ไม่พบความแตกต่างนี้ในกลุ่มวัยรุ่นชาย สำหรับการร่วมรู้สึกพบว่า วัยรุ่นกลุ่มปกติมีการร่วมรู้สึกเฉพาะด้านการแสดงออกสูงกว่าวัยรุ่นกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา

กาญจนา ปัญญาเพ็ชร (2548) ศึกษาวิจัยผลของโปรแกรมพัฒนาทักษะชีวิตต่อความสัมพันธ์ กับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้หลักการของทักษะชีวิต ได้แก่ ความตระหนักรู้ในตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเองในการเลือกคบเพื่อนต่างเพศ การคิด อย่างมีวิจารณญาณและการตัดสินใจ ซึ่งใช้ กิจกรรมการเรียนรู้หลากหลาย อาทิ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ร่วมด้วยกิจกรรมอภิปรายกลุ่ม การระดมสมอง และการแสดงบทบาทสมมติผลการศึกษาพบว่า ภายหลังจากทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้เรื่องการเปลี่ยนแปลงเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นสูงกว่า ก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

พัชราภรณ์ ศรีสวัสดิ์ (2550) ศึกษาการตระหนักรู้ทางสังคมและการสร้างโมเดลเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ทางสังคมของวัยรุ่นไทย ผลการศึกษาวิจัยพบว่า โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการตระหนักรู้ทางสังคม ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบได้แก่ ด้านความรู้สึกไวต่อสังคม ด้านความ เข้าใจสังคม ด้านการสื่อสารทางสังคม ด้านการแก้ไขปัญหาสังคม และด้านการมีส่วนร่วมในสังคม มีค่าความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ในเกณฑ์สูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสามารถวัดองค์ประกอบของการตระหนักรู้ทางสังคมได้และการตระหนักรู้ทางสังคมโดยรวมและรายด้านของกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโมเดลการให้คำปรึกษากลุ่มและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังติดตามผล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าโมเดลการให้คำปรึกษากลุ่มมีผลให้การตระหนักรู้ทางสังคมเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

Sutton et al. (2015) ศึกษาเรื่องพัฒนาการของบุคคลหรือกลุ่มใน ช่วงเวลาหลายปีด้วยวิธีการแบบผสมผสานของการอบรมเกี่ยวกับการตระหนักรู้ในตนเองในที่ทำงาน พบว่า

การอบรมผ่านกิจกรรมที่ได้ทำร่วมกันนั้นจะสร้างความตระหนักรู้ในตนเอง ซึ่งจะช่วยสร้างความสัมพันธ์เชิงบวก และสร้างการสื่อสารที่ดีในองค์กร รวมถึงพนักงานมีความมั่นใจในตนเองเพิ่มมากขึ้น

2. การสะท้อนคิด (Reflection)

การสะท้อนคิดเป็นสิ่งที่ครูผู้สอนสามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้นักเรียนได้ เนื่องจากการสะท้อนคิดเป็นรูปแบบการคิดที่ช่วยให้บุคคลเกิดการเรียนรู้จากการรับรู้ ความคาดหวังและความรู้สึกตนเองเกี่ยวกับประสบการณ์ จากนั้นมีการวางแผนหาแนวทางแก้ไขในอนาคต ผ่านกระบวนการพูดหรือเขียน (อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย, 2553) ซึ่งครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้ให้คำแนะนำที่ดีแก่นักเรียนและเป็นผู้ฟังที่ดี มีการใช้คำถามเพื่อกระตุ้นความคิด เชื่อมโยงความรู้และหาแนวทางแก้ไขปัญหาพร้อมกับนักเรียนอย่างเหมาะสม

2.1 ความหมายของการสะท้อนคิด

การสะท้อนคิดเป็นวิธีการที่ทำให้บุคคลได้ทบทวนและสะท้อนการกระทำของตน (Reflective Practice) ช่วยให้เกิดความเข้าใจและเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ นำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงตนเอง และการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (Johns, 2000)

Morin (2003) กล่าวว่า การสะท้อนคิดเป็นการแสดงความคิดและความรู้สึกเพื่อการเรียนรู้และได้รับความรู้ด้วยตนเอง เมื่อบุคคลได้สะท้อนความเป็นตัวเองออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ทางบวกของตนเองเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในชีวิต โดยอาจมีการถ่ายทอดประสบการณ์ที่มีค่าซึ่งกันและกัน จะทำให้บุคคลเปลี่ยนแปลงการตระหนักรู้ไปในทิศทางที่ดี นอกจากนี้ การสะท้อนคิดเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้วิธีหนึ่ง เมื่อเกิดปัญหาขึ้น การสะท้อนคิดจะเป็นวิธีที่ช่วยให้เกิดการแสวงหาวิธีการแก้ปัญหาอย่างเข้าใจเหมาะสมกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (Schon, 1987) ทั้งนี้ การสะท้อนคิดยังเป็นการคิดไตร่ตรองทบทวน วิเคราะห์ ใคร่ครวญ ทบทวนตนเอง พิจารณาสິงต่าง ๆ ที่ผ่านมา ทั้งประสบการณ์ ความเชื่อ และการรับรู้ที่ผ่านมาอย่างรอบคอบ สะท้อนการกระทำของตน (Reflective Practice) ผ่านการพูดและการเขียน เพื่อค้นหาคำตอบโดยใช้เหตุผล ส่งผลให้เกิดความเข้าใจและเรียนรู้จากประสบการณ์นำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงตนเอง (Johns, 2017) โดย Taggart (2005) ได้ระบุว่า การสะท้อนคิดนั้นเป็นการคิดพิจารณาอย่างละเอียด รอบคอบ ระมัดระวัง โดยพิจารณาเหตุและผลที่อาศัยความรู้และการสนับสนุนความรู้ที่นำเสนอไปสู่ข้อสรุป ซึ่ง เท็ดคักดี ผลจันท์ (2559) กล่าวว่า การสะท้อนคิดเป็นการมองภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับชีวิตตนเอง และคิดนึกตรึกตรอง พิจารณาจนเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง เห็นความสัมพันธ์แห่งเรื่องราวเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้น

ในชีวิตได้เข้าใจทั่วตลอดและชัดเจน เห็นทางที่จะดำเนินชีวิตที่ดีต่อไปได้ เป็นไปในแนวทางเดียวกับ อาทิตยา สีหราช (2561) ที่กล่าวว่า การสะท้อนคิดคือกระบวนการคิดพิจารณาจากเหตุและผลของ ปัญหาหรือสภาพเหตุการณ์จำแนกรายละเอียด วิเคราะห์จุดเด่นและจุดด้อย ตลอดจนเสนอแนวทางที่ เหมาะสมเกี่ยวกับปัญหา หรือสภาพเหตุการณ์นั้น ๆ โดยสามารถเลือกเสนอวิธีการ หลักการ หรือ ความรู้ใหม่ อาศัยความรู้จากประสบการณ์เดิมของตนเองเชื่อมโยงกัน ทำให้เกิดการนำไปสู่การปฏิบัติ ที่ถูกต้องและเหมาะสม ตลอดจนเป็นการทบทวนประสบการณ์จากเหตุ และผลของปัญหาหรือสภาพ เหตุการณ์ที่ผ่านมาของตนเองและผู้อื่น จากนั้นนำมาเชื่อมโยงกับความรู้เดิมของตนแล้วประมวล ออกมาเป็นความรู้ใหม่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเมื่อพบกับปัญหา หรือ สถานการณ์เดิม และนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้องและเหมาะสม (เชษฐชาติรี นวลขำ, 2562)

จากการให้ความหมายของการสะท้อนคิดดังกล่าว สรุปได้ว่าการสะท้อนคิด คือ กระบวนการคิด พิจารณาสິงต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล โดยเชื่อมโยงความรู้จากประสบการณ์เดิมเกิดเป็น ความรู้ใหม่ แนวคิดใหม่ ที่นำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การปฏิบัติอย่างถูกต้องและเหมาะสม รวมทั้งช่วยให้เกิดความเข้าใจในตนเองมากขึ้น

2.2 ความสำคัญของการสะท้อนคิด

การสะท้อนคิดมีความสำคัญในแง่ของการใช้ความคิดต่อแง่มุมต่าง ๆ โดยเชื่อมโยง ข้อมูลและรายละเอียดของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ผสานความคิดรวมกันเกิดเป็นมโนทัศน์ ทำให้สามารถ สังเคราะห์ความรู้ใหม่ตามแนวคิดของตนเอง และสามารถนำไปปรับใช้ประกอบการตัดสินใจเพื่อ แก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม (รัตนา บรรณาธรรม, 2546)

ธีรพล เพียรเพ็ง (2556) กล่าวว่า การสะท้อนคิดเป็นกระบวนการสำคัญที่มีส่วนใน การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดมุมมองความคิดที่หลากหลาย โดยใช้วิธีการคิดอย่างมีเหตุผล ผ่านกระบวนการต่าง ๆ ที่ฝึกให้ผู้เรียนเกิดการค้นหาแนวทางในการจัดการกับปัญหาของตนเอง สามารถเผชิญกับสภาพสถานการณ์ต่าง ๆ และนำเอาหลักการความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน มาประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม การที่บุคคลมีโอกาสะท้อนคิดความคิดของตนเอง เป็นการเปิด โอกาสในการสื่อสารความคิดของตนกับผู้อื่นถึงสิ่งที่ตนเข้าใจ และพัฒนาทักษะการวิเคราะห์และ สังเคราะห์ของตนเอง ช่วยส่งเสริมให้เป็นนักคิดที่ดีขึ้นในการตั้งคำถามและให้เหตุผล ซึ่ง รัชนิกร ทอง สุขดี (2545) ได้ให้ความสำคัญของการสะท้อนคิดหลายประการดังนี้

1. สร้างความท้าทายที่สร้างสรรค์ในการนำเสนอความคิดของตน
2. เปิดโอกาสในการจับประเด็นหรือทบทวนคิดถึงสิ่งที่คิดในรูปแบบที่ถาวรหรือปรับ

เสริมความคิดใหม่

3. เป็นการพัฒนาความมีระเบียบและทักษะในการสร้างและจัดลำดับความคิด
4. เปิดโอกาสในการสังเกตและวิเคราะห์ความคิดของตนเอง
5. เปิดโอกาสในการสื่อสารความคิดของตนเองกับผู้อื่นถึงสิ่งที่ตนเองเข้าใจและพัฒนาทักษะการวิเคราะห์และสังเคราะห์ของตนเอง
6. เป็นการเชื่อมโยงองค์ความรู้เก่ากับองค์ความรู้ใหม่ และเป็นการเติมเต็มระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ
7. ช่วยส่งเสริมให้เป็นนักคิดที่ดีขึ้นในการตั้งคำถามและให้เหตุผล

Roffey-Barentsen and Malthouse (2013) ได้กล่าวว่า การสะท้อนคิดช่วยเพิ่มทักษะการแก้ปัญหา ช่วยในการตัดสินใจ สามารถพัฒนาทักษะการจัดองค์ความรู้อย่างมีระบบ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของแต่ละบุคคลในทิศทางที่ดีขึ้น เห็นคุณค่าในตัวเอง ให้คำแนะนำสำหรับตนเอง นอกจากนี้ การสะท้อนคิดยังสามารถช่วยเพิ่มศักยภาพให้กับผู้เรียน (Dewey, 1933; Finlay, 2008; Forrest, 2008; Moon, 1999 อ้างถึงใน อาทิตยา สีหราช, 2561) คือ

1. ผู้เรียนเกิดการเชื่อมโยงระหว่างความรู้เก่ากับความรู้จากประสบการณ์ที่ได้รับ
2. ผู้เรียนเกิดมุมมองที่หลากหลายมากขึ้น สามารถพิจารณาความซับซ้อนของปัญหา การอาศัยการคิดที่แตกต่างทำให้สามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และทำให้เกิดความเข้าใจ ตลอดจนสามารถสร้างแนวทางหรือหลักการการนำไปใช้ได้กว้างขวางมากขึ้น
3. ผู้เรียนเกิดการตระหนักรู้ในตนเอง มีความเข้าใจในตนเองและผู้อื่นเพิ่มมากขึ้น
4. ผู้เรียนมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ปิยาณี ณ นคร (2556) กล่าวว่า การเรียนรู้ผ่านการสะท้อนคิดเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่ผู้สอนสามารถนำมาใช้ในการช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ประสบการณ์จริงหรือปัญหาที่ได้มาเป็นตัวอย่งของการ เรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนได้รู้จักกระบวนการคิดใคร่ครวญ และการตระหนักรู้ตนเองอย่างถ่องแท้ เกิดการเชื่อมโยงการคิด ความรู้สึกที่มีอยู่เดิมไปสู่การคิดรู้และความรู้สึกใหม่ มีการมองสถานการณ์ด้วยมุมมองใหม่ที่แตกต่างและหลากหลาย ทำให้ผู้เรียนสามารถตัดสินใจเลือกสิ่งที่เหมาะสมที่สุดในสถานการณ์ที่มีความซับซ้อนหรือขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม สามารถสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียนและนำไปสู่การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้การสะท้อนคิดยังเป็นตัวเชื่อมที่ช่วยให้ผู้สอนได้เพิ่มความเข้าใจถึงการรับรู้ของผู้เรียนอย่างชัดเจน สอดคล้องกับ จูไรรัตน์ วัชรอาสน์ (2559)

ที่อธิบายว่า การสะท้อนคิดทำให้มนุษย์เกิดความตระหนักในคุณค่าของสิ่งนั้น เกิดความระมัดระวังในการกระทำสิ่งต่าง ๆ มากขึ้น อีกทั้งการสะท้อนคิดจะช่วยให้สามารถรับรู้ ปรากฏการณ์ ต่าง ๆ และตอบสนองต่อเหตุการณ์ได้ชัดเจนขึ้น และยังเป็นการฝึกให้คุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทัศนคติ ค่านิยม อารมณ์และจิตใจ ซึ่งตัวผู้สะท้อนจะสามารถมองเห็นได้ชัดเจนและเกิดการตระหนักได้ด้วยตนเอง เป็นการฝึกให้สะท้อนเชื่อมโยงสถานการณ์ต่าง ๆ มองเห็นปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาที่ชัดเจน สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (สถาบันข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ., 2560)

จากความสำคัญของการสะท้อนคิดที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การสะท้อนคิดมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น เกิดมุมมองความคิดที่หลากหลาย โดยใช้วิธีการคิดอย่างมีเหตุผล นำเอาหลักการความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียนมาประยุกต์ใช้กับปัญหา สถานการณ์ต่าง ๆ สามารถจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม

2.3 กระบวนการสะท้อนคิด

การสะท้อนคิดเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนมีการทบทวนไตร่ตรองเกี่ยวกับการกระทำของตนเองจากสถานการณ์ที่ตนเองเข้าไปมีส่วนร่วม จากมุมมองที่หลากหลาย ก่อให้เกิดความเข้าใจในปรากฏการณ์นั้น ตระหนักรู้ในการกระทำของตนเอง และคุณค่าในประสบการณ์ที่เรียนรู้มากขึ้น (รัตติกร เหมือนนาคอน และคณะ, 2562) หัวใจสำคัญของการสะท้อนคิด คือ การสร้างและแยกแยะความหมายของสิ่งต่างๆ ออกมาให้ชัดเจน เป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมุมมองและแนวคิดใหม่ โดยอาศัยกระบวนการทางปัญญาและทัศนคติ การทบทวนประสบการณ์ที่ได้พบ ได้เห็น และได้ฟังมา เพื่อเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ รวมทั้งเป็นการสำรวจตนเอง เพื่อค้นหาว่าตนเองรู้และไม่รู้ อะไร จนนำไปสู่ความเข้าใจ และเกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น (ศรีธญา โขสิตะมงคล, 2556)

ดิวอี้ (Dewey, 1933) เป็นบุคคลแรกที่เสนอคำว่า “การสะท้อนคิด” โดยกระบวนการสะท้อนคิดของ Dewey แบ่งออกเป็น 5 ระยะหลัก ได้แก่

- 1) ความงุนงง (Perplexity) คือ การเกิดการฉงนสงสัย เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอนแนะ (Sugestions) ที่เป็นนามธรรม และ ความคิด (Idea) ที่พร้อมจะเผชิญปัญหา
- 2) การวิเคราะห์ข้อปัญหา (Elaboration) การแสวงหา ประสบการณ์ในอดีตที่มีความใกล้เคียง หรือมีลักษณะใกล้เคียงกับสภาวะการณ์ของปัญหาที่เผชิญอยู่
- 3) การตั้งสมมติฐาน (Hypotheses) การตั้งสมมติฐานเพื่อเป็นแนวทางของการแก้ไขปัญหาที่หลากหลายตามประสบการณ์

4) การเปรียบเทียบสมมติฐาน (Comparing hypotheses) การค้นหาแนวทางที่สัมพันธ์กับสมมติฐานที่สร้างขึ้นโดยมีการเปรียบเทียบเพื่อค้นหาสมมติฐานที่ดีที่สุด

5) การปฏิบัติ (Taking action): การลงมือปฏิบัติ หรือแก้ปัญหาตามสมมติฐานที่เลือก

ภายหลังนักการศึกษาได้จัดระบบแนวคิดของ Dewey ใหม่ ซึ่งแบ่งแนวคิดออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่

1) ระยะก่อนการสะท้อนคิด (Pre-Reflective Thinking) เป็นช่วงที่เกิดความสงสัยใคร่รู้ ความงงงวย สับสนไม่แน่ใจ เป็นระยะกำหนดปัญหาสำหรับการสะท้อนคิดอย่างรอบคอบเพื่อนำไปสู่การตั้งคำถามเพื่อแสวงหาคำตอบ

2) ระยะของการสะท้อนคิด (Stages of Reflective) ซึ่งประกอบด้วย 5 ระยะย่อย ได้แก่

2.1) ระยะการเสนอแนะทางเลือก (Suggestion) การรับปัญหาแล้วนำมาสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา นั้น เป็นการแก้ปัญหาเชิงทำนาย หรือการคาดการณ์ในส่วนของความเป็นไปได้

2.2) ระยะการใช้เชาวน์ปัญญา (Intellectualization) การพิจารณาหาทางเลือกที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหานั้น โดยประเมินจากความยากของปัญหา

2.3) ระยะการตั้งสมมติฐาน (Hypothesis) เป็นการเลือกวิธีการแก้ปัญหาที่คิดว่าเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดและพอจะเป็นไปได้สืบสอบค้นหาข้อเท็จจริง

2.4) ระยะการใช้เหตุผล (Reasoning) เป็นระยะที่ต้องวิเคราะห์สมมติฐานที่สร้างขึ้นอย่างมีเหตุผลเพื่อให้สมมติฐานถูกต้องอย่างมีเหตุและผล

2.5) ระยะทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing) เป็นระยะที่ปฏิบัติตามทางเลือกหรือสมมติฐานที่คัดเลือกมาแล้ว เพื่อตรวจสอบว่าผลลัพธ์ตามสมมติฐานที่เลือกไว้ โดยการ แสดงออกจริงหรือการลงความเห็นภายในใจ

3) ระยะหลังการสะท้อนคิด (Post-Reflective Thinking) ระยะที่ปัญหาถูกแก้ไข ส่งผลให้ได้รับประสบการณ์ตรงจากการแก้ไขปัญหานั้น ได้พัฒนาศักยภาพจนเกิดความพึงใจในตนเอง

Schon (1987) ได้เสนอกระบวนการสะท้อนคิดมีพื้นฐานจากงานวิจัยของ Dewey ว่า กระบวนการสะท้อนคิดมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติ เป็นกระบวนการที่มีการใช้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่ผ่านมาในการตัดสินใจแก้ไขปัญหานั้นที่เกิดขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

1) การสะท้อนขณะการปฏิบัติ (reflection-in-action) คือ กระบวนการที่มีการใช้ความรู้ทักษะ และประสบการณ์ในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติงาน กล่าวคือ บุคคลจำเป็นต้องมีสติจดจ่อกับอยู่การกระทำของตน พร้อมทั้งสามารถหาแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อปรับปรุงงานได้ทันที แนวคิดดังกล่าวเป็นแนวคิดที่แตกต่างจากการสะท้อนคิดทั่วไปที่ส่วนใหญ่มุ่งเน้นการสะท้อนคิดหลังการปฏิบัติเป็นหลัก เพราะมีความเชื่อว่าจะเห็นผลที่เกิดขึ้นได้เป็นรูปธรรมกว่า (Dimova & Kamarska, 2015)

2) การสะท้อนคิดหลังการปฏิบัติ (reflection-on-action) คือ การพิจารณาใคร่ครวญ ทบทวนประสบการณ์ที่เกิดขึ้นหลังจากเหตุการณ์ประสบการณ์นั้นผ่านไปแล้ว อาจสะท้อนผ่านข้อดี และข้อเสีย จุดเด่น จุดบกพร่องในการปฏิบัติงานได้ทั้งการพูด และการเขียน วิธีนี้มักมีการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในเชิงวิชาชีพ (อัจฉริกา ไพศาลศรีสมสุข, 2559)

Kolb (2014) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ฐานประสบการณ์ (Experiential Learning) ซึ่งมีการสะท้อนคิดเป็นองค์ประกอบสำคัญของรูปแบบการเรียนรู้ โดยอธิบายว่าความรู้เกิดขึ้นจากกระบวนการ 2 ส่วน ได้แก่ การได้รับประสบการณ์ (Grasping Experience) และการแปรเปลี่ยนรูปของประสบการณ์ (Transformation Experience) การรับประสบการณ์เป็นกระบวนการรับรู้ข้อมูลเบื้องต้น ส่วนการแปรเปลี่ยนรูปของประสบการณ์เป็นกระบวนการตีความข้อมูลที่ได้รับเข้ามาก่อให้เกิดการเรียนรู้ของบุคคล ซึ่งการเรียนรู้ทั้งหมดนี้จะเกิดขึ้นตามขั้นตอนในวงจรการเรียนรู้ของคอล์บซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังนี้

1) ขั้นประสบการณ์รูปธรรม (Concrete Experience) ผู้เรียนจะต้องมีประสบการณ์ที่เป็น รูปธรรมต่อสิ่งที่จะเรียนรู้ก่อน โดยเข้าไปมีส่วนร่วมและรับรู้ประสบการณ์ด้วยตนเอง

2) ขั้นการสังเกตอย่างไตร่ตรอง (Reflective Observation) การเรียนรู้จากการพินิจพิเคราะห์ด้วยการสังเกตอย่างถี่ถ้วนลึกซึ้งโดยจัดเป็นการสะท้อนคิดจากประสบการณ์ที่ได้รับมา

3) ขั้นการสร้างมโนทัศน์ (Abstract Conceptualization) การเข้าถึงความคิดที่เป็นนามธรรม แล้วนำสิ่งที่สังเกตได้เข้าแนวคิดที่เกี่ยวข้อง เพื่อผู้เรียนจะได้นำแนวคิดใหม่ที่ได้มาเป็นแนวทางในการฝึกปฏิบัติ

4) ขั้นการทดลองปฏิบัติจริง (Active Experimentation) การลองผิดลองถูกของแนวคิดในขั้นก่อนหน้าเพื่อให้ผู้เรียนทดลองปฏิบัติเพื่อตรวจสอบแนวคิดของตนเองที่สร้างขึ้น

เพื่อให้เกิดการรวมกันของประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ และสร้างเป็นประสบการณ์รูปธรรมอื่น ๆ โดยจะเป็นวงจรต่อเนื่องและมีความซับซ้อนมากขึ้นตามประสบการณ์ที่ได้รับ

Gibbs (1988 อ้างถึงใน ชีระศักดิ์ จิระตราขุ, 2562) ได้พัฒนารูปแบบการสะท้อนคิดของกิบส์ (Gibbs' model of reflection) ต่อยอดมาจากวงจรการเรียนรู้ของ คอลบ์ (Kolb's experiential learning cycle) โดยความแตกต่างคือ รูปแบบของกิบส์ เน้นกระบวนการสะท้อนคิดเชิงโครงสร้าง (Structured Debriefing) รูปแบบการสะท้อนคิดของกิบส์เป็นกระบวนการคิดสะท้อนเป็นกระบวนการตรวจสอบภายในและค้นหาสิ่งที่ตนเองสนใจจะเกิดขึ้นโดยการกระตุ้นจากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านมา และมีผลนำไปสู่การเปลี่ยนมุมมองและแนวคิดใหม่ (Boyd & Fales, 1983) กระบวนการคิดสะท้อนนั้นถือเป็นบริบทของการเรียนรู้โดยอาศัยกระบวนการทางปัญญาและทัศนคติต่อการกระทำ ซึ่งแต่ละบุคคลสามารถค้นหาได้จากประสบการณ์เดิมของตนเองนำไปสู่ความเข้าใจและยอมรับสิ่งใหม่ ๆ และถือได้ว่าการคิดสะท้อนเป็นศักยภาพของบุคคลในการเรียนรู้ซึ่งก่อให้เกิดผลในการเปลี่ยนมุมมอง โดยจะเกิดขึ้นอย่างเป็นกระบวนการ (Jarvis, 1992) มีวงจรการสะท้อนคิดด้วยกันทั้งหมด 6 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การบรรยาย (Description) เป็นระยะการบรรยายเหตุการณ์สถานการณ์ ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่ต้องตัดสิน

ขั้นที่ 2 การสะท้อนความรู้สึก (Feeling) เป็นระยะการพิจารณาความรู้สึกที่มีต่อเหตุการณ์สถานการณ์ ประสบการณ์ โดยไม่ต้องวิเคราะห์เหตุการณ์สถานการณ์ ประสบการณ์

ขั้นที่ 3 การประเมินผล (Evaluation) เป็นระยะการประเมินตัดสินผลดีและผลเสียของเหตุการณ์สถานการณ์ ประสบการณ์

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นระยะการแยกแยะเหตุการณ์สถานการณ์ ประสบการณ์ ที่เกิดขึ้น โดยอาศัยประสบการณ์และความรู้เดิม

ขั้นที่ 5 การสรุปผลโดยภาพรวม (Conclusion) เป็นระยะการสรุปผลจากประสบการณ์และการวิเคราะห์สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจนกลายเป็นความรู้ใหม่ที่เกิดจากการเรียนรู้ในเหตุการณ์สถานการณ์ ประสบการณ์นั้น นำไปสู่การสร้างข้อสรุปแบบเจาะจงเฉพาะตนเอง

ขั้นที่ 6 การวางแผนปฏิบัติ (Action Plan) เป็นระยะการวางแผนหรือเตรียมตัวในการจัดการปัญหาหรือเหตุการณ์ สถานการณ์ ประสบการณ์ ที่คล้ายคลึงกันที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต

สำลี ทองธวิ (2538) ได้อธิบายกระบวนการสร้างความคิดวิเคราะห์แบบตอบโต้ หรือ การสะท้อนคิดไว้ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลหลากหลายเกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษา
2. เปรียบเทียบกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นกับข้อมูล
3. อภิปรายร่วมกับเพื่อนนักเรียน เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ในแง่มุมต่าง ๆ
4. ครูให้ความรู้เสริม เพื่อกระตุ้นการอภิปราย ทำให้การอภิปราย ทำให้การอภิปรายกว้างขวางมากขึ้น
5. สรุปสาระสำคัญ ตั้งประเด็นอภิปราย

จากที่กล่าวมาข้างต้น กระบวนการสะท้อนคิดมีรูปแบบที่หลากหลาย ช่วยส่งเสริมให้คนเกิดการพัฒนาตนเอง การนำกระบวนการสะท้อนคิดมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ครูควรคำนึงถึงความเหมาะสมกับเนื้อหาและพัฒนาการของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เกิดมุมมองและแนวคิดใหม่ ๆ ดังนั้นการนำกระบวนการสะท้อนคิดมาใช้ในการอ่าน จึงเลือกใช้การสะท้อนคิด 6 ชั้น คือ 1. การบรรยาย 2. การสะท้อนความรู้สึก 3. การประเมินผล 4. การวิเคราะห์ 5. การสรุปผลโดยภาพรวม 6. การวางแผนปฏิบัติ

2.4 เทคนิคการสะท้อนคิด

เทคนิคการสะท้อนคิดเป็นสิ่งสำคัญที่ใช้เพื่อทำความเข้าใจความรู้สึกนึกคิด และการตีความของบุคคลต่อวัตถุหรือสถานการณ์ที่เป็นสิ่งเร้า ซึ่งเป็นการฉายภาพของตนเองออกมาให้เห็นความรู้สึกนึกคิดที่แฝงเร้นอยู่ภายใน เทคนิคนี้เป็นการบอกเล่าด้วยตนเอง (self-report technique) และเป็นการให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ (ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล, 2543) การสะท้อนคิดจะต้องใช้การคิดอย่างมีเหตุผลมากกว่าการคิดจากความรู้สึกหรือการคิดเข้าข้างตนเอง (สำลี ทองธวิ, 2538) เป็นความคิดที่สามารถอธิบายหรือสะท้อนแง่มุมต่าง ๆ ของเหตุการณ์ โดยเชื่อมโยงเหตุการณ์นั้นกับมันทัศน์ และหลักการหรือทฤษฎีที่เหมาะสมทั้งของตนเองและผู้อื่น ทำให้เกิดความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ ตามแนวทางของตนเอง จนสามารถนำแนวทางนี้ไปใช้เป็นความรู้เพื่อประกอบการตัดสินใจในการแก้ปัญหาต่างๆ ซึ่งเป็นแนวทางที่เหมาะสมหรือดีที่สุดสำหรับสถานการณ์สภาพแวดล้อมตามบริบทนั้น เป็นผลให้เกิดการบรรลุตามเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายที่กำหนด (วาริรัตน์ แก้วอุไร, 2541) โดยรูปแบบของเทคนิคการสะท้อนความรู้สึกนึกคิด นั้นมีหลายรูปแบบ

พัชราภรณ์ เอมมีน้อย (2553) ได้เสนอสรุปเทคนิคการสะท้อนคิดไว้ ดังนี้

1) การสะท้อนความรู้สึกนึกคิดผ่าน รูปภาพ ภาพถ่ายเหตุการณ์วีดิทัศน์โดยใช้คำถามกระตุ้น

2) การสะท้อนความรู้สึกโดยการเขียน เช่น

2.1) เติมช่องว่างให้เป็นประโยคที่สมบูรณ์ (Complete sentences) โดยให้ข้อความเริ่มต้น แล้วให้นักเรียนเขียนเติมตามความรู้สึกนึกคิดให้เกิดประโยคที่สมบูรณ์และสะท้อน ความรู้สึกของนักเรียนได้แท้จริง เช่น “ถ้าหากเป็นฉัน ฉันจะเลือกเป็น.....”

2.2) การเขียนสะท้อนความคิดความรู้สึกที่เป็นความเรียงขนาดสั้นตามหัวข้อ ประเด็นที่กำหนดให้การเขียนควรเป็นไปอย่างอิสระไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว

2.3) การเขียนบันทึกการเรียนรู้เป็นการเขียนสะท้อนคิดอีกรูปแบบหนึ่งซึ่งมีหลายประเภท ได้แก่

2.3.1) บันทึกการเรียนรู้รายบุคคล (personal journals) เป็นการบันทึกเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันตามเหตุการณ์ที่นักเรียนสนใจ

2.3.2) บันทึกการเรียนรู้จากบทสนทนา (dialogue journals) เป็นการเขียนบันทึกการโต้ตอบไปมาระหว่างบุคคล เช่น การตั้งคำถามระหว่างการสนทนาไปมาของครูกับนักเรียนเกี่ยวกับชิ้นงาน เป็นต้น

2.3.3) บันทึกการเรียนรู้ (learning logs) เป็นการบันทึกข้อความรู้ หรือสิ่งที่ได้เรียนรู้ในรายวิชา เครื่องมือสะท้อนการเรียนรู้เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่เรียนรู้กับประสบการณ์เดิม และสามารถใช้เป็นหลักฐานการเรียนรู้ได้ด้วย

อัจฉริกา ไพศาลศรีสมสุข (2559) ได้สรุปเทคนิคการสะท้อนคิดจากการศึกษาไว้ 3 แนวทาง ได้แก่ เทคนิคการเขียนบันทึกการสะท้อนคิด (Reflective Journal) เทคนิคการใช้คำถาม (Questioning) และ เทคนิคการอภิปราย (Discussion) โดยมีรายละเอียดดังนี้

เทคนิคการเขียนบันทึกการสะท้อนคิด (Reflective Journal) การเขียนบันทึกประจำวัน (Journal Writing) เป็นการเขียนบันทึก เรื่องราว เหตุการณ์ ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นของนักเรียน โดยมีการแสดง “ความคิดเห็น” และ “ความรู้สึก” ที่มีต่อสิ่งเร้านั้น ๆ ซึ่งการเขียนบันทึกประจำวันทำให้เกิดการพัฒนาการคิด และการกระทำของบุคคลให้เป็นระบบ ข้อดีของวิธีการเขียนบันทึกการสะท้อนคิดคือ สามารถตรวจสอบการสะท้อนคิดออกมาได้อย่างเป็นรูปธรรม รูปแบบในการเขียนบันทึกสะท้อนคิด ประกอบด้วย (1) วันเดือนปีที่บันทึก (2) บรรยายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

(3) การสะท้อนคิดของผู้เขียนหรือความคิดเห็นผู้เขียนที่มีต่อเหตุการณ์ และ (4) แนวทางแก้ไขหรือที่จะกระทำในอนาคต โดยมีกลยุทธ์ดังนี้

- 1) จัดเป็นกิจกรรมหนึ่งในการเรียนการสอน โดยอาจส่งเสริมให้เกิดจากการปฏิบัติ หรือการทำงานในชั้นเรียน โดยทำให้เป็นกิจวัตร มีระยะการเขียนสม่ำเสมอ
- 2) การใช้คำถามนำให้นักเรียนเกิดการตั้งคำถามกับตนเองนำไปสู่การเขียนสะท้อนคิด เช่น “ปัญหาอะไรที่ฉันจำเป็นต้องแก้ไข” “ฉันจะแก้ไขปัญหานี้อย่างไร” “ฉันแก้ไขปัญหานี้ได้ ไหม” “ฉันแก้ไขปัญหาได้ดีหรือไม่” “อะไรที่ฉันจะปรับปรุงในครั้งถัดไป” “เพราะอะไร”

เทคนิคการใช้คำถาม (Questioning) ผู้สอนสามารถใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนสะท้อนคิด สิ่งหนึ่งที่สำคัญ คือ ครูควรกระตุ้นให้ผู้เรียนสำรวจความคิดของตนเองและกระบวนการเรียนรู้ของตนเองมากกว่าการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับความรู้เพียงอย่างเดียว คำถามควรมีลักษณะปลายเปิดเพื่อกระตุ้นการอภิปรายและแสดงความคิดเห็น ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นในกรณีที่เป็นการเรียนกลุ่ม ผู้สอนควรใช้เทคนิคการตั้งคำถามมาประยุกต์ใช้ในการสอน (Benton, 2014) สำหรับเทคนิคการใช้คำถาม ผู้สอนสามารถใช้การถามตามระดับจุดมุ่งหมายทางด้านพุทธิพิสัยของบลูม (Bloom, 1956) จากการคิดระดับต่ำไปสูง 6 ระดับ คือ ระดับความรู้ความจำ ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผล โดยผู้สอนสามารถนำระดับการคิดนี้ไปใช้ในการตั้งคำถาม เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการสะท้อนคิดในระดับที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ

เทคนิคการอภิปราย (Discussion) การอภิปรายจะช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน มีความรู้ที่กว้างขวางมากขึ้น ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างครู ผู้เรียน และเพื่อนร่วมชั้น ช่วยพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ เช่น ทักษะการพูด การแสดงความคิดเห็น ทักษะการฟัง การโต้แย้ง การวิพากษ์วิจารณ์ ทักษะการคิด ซึ่งรวมถึงการสะท้อนคิดด้วย (ทีศนา แคมมณี, 2562) การนำเทคนิคอภิปรายไปใช้ ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นให้มากและเป็นการกระตุ้นให้คำแนะนำมากกว่าเป็นผู้พูดเอง ผู้สอนควรมีใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนขณะอภิปราย ผู้สอนควรเก็บประเด็นและความเห็นให้มากที่สุด เพื่อใช้ในการสรุปบทเรียน (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2553)

Costa and Kallick (2008) เสนอกลยุทธ์ที่เป็นแนวทางในการสะท้อนคิด โดยเสนอไว้ 4 รูปแบบได้แก่ (1) การอภิปราย (Discussions) (2) การสัมภาษณ์ (Interviews) (3) การใช้คำถาม (Questioning) และ (4) การเขียนบันทึก (Logs and journals)

1) การอภิปราย (Discussions) เป็นการเชิญชวนให้ผู้เรียนคิดทบทวนความคิดของตนเอง เป้าหมายสำคัญคือ การตระหนักถึงการสร้างความหมายของการเรียนรู้ร่วมกัน โดยการอภิปรายนั้นต้องพยายามกระตุ้นให้ผู้เรียนย้อนทวนความคิดของตนเองได้ นำไปสู่แนวทางในการแก้ปัญหา และเข้าใจถึงสภาวะภายในจิตใจของตนเองจากการรับฟัง และค้นพบคำตอบด้วยการใช้สติปัญญา

2) การสัมภาษณ์ (Interviews) เป็นวิธีหนึ่งที่จะนำพานักเรียนไปสู่การแบ่งปันความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้และการเติบโตของนิสัยของจิตใจ วิธีการอาจเกิดจากครูสามารถสัมภาษณ์นักเรียน หรือนักเรียนสามารถสัมภาษณ์เพื่อนร่วมชั้นได้ โดยครูจัดเตรียมเวลาเรียนไว้ในตอนท้ายของช่วงการเรียนรู้ เพื่อถามคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ แนะนำนักเรียนให้มองหาวิธีที่สามารถนำการเรียนรู้ไปใช้ในอนาคต ครูสัมภาษณ์ต้องฟังด้วยความเข้าใจและเอาใจใส่การคิด

3) การใช้คำถาม (Questioning) เป็นวิธีกระตุ้นเพื่อสืบสอบความคิดของนักเรียนออกมาให้ประจักษ์ โดยคำถามที่ดีควรผ่านการออกแบบออกแบบเพื่อสนับสนุนจากบรรยากาศในชั้นเรียน อยู่บนพื้นฐานของความไว้วางใจ ครูต้องพยายามช่วยให้นักเรียนได้เปิดเผยข้อมูลเชิงลึก ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้การเรียนรู้ และนิสัยการเรียนรู้

4) การเขียนบันทึก (Logs and journals) การบันทึกการเรียนรู้ เป็นอีกหนึ่งเครื่องมือสำหรับการสะท้อนของนักเรียน โดยครูอาจนำให้นักเรียนเขียนบันทึกเป็นระยะ และให้นักเรียนลองอ่านทบทวนข้อเขียนเก่าที่เคยเขียนไว้ก่อนหน้า เปรียบเทียบสิ่งที่นักเรียนรู้ตอนเริ่มเรียนกับสิ่งที่นักเรียนรู้ตอนนี้ จากนั้นให้นักเรียนเลือกสิ่งที่เรียนรู้จากการเขียนบันทึก เพื่อนำไปใช้สร้างการเรียนรู้ในอนาคตและดำเนินการตามแผนปฏิบัติการเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนอย่างมีสติ

Hopkins (2000) เสนอหลักการสังเกตวงการสะท้อนคิด เพื่ออำนวยความสะดวกให้มีการสะท้อนคิดมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ดังนี้

- 1) ก่อนการสะท้อนคิดจะเริ่มต้นควรสร้างบรรยากาศไว้วางใจกันระหว่างผู้สังเกตการสะท้อนคิดกับผู้ถูกสังเกต
- 2) มีจุดประสงค์ในการสำรวจวงสะท้อนคิด

3) มีเกณฑ์ต่าง ๆ หรือวิธีการในการใช้เพื่อการสังเกตการสะท้อนคิด และเกณฑ์นั้นควรเห็นชอบ และยินยอม ทั้งผู้สังเกตกับผู้ถูกสังเกต

4) ควรมีการให้ข้อมูลย้อนกลับหลังการเรียนการสอน/การสะท้อนคิด
Epstein (2003) ได้เสนอกกลยุทธ์ที่ช่วยสนับสนุนการสะท้อนความคิดไว้ดังนี้

- 1) ความถี่ในการใช้การสะท้อนความคิดเป็นส่วนหนึ่งในหลักสูตร
- 2) การใช้คำถามปลายเปิด
- 3) การยอมรับความแตกต่างทางความคิดของเด็ก
- 4) ให้ข้อสังเกตเพื่อสะท้อนสิ่งที่เด็กปฏิบัติ
- 5) เขียนบันทึกสิ่งที่เด็กพูดสะท้อนออกมา
- 6) การให้ความช่วยเหลือเด็กเชื่อมโยง “ภาระงาน” และ “กิจกรรม” โดยให้เด็กสะท้อนความคิด
- 7) สนับสนุนให้เด็กทำกิจกรรมต่อไปในครั้งหน้า

อย่างไรก็ตาม (Dewey, 1933) กล่าวว่า การที่ผู้เรียนจะสามารถสะท้อนคิดได้ดี ครูผู้สอนควรคอยสังเกตและต้องรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน ต้องให้เวลาผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น และต้องไม่ปล่อยให้ผู้เรียนสะท้อนคิดเพียงลำพัง ทั้งนี้ กนกันขุ ชื่นเลิศสกุล (2544) ระบุว่า ผู้สอนควรให้การสะท้อนกลับเพื่อให้ผู้เรียนถามคำถามในระดับที่สูงขึ้น พัฒนาทักษะการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนขึ้น เรียนรู้การเชื่อมโยงความรู้จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ เพิ่มทักษะการคิดและการประเมิน โดยผู้สอนอาจเตรียมคำถามไว้ล่วงหน้าเพื่อให้ทิศทางของคำถามย่อย ๆ เหล่านั้นสอดคล้องและนำไปสู่เป้าหมายสุดท้ายของการเรียนรู้ ซึ่งสิ่งสำคัญต่อการสะท้อนคิดคือ 1. องค์ประกอบทางด้านความรู้ความคิด (cognitive element) องค์ประกอบนี้มุ่งสนใจว่าจะใช้ความรู้ของตนเองในการปฏิบัติและการตัดสินใจอย่างไร 2. องค์ประกอบด้านการวิเคราะห์วิจารณ์ (critical element) องค์ประกอบนี้สนใจในเรื่อง สิ่งที่เป็นพลังผลักดันความคิด ได้แก่ ประสบการณ์ ความเชื่อ และค่านิยมทางสังคมการเมือง 3. องค์ประกอบด้านการเล่าเรื่องราว (narratives) การเล่าเรื่องราวมีประโยชน์คือช่วยให้เราทราบรายละเอียดของสภาพปัญหา (dilemmas) และเหตุการณ์ในหลายๆ กรณี และการรู้อย่างถ่องแท้ อันเป็นผลมาจากการสืบเสาะหาตนเอง (Sparks-Langer et al., 1991)

การเขียนสะท้อนคิด (Reflective writing) เป็นเทคนิคที่นิยมใช้ในการสะท้อนคิด และมีประสิทธิภาพสูงในการเพิ่มการสะท้อนคิด โดยมักจะแทรกกระหว่างการเรียนการสอน หรือหลังการเรียนการสอน (Ersözülü et al., 2009) การสะท้อนคิดโดยการเขียนเป็นการบันทึกประสบการณ์

ส่วนตัว อาจเพื่อต้องการบันทึกภาพเหตุการณ์ สํารวจความรู้สึก หรือทำความเข้าใจกับสิ่งที่รับรู้ เป็นการสร้างความรู้จากสิ่งที่ได้เรียนรู้ เป็นหนึ่งในวิธีกระตุ้นการสะท้อนคิด และทำให้สามารถสะท้อนคิดออกมาได้อย่างเป็นรูปธรรมมากที่สุด (Olson, 2009) นอกจากนี้ Boud (2001) กล่าวว่า การเขียนสะท้อนคิดเป็นการสะท้อนประสบการณ์และความคิดเห็นต่อเหตุการณ์หรือข้อมูลที่ได้พบ เป็นการแสดงความคิดและความรู้สึกเพื่อการเรียนรู้และได้รับความรู้ด้วยตนเอง เป็นวิธีที่จะทำให้เกิดความชัดเจน และเข้าใจในสิ่งที่กำลังเรียนรู้ ทุกคนมีการสะท้อนคิดในทุกวัน แต่บางครั้งไม่ลึกซึ้งเหมือนการเขียนสะท้อนคิด ทั้งนี้ การเขียนบัตร์คำ การเขียนแผนผังความคิด จะช่วยให้สามารถสะท้อนคิดต่อผลงาน และสิ่งที่ได้เรียนรู้ได้ดี มีการทบทวนเกิดขึ้น (กรรณิกา วิชัยเนตร, 2557) เนื่องจากการเขียนเป็นสิ่งสำคัญที่ใช้ในการรายงานความคิด ความรู้สึกและความคิดเห็น มีผลต่อพฤติกรรมและการเรียนรู้ในอนาคตของผู้สะท้อนคิด (Williams & Wessel, 2004)

จากที่กล่าวมาข้างต้น เทคนิคการสะท้อนคิดเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำมาสู่การสะท้อนคิดที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อสิ่งที่นักเรียนแสดงออก ผู้วิจัยจึงเลือกใช้เทคนิคการอภิปราย การใช้คำถาม การเขียนบันทึก การยอมรับความแตกต่างทางความคิด และการให้ข้อสังเกตเพื่อสะท้อนสิ่งที่นักเรียนปฏิบัติ มาใช้ในการสะท้อนคิดจากกิจกรรมอ่านจับใจความ เนื่องจากมีความสอดคล้องกับขั้นตอนการอ่านจับใจความ และการอภิปรายนั้นทำให้นักเรียนเกิดการคิดทบทวนความคิดของตนเอง การใช้คำถามเป็นวิธีกระตุ้นเพื่อสืบสอบความคิดของนักเรียน การเขียนบันทึก ทำให้นักเรียนสามารถสะท้อนคิดออกมาได้อย่างเป็นรูปธรรมมากที่สุด มีผลต่อพฤติกรรมและการเรียนรู้ของนักเรียน การยอมรับความแตกต่างทางความคิด ทำให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นและสะท้อนคิดตามความเป็นจริง รวมทั้งการให้ข้อสังเกตเพื่อสะท้อนสิ่งที่นักเรียนปฏิบัติ เป็นการช่วยให้สิ่งที่นักเรียนสะท้อนคิดมีความชัดเจนและเหมาะสมมากขึ้น ซึ่งเทคนิคที่กล่าวมานี้จะช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน มีความรู้ที่กว้างขวางมากขึ้น ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างครู นักเรียน และเพื่อนร่วมชั้น เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นให้มากและเป็นการกระตุ้นให้คำแนะนำ

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสะท้อนคิด

ชนิกานต์ ดุลนกิจ (2556) ศึกษาผลของการใช้หนังสือการ์ตูนเรื่องโดราเอมอน ร่วมกับการ สะท้อนคิดเพื่อสร้างความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงานของนักเรียน ประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ (1) ผลของคะแนนแบบวัดความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงานในรูปแบบของแบบมาตราประมาณค่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความตระหนักเรื่องความ

มุ่งมั่นใน การทำงานของนักเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2) ผลของคะแนนแบบวัดความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงานในรูปแบบของการเขียนเติมประโยคให้สมบูรณ์ ค่าเฉลี่ยของคะแนนความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงานของนักเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เอกชัย วิเศษศรี (2557) ศึกษาโมเดลเชิงสาเหตุของทักษะการสะท้อนคิดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีการสอนแบบสะท้อนคิดของครูเป็นตัวแปรปรับ ผลการวิจัยพบว่า วิธีการสอนของครูส่งผลต่อค่าเฉลี่ยทักษะการสะท้อนคิดของนักเรียนและค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) โดยนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนที่มีการสะท้อนคิด ($M = 3.44$) มีค่าเฉลี่ยของทักษะการสะท้อนคิดสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนปกติ ($M = 3.10$) และนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนที่มีการสะท้อนคิด ($M = 16.83$) มีค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนปกติ ($M = 12.32$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนที่มีการสะท้อนคิดสูงมีกระบวนการสะท้อนคิด 4 ขั้นตอน คือ (1) รู้ว่ากำลังทำ อะไร (2) แก้ไขในสิ่งที่คลุมเครือ (3) เรียนรู้จากสิ่งที่ทำมาแล้ว และ (4) เปลี่ยนความเข้าใจในสิ่งที่ทำ

ปิยพจน์ ตันตะผลิน (2559) ศึกษารูปแบบการเรียนออนไลน์โดยการสะท้อนคิดร่วมกันด้วย กรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมความตระหนักถึงการกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ตของนิสิตนักศึกษาครูที่มีรูปแบบ การระบุตัวตนในการเรียนแตกต่างกันและเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรที่มีผลต่อความตระหนักถึงการกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ตของนิสิตนักศึกษาครู ผลการวิจัยพบว่า (1) ผู้เรียนมีทัศนคติต่อพฤติกรรมที่มีแนวโน้มเป็นการกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ตหลังการทำกิจกรรมสูงกว่าก่อนทำกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) ผลการเปรียบเทียบความตระหนักถึงการกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ตของนิสิตนักศึกษาครูที่ทำกิจกรรมสะท้อนคิดร่วมกันแบบเปิดเผยตัวตนและไม่เปิดเผยตัวตนพบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) ผู้เรียนที่มีระดับทัศนคติหลังทำกิจกรรมแตกต่างกันจะมีความเชื่อมั่นในตนเองต่อการรับมือการกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Quinton and Smallbone (2010) ศึกษาการใช้ข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมการสะท้อนคิด และการเรียนรู้ของนักเรียน การมีส่วนร่วมในการสะท้อนคิดคือส่วนสำคัญของการเรียนรู้สำหรับนักศึกษา และการปฏิบัติควรเป็นส่วนหนึ่งในการออกแบบหลักสูตร คำติชมเกี่ยวกับงานเขียน

อาจใช้เป็นหลักฐานการเรียนรู้สำหรับการสะท้อน ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการเรียนรู้การสะท้อนคิดทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงการมีส่วนร่วมแสดงข้อคิดเห็นในห้องเรียน สามารถสะท้อนความคิดเห็นในห้องเรียน และส่งผลต่อการประเมินตนเอง ทำให้เกิดการกระทำที่ดีขึ้น

Wang et al. (2017) ทำการวิจัยแบบกึ่งทดลอง เพื่อศึกษาผลของการสะท้อนคิดต่อการคิดเชิงบวก แรงจูงใจในการเรียน และการกำกับตนเอง ของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยในประเทศไทยได้หวน ในระยะเวลา 18 สัปดาห์ ซึ่งจะได้ทำกิจกรรมสะท้อนตนเองแทรกอยู่ในการเรียนแบบบรรยาย การแสดงบทบาทสมมติ การอภิปราย และการทำงานเป็นกลุ่ม การศึกษานี้พบว่าการอภิปรายกับเพื่อนและอาจารย์ และกิจกรรมสะท้อนตนเอง ช่วยให้นักศึกษาในกลุ่มทดลองเกิดความคิดเชิงบวก มีแรงจูงใจในการเรียน และกำกับตนเองได้เพิ่มมากขึ้น

3. เทคนิคผังกราฟิก

เทคนิคการใช้ผังกราฟิกเป็นกลวิธีการที่นำมาใช้เสริมให้การสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น ใช้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิด และความเกี่ยวข้องกันอย่างเป็นเหตุเป็นผล ทำให้เกิดความเข้าใจสาระสำคัญของข้อมูลได้ง่ายขึ้น สามารถกระตุ้นให้นักเรียนได้คิดและเกิดความคิดได้ดี แสดงความคิดออกมาให้เห็นเป็นรูปธรรม สะท้อนถึงการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งครูผู้สอนสามารถเข้าใจความคิดหรือตรวจสอบความคิดของผู้เรียน ประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียนได้ ปัจจุบันผังกราฟิกมีหลากหลายรูปแบบแตกต่างกันขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการนำไปใช้

3.1 ความหมายของผังกราฟิก

ผังกราฟิกคือเครื่องมือที่สามารถสื่อสารถ่ายทอดให้เห็นเป็นรูปธรรม ข้อมูลที่นำเสนอขึ้นจะต้องผ่านกระบวนการคิดขั้นสูง เป็นนามธรรมที่แสดงออกมาให้เห็นเป็นภาพ (วิทวัส อินทมานนท์, 2554) โดยผังกราฟิกประกอบไปด้วยความคิดหรือข้อมูลสำคัญ ๆ ที่เชื่อมโยงกันอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ (ทิตนา เขมมณี, 2555) Porcaro (2012) กล่าวไว้ว่า ผังกราฟิกเป็นการแสดงข้อมูลทางทัศนะ ที่ใช้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิด ซึ่ง Hall and Strangman (2008) ให้คำจำกัดความของผังกราฟิกคือ การแสดงผลด้วยภาพ และเกี่ยวข้องกับการมองเห็นด้วยตา ซึ่งจะบรรยายให้เห็นภาพของความสัมพันธ์ระหว่างข้อเท็จจริง เงื่อนไข และ/หรือ ความคิดในชิ้นงานนั้น ๆ ทั้งนี้ วรรณาท รักสกุลไทย (2561) ให้ความหมายของ ผังกราฟิกว่าเป็นเครื่องมือนำเสนอข้อมูลที่เป็นรูปธรรมในลักษณะของแผนภาพที่แสดงให้เห็นถึง ความคิดรวบยอดความเป็นหมวดหมู่ ความสัมพันธ์ และความเกี่ยวข้องกัน อย่างเป็นเหตุเป็นผล ฯลฯ เป็นเครื่องมือที่ทำให้ผู้เรียนสามารถรับรู้ข้อมูลได้ ผ่านการมองเห็น ช่วยให้

ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด ตีความ เปรียบเทียบ สรุป และเชื่อมโยงข้อมูลความรู้เข้าด้วยกัน ทำให้เกิดความเข้าใจสาระสำคัญของข้อมูลได้ง่ายขึ้น สอดคล้องกับ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และ พเยาว์ ยินดีสุข (2551) กล่าวว่า ผังกราฟิก คือ แบบของการสื่อสารเพื่อให้นำเสนอข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมอย่างเป็นระบบ มีความเข้าใจง่าย กระชับ กะทัดรัด ชัดเจน ผังกราฟิกได้มาจากการนำข้อมูลดิบ หรือความรู้จากแหล่งต่าง ๆ มาจัดกระทำข้อมูล ในการจัดกระทำข้อมูลต้องใช้ทักษะการคิด เช่น การสังเกต การเปรียบเทียบ การแยกแยะ การจัดประเภท การเรียงลำดับ การใช้ตัวเลข เช่น ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และการสรุป เป็นต้น จากนั้นจึงมีการเลือกแบบผังกราฟิกเพื่อนำเสนอข้อมูลที่จัดกระทำแล้วตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของการนำเสนอ นอกจากนี้ ลักขมี แป้นสุข (2562) ได้กล่าวว่า ผังกราฟิก หมายถึง รูปแบบของการสื่อสาร ที่เป็นเครื่องมือนำเสนอข้อมูลอย่างเป็นรูปธรรมด้วยภาพและเกี่ยวกับการมองเห็น ผู้เรียนจึงสามารถรับรู้ข้อมูลได้โดยผ่านการมองเห็น ผังกราฟิกประกอบไปด้วยความคิดหรือข้อมูลสำคัญ ๆ ที่เชื่อมโยง กันอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ จึงทำให้เห็นโครงสร้างความรู้หรือเนื้อหาสาระนั้น ๆ และเป็นเครื่องมือจัดกระทำข้อมูลหรือความรู้อย่างเป็นระบบ ใช้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิด ความคิดรวบยอด ความเป็นหมวดหมู่ และความเกี่ยวข้องกัน อย่างเป็นเหตุเป็นผล ผังกราฟิกอาจหมายถึง แผนผังความรู้ แผนผังความคิดรวบยอด แผนผังเรื่องราว แผนภาพทางปัญญา แผนภาพระดับสูง หรือแผนผังมโนทัศน์ ซึ่งมีลักษณะต่างๆ เป็นรูปแบบที่ไม่ตายตัว สามารถสร้างสรรค์ขึ้นมาได้ตามความเหมาะสม ในการที่จะช่วยจัดระบบข้อมูลหรือความรู้ อย่างเป็นระบบระเบียบ ทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด ตีความ เปรียบเทียบ สรุป และเชื่อมโยง ข้อมูลความรู้เข้าด้วยกัน ทำให้เกิดความเข้าใจสาระสำคัญของข้อมูลได้ง่ายขึ้น และจดจำได้นานขึ้น

จากข้อมูลข้างต้น สรุปได้ว่า ผังกราฟิก คือ การนำเสนอข้อมูลที่เชื่อมโยงกันอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ ใช้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิด และความเกี่ยวข้องกันอย่างเป็นเหตุเป็นผล ทำให้เกิดความเข้าใจสาระสำคัญของข้อมูลได้ง่ายขึ้น

3.2 รูปแบบผังกราฟิกประเภทต่างๆ

ปัจจุบันผังกราฟิกมีหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์และความเหมาะสมในการนำไปใช้ นักการศึกษาและนักวิชาการได้นำเสนอผังกราฟิกแต่ละรูปแบบไว้ดังนี้

Baxendell (2003) ได้ใช้ผังกราฟิกเป็นเครื่องมือสำคัญ ในการจัดการเรียนการสอน โดยมีหลักการสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ Consistent Coherent และ Creative ผังกราฟิกที่ผู้เขียนนำเสนอ คือ ผังแสดงเหตุผล (Cause-and-effect diagrams) ผังลำดับขั้นตอน (Sequence chart)

ผังความสำคัญและรายละเอียด (Main-idea-and-detail chart) และผังเปรียบเทียบความแตกต่าง (Compare/contrast diagrams) ผู้เขียนใช้ผังกราฟิกสำหรับส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเขียน ดังนี้

ผังแสดงเหตุผล (Cause-and-effect diagrams) เป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์มาก ในชั้นเรียน ใช้ในการแสดงผลจากการกระทำของตัวละครที่นักเรียนอ่านจากเรื่องประเภทบันเทิงคดี และสารคดี ผู้เขียนรวมผังแสดงเหตุผลเข้ากับการสอนเขียนเพื่อช่วยนักเรียนจัดวางองค์ประกอบให้เป็นระบบ ผังแสดงเหตุผลสามารถใช้ได้อย่างสร้างสรรค์ในชั้นเรียน โดยใช้ได้ทั้งการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ผังลำดับขั้นตอน (Sequence chart) สามารถเป็นเครื่องมือหรือวิธีการที่ทำให้บรรลุผลได้ในทุกส่วนของหลักสูตรประถมศึกษา ใช้ในการเขียนย่อหน้าแบบ “วิธีการทำ (how to)” หรือเรื่องสั้น ผังใจความสำคัญและรายละเอียด (Main-idea-and-detail chart) ด้านการเขียน ผังกราฟิกนี้ช่วยนักเรียนมุ่งเน้นเขียนย่อหน้าที่ประกอบด้วยประโยค 5 ประโยค

ผังเปรียบเทียบความแตกต่าง (Compare/contrast diagrams) เป็นเครื่องมือการสอนมาตรฐานสำหรับการจัดการศึกษา รูปแบบทั่วไปของผังกราฟิกนี้ คือ เวนน์ไดอะแกรม ซึ่งเป็นการแสดงความเหมือนและความแตกต่างของใจความสำคัญ 2 หรือ 3 ใจความทางการมองเห็น ได้ดีเยี่ยม ด้านการเขียน ผังกราฟิกนี้มีประโยชน์สำหรับการเตรียมก่อนการเขียนย่อหน้าที่มีเนื้อหาแสดงการเปรียบเทียบ

นอกจากนี้ Hall and Strangman (2008) เสนอว่า ผังกราฟิกมีหลายรูปแบบที่แตกต่างกัน และได้นำเสนอตัวอย่างผังกราฟิกแต่ละรูปแบบตามความเหมาะสมกับการจัดระบบข้อมูลที่มีรูปแบบเฉพาะ ดังนี้

1. ผังความสัมพันธ์เชิงลำดับ (A Descriptive Thematic Map) เหมาะสำหรับการทำแผนผังข้อมูลทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหมาะสำหรับการทำแผนที่ความสัมพันธ์ที่เป็นลำดับขั้น
2. โครงสร้างเครือข่าย (A Network Tree) เหมาะสำหรับใช้จัดการชุดข้อมูลที่เป็นลำดับขั้น โดยแสดงให้เห็นองค์ประกอบที่อยู่เหนือกว่าหรือข้อมูลที่อยู่ลำดับล่าง
3. ผังใยแมงมุม (A Spider Map) เหมาะสำหรับใช้จัดการข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กับใจความสำคัญหรือประเด็นสำคัญ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถจัดให้เป็นลำดับขั้นได้
4. ผังแสดงปัญหาและการแก้ปัญหา (A Problem and Solution Map) เหมาะสำหรับใช้ กับข้อมูลที่ประกอบด้วยสาเหตุและผลกระทบจากปัญหาและการแก้ปัญหา

5. โครงร่างปัญหาและการแก้ปัญหา (A Problem-Solution Outline) ผังนี้ช่วยให้นักเรียนเปรียบเทียบแนวทางการแก้ปัญหาที่มีความแตกต่างกัน
6. ผังลำดับเหตุการณ์ (A Sequential Episodic Map) ผังกราฟิกนี้มีประโยชน์มากสำหรับการทำแผนภาพสาเหตุของปัญหาและผลกระทบ
7. ผังก้างปลา (A Fishbone Map) เหมาะสำหรับข้อมูลที่มีความสัมพันธ์ที่ก่อให้เกิดผลกระทบ ทั้งความสัมพันธ์ที่มีความซับซ้อนและไม่มีความซับซ้อน
8. ผังการเปรียบเทียบความแตกต่าง (A Comparative and Contrastive Map) ผังนี้สามารถช่วยให้นักเรียนเปรียบเทียบความแตกต่างของมโนทัศน์ 2 มโนทัศน์ ตามลักษณะของมโนทัศน์นั้นๆ
9. ตารางเมตริกซ์แสดงการเปรียบเทียบ (A Compare-Contrast Matrix) เป็นผังกราฟิกอีกรูปแบบหนึ่งที่ใช้แสดงการเปรียบเทียบมโนทัศน์ต่าง ๆ
10. ขนาดที่มีความต่อเนื่อง (A Continuum Scale) คือผังที่มีประสิทธิภาพสำหรับการจัดระบบข้อมูลด้วยการหาขอบเขต/การวัดระยะ/การวัดขนาด/การหามิติ เช่น น้อยไปมาก ต่ำไปสูง และเล็กน้อยไปมาก
11. ผังกราฟิกแบบลำดับเหตุการณ์ลักษณะลูกโซ่ (A Series of Events Chain) รูปแบบผังประเภทนี้สามารถช่วยนักเรียนจัดการข้อมูลตามขั้นตอนหรือลำดับขั้นที่หลากหลาย ได้แก่ ผังวัฏจักร (A Cycle Map) ผังนี้มีประโยชน์มากสำหรับการจัดระบบข้อมูลที่มีลักษณะเป็นวงจร หรือเป็นวัฏจักร คือข้อมูลที่ไม่มีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดที่แน่นอน ผังกราฟิกประเภทนี้อีกรูปแบบหนึ่ง คือ โครงร่างแสดงปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ A Human Interaction Outline ผังประเภทนี้มีประสิทธิภาพในการจัดระบบของเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่ต่อเนื่องกันและปฏิภิกิริยา การตอบสนอง (โดยเฉพาะอย่างยิ่งประโยชน์ด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์)

สุวิทย์ มูลคำ (2551) ได้นำเสนอลักษณะของผังกราฟิกไว้ดังนี้

1. ผังมโนทัศน์ (Concept Map) เป็นแผนที่แสดงความสัมพันธ์ของมโนทัศน์ต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างเป็นลำดับขั้น มีจุดประสงค์เพื่อสร้างองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ ใช้จัดระบบความคิดและความจำ ให้นำเสนอข้อมูล
2. แผนผังความคิด (Mind Map) เป็นแผนที่แสดงความเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งระหว่างความคิดหลัก ความคิดรอง และความคิดย่อยที่สัมพันธ์กัน ใช้ในการระดมสมอง จัดระบบความคิด และช่วยให้จำได้ดีขึ้น ใช้สรุปหรือสร้างองค์ความรู้ ใช้วิเคราะห์เนื้อหาหรือ งานต่าง ๆ และใช้ในการนำเสนอข้อมูล

3. แผนผังใยแมงมุม (Web Diagram, Spider Map) ใช้แสดงการแยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของข้อมูล ใช้จัดระบบจัดลำดับข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กัน ตั้งแต่องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบรอง องค์ประกอบย่อย สรุประเด็นหรือรายละเอียดต่าง ๆ

4. ผังโครงสร้างต้นไม้ (Tree Structure) เป็นแผนผังแสดงความสัมพันธ์ของเรื่องที่มีความสำคัญลดหลั่นกันเป็นลำดับชั้น มีรูปร่างคล้ายแผนภูมิบริหารองค์กร ใช้สรุประเด็น สรุปรความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหลัก องค์ประกอบรอง และองค์ประกอบย่อยของแต่ละเรื่อง โดยเรียงลำดับความสัมพันธ์ของข้อมูลอย่างเป็นระบบ ใช้ในการเปรียบเทียบข้อมูลหรือจำแนกประเภทข้อมูล

5. แผนภูมิเวนน์ (Venn Diagram) เป็นแผนผังที่ใช้แสดงข้อมูลเพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดที่แสดงถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ เป็นผังวงกลม 2 วง หรือมากกว่า ที่มีส่วนซ้อนกันอยู่ เป็นผังที่เหมาะสมสำหรับการนำเสนอสิ่งสองสิ่งหรือมากกว่า ซึ่งมีความเกี่ยวข้อง ความเหมือน หรือความแตกต่างกัน

6. ผังแบบขั้นบันได (Time Ladder Map) แผนผังรูปแบบนี้ใช้แสดงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่มีลักษณะแสดงลำดับเวลา กระบวนการ หรือขั้นตอน เป็นลำดับอย่างง่าย ๆ ใช้ในการแสดงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่มีลำดับขั้นหรือกระบวนการตั้งแต่เริ่มต้นจนจบ

7. ผังวงจร หรือ ผังวัฏจักร (Cycle Map) เป็นแผนผังแสดงข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กัน ระหว่างเหตุการณ์กับระยะเวลา เป็นวงจรที่ไม่มีจุดเริ่มต้น และจุดสิ้นสุดที่แน่นอน ใช้แสดงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่มีลักษณะเรียงลำดับหรือวงจร โดยใช้หัวลูกศรเป็นสัญลักษณ์ในการสื่อ

8. แผนผังแสดงลำดับขั้นในการทำงาน (Flowchart Diagram) แผนผังรูปแบบนี้ใช้แสดงความเคลื่อนไหวของข้อมูลที่มีลักษณะการมองเห็นกระบวนการเป็นวงจรที่มีการเคลื่อนไหวหลายทิศทาง แต่สุดท้ายก็จะนำไปสู่จุดหมายปลายทางที่ต้องการ โดยมีกรอบของข้อความและลูกศรเป็นสัญลักษณ์ที่บอกกระบวนการทำงาน การวางแผน ขั้นตอนการปฏิบัติ มักนำไปใช้ในการแสดงขั้นตอนการดำเนินงาน

9. แผนผังแสดงความสัมพันธ์ (Matix Diagram) แผนผังรูปแบบนี้ใช้แสดงข้อมูลที่เน้นถึงชนิดและความสัมพันธ์ที่สำคัญ ซึ่งได้แก่ การเปรียบเทียบความเหมือน ความต่าง ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล หรือลำดับเวลา ใช้ในการวางแผนการปฏิบัติงาน

10. แผนผังก้างปลา (Fish Bone Map) เป็นแผนผังที่นำเสนอข้อมูลที่มีประเด็นปัญหาหลักแล้วเสนอสาเหตุหรือผลต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกัน ใช้สำหรับแก้ไขปัญหา โดยวิเคราะห์หาสาเหตุและผล หรือวิธีการแก้ปัญหา

11. ผังแสดงความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ต่าง ๆ (Time Line) แผนผังนี้ใช้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ต่าง ๆ ตามลำดับเวลาโดยกำหนดสเกลของระยะเวลา ช่วงของสเกล

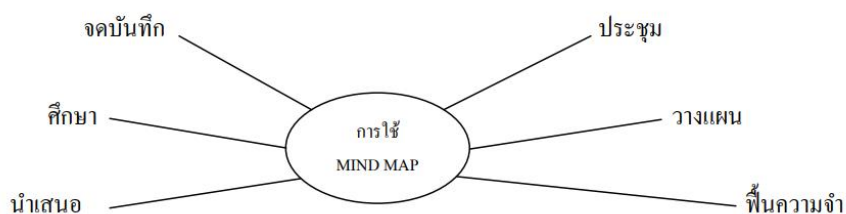
จะเท่า ๆ กัน จากนั้นระบุเหตุการณ์ลงไปตามระยะเวลานั้น ๆ ใช้ในการจัดระบบข้อมูลตาม ระยะเวลา หรือช่วงเวลาที่เกิดขึ้น ใช้แสดงความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ต่าง ๆ กันระยะเวลาที่เกิดขึ้น

12. ผังแสดงลำดับเหตุการณ์ (Events Chain) มีลักษณะคล้ายคลึงกับผังแสดงความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ต่าง (Time Line) แต่แตกต่างกันตรงที่ไม่มีการแสดงระยะสเกล เพียงแต่บอก ลำดับก่อน-หลังเท่านั้น

13. แผนผังแสดงความสัมพันธ์แบบจำแนกประเภท (Classification Map) แผนผังนี้จะแสดงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่มีการจำแนกเป็นประเภท ได้แก่ หัวข้อเรื่อง ตัวอย่าง คุณสมบัติ คุณลักษณะ โดยหัวข้อที่กล่าวถึงจะอยู่บนสุด โดยมีการหัวข้อต่าง ๆ ตามลำดับ

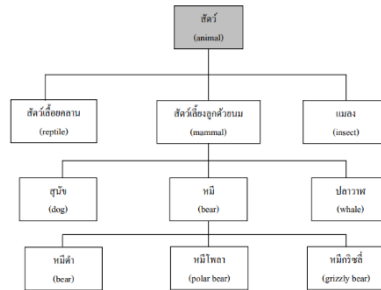
นอกจากนี้ ทิศนา แคมมณี (2562) ให้ตัวอย่างผังกราฟิกในรูปแบบต่างๆ ไว้ดังนี้

1. ผังความคิด (A Mind Map) ผังความคิดเป็นผังที่แสดงความสัมพันธ์ของสาระ หรือความคิดต่างๆ ให้เห็นเป็นโครงสร้าง ในภาพรวม โดยใช้เส้น คำ ระยะห่างจากจุดศูนย์กลาง สี เครื่องหมาย รูปทรงเลขาคณิต และภาพ แสดงความหมายและความเชื่อมโยงของความคิดหรือสาระ นั้นๆ

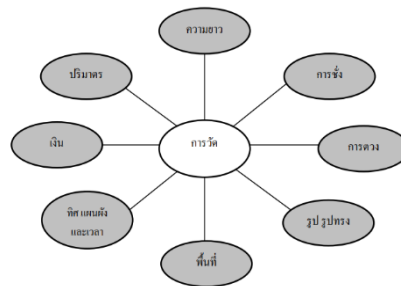
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ภาพที่ 1 ตัวอย่างผังความคิดเรื่องการใช้ MIND MAP

2. ผังมโนทัศน์ (A Concept Map) ผังมโนทัศน์ เป็นผังที่แสดงมโนทัศน์หรือความคิดรวบยอดใหญ่ไว้ตรงกลางและแสดง ความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ใหญ่และมโนทัศน์ย่อยๆ เป็นลำดับขั้นด้วยเส้นเชื่อมโยง

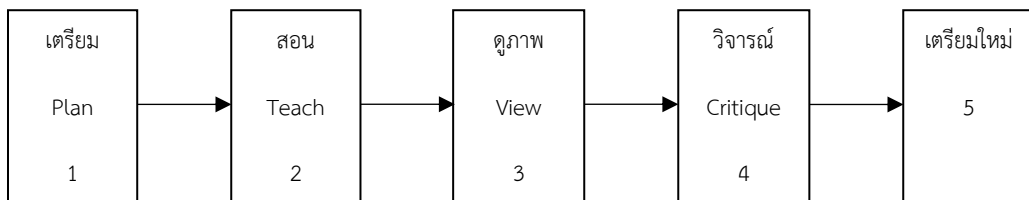
ภาพที่ 2 ตัวอย่างผังมโนทัศน์เรื่องสัตว์

3. ผังแมงมุม (A Spider Map) ผังแมงมุมเป็นผังแสดงมโนทัศน์แบบหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะคล้ายใหญ่แมงมุม

ภาพที่ 3 ตัวอย่างผังแมงมุมเรื่องการวัด

4. ผังลำดับขั้นตอน (A Sequential Map) ผังลำดับขั้นตอน เป็นผังที่แสดงลำดับขั้นตอนของสิ่งต่างๆ หรือกระบวนการต่างๆ

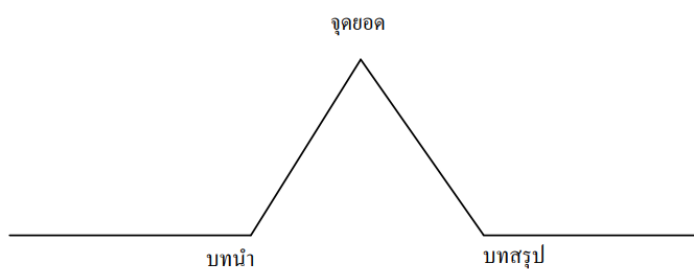

ภาพที่ 4 ตัวอย่างผังลำดับขั้นตอนการสอนแบบจุลภาค

5. ผังก้างปลา (A Fishbone Map) ผังก้างปลา เป็นผังที่แสดงสาเหตุของปัญหาซึ่งมีความสัมพันธ์ซับซ้อน ผังก้างปลาจะ ช่วยทำให้เห็นสาเหตุหลักและสาเหตุย่อยที่ชัดเจน

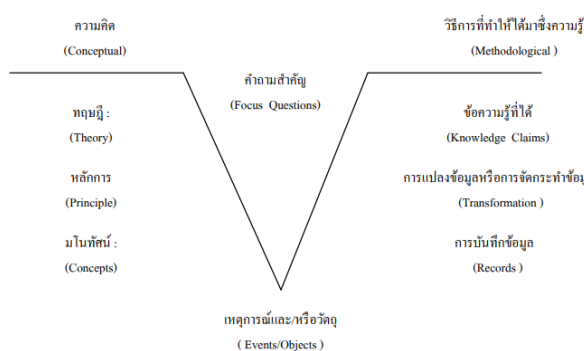

8. ผังพล็อตไดอะแกรม (Plot Diagram) ผังพล็อตไดอะแกรมเป็นผังที่ช่วยในการอ่านเรื่องราวที่มีเหตุการณ์ต่อเนื่องกัน ยืดยาว เหมาะสำหรับการสอนอ่าน ผู้เรียนสามารถใช้ผังนี้ช่วยในการหาพล็อตเรื่อง ซึ่งก็คือเหตุการณ์ สำคัญที่นำไปสู่จุดยอดของเรื่องและมีเรื่องดำเนินไปสู่จุดยอดคือจุดสำคัญที่สุดของเรื่องแล้วเหตุการณ์ ก็คลี่คลายไปสู่บทสรุปของเรื่อง

ภาพที่ 8 ตัวอย่างผังพล็อตไดอะแกรม

9. ผังวีไดอะแกรม (Vee diagram) แผนผังรูปตัววี เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาธรรมชาติความรู้ และผลผลิต ของความรู้ในวิชาวิทยาศาสตร์ แผนผังรูปตัววีเป็นแผนผังที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎี กับวิธีการ ความคิดกับการสังเกต และวิธีการเชื่อมโยงความเข้าใจระหว่างกิจกรรมการทดลองกับด้านความรู้ (Cognitive) ด้านทักษะ (Psychomot ด้านเจตคติ (Affective)

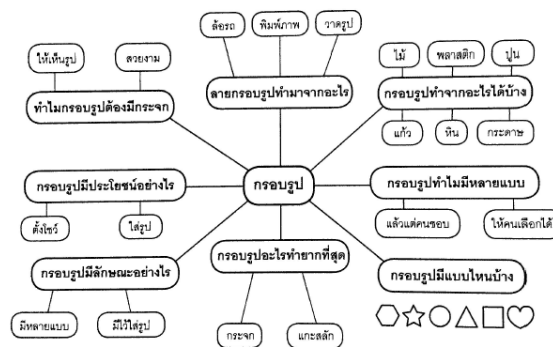
ภาพที่ 9 ตัวอย่างผังวีไดอะแกรม แผนผังรูปตัววี ของโกวิน (Novak and Gowin, 1984:3)

วรนาท รักสกุลไทย (2561) นำเสนอตัวอย่างผังกราฟิกที่มีการดัดแปลงเพื่อให้เข้ากับบริบทของเด็กไทย ดังนี้

1. ผังกราฟิกเพื่อพัฒนาความคิดรวบยอด (Mind Map) เป็นผังกราฟิกที่นำเสนอกระบวนการคิดโดยบอกเนื้อหาหรือเรื่องราวลำดับขั้นตอนของข้อมูล เชื่อมโยงข้อเท็จจริงสู่แนวคิด การแสดง

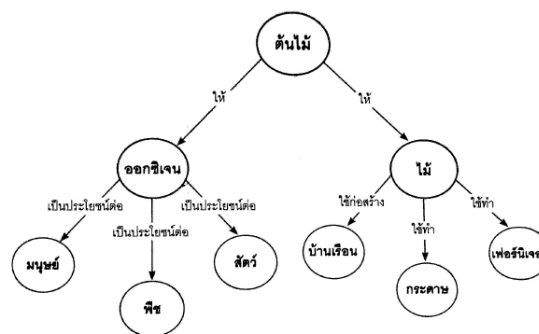
องค์ประกอบสำคัญ เชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกัน หรืออธิบายคุณสมบัติต่างๆ ตัวอย่างผังกราฟิกลักษณะนี้ เช่น

1.1 ผังใยแมงมุม (Web Diagram) เป็นผังกราฟิกที่นำเสนอกระบวนการคิดโดยบอกเนื้อหาหรือเรื่องราว ลำดับขั้นตอนของข้อมูล เชื่อมโยงข้อเท็จจริงสู่แนวคิด การแสดงองค์ประกอบสำคัญ เชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกัน หรืออธิบายคุณสมบัติต่างๆ ตัวอย่างผังกราฟิกลักษณะนี้

ภาพที่ 10 ผังใยแมงมุม ของวรรณาท รักสกุลไทย (2561: 24)

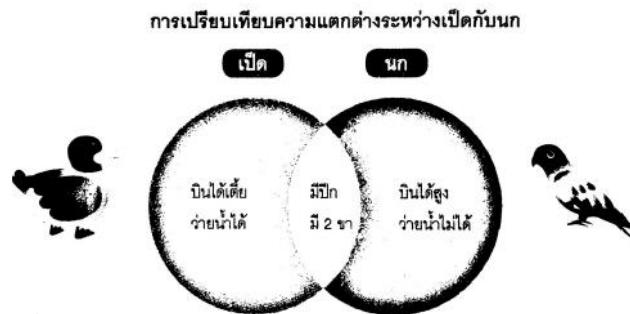
1.2 ผังมโนทัศน์ (Concept Mapping) เป็นผังกราฟิกที่แสดงความคิดรวบยอดหลักหรือความคิดรวบยอดใหม่ไว้ตรงกลาง โดยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความคิดรวบยอดหลัก และความคิดรวบยอดย่อยๆ เป็นลำดับขั้นด้วยเส้นเชื่อมโยงและมีคำเชื่อม

ภาพที่ 11 ผังมโนทัศน์ ของวรรณาท รักสกุลไทย (2561: 25)

2. ผังกราฟิกแสดงความสัมพันธ์ เป็นผังกราฟิกที่นำเสนอกระบวนการคิดที่แยกแยะข้อเท็จจริง แสดงความเหมือน แสดงประเด็นสำคัญ และความเกี่ยวข้องร่วมกัน ตัวอย่างผังกราฟิกลักษณะนี้ เช่น

2.1 เวนน์ไดอะแกรม (Venn Diagram) ผังวงกลม 2 วง หรือมากกว่า ใช้แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ของข้อมูล แสดงการแยกแยะข้อมูลออกเป็นองค์ประกอบย่อย ๆ แสดงความสัมพันธ์และไม่สัมพันธ์กันของข้อมูล แสดงการเปรียบเทียบข้อมูล

ภาพที่ 12 เวนน์ไดอะแกรม ของ วรนาท รักสกุลไทย (2561: 26)

2.2 ผังกราฟิกแบบทีชาร์ต (T-Chart) ผังกราฟิกที่แสดงความเหมือน ความต่างของสิ่งที่ศึกษา

2.2.1 ผังกราฟิกแบบทีชาร์ตทางเดียว (One-Tail T-Chart)

การจำแนกสิ่งของที่พบในกระเป๋านักเรียนจำนวน 5 อย่าง

กินได้	กินไม่ได้
ขนมปัง นม	ดินสอ สมุด ยางลบ

ภาพที่ 13 ผังกราฟิกแบบทีชาร์ตทางเดียว ของวรนาท รักสกุลไทย (2561: 26)

2.2.2 ผังกราฟิกแบบทีชาร์ตสองหาง (Two-Tails T-Chart)

ตารางการสำรวจการเดินทางมาโรงเรียนของนักเรียน

รถโดยสารประจำทาง	รถยนต์	เดิน
ค.ญ.กนกวรรณ ค.ญ.สุดแสงอิง	ค.ช.กฤตพรต ค.ช.อธิศิต ค.ญ.กัญญาวีร์ ค.ญ.แกบี ค.ช.ภัทรชัย ค.ช.ศริน	ค.ช.รุบี

ภาพที่ 14 ผังกราฟิกแบบทีชาร์ตสองหาง ของ วรนาท รักสกุลไทย (2561: 27)

2.3 ผังกราฟิกรูปร่าง Y-Chart ผังกราฟิกที่ให้ผู้เรียนเขียนสรุปสิ่งที่ศึกษา
 สิ่งทีอ่านลงในช่องกราฟิก 3 ส่วน

ผังกราฟิกที่ให้ผู้เรียนเขียนสรุปสิ่งที่ศึกษา สิ่งทีอ่านลงในช่องกราฟิก 3 ส่วน

ภาพที่ 15 ผังกราฟิกรูปร่าง Y-Chart ของวรรณาท รักสกุลไทย (2561: 27)

2.4 ผังกราฟิก PMI Chart (Plus, Minus, Interesting) ผังกราฟิกที่ช่วยในการคิด
 เพื่อตัดสินใจที่จะทำหรือไม่ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

การระดมสมองหลังปิด Project Approach ของนักเรียนชั้น อนุบาล 3/1 โรงเรียนเกษมพิทยา

สิ่งที่ชอบ ในการทำ Project นี้	สิ่งที่ไม่ชอบ ในการทำ Project นี้	เหตุผลที่จะเรียน Project นี้อีกครั้งใหม่

ภาพที่ 16 ผังกราฟิก PMI Chart (Plus, Minus, Interesting) ของ วรรณาท รักสกุลไทย (2561: 27)

2.5 ผังกราฟิกข้อเท็จจริง/ความคิดเห็น (Fact/Opinion Chart) ผังกราฟิกที่ใช้
 แยกแยะข้อเท็จจริงกับความคิดเห็น

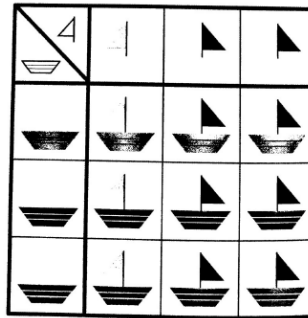
การสำรวจผีเสื้อของนักเรียนชั้น อนุบาล 2/3 โรงเรียนเกษมพิทยา

ข้อเท็จจริง	ความคิดเห็น
<ul style="list-style-type: none"> • หนอนผีเสื้อกินใบไม้เป็นอาหาร • ผีเสื้อมี 6 ขา • ผีเสื้อเป็นแมลง 	<ul style="list-style-type: none"> • ผีเสื้อน่ารัก • เราไม่ควรทำร้ายผีเสื้อ • ฉันไม่ชอบหนอนแต่ชอบผีเสื้อ

ภาพที่ 17 ผังกราฟิกข้อเท็จจริง/ความคิดเห็น ของ วรรณาท รักสกุลไทย (2561: 28)

2.6 ผังกราฟิกแบบตารางสัมพันธ์ (Matrix Diagram) ผังกราฟิกที่ใช้สรุป จัดแยก
 ข้อมูลออกเป็นกลุ่ม เปรียบเทียบความคล้ายคลึงและความแตกต่างของข้อมูล การพิจารณาผลที่จะ

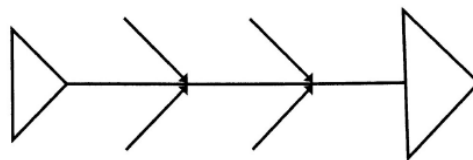
เกิดขึ้น การทำความเข้าใจการเปลี่ยนแปลง พัฒนาการความเคลื่อนไหว และแนวโน้มต่างๆ การตัดสินใจแก้ปัญหาในเรื่องเรื่องหนึ่ง

ภาพที่ 18 ผังกราฟิกแบบตารางสัมพันธ์ ของวรรณาท รักสกุลไทย (2561: 28)

3. ผังกราฟิกแสดงความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงของสาเหตุและผลที่เกิดขึ้น เป็นผังกราฟิกสำหรับนำเสนอเนื้อหาสาระที่มีความสัมพันธ์เชิงความเป็นเหตุและผล หรือแนวโน้มของเหตุการณ์ หรือปรากฏการณ์ที่จะเกิดขึ้น ตัวอย่างผังกราฟิกลักษณะนี้ เช่น

3.1 ผังก้างปลา (Fishbone Map) ผังกราฟิกที่นำเสนอให้เห็นถึงสาเหตุและผล ของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

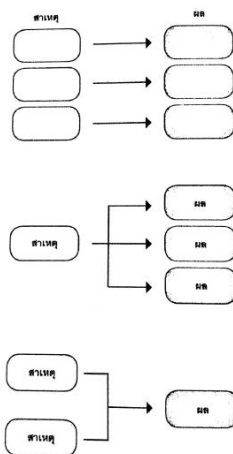
ภาพที่ 19 ผังก้างปลา ของ วรรณาท รักสกุลไทย (2561: 29)

3.2 ผังใยแมงมุม (Spider Map) ผังกราฟิกที่แสดงความเกี่ยวโยงของแนวคิดหลัก และแนวคิดย่อย

ภาพที่ 20 ผังใยแมงมุม ของ วรรณาท รักสกุลไทย (2561: 29)

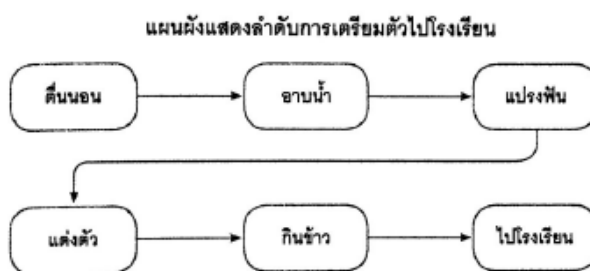
3.3 ผังแสดงเหตุผล (Cause and Effect Chart) ผังกราฟิกที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลที่เป็นเหตุเป็นผลกัน

ภาพที่ 21 ผังแสดงเหตุผล ของวรรณาท รักสกุลไทย (2561: 30)

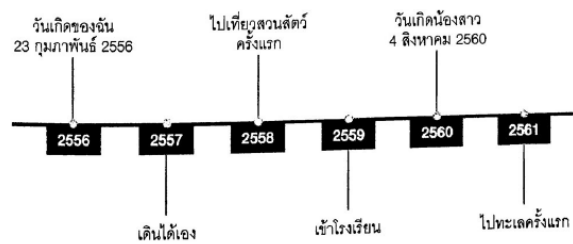
4. ผังกราฟิกที่นำเสนอข้อมูลที่มีการจัดเรียงลำดับข้อมูล สัมพันธ์กับระยะเวลา พัฒนาการ กระบวนการ ขั้นตอน หรือความสัมพันธ์ในลักษณะต่างๆ ตัวอย่างผังกราฟิกลักษณะเช่นนี้ เช่น

4.1 ผังลูกโซ่ (Chain Diagram) หรือผังเรียงลำดับ (Event Chain) ผังกราฟิกที่ใช้เรียงลำดับเหตุการณ์หรือขั้นตอนต่างๆ หรือใช้เรียงลำดับข้อมูลที่สัมพันธ์กับระยะเวลา พัฒนาการ หรือกระบวนการ

ภาพที่ 22 ผังลูกโซ่ ของ วรรณาท รักสกุลไทย (2561: 31)

4.2 เส้นเวลา (Timeline/Continuum Diagram) ผังกราฟิกที่ใช้จัดเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามลำดับเวลา โดยกำหนดช่วงของระยะเวลาซึ่งอาจเป็นปี เดือน สัปดาห์ วัน หรือ ชั่วโมง อย่างใดอย่างหนึ่งโดยแต่ละช่วงสเกลกำหนดระยะเวลาห่างเท่าๆ กัน จากนั้นบันทึกข้อมูล ที่เป็นเหตุการณ์ หรือเรื่องราวลงไปตามระยยะเวลานั้น

ภาพที่ 23 เส้นเวลา ของวรรณาท รักสกุลไทย (2561: 31)

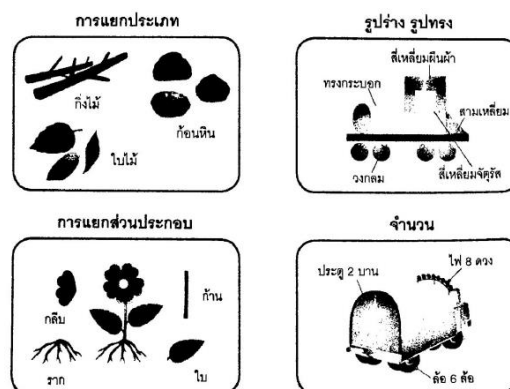
4.3 ผังวัฏจักรหรือวงจร (Cycle Diagram) ผังที่แสดงลำดับขั้นตอนที่ต่อเนื่องกัน เป็นวงกลม หรือเป็นวัฏจักรที่ไม่แสดงจุดสิ้นสุดหรือจุดเริ่มต้นที่แน่นอน

ภาพที่ 24 ผังวัฏจักรหรือวงจร ของ วรรณาท รักสกุลไทย (2561: 32)

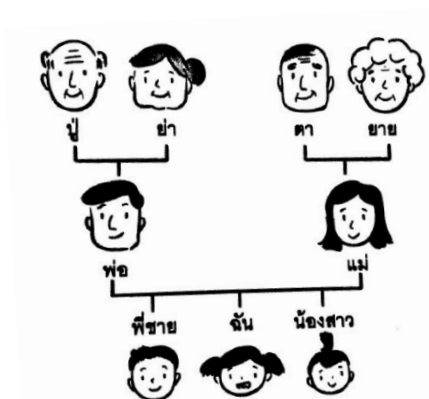
5. ผังกราฟิกแบบจัดกลุ่มหรือจำแนกประเภท ผังกราฟิกที่ใช้นำเสนอเนื้อหาสาระในลักษณะของความสัมพันธ์เชิงจำแนก หรือจัดกลุ่มประเภทต่างๆ ตัวอย่างผังกราฟิกลักษณะนี้ เช่น

5.1 ผังกราฟิกแบบ Branching Diagram ผังกราฟิกที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล ในลักษณะของการสรุปให้เห็นองค์ประกอบของข้อมูลต่างๆ ในภาพรวม โดยแสดงการแยกส่วนประกอบต่างๆ ทั้งส่วนหลักและส่วนย่อย หรือใช้ในการเปรียบเทียบข้อมูล

ภาพที่ 25 ผังกราฟิกแบบ Branching Diagram ของ วรรณาท รักสกุลไทย (2561: 32)

5.2 แผนภูมิต้นไม้ (Tree Chart) ผังกราฟิกใช้แสดงแนวคิดหรือข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับความคิดหลักที่เป็นแกนกลาง

ภาพที่ 26 แผนภูมิต้นไม้ ของ วรรณาท รักสกุลไทย (2561: 33)

จากข้อมูลดังกล่าว สรุปได้ว่า ผังกราฟิกมีหลากหลายรูปแบบแตกต่างกัน การนำผังกราฟิกแต่ละรูปแบบไปใช้ครูผู้สอนต้องมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ คัดเลือกผังกราฟิกให้ตรงตามวัตถุประสงค์ และมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ผังกราฟิกเพื่อพัฒนาความคิดรวบยอด และผังกราฟิกแสดงความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงของสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นมาใช้ในการเขียนสะท้อนคิด เนื่องจากผังกราฟิกเพื่อพัฒนาความคิดรวบยอด เป็นผังที่นำเสนอกระบวนการคิดโดยบอกเนื้อหาหรือเรื่องราวลำดับขั้นตอนของข้อมูล เชื่อมโยงข้อเท็จจริงสู่แนวคิด แสดงความสัมพันธ์ของสาระหรือความคิดต่างๆ ให้เห็นเป็นโครงสร้างในภาพรวม แสดงความหมายและความเชื่อมโยงของความคิดหรือสสารนั้นๆ ในขณะที่ผังกราฟิกแสดงความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงของสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นนั้น ใช้สรุป จัดแยกข้อมูลออกเป็นกลุ่ม เปรียบเทียบความคล้ายคลึงและความแตกต่างของข้อมูล การพิจารณาผลที่จะเกิดขึ้น การทำความเข้าใจการเปลี่ยนแปลง พัฒนาการความเคลื่อนไหว แนวโน้มต่าง ๆ รวมไปถึงการตัดสินใจแก้ปัญหาในเรื่องเรื่องหนึ่ง

3.3 ประโยชน์ของผังกราฟิกที่มีต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

ผังกราฟิกเป็นรูปแบบการแสดงผลของความคิดที่สามารถมองเห็นและอธิบายได้ อย่างเป็นระบบชัดเจน (ทีศนา แชมมณี, 2550) ช่วยให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น การนำผังกราฟิกมาใช้ในการเรียนรู้จะสามารถพัฒนาการแสดงผลออกทางความคิดได้อย่างรอบด้าน (กรรณิการ์ สุพิชญ์ และ สันติ วิจักขณาลัญณ์, 2558) ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่สามารถเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของนักเรียน ช่วยให้นักเรียนได้ใช้ทักษะการคิดในระดับสูง ทั้งการวิเคราะห์

สังเคราะห์ ไตร่ตรอง และประเมินค่า สะท้อนถึงการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่สามารถเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของนักเรียน เกิดภาพที่แสดงให้เห็นถึงรูปแบบการคิดในสมองของผู้เรียนที่เป็นรูปธรรม สามารถมองเห็นและอธิบายได้อย่างชัดเจน (วรนาท รักสกุลไทย, 2561)

Jones and Hunter (1989) ได้นำเสนอประโยชน์ของการให้ผู้เรียนใช้ผังกราฟิก ดังนี้

1. ให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจและหาบทสรุปแนวคิดที่ซับซ้อนให้เป็นไปในทางเดียวกัน สามารถใช้อธิบายความหมายของคำหรือประโยคได้ดี
2. สามารถอธิบายรายละเอียด และความเกี่ยวพันของเนื้อเรื่องได้ดี
3. ช่วยให้ผู้เรียนเลือกเนื้อเรื่องที่สำคัญ ค้นหาข้อมูลที่สำคัญ ค้นหาข้อมูลที่ขาดหาย และมีความเกี่ยวข้องกับรายละเอียดได้
4. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น
5. ช่วยส่งเสริมความคิดที่กระจัดกระจายให้เป็นหมวดหมู่ สามารถสรุปเนื้อหาและลำดับความคิดให้เป็นระเบียบ

Spencer (1998) กล่าวถึงประโยชน์ของการใช้เทคนิคผังกราฟิก ดังนี้

1. การใช้ผังกราฟิกทำให้มองเห็นกระบวนการคิดของผู้เรียนได้
2. การใช้ผังกราฟิกทำให้ผู้เรียนสามารถขยายทักษะการคิดเพิ่มขึ้น
3. การให้ผู้เรียนทำผังกราฟิก ซึ่งมีลักษณะที่เป็นทั้งภาพและข้อความเป็นการสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างตื่นตัวและช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2544) กล่าวว่า ประโยชน์ของการให้ผู้เรียนใช้ผังกราฟิก มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. เป็นการพัฒนาการคิดในระดับสูง คือ ฝึกผู้เรียนให้ใช้การวิเคราะห์ สังเคราะห์ การประเมิน การเปรียบเทียบ การจัดกลุ่ม การสร้างมโนทัศน์ การสร้างแบบแผน เป็นต้น
2. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่เรียน การใช้ผังกราฟิกเป็นการฝึกให้ผู้เรียนคิดและปฏิบัติด้วยตนเอง การกระทำด้วยตนเองจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจความรู้เนื้อหาในบทเรียนนั้น
3. ช่วยให้ผู้เรียนสามารถจำได้ เป็นความจำแบบถาวร เพราะผู้เรียนใช้การคิดในการจัดกระทำกับข้อมูล ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความเข้าใจอย่างแท้จริงและการได้เห็น ได้วาดภาพ เมื่อมีการออกแบบผังกราฟิก เพื่อนำเสนอเป็นสิ่งช่วยให้ผู้จัดทำผังกราฟิกจำเนื้อหาความรู้ได้นาน

4. ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาปัญญาอย่างหลากหลาย (Multiple Intelligences) การจัดทำผัง กราฟิกเป็นการพัฒนาหุปัญญา โดยเฉพาะปัญญา 3 ด้าน คือ ปัญญาด้านภาษา (Verbal Intelligences) ปัญญาด้านการคิดและคณิตศาสตร์ (Logical - Mathematical Intelligences) ปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ (Visual/Spatial Intelligences)

นอกจากผังกราฟิกจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่เรียนและสามารถจำได้เป็นความจำแบบถาวรแล้ว การให้ผู้เรียนใช้ผังกราฟิกยังมีประโยชน์อีกหลายประการ รวมไปถึงสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดและเกิดความคิดได้ดี (ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ, 2556) เป็นการพัฒนาความคิดแก่ผู้เรียน ฝึกการรู้จักวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเชื่อมโยงสัมพันธ์ของข้อมูลหรือโน้ตต่าง ๆ เป็นการฝึกนำตนเอง รู้ว่าตนเองทำอะไร บังคับตนเองไปในทิศทางตามจุดประสงค์ที่ต้องการ มองเห็นทิศทาง หรือมิติต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงเกี่ยวข้องในสิ่งที่ตนเองกำลังค้นคว้าหรือศึกษาหรือแก้ปัญหา (วลัย พานิช, 2549) ซึ่ง มนตรี วรารักษ์สัจจะ (2558) ระบุว่า ผังกราฟิกช่วยให้เกิดความเชื่อมโยงในเนื้อหา เกิดความคิดรวบยอดเป็นเครื่องมือในการประเมินผลของผู้เรียน พัฒนาความคิดในระดับสูง จัดระบบข้อมูล เกิดการเข้าใจอย่างแท้จริง สอดคล้องกับ Mercuri (2010) ที่กล่าวว่า ผังกราฟิกช่วยนักเรียนในการจำแนก สรุป แสดงความสัมพันธ์ท่ามกลางความคิด ช่วยให้ครูสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมของนักเรียน ส่งเสริมการเขียนของนักเรียนให้ง่ายต่อการเข้าใจ ครูสามารถใช้ผังกราฟิกในการประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียนได้ การใช้ผังกราฟิกเป็นการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย ช่วยกำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (วริศรา ชากำนัน, 2563) รวมไปถึงช่วยสนับสนุนให้นักเรียนประสบความสำเร็จด้านการเขียน มีผลทำให้การสอนของครูมีเป้าหมายที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น อันจะสะท้อนให้เห็นถึงผลการเรียนรู้ของนักเรียน (Cochane, 2010 อ้างถึงใน Miller, 2011) ทั้งนี้ ผังกราฟิกจะช่วยให้นักเรียนที่เรียนภาษาสามารถเห็นความคิดรวบยอดที่เป็นเป้าหมายได้อย่างทันทีทันใด ตลอดจนคำสำคัญและโครงสร้างที่จำเป็นต้องนำมาประกอบกัน หรือต้องนำมาปฏิบัติการในภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ช่วยให้จัดการความคิดที่เกี่ยวข้องกับการเขียนของตนได้ (Porcaro, 2012)

เมื่อกกล่าวถึงการนำผังกราฟิกมาใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนสอน มีงานวิจัยหลายชิ้นที่ศึกษาเกี่ยวกับการนำผังกราฟิกมาใช้ช่วยพัฒนาความสามารถของนักเรียนระบุว่า ผังกราฟิกเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ สามารถช่วยพัฒนาความสามารถของนักเรียนได้ จากงานวิจัยของ เพ็ญภา พิทักษ์ (2559) ที่ศึกษาความสามารถอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จากการสอนด้วยวิธี DR-TA ร่วมกับผังกราฟิก พบว่า ผังกราฟิกช่วยให้นักเรียน

นำข้อมูลที่รวบรวมทั้งหมดมาจัดเรียงอย่างเป็นระบบ สามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น กระชับ กะทัดรัด และชัดเจน เกิดความเข้าใจและความคงทนในการจำ อีกทั้งสามารถตรวจสอบความเข้าใจ ความคิดของนักเรียนได้ สอดคล้องกับ สิปกร บุนนาค (2564) ที่ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาพร้อมกับผังกราฟิก ระบุว่า การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาพร้อมกับผังกราฟิก สามารถทำให้ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนสูงขึ้น และมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ ทฤษฎีพหุปัญญาพร้อมกับผังกราฟิก อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก จึงถือว่า มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ ประกอบการจัดการเรียนรู้ต่อไป

สรุปได้ว่า ผังกราฟิกมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ อย่างมีความหมาย เกิดการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ส่งผลให้แสดงออกทางความคิดได้อย่าง เป็นรูปธรรม แสดงให้เห็นถึงความคิดรวบยอด ความสัมพันธ์ และความเป็นเหตุเป็นผล ช่วยให้ผู้เรียน สามารถคิด ตีความ เปรียบเทียบ สรุป และเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกัน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ ง่ายขึ้น นำมาสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือความสามารถของผู้เรียนหลังสิ้นสุดการเรียนการสอน นอกจากนี้ ผังกราฟิกยังช่วยให้ครูผู้สอนเข้าใจความคิดหรือตรวจสอบความคิดของนักเรียน ประเมิน ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียนได้

3.4 ผังกราฟิกกับการเรียบเรียงความคิด

การใช้ผังกราฟิกเป็นเทคนิคการสอนที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม กระบวนการคิด เนื่องจากผังกราฟิกเป็นแผนผังทางความคิด ซึ่งประกอบไปด้วยความคิดหรือข้อมูล สำคัญที่เชื่อมโยงกันอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ เป็นรูปแบบการแสดงออกทางความคิดที่สามารถมองเห็น และอธิบายได้อย่างเป็นระบบชัดเจน (ทิตินา แคมมณี, 2562)

Barkley et al. (2005) กล่าวถึงผังกราฟิกว่า เป็นสิ่งที่ช่วยให้นักเรียนค้นพบรูปแบบ และความสัมพันธ์ของความคิด แสดงความสัมพันธ์ระหว่างส่วนแต่ละส่วน ช่วยให้นักเรียนมองข้อมูล ทั้งแบบองค์รวมและแบบทีละส่วน ทำให้นักเรียนตีความหมาย เกิดความเข้าใจ และเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ได้ง่ายขึ้น สามารถเปลี่ยนข้อมูลที่ซับซ้อนให้ดูง่ายขึ้น ในขณะที่ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2544) กล่าวว่า ผังกราฟิกเป็นการพัฒนาการคิดในระดับสูง ฝึกให้ผู้เรียนใช้การวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมิน การเปรียบเทียบ การจัดกลุ่ม และการสร้างโมเดลทัศน์ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่เรียน ฝึกให้ผู้เรียนคิด และปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างแท้จริง จำเนื้อหาความรู้ได้นาน พัฒนา ปัญญาอย่างหลากหลาย สอดคล้องกับ Millis (1998) กล่าวว่า ผังกราฟิกช่วยให้นักเรียนจัดเรียง

ข้อมูลและความคิด โดยแสดงออกมาในรูปแบบของแผนภาพ การแสดงแบบองค์รวมของข้อเท็จจริง และความสัมพันธ์ ผังกราฟิกช่วยให้ตระหนักถึงการเชื่อมโยงระหว่างความคิดอย่างมีเหตุผล เพราะโดยปกติกระบวนการของความคิดเป็นนามธรรมแต่ผังกราฟิกจะทำให้กลายเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ Ellis (2001) ได้กล่าวถึงผังกราฟิกกับกระบวนการคิด ไว้ 3 ประการ คือ 1. ผังกราฟิกช่วยให้สามารถแยกแยะข้อมูลที่สำคัญ ออกจากข้อมูลที่ไม่จำเป็น 2. ผังกราฟิกช่วยจัดระบบของเนื้อหาให้เข้าใจง่าย 3. ผังกราฟิกช่วยส่งเสริมความสามารถในการวิเคราะห์ ทั้งนี้ ผังกราฟิกเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพที่จะช่วยให้นักเรียนมองเห็นว่าความคิดย่อย ๆ ของแต่ละส่วน มีความเชื่อมโยงกันเป็นเรื่อง ช่วยให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความคิดอย่างมีเหตุผล รวมไปถึงเป็นเครื่องมือนำเสนอข้อมูลที่เป็นรูปธรรม ในลักษณะของแผนภาพที่แสดงให้เห็นถึงความคิดรวบยอด ความเป็นหมวดหมู่ ความสัมพันธ์ และความเกี่ยวข้องกันอย่างเป็นเหตุเป็นผล ผ่านการมองเห็น ช่วยให้ผู้เรียนสามารถคิดเชื่อมโยงข้อมูลเดิมกับประสบการณ์ใหม่เข้าด้วยกัน (วรรณาท รักสกุลไทย, 2561)

จากข้อมูลดังกล่าว สรุปได้ว่า ผังกราฟิกเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้สามารถจัดระบบข้อมูลต่างๆ ได้ มองเห็นความคิดย่อย ๆ ของแต่ละส่วน มีการเชื่อมโยงระหว่างความคิดอย่างมีเหตุผล แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของข้อมูล เชื่อมโยงข้อมูลเดิมกับประสบการณ์ใหม่เข้าด้วยกัน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเกิดความจำระยะยาว

3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุปรียา ต้นสกุล (2540) ได้ศึกษาผลของการใช้รูปแบบการสอนโดยใช้ผังกราฟิกที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถทางการแก้ปัญหา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล กลุ่มทดลองได้รับการสอนด้วยรูปแบบการใช้ผังกราฟิก ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนและความสามารถทางการแก้ปัญหาสูงกว่านักศึกษากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01 และรูปแบบการสอน โดยใช้ผังกราฟิกที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมต่อการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของนักศึกษา การใช้ผังกราฟิกช่วยให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น

สุมาลี ชูบุญ (2560) ศึกษาผลการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยของ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนกลุ่มทดลองที่ร่วมกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิกมี

คะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2)นักเรียนกลุ่มควบคุมที่ร่วมกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดที่ไม่ใช้ผังกราฟิกมีคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3)นักเรียนกลุ่มทดลองที่ร่วมกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิกมีคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ร่วมกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดที่ไม่ใช้ผังกราฟิก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4)คะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนรายบุคคลเมื่อวิเคราะห์ตามแบบการเรียนรู้ เรียงลำดับจากคะแนนสูงไปต่ำ ได้แก่ นักเรียนที่มีแบบการเรียนรู้แบบการดูหรือมองเห็น การสัมผัสหรือเคลื่อนไหวร่างกาย และการฟังหรือได้ยิน ตามลำดับ

อังฉนิภรณ์ ศรีคำสุข (2559) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกในวิชาสังคมศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การสอนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก สามารถนำไปใช้ในการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถทางการคิด ทำให้สามารถปรับตัวเข้าสู่ยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เกิดการเรียนรู้และเกิดทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างรู้เท่าทัน

Millet (2000) ได้ศึกษาผลการใช้ผังกราฟิกในการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจสำหรับเด็กชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 โดยกลุ่มทดลองเรียนโดยใช้ผังกราฟิก กลุ่มควบคุมเรียนโดยวิธีสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า การสอนอ่านโดยใช้ผังกราฟิกช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการอ่านสูงกว่าการสอนอ่านโดยวิธีสอนแบบปกติ

Karla (2001) ศึกษาว่าการใช้แผนผังกราฟิกเพื่อเพิ่มความสามารถในการคิดขั้นสูงของผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษา ผลการศึกษาพบว่าแผนผังกราฟิกสามารถช่วยส่งเสริมการคิดวิพากษ์ของผู้เรียนกับบทความที่ไม่ได้เป็นวรรณกรรมได้ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่สอบถาม โดยงานวิจัยนี้ได้ศึกษากับแผนผังกราฟิกทั้งสิ้น 12 ชนิด ซึ่งได้ผลว่าแผนผังกราฟิกมีส่วนช่วยให้เกิดความเข้าใจ และส่งผลต่อการตีความเชิงทักขะการคิดเชิงวิพากษ์โดยตรง ซึ่งส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการ

เรียน นำไปสู่การกระตุ้นให้เกิดความสนใจในการเรียนของผู้เรียนอีกด้วย ซึ่งแสดงว่านอกจากด้านพุทธิปัญญาแล้ว ผู้เชี่ยวชาญยังมีความเห็นว่าแผนผังกราฟิกส่งผลต่อเจตคติในการเรียนรู้ของผู้เรียนอีกด้วย

Rodriguez (2006) ศึกษาประสิทธิผลของผู้จัดทำกราฟิกในการปรับปรุงทักษะการเรียนรู้เป็นการศึกษาจากเอกสารวิจัยที่เกี่ยวกับแผนผังกราฟิกจำนวน 15 งานวิจัย นำมาวิเคราะห์และหาผลสรุป ซึ่งเป็นการดำเนินการวิจัยด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ จากการศึกษาพบว่าแผนผังกราฟิกช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน การจำได้ และเกิดความคงทนในการเรียนรู้ เกิดการคิดวิพากษ์วิจารณ์ได้ งานวิจัยชิ้นนี้จึงช่วยสนับสนุนแนวคิดในการใช้แผนผังกราฟิกเพื่อพัฒนาความคงทนในการเรียนรู้ การพัฒนาความเข้าใจ และการพัฒนาการคิดวิพากษ์วิจารณ์ได้

4. การอ่านจับใจความ

การอ่านมีความสำคัญกับการดำเนินชีวิต นอกจากจะสอนให้นักเรียนสามารถอ่านออก เขียนได้แล้วการสอนให้นักเรียนจับใจความจากเรื่องที่อ่านก็เป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับครูผู้สอนวิชาภาษาไทย การอ่านจับใจความเป็นทักษะที่นำมาซึ่งการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อัจฉรา ชิวพันธ์, 2553) มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องราวที่อ่าน หากนักเรียนไม่สามารถอ่านจับใจความได้ จะนำมาซึ่งผลกระทบในการอ่านระดับที่สูงขึ้น

4.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความเป็นพื้นฐานสำคัญในการเข้าใจเรื่องที่อ่าน บอกถึงสาระสำคัญของเรื่อง เป็นหัวใจสำคัญในการที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระต่าง ๆ (สุรรัตน์ บำรุงสุข และคณะ, 2555) ช่วยส่งเสริมความคิด ทำให้ผู้อ่านเกิดแนวคิดในการดำเนินชีวิต นำมาสู่การแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเอง

Farris (2004) กล่าวว่า การอ่านจับใจความ คือ กระบวนการในการทำความเข้าใจสารที่ผู้เขียนต้องการสื่อ สอดคล้องกับ อรพัทธ์ ศิริแสง (2558) ที่ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความว่าหมายถึง การอ่านที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจความหมายและแปลความหมายของเรื่องที่อ่าน เข้าใจสาระสำคัญของเรื่อง และสรุปประเด็นสำคัญ หาประโยคใจความสำคัญ เรียงลำดับเหตุการณ์ สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ นอกจากการการอ่านจับใจความ จะเป็นการทำความเข้าใจและแปลความหมายของคำ ประโยคและข้อความ ตลอดจนเนื้อเรื่องทั้งหมดที่อ่านแล้ว ยังเป็นกระบวนการทางสมองที่ผู้อ่านต้องใช้ประสบการณ์และความรู้เดิม เพื่อให้สามารถจับสาระ ประเด็นสำคัญตามแนวคิดของเขียนได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว โดยสามารถตั้งคำถาม ตอบคำถาม และลำดับ

เหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ถูกต้อง (ณัฐภัทร ปันปิน, 2559) ทั้งนี้การอ่านจับใจความ ยังเป็นการทำความเข้าใจในเนื้อเรื่องที่อ่าน โดยผู้อ่านจะต้องสามารถจับสาระสำคัญของเนื้อเรื่อง แปลความหมายของสิ่งที่อ่านได้และมีความเข้าใจจุดหมายของเรื่องนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี (ไกรสร ประดับเพชร, 2561) การอ่านจับใจความนั้นไม่ใช่เพียงแค่การอ่านแล้วสรุปใจความสำคัญหรือข้อความที่สำคัญ แต่ผู้อ่านควรมีการจดบันทึกย่อหรือจดจำไว้ในสมองหรือด้วยวิธีการขีดเส้นใต้ของหนังสือนั้น โดยใจความสำคัญที่ผู้อ่านได้รับอาจมีลักษณะตามแต่จะต้องการ เช่น เป็นสาระสำคัญของเนื้อเรื่อง เป็นความรู้หรือข้อมูลที่ผู้อ่านสนใจเป็นความคิดหรือทัศนะของผู้เขียนหรือจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่อง (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2552)

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความ คือ การอ่านที่ผู้อ่านสามารถแปลความหมายจากเรื่องที่อ่านได้ เข้าใจเรื่องที่อ่าน เรียงลำดับเหตุการณ์ และบอกสาระสำคัญตามจุดมุ่งหมายของผู้เขียนได้ โดยอาจมีการจดบันทึกหรือจดจำไว้ในสมอง

4.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความสำคัญเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาหาความรู้และพัฒนาชีวิต ซึ่งนอกจากจะทำให้เกิดความรู้แล้ว ยังก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน และส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้แนวคิดในการดำเนินชีวิต การอ่านจับใจความสำคัญจึงเป็นหัวใจของการศึกษาทุกระดับ และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เรื่องต่างๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551)

กรมวิชาการ (2546) ระบุว่า การอ่านจับใจความมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบัน เป็นยุคข้อมูลข่าวสาร การอ่านจับใจความจึงเป็นทักษะพื้นฐานที่มีความจำเป็นต่อการอ่าน เพราะทำให้ผู้อ่านได้รับข้อมูลข่าวสารความรู้ และจำเป็นอย่างยิ่งที่นักเรียนใช้เป็นเครื่องมือในการอ่านเรื่องราวต่างๆ นอกจากนี้ การอ่านจับใจความยังเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญ ที่จะนำไปสู่ผู้อ่านประสบความสำเร็จจากการอ่าน และเป็นทักษะพื้นฐานของการแสวงหาความรู้ เพราะการอ่านจับใจความเป็นการอ่านที่ฝึกให้ผู้อ่านได้จับประเด็นสำคัญ สาระสำคัญจากเรื่องที่อ่าน ทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่เรารออ่านทั้งหมด ทำให้อ่านหนังสือได้อย่างรวดเร็ว เข้าใจเรื่องที่อ่าน และนำความรู้ข้อคิดที่ได้มาประยุกต์ใช้พัฒนาตนให้เกิดประโยชน์ได้ (ศิริพร ลีรัชตาสุวรรณ, 2557) สอดคล้องกับ นัทธวัชน์ โยธา (2560) ที่กล่าวว่า การอ่านจับใจความมีความสำคัญต่อผู้เรียนในทุกระดับชั้น เพราะจะทำให้ นักเรียนสามารถวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่าน อีกทั้งแสดงความคิดเห็น

โต้แย้ง รวมทั้งเสนอแนวคิดใหม่ วิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจารณ์ ประเมินค่าและนำความรู้ ความคิดจากการอ่านมาพัฒนาตนเอง เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพและแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันได้ ทั้งนี้การอ่านจับใจความก่อให้เกิดประโยชน์ที่ครอบคลุมการดำเนินชีวิตประจำวันของทุกคน ตั้งแต่การอ่านเพื่อความบันเทิง จนกระทั่งถึงการอ่านเพื่อการศึกษาหาความรู้ต่าง ๆ (อาภรณ์พรรณ พงษ์สวัสดิ์, 2550)

สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความไม่เพียงแต่จะเป็นพื้นฐานสำคัญในการเข้าใจเรื่องที่อ่าน เป็นการอ่านเพื่อจับใจความหรือข้อคิด ความคิดสำคัญของข้อความหรือเรื่องที่อ่าน แต่ยังเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เรื่องต่าง ๆ ช่วยให้ผู้อ่านได้เกิดการพัฒนาทั้งในด้านความรู้และความคิด นำความรู้ข้อคิดที่ได้มาประยุกต์ใช้พัฒนาตนให้เกิดประโยชน์ได้

4.3 หลักการสอนอ่านจับใจความ

การสอนอ่านจับใจความมีรูปแบบที่หลากหลายและเป็นสิ่งที่ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญ โดยคำนึงถึงรูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับพัฒนาการของนักเรียนและเนื้อหาในบทเรียน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างราบรื่น บรรลุวัตถุประสงค์ และนักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่าน ซึ่งการสอนอ่านที่ดีนั้น ครูควรมีเป้าหมายในการสอนว่าต้องการเห็นความเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมของผู้เรียนด้านใด และครูจำเป็นต้องให้ผู้เรียนเข้าใจ รับรู้ความหมายของคำก่อน เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจในการอ่านเรื่องราวต่าง ๆ (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2545)

กรมวิชาการ (2546) ได้กำหนดแนวทางในการอ่านจับใจความไว้ ดังนี้

1. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านชัดเจน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดการอ่านได้ อย่างเหมาะสมและสามารถจับใจความหรือคำตอบได้รวดเร็วยิ่งขึ้น
2. สืบสวนประกอบของหนังสืออย่างคร่าว ๆ เช่น ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ คำชี้แจง ในการใช้หนังสือ ภาคผนวก ฯลฯ เพราะส่วนประกอบของหนังสือจะทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับ เรื่องหรือหนังสือที่อ่านได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว
3. ทำความเข้าใจลักษณะของหนังสือว่าเป็นประเภทใด เช่น สารคดี ตำรา บทความ ฯลฯ ซึ่งจะช่วยให้มีแนวทางในการอ่านจับใจความสำคัญได้ง่าย
4. ใช้ความสามารถทางภาษาในการแปลความหมายของคำ ประโยคและข้อความต่าง ๆ อย่างถูกต้องรวดเร็ว

5. ใช้ประสบการณ์หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องทีอ่านมาประกอบ จะทำให้เข้าใจและ จับใจความที่อ่านได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น

ซึ่ง โสภณ สาทรสัมฤทธิ์ผล (2558) กล่าวถึงหลักการสอนอ่านจับใจความโดยทั่วไป 5 ขั้นตอน คือ 1. อ่านเรื่องคร่าว ๆ อาจเริ่มพิจารณาชื่อเรื่องประกอบด้วย เพราะชื่อเรื่องมักมีส่วนช่วยบอกขอบเขตหรือประเด็นของเรื่องได้ แล้วจึงอ่านเก็บข้อมูลเบื้องต้นว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร แต่ละหัวข้อหรือย่อหน้าสัมพันธ์กันอย่างไร 2. อ่านเก็บรายละเอียด พิจารณาจับใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า อาจใช้เครื่องหมายกำกับ หรือเน้นข้อความด้วยปากกาเน้นข้อความ หรือบันทึกตามความถนัด 3. เมื่อได้ใจความสำคัญแล้วแยกแยะข้อความ หรือส่วนเสริมของใจความสำคัญ เช่น รายละเอียด ตัวอย่างประกอบ ตัวเลข สถิติ หรือความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน 4. เมื่ออ่านจบแล้วสามารถบอกได้ว่า ผู้เขียนมีจุดประสงค์ใดเป็นหลัก จุดประสงค์ใดเป็นรอง สาระสำคัญของเรื่องคือตอนใด รวมทั้งบอกแหล่งที่มาของเรื่องได้ 5. จัดบันทึกแล้วนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ต่อไป สอดคล้องกับ สุรวิรัตน์ บำรุงสุข และคณะ (2555) ที่กำหนดขั้นตอนการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ 4 ขั้นตอน คือ 1. อ่านชื่อเรื่อง การอ่านชื่อเรื่องจะช่วยให้เห็นถึงจุดสำคัญของเรื่อง อ่านย่อหน้าแรกซึ่งเป็นส่วนนำของเรื่อง ที่จะสื่อให้เห็นว่าเรื่องที่อ่านนั้นมีเนื้อหา เกี่ยวกับอะไร จากนั้นอ่านย่อหน้าสุดท้ายของเรื่องเพื่อให้ทราบถึงบทสรุป จะทำให้เข้าใจว่าเรื่องที่อ่านนั้น ผู้เขียนมุ่งแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอะไร 2. อ่านเรื่องทั้งหมด ตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อทำความเข้าใจกับเนื้อหาของเรื่องทั้งหมดว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไรและทำไม โดยให้สังเกตลำดับความสัมพันธ์ของเนื้อหาที่ทำให้เรื่องดำเนินไปถึงจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่อง 3. พิจารณาเนื้อหาในแต่ละย่อหน้า เพื่อหาใจความสำคัญหรือใจความหลัก และหาใจความรองที่เป็นรายละเอียด ซึ่งใจความสำคัญส่วนมากมีลักษณะเป็นประโยค ปรากฏอยู่ในส่วนใดส่วนหนึ่งของย่อหน้า ส่วนใหญ่ประโยคใจความสำคัญจะอยู่ตอนต้นย่อหน้า เพราะผู้เขียนบอกประเด็นสำคัญไว้ก่อนแล้วจึงบอกรายละเอียด รองลงมาคือประโยคใจความสำคัญอยู่ท้ายย่อหน้า เป็นการสรุป นอกจากนี้ อาจจะมีอยู่ตอนกลางของย่อหน้า หรือมีบางย่อหน้าที่อาจจะไม่มีประโยคใจความสำคัญปรากฏชัดเจน 4. นำใจความสำคัญของเรื่องที่รวบรวมได้ มาเขียนเรียบเรียงใหม่ ให้นำเนื้อหามีความสอดคล้องต่อเนื่องกัน จนได้ใจความสำคัญของเรื่องทีอ่านอย่างครบถ้วน นอกจากนี้ยังมีแนวทางการจับใจความสำคัญที่ปฏิบัติได้อย่างง่าย คือ 1. อ่านเรื่องที่ต้องการจับใจความสำคัญโดยเริ่มตั้งแต่ชื่อเรื่อง เพราะชื่อเรื่องมีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง หรือช่วยบ่งชี้ให้เห็นถึงจุดสนใจและจุดสำคัญของเรื่อง แล้วอ่านตั้งแต่ต้นจนจบเพื่อให้เห็นเนื้อหาส่วนรวม แล้วตอบคำถามให้ได้ว่า เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องอะไร ใครทำอะไร ที่ใด เมื่อไร อย่างไร ทำไม่จึงทำ และได้ผลอย่างไร โดยสังเกตลำดับและความสัมพันธ์ของเนื้อหาซึ่งทำให้เรื่องดำเนินไปสู่จุดมุ่งหมาย 2. พิจารณาใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า โดยใช้ความรู้พื้นฐานเรื่องการเขียนย่อหน้าแต่ละย่อหน้ามีใจความสำคัญเพียงใจความเดียว

ซึ่งครอบคลุมเนื้อความในย่อหน้านั้นทั้งหมด โดยสามารถสังเกตคำสำคัญ ที่มักปรากฏให้เห็นหลายครั้งในย่อหน้านั้น ๆ 3. นำใจความสำคัญของเรื่องที่จับใจความมาได้ทั้งหมดมาเรียบเรียง ให้ต่อเนื่อง สละสลวย โดยรักษาเนื้อความเดิมไว้ และตัดส่วนที่ซ้ำซ้อนกันออก เรียบเรียงใจความสำคัญเป็นย่อหน้าที่สวยงามสอดคล้องเหมาะสมกับประเด็นของเรื่องและใช้คำสันธานเชื่อมแต่ละประโยคให้สัมพันธ์กัน รวมถึงใช้ภาษาเขียนที่เข้าใจง่ายสื่อความหมายได้ชัดเจนถูกต้องตามหลักภาษาไทย 4. เมื่อเรียบเรียงเสร็จแล้วควรทบทวน ว่าใจความสำคัญที่เรียบเรียงใหม่มีเนื้อความที่ต่อเนื่องกันและมีใจความสำคัญครบถ้วนหรือไม่ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขต่อไป (คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542) ขณะที่ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545) กล่าวว่า การสอนอ่านจับใจความมี 4 ขั้นคือ 1.การแปลความหมายของสัญลักษณ์ที่ปรากฏในสาร เป็นขั้นที่ผู้อ่านจะทำความเข้าใจ หรือรู้จักสัญลักษณ์ที่ผู้เขียนได้กำหนดไว้ในบทอ่าน 2. การทำความเข้าใจความหมายของคำ ประโยคและข้อความในบทอ่าน เป็นขั้นที่ผู้อ่านจะตอบสนองด้วยการใช้สมองทำความเข้าใจกับความหมายของคำ ข้อความ โดยอาศัยประสบการณ์เดิมที่มีต่อความหมายของคำ ประโยค หรือข้อความนั้นๆ มาก่อน 3. การจับใจความสำคัญและแนวคิดของผู้เขียน เป็นขั้นที่ผู้อ่านจะใช้ความคิดของตนเองช่วยตัดสินใจในการเลือกใจความสำคัญของเรื่องจึงเป็นขั้นที่ผู้อ่านทำความเข้าใจกับความคิดของผู้เขียนโดยอาศัยการตีความของภาษาที่ปรากฏเป็นสัญลักษณ์เพื่อแปลความคิดของผู้เขียนสู่ผู้อ่าน 4. กระบวนการคิดที่เกิดขึ้นขณะที่ทำความเข้าใจหมายสัญลักษณ์ เป็นขั้นที่ผู้อ่านจะแสดงออกถึงสิ่งที่คิดที่เข้าใจต่อสิ่งที่อ่านว่ามีความเป็นมาอย่างไร ในขั้นนี้จึงมักจะต้องการประเมินผลโดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการอ่านเพื่อตรวจสอบดูว่าผู้อ่านมีความเข้าใจต่อสิ่งที่อ่านนั้นมากน้อยเพียงไรสามารถถ่ายทอดความรู้ความคิดจากสิ่งที่อ่านด้วยภาษาของตนเองได้

จากการสอนอ่านจับใจความ ตามแนวคิดของ กรมวิชาการ (2546); โสภณ สาทรสัมฤทธิ์ผล (2558); สุรรัตน์ บำรุงสุข และคณะ (2555); คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2542) และ สามารถสรุปได้ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 การสังเคราะห์หลักการสอนอ่านจับใจความ

(คณาจารย์ ภาควิชา ภาษาไทย มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์, 2542)	สุนันทา มันเศรษฐวิทย์ (2545)	กรมวิชาการ (2546)	สุริย์รัตน์ บำรุง สุข และ คณะ (2555)	โสภณ สาทรสัมฤทธิ์ ผล (2558)	สรุป
1. อ่านเรื่อง ที่ต้องการจับ ใจความ สำคัญโดย เริ่มตั้งแต่ชื่อ เรื่อง อ่าน ตั้งแต่ต้นจน จบเพื่อให้ เห็นเนื้อหา ส่วนรวม แล้ว ตอบคำถาม ให้ได้ว่าเรื่อง ที่อ่านเป็น เรื่องอะไร ใครทำอะไร ที่ใด เมื่อไร อย่างไร ทำไมจึงทำ ได้ผล อย่างไร	1.การแปล ความหมาย ของสัญลักษณ์ ที่ปรากฏในสาร เป็นขั้นที่ผู้อ่าน จะทำความเข้าใจ หรือรู้จัก สัญลักษณ์ที่ ผู้เขียนได้ กำหนดไว้ใน บทอ่าน	1. ตั้ง จุดมุ่งหมายใน การอ่าน ชัดเจน	1.อ่านชื่อเรื่อง อ่านย่อหน้า แรกซึ่งเป็นส่วน นำของเรื่อง ที่ จะสื่อให้เห็นว่า เรื่องที่อ่านนั้นมี เนื้อหา เกี่ยวกับอะไร จากนั้นอ่านย่อ หน้าสุดท้าย ของเรื่อง เพื่อให้ ทราบถึง บทสรุป	1. อ่านเรื่อง คร่าว ๆ อาจ เริ่มพิจารณาชื่อ เรื่องประกอบ ด้วย	1. อ่านเรื่อง คร่าว ๆ เพื่อให้ทราบ ประเด็น สำคัญของ เรื่อง
2. พิจารณา ใจความ สำคัญของ แต่ละย่อ หน้า โดยใช้	2. การทำ ความเข้าใจ ความหมาย ของคำ ประโยคและ	2. สํารวจ ส่วนประกอบ ของหนังสือ อย่างคร่าว ๆ	2. อ่านเรื่อง ทั้งหมดตั้งแต่ ต้นจนจบ เพื่อ ทำความเข้าใจ กับเนื้อหาของ	2. อ่านเก็บ รายละเอียด พิจารณาจับ ใจความสำคัญ ของแต่ละย่อ	2. อ่านเก็บ รายละเอียด ทำความเข้าใจ ข้อความ

(คณาจารย์ ภาควิชา ภาษาไทย มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์, 2542)	สุนันทา มันเศรษฐวิทย์ (2545)	กรมวิชาการ (2546)	สุริย์รัตน์ บำรุง สุข และ คณะ (2555)	โสภณ สาทรสัมฤทธิ์ ผล (2558)	สรุป
<p>ความรู้ พื้นฐานเรื่อง การเขียนย่อ หน้าแต่ละ ย่อหน้ามี ใจความ สำคัญเพียง ใจความ เดียว ซึ่ง ครอบคลุม เนื้อความใน ย่อหน้านั้น ทั้งหมด โดย สามารถ สังเกตคำ สำคัญ ที่มัก ปรากฏให้ เห็นหลาย ครั้งในย่อ หน้านั้นๆ</p>	<p>ข้อความในบท อ่าน เป็นขั้นที่ ผู้อ่านจะตอบ สนองด้วยการ ใช้สมองทำ ความเข้าใจ กับความ หมาย ของคำ ข้อความ โดย อาศัย ประสบการณ์ เดิมที่มีต่อ ความหมาย ของคำ ประโยค หรือ ข้อความนั้นๆ มาก่อน</p>		<p>เรื่องทั้งหมด ว่าเป็นเรื่อง เกี่ยวกับอะไร ใครทำอะไร ที่ ไหน เมื่อไร อย่างไรและ ทำไม</p>	<p>หน้า อาจใช้ เครื่องหมาย กำกับ หรือ เน้นข้อความ ด้วยปากกา เน้นข้อความ</p>	<p>เนื้อเรื่องใน แต่ละย่อ หน้า โดย อาจใช้ เครื่องหมาย กำกับ หรือ เน้นข้อความ ด้วยปากกา เน้นข้อความ</p>
<p>3. นำ ใจความ สำคัญของ เรื่องที่จับ ใจความมา</p>	<p>3. การจับ ใจความ สำคัญ และแนวคิด ของผู้เขียน</p>	<p>3. ทำความ เข้าใจ ลักษณะของ หนังสือว่า เป็นประเภท</p>	<p>3. พิจารณา เนื้อหาในแต่ ละย่อหน้า เพื่อหา ใจความ</p>	<p>3. เมื่อได้ ใจความ สำคัญแล้ว แยกแยะ ข้อความ หรือ</p>	<p>3. ทำความ เข้าใจใน ประเด็น สำคัญ สาระสำคัญ</p>

(คณาจารย์ ภาควิชา ภาษาไทย มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์, 2542)	สุนันทา มันเศรษฐวิทย์ (2545)	กรมวิชาการ (2546)	สุริย์รัตน์ บำรุง สุข และ คณะ (2555)	โสภณ สาทรสัมฤทธิ์ ผล (2558)	สรุป
ได้ทั้งหมด มาเรียบ เรียงให้ ต่อเนื่อง สละสลวย โดยรักษา เนื้อความ เดิมไว้ และ ตัดส่วนที่ ซ้ำซ้อนกัน ออก เรียบ เรียงใจ ความสำคัญ เป็นย่อหน้า ที่สอดคล้อง เหมาะสม กับประเด็น ของเรื่อง และใช้คำ สันธาน เชื่อม แต่ละ ประโยคให้ สัมพันธ์กัน รวมถึงใช้ ภาษาเขียน	เป็นขั้นที่ ผู้อ่านจะใช้ ความคิดของ ตนเองช่วย ตัดสินใจใน การเลือก ใจความ สำคัญ ของเรื่องจึง เป็นขั้นที่ ผู้อ่านทำ ความ รู้จักกับ ความคิดของ ผู้เขียนโดย อาศัยการ ตีความของ ภาษาที่ ปรากฏเป็น สัญลักษณ์ เพื่อแปล ความคิด ของผู้เขียนสู่ ผู้อ่าน	ใด	สำคัญ หรือใจความ หลัก และหา ใจความรองที่ เป็นราย ละเอียด	ส่วนเสริมของ ใจความ สำคัญ	ของเรื่อง

(คณาจารย์ ภาควิชา ภาษาไทย มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์, 2542)	สุนันทา มันเศรษฐวิทย์ (2545)	กรมวิชาการ (2546)	สุริย์รัตน์ บำรุง สุข และคณะ (2555)	โสภณ สาทรสัมฤทธิ์ ผล (2558)	สรุป
ที่เข้าใจง่าย สื่อความ หมายได้ ชัดเจน ถูกต้องตาม หลัก ภาษาไทย 4. เมื่อเรียบ เรียงเสร็จ แล้วควร ทบทวนว่า ใจความ สำคัญที่ เรียบเรียง ใหม่มีเนื้อ ความที่ ต่อเนื่องกัน และมีใจ ความสำคัญ ครบถ้วน หรือไม่เพื่อ พัฒนาและ ปรับปรุง แก้ไขต่อไป	4. กระบวน การคิดที่ เกิดขึ้นขณะที่ ทำความเข้าใจ หมาย สัญลักษณ์ เป็นขั้นที่ ผู้อ่านจะ แสดงออกถึง สิ่งที่คิด ที่เข้าใจต่อสิ่ง ที่อ่านว่ามี ความเป็นมา อย่างไร	4. ใช้ความ สามารถทาง ภาษาในการ แปลความ หมายของคำ ประโยคและ ข้อความ ต่าง ๆ อย่างถูกต้อง รวดเร็ว	4. นำใจความ สำคัญของ เรื่องที่ รวบรวมได้ มา เขียนเรียบ เรียงใหม่ ให้ เนื้อหา มีความ สอดคล้อง ต่อเนื่องกัน จนได้ใจความ สำคัญของ เรื่อง ที่อ่าน อย่างครบถ้วน	4. เมื่ออ่านจบ แล้วสามารถ บอกได้ว่า ผู้เขียนมี จุดประสงค์ใด เป็นหลัก จุดประสงค์ใด เป็นรอง สาระสำคัญ ของเรื่องคือ ตอนใด	4. บอก ใจความ สำคัญของ เรื่อง โดย เรียงลำดับ เรียบเรียง เรื่อง และจด บันทึก

(คณาจารย์ ภาควิชา ภาษาไทย มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์, 2542)	สุนันทา มันเศรษฐวิทย์ (2545)	กรมวิชาการ (2546)	สุริย์รัตน์ บำรุง สุข และคณะ (2555)	โสภณ สาทรสัมฤทธิ์ ผล (2558)	สรุป
5. ตอบ คำถาม เกี่ยวกับ เรื่องี่อ่าน โดยสรุปเป็น สำนวน ภาษาของ ตนเอง		5. ใช้ประ สพการณ์ หรือภูมิหลัง เกี่ยวกับ เรื่องี่อ่าน มาประกอบ จะทำให้ เข้าใจและ จับใจความ ได้ง่ายขึ้น		5. จัดบันทึก แล้วนำความรู้ ที่ได้รับไป ประยุกต์ใช้ ต่อไป	5. ตอบ คำถาม เกี่ยวกับ เรื่องี่อ่าน

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า หลักการสอนอ่านอ่านจับใจความ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1. อ่านเรื่องคร่าว ๆ เพื่อให้ทราบประเด็นสำคัญของเรื่อง 2. อ่านเก็บรายละเอียด ทำความเข้าใจข้อความ เนื้อเรื่องในแต่ละย่อหน้า โดยอาจใช้เครื่องหมายกำกับ หรือเน้นข้อความด้วยปากกาเน้นข้อความ 3. ทำความเข้าใจในประเด็นสำคัญ สารสำคัญของเรื่อง 4. บอกใจความสำคัญของเรื่อง โดยเรียงลำดับ เรียบเรียงเรื่อง และจัดบันทึก 5. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องี่อ่าน

การสอนอ่านจับใจความของนักเรียนแต่ละระดับชั้นมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับพัฒนาการของแต่ละช่วงวัย สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6 วิธีสอนจะเน้นเรื่องการอ่านจับใจความ การเล่าเรื่อง และการวิเคราะห์เรื่องี่อ่าน (อารี สันทรวี, 2550) ทั้งนี้ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมผู้เรียนทางด้านการอ่านได้อย่างหลากหลาย และนำไปสู่การส่งเสริมความคิด พัฒนาตนเองในทักษะต่าง ๆ

หนังสือ พุทฺธชะวัน. (2545) กล่าวว่า นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายนั้น เป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงทางการอ่าน เป็นวัยที่เริ่มรู้จักคิดหาเหตุผลจากเรื่องที้อ่านได้มากขึ้น แสวงหาสิ่งที่ตนสนใจในการอ่าน เรื่องที่เหมาะสมในการนำมาใช้สอนอ่านให้กับเด็กในวัยนี้ ได้แก่

1. เรื่องเกี่ยวกับชีวิตจริง
2. นิทานสุภาษิต นิทานอีสป
3. สารคดีการท่องเที่ยว สภาพแวดล้อม
4. นิยายท่องเที่ยวผจญภัย
5. นิทานอภินิหารเกี่ยวกับอภินิหาร ความศักดิ์สิทธิ์
6. ประวัติความเป็นมาของครอบครัว สถานที่ ชุมชน
7. นิทานประจำถิ่นและตำนาน
8. เรื่องราวที่เกี่ยวกับขนบประเพณี บุญบาศ กฏแห่งกรรม
9. เรื่องงานประดิษฐ์คิดค้นเกี่ยวกับงานและอาชีพ
10. เรื่องราวที่ชวนขัน นิทานตลก
11. ประวัติบุคคลสำคัญ เกร็ดประวัติศาสตร์
12. บทความทางวิชาการ ข่าว เหตุการณ์
13. วรรณคดีภาพหรือวรรณคดีฉบับง่าย
14. วรรณคดี หรือบทประพันธ์ร้อยกรอง

ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) ได้กำหนดคุณภาพ ผู้เรียน เมื่อจบระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสาระการอ่านว่า

“อธิบายความหมายโดยตรง และความหมายโดยนัยของคำ ประโยค ข้อความ ส่วนวนโวหาร จากเรื่องที้อ่าน เข้าใจคำแนะนำ คำอธิบายในคู่มือต่าง ๆ แยกแยะข้อคิดเห็นและ ข้อเท็จจริง รวมทั้งจับใจความสำคัญของเรื่องที้อ่านและนำความรู้ความคิดจากเรื่องที้อ่านไปตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตได้มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน และเห็นคุณค่าสิ่งที้อ่าน”

นอกจากนี้ยังได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการ ดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่านสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทยสาระที่ 1 การอ่าน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ชั้น ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.5	<p>1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง</p> <p>2. อธิบายความหมายของคำ ประโยค และข้อความที่เป็นการบรรยายและการพรรณนา</p> <p>3. อธิบายความหมายโดยนัยจากเรื่องที่อ่านอย่างหลากหลาย</p>	<p>♦ การอ่านออกเสียงและการบอกความหมายของบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองที่ประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ - คำที่มีอักษรนำ - คำที่มีตัวการ์นต์ - อักษรย่อและเครื่องหมายวรรคตอน <p>- ข้อความที่เป็นการบรรยายและพรรณนา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ข้อความที่มีความหมายโดยนัย <p>♦ การอ่านบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ</p>
	<p>4. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน</p> <p>5. วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต</p>	<p>♦ การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - วรรณคดีในบทเรียน - บทความ - บทโฆษณา - งานเขียนประเภทโน้มน้าวใจ - ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน
	<p>6. อ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อแนะนำ และปฏิบัติตาม</p>	<p>♦ การอ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อแนะนำ และปฏิบัติตาม เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การใช้พจนานุกรม - การใช้วัสดุอุปกรณ์ - การอ่านฉลากยา - คู่มือและเอกสารของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน - ข่าวสารทางราชการ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.5	7. อ่านหนังสือที่มีคุณค่าตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> ◆ การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
	8. มีมารยาทในการอ่าน	◆ มารยาทในการอ่าน

จากหลักสูตรดังกล่าว นำมาสู่แนวทางในการจัดการเรียนการสอนอ่านจับใจความที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับพัฒนาการของนักเรียน จึงสรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนในเรื่องการอ่าน สำหรับนักเรียนระดับชั้น Year 6 หรือระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ควรจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง อธิบายความหมายของคำ ประโยค ข้อความ และความหมายโดยนัยจากเรื่องที่อ่านอย่างหลากหลาย แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต อ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อเสนอแนะ และปฏิบัติตาม อ่านหนังสือที่มีคุณค่าตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน รวมไปถึงมีมารยาทในการอ่าน

4.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอี่ยมพร โชคสุชาติ (2556) ศึกษาการศึกษาศักยภาพการอ่านจับใจความของนักเรียนอายุ 9–12 ปีที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน จากการสอนอ่านโดยวิธี PQ4R ร่วมกับเทคนิคแผนที่ความคิด ผลการวิจัยพบว่าความสามารถอ่านจับใจความของนักเรียนอายุ 9–12 ปีที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน หลังการสอนอ่านโดยใช้วิธี PQ4R ร่วมกับเทคนิค แผนที่ความคิด อยู่ในระดับดีและสามารถอ่านจับใจความของนักเรียนอายุ 9–12 ปีที่มี ปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน หลังการสอนอ่านโดยใช้วิธี PQ4R ร่วมกับเทคนิคแผนที่ ความคิด อยู่ในระดับสูงขึ้น

กนกทิพย์ ปินะพัง (2557) ที่ศึกษาการศึกษาศักยภาพการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจากการสอนโดยวิธีPASS ร่วมกับผังกราฟิก ผลการวิจัยพบว่าความสามารถอ่านจับใจความภาษาไทย ของ

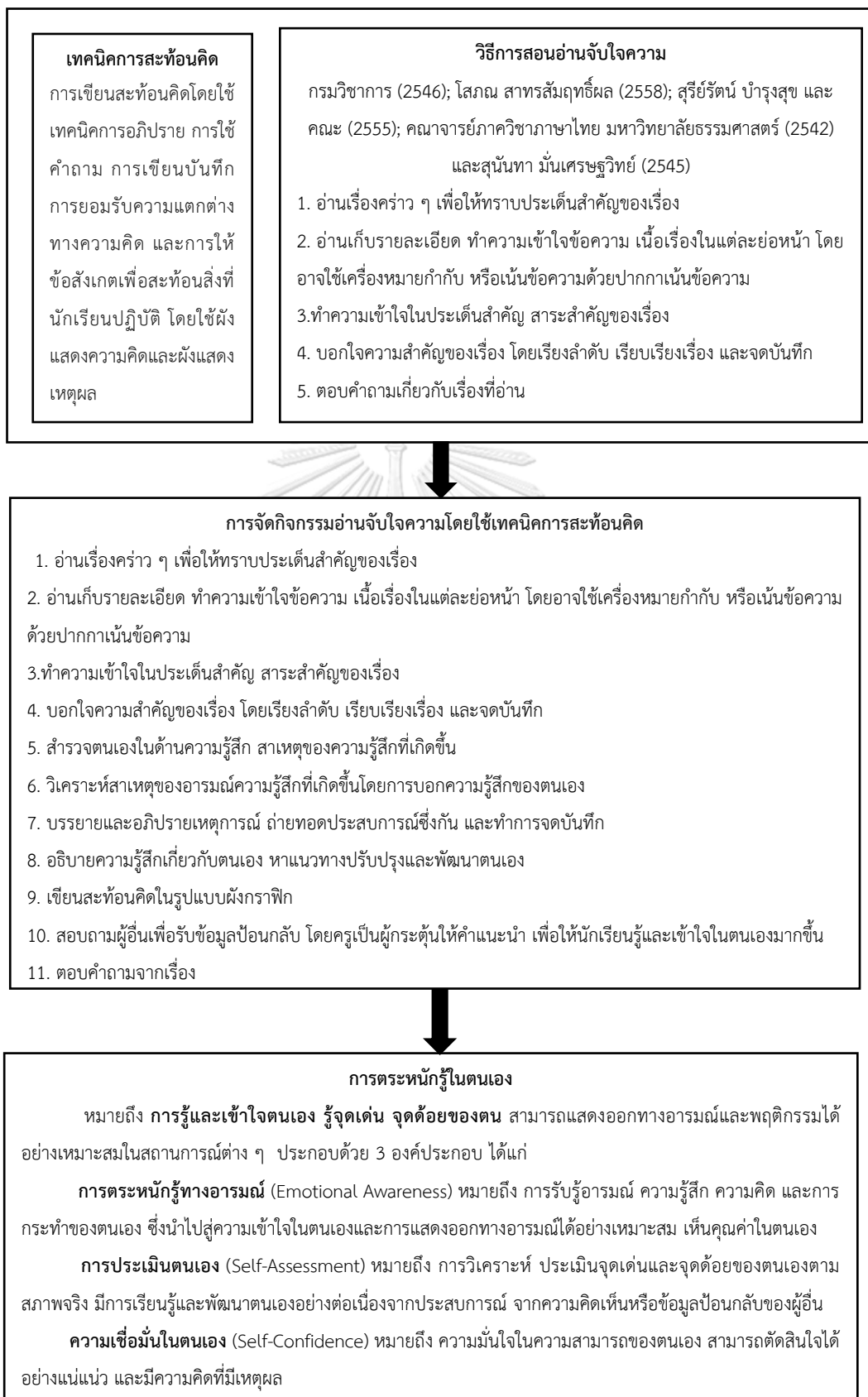
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน หลังจากการสอนโดยวิธี PASS ร่วมกับผังกราฟิกอยู่ในระดับ และความสามารถอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านหลังจากการสอนโดยวิธี PASS ร่วมกับผังกราฟิกสูงขึ้น

สุมาลี ชูบุญ (2560) ศึกษาการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และนักเรียนกลุ่มควบคุมมีคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง คะแนนของนักเรียนรายบุคคลเมื่อวิเคราะห์ตามแบบการเรียนรู้ เรียงลำดับจากคะแนนสูงไปต่ำ ได้แก่ นักเรียนที่มีแบบการเรียนรู้แบบการดู การสัมผัส และการฟัง ตามลำดับ

ภณิตา พงศ์วัชร (2559) ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการอ่านโดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการอ่านโดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐานมีคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการอ่านโดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐานมีคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

5. กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดที่มีต่อการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองด้วยการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิด 2) เพื่อเปรียบเทียบการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดก่อนเรียนและหลังเรียน โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การศึกษาทบทวนวรรณกรรม
2. การออกแบบการวิจัย
3. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
5. การดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวนวรรณกรรม ค้นคว้าข้อมูล เพื่อสนับสนุนงานวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ศึกษานโยบาย แนวโน้มการศึกษา ปัญหาการจัดการเรียนการสอน และปัญหาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในปัจจุบันเพื่อนำไปสู่การกำหนดหัวข้อการวิจัย
2. ศึกษาดำรา เอกสารงานวิจัย วารสารทางวิชาการ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เกี่ยวกับการตระหนักรู้ในตนเอง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการกำหนดตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม
3. ศึกษาดำรา เอกสารงานวิจัย วารสารทางวิชาการ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การสะท้อนคิด และผังกราฟิก เพื่อหาแนวทางการนำไปส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเอง
4. ศึกษาดำรา เอกสารงานวิจัย วารสารทางวิชาการ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความ เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ในงานวิจัย

2. การออกแบบการวิจัย (Research Design)

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre – Experiment Research) ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแบบ One Group Pretest – Posttest Design โดยดำเนินการทดลองกับตัวอย่างจำนวนหนึ่งกลุ่ม ทำการทดสอบก่อนและหลัง เก็บข้อมูลและประเมินผลผู้เรียนเป็นรายบุคคลขณะดำเนินการทดลอง มีแบบแผนการทดลอง ดังนี้

ตารางที่ 7 แบบแผนการทดลอง One Group Pretest – Posttest Design

กลุ่มทดลอง	สอบก่อนเรียน	ทดลอง	สอบหลังเรียน
E	T ₁	X ₁ , X ₂ , X ₃ , ..., X _n	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

E แทน ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

T₁ แทน การทำแบบประเมินก่อนการทดลอง (Pretest)

X₁, X₂, X₃, ..., X_n แทน การทดลองโดยใช้แผนการจัดการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิด

T₂ แทน การทำแบบประเมินหลังการทดลอง (Posttest)

3. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนระดับชั้น Year6 โรงเรียนหลักสูตรนานาชาติ เขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพิจารณาใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เป็นนักเรียนระดับชั้น Year6A และ Year6B จำนวน 30 คน เนื่องด้วยผู้วิจัยต้องการทำการวิจัยเพื่อแก้ปัญหากลุ่มผู้เรียนในบริบทโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรนานาชาติ พิจารณาจากความเหมาะสมในการนำขั้นตอนการเรียนการสอนไปทดลองใช้ โดยนักเรียนจะต้องมีความสามารถในการอ่านระดับพื้นฐาน

4. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้มี 2 ประเภท ดังนี้

4.1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

แผนการจัดการเรียนรู้อ่านจับใจความ วิชาภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ที่จัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคการสะท้อนคิด จำนวน 12 แผน แผนละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที ใช้ระยะเวลา 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบเรียน โดยมีรายละเอียดขั้นตอนในการสร้างแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

4.1.1) ศึกษาหลักการ แนวทาง ขั้นตอน และแนวคิดด้านการสอน เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความ เทคนิคการสะท้อนคิด และการใช้ผังกราฟิก จากหนังสือ รายงานการวิจัย วารสาร เพื่อนำมาเป็นปัจจัยในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ

4.1.2) กำหนดขั้นตอนการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิด ที่มีความเหมาะสมกับเนื้อหาการเรียนในสาระการอ่าน โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) และ โครงสร้างหลักสูตรระดับประถมศึกษาของนักเรียนโรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) โครงการหลักสูตรนานาชาติ รวมไปถึงความเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน เพื่อนำมาพิจารณาเลือกเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ โดยมีเกณฑ์การเลือก คือ เป็นวรรณคดี วรรณกรรม ข่าว และบทความ ที่เป็นภาษาไทย มีเนื้อหาสะท้อนสังคม และมีแนวโน้มในการพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองได้ สืบได้จากพฤติกรรมของตัวละคร ปมขัดแย้ง จุดพลิกผันภายในเนื้อเรื่อง ที่สามารถนำมาวิพากษ์ วิเคราะห์ เทียบเคียงกับประสบการณ์ของนักเรียนได้เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน

ตารางที่ 8 จำนวนคาบและเนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เรื่องที่	เนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	จำนวนคาบ
	บันเทิงคดี	
1	ภัยเงียบ	2
2	ปลอดภัยไว้ก่อน	2
3	แรงกระทบ	2
4	เด็กโพรง	2
5	อยากมีเพื่อนจัง	2
6	ชีวิตที่21ของอดิสร	2
7	ตาแป๊ะซีโกง	2
8	น้ำพุ	2
9	ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน	2

ตารางที่ 8 (ต่อ) จำนวนคาบและเนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เรื่องที่	เนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	จำนวนคาบ
	ข่าว	
10	ข่าวนักเรียนถูกทำร้าย	2
11	ข่าวเด็กติดเกมออนไลน์	2
12	ข่าวเด็กถูกโกงเงินผ่านเฟซบุ๊ก	2
	รวม	24 คาบ

4.1.3) ดำเนินการออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิด จำนวน 12 สัปดาห์รวม 24 คาบ คาบละ 50 นาที

4.1.4) นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุงด้านเนื้อหา จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

4.1.5) นำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาหรือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิด จำนวน 3 ท่าน (รายนามผู้เชี่ยวชาญอยู่ในภาคผนวก) ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ตรวจสอบคุณภาพโดยใช้เกณฑ์ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ได้แก่ 1. จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตร ฯ 2. สารการเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้ 3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ 4. กิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิด 5. กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับเวลาเรียน (2 คาบต่อสัปดาห์) 6. กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องและเหมาะสมกับระดับชั้นหรือช่วงวัยของนักเรียน 7. การจัดลำดับขั้นตอนของกิจกรรมมีความเหมาะสมสัมพันธ์กัน 8. สื่อการเรียนรู้ที่ใช้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และ 9. การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ผู้วิจัยใช้แบบประเมินเป็นแบบตรวจสอบรายการ แบ่งการให้คะแนนเป็น 3 ระดับ คือ

+1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นมีรายการพิจารณาตรงตาม เนื้อหาสาระ หลักการ แนวคิด และทฤษฎี

0 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นมีรายการพิจารณาตรงตาม เนื้อหาสาระ หลักการ แนวคิด และทฤษฎี

-1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาว่าแผนการจัดการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นมีความเหมาะสมไม่ตรงตามเนื้อหาสาระ หลักการ แนวคิด และทฤษฎี

ทั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านได้เสนอแนะให้แก้ไขและเพิ่มเติมรายละเอียดในแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

ตารางที่ 9 ข้อเสนอแนะในการปรับแก้ไขแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ

เรื่อง	ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ
1. ภัยเงียบ	1. การให้นักเรียนสลับกันอ่านเป็นกลุ่ม อาจทำให้นักเรียนเก็บรายละเอียดของเรื่องได้ยาก
2. ปลอดภัยไว้ก่อน	
3. แรงกระทบ	
4. ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน	2. ควรใช้กระบวนการตั้งคำถามเข้ามาช่วยในขั้นที่ 6 ขั้นวิเคราะห์สาเหตุของอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นโดยการบอกความรู้สึกของตนเอง เพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์สาเหตุของอารมณ์ได้
5. เด็กโพรง	
6. ข่าวนักเรียนถูกทำร้าย	3. ควรตัดขั้นตอนการจดบันทึกที่ซ้ำซ้อนออก
7. ข่าวเด็กติดเกมออนไลน์	
8. อยากมีเพื่อนจัง	
9. ข่าวเด็กถูกโกงเงินผ่านเฟซบุ๊ก	
10. ชีวิตที่ 21 ของอดีต	
11. ตาแป๊ะซีโกง	
12. น้ำพุ	

4.2. เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสังเกตการพัฒนาด้านการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนเป็นรายบุคคล และแบบวัดการตระหนักรู้ในตนเอง

4.2.1 แบบสังเกตการพัฒนาด้านการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนเป็นรายบุคคล มีลักษณะเป็นแบบบันทึก โดยมีมาตราประมาณค่า (rating scale) ตามพฤติกรรมของนักเรียนผู้บันทึก คือ ผู้วิจัย ดำเนินการบันทึกข้อมูล 3 ช่วง คือ ช่วงก่อนการทดลอง ช่วงระหว่างการทดลอง และช่วงปลายของการทดลอง มีรายละเอียดและขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

4.2.1.1 ศึกษา นิยาม และองค์ประกอบของการตระหนักรู้ในตนเองจาก ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้องกับการตระหนักรู้ในตนเอง จากนั้นนำมาสังเคราะห์ องค์ประกอบของการตระหนักรู้ในตนเอง

4.2.1.2 เขียนพฤติกรรมของนักเรียนที่ต้องการสังเกตในแต่ละองค์ประกอบ โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

3 หมายถึง นักเรียนปฏิบัติพฤติกรรมนั้นทุกครั้งในคาบเรียน และครู

สามารถสังเกตพฤติกรรมนั้นได้อย่างชัดเจน

2 หมายถึง นักเรียนปฏิบัติพฤติกรรมนั้นเป็นบางครั้งในคาบเรียน และครู

สามารถสังเกตพฤติกรรมนั้นได้

1 หมายถึง นักเรียนไม่ได้ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นในคาบเรียน

4.2.1.3 นำแบบสังเกตการตระหนักรู้ในตนเองเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความ ถูกต้องและให้คำแนะนำ

4.2.1.4 ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความ สอดคล้องระหว่างเกณฑ์การประเมินกับวัตถุประสงค์ของการประเมิน และความเหมาะสมของการใช้ ภาษา โดยการตรวจสอบคุณภาพใช้เกณฑ์ดัชนีความ สอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ผลการ ตรวจสอบพบว่า ข้อคำถามจากแบบสังเกตการพัฒนาด้านการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนเป็น รายบุคคล มีทั้งหมด 22 ข้อ โดยทั้ง 22 ข้อ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งมีคุณภาพตามเกณฑ์ ที่กำหนด

4.2.1.5 ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแบบสังเกตการตระหนักรู้ในตนเองให้ เรียบร้อยก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

แบบสังเกตการพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนเป็นรายบุคคล

คำชี้แจง พิจารณาพฤติกรรมของนักเรียนที่เกิดขึ้น โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมของผู้เรียนมากที่สุดและบันทึกรายละเอียดหรือข้อค้นพบจากนักเรียน

- 3 หมายถึง นักเรียนปฏิบัติพฤติกรรมนั้นทุกครั้งในคาบเรียน และสามารถสังเกตพฤติกรรมนั้นได้อย่างชัดเจน
 2 หมายถึง นักเรียนปฏิบัติพฤติกรรมนั้นเป็นบางครั้งในคาบเรียน และสามารถสังเกตพฤติกรรมนั้นได้
 1 หมายถึง นักเรียนไม่ได้ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นในคาบเรียน

พฤติกรรมนักเรียนที่เกิดขึ้น	ระดับพฤติกรรม			ข้อมูลที่สังเกตได้จากนักเรียน
	3	2	1	
การตระหนักรู้ทางอารมณ์ (Emotional Awareness)				
1. นักเรียนบอกความรู้สึกของตนเองได้อย่างชัดเจนหลังจากอ่านเรื่องที่กำหนดให้				
2. นักเรียนแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมจากเหตุการณ์เรื่อง				
3. นักเรียนบอกวิธีการแก้ปัญหาเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากเรื่องให้อ่านได้อย่างราบรื่นและปลอดภัย				
4. นักเรียนไม่ให้ความสนใจต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องที่อ่าน				

ภาพที่ 27 ตัวอย่างแบบสังเกตการพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนเป็นรายบุคคล

4.2.2 แบบวัดการตระหนักรู้ในตนเอง มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) แบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert rating scale) ซึ่งมีระดับการให้คะแนน 5 ระดับ โดยมีองค์ประกอบการวัดคือ 1. การตระหนักรู้ทางอารมณ์ 2. การประเมินตนเอง 3. ความเชื่อมั่นในตนเอง มีรายละเอียดและขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

4.2.2.1 กำหนดขอบเขตการวัดการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนโดยใช้อองค์ประกอบของการตระหนักรู้ในตนเอง จากการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง พบว่า องค์ประกอบของการตระหนักรู้ในตนเองประกอบด้วย

องค์ประกอบที่ 1 การตระหนักรู้ทางอารมณ์ (Emotional Awareness) หมายถึง การรับรู้อารมณ์ ความรู้สึก ความคิด และการกระทำของตนเอง ซึ่งนำไปสู่ความเข้าใจในตนเองและการแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม เห็นคุณค่าในตนเอง

องค์ประกอบที่ 2 การประเมินตนเอง (Self-Assessment) หมายถึง การวิเคราะห์ ประเมินจุดเด่นและจุดด้อยของตนเองตามสภาพจริง มีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจากประสบการณ์ จากความคิดเห็นหรือข้อมูลป้อนกลับของผู้อื่น

องค์ประกอบที่ 3 ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-Confidence) หมายถึง ความมั่นใจในความ สามารถของตนเอง สามารถตัดสินใจได้อย่างแน่แน่ว และมีความคิดที่มีเหตุผล

4.2.2.2 ผู้วิจัยศึกษารูปแบบการวัดการตระหนักรู้ในตนเองแล้วพบว่า นักวิชาการกำหนดเป็นแบบวัดที่มีการให้คะแนนแบบมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Rating Scale) ผู้วิจัยจึงนำรูปแบบดังกล่าวมาเป็นตัวแบบในการออกแบบแบบวัดการตระหนักรู้ในตนเองในงานวิจัยนี้ (ทัศนีย์ สุริยะไชย, 2554; ยอดแก้ว แก้วมิ่งสา, 2554; จีระศักดิ์ จิระตราขู, 2561; Arabsarhangi & Noroozi, 2014)

4.2.2.3 เขียนข้อความจากนิยามศัพท์ปฏิบัติการโดยสร้างแบบวัดการตระหนักรู้ในตนเองเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ จริ่งที่สุด จริ่งค่อนข้างจริ่ง ค่อนข้างไม่จริ่ง ไม่จริ่ง

4.2.2.4 นำแบบวัดการตระหนักรู้ในตนเองเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำ

4.2.2.5 ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างเกณฑ์การประเมินกับวัตถุประสงค์ของการประเมิน และความเหมาะสมของการใช้ภาษา โดยการตรวจสอบคุณภาพใช้เกณฑ์ดัชนีความ สอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ผลการตรวจสอบพบว่า ข้อคำถามจากแบบวัดการตระหนักรู้ในตนเอง มีทั้งหมด 32 ข้อ โดยทั้ง 32 ข้อ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

4.2.2.6 ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแบบวัดการตระหนักรู้ในตนเองให้เรียบร้อยก่อนนำไปใช้

แบบวัดการตระหนักรู้ในตนเอง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ผู้วิจัย ท่านชื่อหรือหมายเลข ลงในช่อง หน้าข้อความที่เป็นคำตอบของนักเขียนและเติมค่าในช่องว่าง

1) เพศ ชาย หญิง

2) นักเขียนอาศัยอยู่กับใคร

พ่อและแม่ พ่อหรือแม่ ญาติ อื่น ๆ ไปตรงๆ _____

3) นักเขียนเคยเรียนวิชาภาษาไทยหรือไม่

ชอบ ไม่ชอบ

ตอนที่ 2 : การวัดความตระหนักรู้ในตนเอง

ผู้วิจัย โปรดเขียนท่านชื่อหรือหมายเลข หน้ารายการที่ตรงกับตนเองมากที่สุด

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		จริ่งที่สุด	จริ่ง	ค่อนข้างจริ่ง	ค่อนข้างไม่จริ่ง	ไม่จริ่ง
1.	เมื่อเกิดปัญหาในการเขียน ฉันไม่รู้ว่าฉันต้องแก้ปัญหาอย่างไร					
2.	ขณะที่เขียนหรือทำกิจกรรม ฉันสามารถยกอารมณ์ความรู้สึกของตนเองที่มีต่อกิจกรรมนั้นได้					
3.	ฉันสามารถตรวจสอบความรู้สึกของตนเองต่อผู้อื่นได้					
4.	ฉันสามารถเปิดเผยความรู้สึกของตนเองกับเพื่อนแม้รู้สึกไม่พร้อมได้อย่างตรงไปตรงมา					
5.	ผู้อื่นสามารถสังเกตได้ว่าฉันกำลังโกรธ อารมณ์ไม่ดี จงสืบทอดหรือทำางของฉัน					
6.	ฉันสามารถแยกแยะว่าสิ่งใดดีหรือไม่ดีได้ด้วยตนเอง					

ภาพที่ 28 ตัวอย่างแบบวัดการตระหนักรู้ในตนเอง

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 ทำหนังสือราชการขอความร่วมมือในการทำวิจัยออกโดยคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565

5.2 วัดการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนก่อนเรียน (Pre-test) ของนักเรียนกลุ่มทดลอง โดยใช้แบบวัดการตระหนักรู้ในตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5.3 ปฏิบัติการสอนโดยวางกำหนดการในปีการศึกษา 2565 ภาคเรียนที่ 1 มีระยะเวลาในการเปิดภาคเรียนตั้งแต่วันที่ 22 สิงหาคม 2565 ถึง วันที่ 9 ธันวาคม 2565 ระยะเวลาในการดำเนินงานโดยประมาณ 3 เดือน

5.4 ผู้วิจัยทำการบันทึกแบบสังเกตการพัฒนาด้านการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนเป็นรายบุคคล แบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงก่อนการทดลอง ช่วงระหว่างการทดลอง และช่วงปลายของการทดลอง โดยผู้วิจัยจะทำการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนตลอดการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความเมื่อพบพฤติกรรมที่ตรงตามที่กำหนดในแบบสังเกต จะทำการบันทึกแบบสังเกต และจดบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนั้นเพิ่มเติม

5.5 วัดการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนหลังเรียน (Post-test) โดยใช้แบบวัดฉบับเดียวกันกับที่ใช้วัดก่อนเรียน

6. การวิเคราะห์ข้อมูล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย

6.1) นำข้อมูลที่ได้จากแบบสังเกตการพัฒนาด้านการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนเป็นรายบุคคลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์พฤติกรรมที่เกิดขึ้น ว่าพฤติกรรมดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องและส่งผลต่อพัฒนาการด้านการตระหนักรู้ในตนเองหรือไม่ อย่างไร ในประเด็นต่อไปนี้

6.1.1) การตระหนักรู้ทางอารมณ์ คือ นักเรียนมีการรับรู้อารมณ์ ความรู้สึก ความคิด และการกระทำของตนเอง เข้าใจในตนเอง สามารถแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม เห็นคุณค่าในตนเอง

6.1.2) การประเมินตนเอง คือ นักเรียนมีการวิเคราะห์ ประเมินจุดเด่นและจุดด้อยของตนเองตามสภาพความเป็นจริง มีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจากการสะท้อนหรือแสดงความคิดเห็นของผู้อื่น

6.1.3) ความเชื่อมั่นในตนเอง คือ นักเรียนมีความมั่นใจในความสามารถของตนเอง สามารถตัดสินใจได้อย่างแน่แน่ว และมีความคิดที่มีเหตุผล

6.2) การวิจัยนี้ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากแบบวัดการตระหนักรู้ในตนเอง มาวิเคราะห์ทางสถิติแล้วเขียนบรรยายผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อรายงานผล ซึ่งการทดสอบและวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยนั้น ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อคำนวณหาค่าร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และใช้สถิติทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

6.2.1) ประเมินพัฒนาการด้านการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียน

6.2.2) เปรียบเทียบการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิด ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากรที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Dependent Samples) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ผลของการใช้เทคนิคการสะท้อนคิดจากกิจกรรมอ่านจับใจความที่มีผลต่อการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองด้วยการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิด 2. เพื่อเปรียบเทียบการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดก่อนเรียนและหลังเรียน โดยผู้วิจัยแบ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวอย่างในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยผลการวิเคราะห์ค่าความถี่ ร้อยละของข้อมูลพื้นฐานของตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้น Year 6 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) โครงการหลักสูตรนานาชาติ ปีการศึกษา 2565 จำนวน 30 คน แบ่งออกเป็นเพศชาย 17 คน (ร้อยละ 56.7) และเพศหญิงจำนวน 13 คน (ร้อยละ 43.3) อาศัยอยู่กับบิดาและมารดาจำนวน 29 คน (ร้อยละ 96.7) และอาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดาจำนวน 1 คน (ร้อยละ 3.3) ชอบเรียนวิชาภาษาไทยจำนวน 26 คน (ร้อยละ 86.7) และไม่ชอบเรียนวิชาภาษาไทยจำนวน 4 คน (ร้อยละ 13.3) รายละเอียดดังตารางที่ 8

ตารางที่ 10 ค่าสถิติข้อมูลพื้นฐานของตัวอย่าง

ค่าสถิติข้อมูลพื้นฐานของตัวอย่าง

ข้อมูลพื้นฐาน	กลุ่มทดลอง	
	จำนวน (n)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	17	56.7
หญิง	13	43.3
รวม	30	100.0

ข้อมูลพื้นฐาน	กลุ่มทดลอง	
	จำนวน (n)	ร้อยละ
บุคคลที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย		
พ่อและแม่	29	96.7
พ่อหรือแม่	1	3.3
รวม	30	100.0
ความชอบในวิชาภาษาไทย		
ชอบ	26	86.7
ไม่ชอบ	4	13.3
รวม	30	100.0

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอค่าสถิติบรรยาย วิเคราะห์และเปรียบเทียบคะแนนการตระหนักรู้ในตนเองก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดจากกิจกรรมอ่านจับใจความ โดยคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการตระหนักรู้ในตนเองโดยการทดสอบค่า t ของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รายละเอียดดังตารางที่ 9 ดังนี้

ตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบคะแนนการตระหนักรู้ในตนเองก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

การทดลอง	n	Min	Max	$\bar{X}$	SD	t	p
องค์ประกอบที่ 1 การตระหนักรู้ทางอารมณ์							
ก่อนการทดลอง	30	1.89	4.22	3.05	.47	3.372	.002*
หลังการทดลอง	30	2.11	4.44	3.31	.44		
องค์ประกอบที่ 2 การประเมินตนเอง							
ก่อนการทดลอง	30	2.00	3.90	3.02	.48	2.770	.010*
หลังการทดลอง	30	2.10	4.60	3.32	.60		

การทดลอง	n	Min	Max	$\bar{X}$	SD	t	p
องค์ประกอบที่ 3 ความเชื่อมั่นในตนเอง							
ก่อนการทดลอง	30	2.00	4.11	2.96	.61	2.279	.030*
หลังการทดลอง	30	1.78	4.44	3.25	.59		
การตระหนักรู้ในตนเอง							
ก่อนการทดลอง	30	2.17	4.00	3.01	.43	3.874	.001*
หลังการทดลอง	30	2.43	4.20	3.29	.43		

*p < .05

จากข้อมูลในตารางที่ 9 พบว่า 1) คะแนนการตระหนักรู้ในตนเองด้านการตระหนักรู้ทางอารมณ์หลังการทดลอง ($\bar{X}$ = 3.31) สูงกว่าก่อนการทดลอง ($\bar{X}$ = 3.05) โดยก่อนการทดลองตัวอย่างมีคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 1.89 คะแนนสูงสุด 4.22 ในขณะที่หลังการทดลองมีคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 2.11 คะแนนสูงสุด 4.44 เมื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่า t (Paired-Sample t-test) พบว่า คะแนนด้านการตระหนักรู้ทางอารมณ์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดจากกิจกรรมอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน (p = .002) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) คะแนนการตระหนักรู้ในตนเองด้านการประเมินตนเองหลังการทดลอง ($\bar{X}$ = 3.32) สูงกว่าก่อนการทดลอง ($\bar{X}$ = 3.02) โดยก่อนการทดลองตัวอย่างมีคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 2.00 คะแนนสูงสุด 3.90 ในขณะที่หลังการทดลองมีคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 2.10 คะแนนสูงสุด 4.60 เมื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่า t (Paired-Sample t-test) พบว่า คะแนนด้านการประเมินตนเองของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดจากกิจกรรมอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน (p = .010) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) คะแนนการตระหนักรู้ในตนเองด้านความเชื่อมั่นในตนเองหลังการทดลอง ($\bar{X}$ = 3.25) สูงกว่าก่อนการทดลอง ($\bar{X}$ = 2.96) โดยก่อนการทดลองตัวอย่างมีคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 2.00 คะแนนสูงสุด 4.11 ในขณะที่หลังการทดลองมีคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 1.78 คะแนนสูงสุด 4.44 เมื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่า t (Paired-Sample t-test) พบว่า คะแนนด้านความเชื่อมั่นในตนเองของ

นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดจากกิจกรรมอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ($p = .030$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) คะแนนการตระหนักรู้ในตนเองหลังการทดลอง ($\bar{X} = 3.29$) สูงกว่าก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 3.01$) โดยก่อนการทดลองตัวอย่างมีคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 2.17 คะแนนสูงสุด 4.00 ในขณะที่หลังการทดลองมีคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 2.43 คะแนนสูงสุด 4.20 เมื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่า t (Paired-Sample t -test) คะแนนการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดจากกิจกรรมอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ($p = .001$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < .05$)

จากการนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้ของกลุ่มตัวอย่างมาเปรียบเทียบกับทั้ง 3 องค์ประกอบ พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการตระหนักรู้ในตนเองด้านที่สูงที่สุด ได้แก่ การประเมินตนเอง การตระหนักรู้ทางอารมณ์ และความเชื่อมั่นในตนเอง ตามลำดับ โดยเมื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่า t (Paired-Sample t -test) พบว่า คะแนนการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดจากกิจกรรมอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < .05$) ทั้ง 3 องค์ประกอบ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

วิเคราะห์โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคล สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ 3 ช่วงตลอดการทดลอง คือ 1. ก่อนการทดลอง 2. ระหว่างการทดลอง และ 3. หลังการทดลอง มีประเด็นในการสังเกต คือ 1.การตระหนักรู้ทางอารมณ์ 2. การประเมินตนเอง และ 3. ความเชื่อมั่นในตนเอง รายละเอียดมีดังนี้

ตารางที่ 12 การสังเคราะห์พฤติกรรมด้านการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนเป็นรายบุคคล

เลขที่	การตระหนักรู้ในตนเอง		
	การตระหนักรู้ทางอารมณ์	การประเมินตนเอง	ความเชื่อมั่นในตนเอง
1	ก่อนเรียน		
	ตั้งใจเรียน แต่นิ่งเฉยไม่แสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึก ไม่บอกวิธีการในการแก้ปัญหา	รับฟังความคิดเห็นของครูและเพื่อน ไม่สามารถบอกข้อดีและวิธีการพัฒนาตนเองได้ บอกสิ่งที่ตนเองเรียนรู้ได้เป็นบางครั้ง	ไม่กล้าบอก ไม่กล้าตอบคำถาม แสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน ตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเอง ไม่ได้ ครูต้องคอยให้คำแนะนำ

เลขที่	การตระหนักรู้ในตนเอง		
1	การตระหนักรู้ทางอารมณ์	การประเมินตนเอง	ความเชื่อมั่นในตนเอง
ระหว่างเรียน			
	ความรู้สึกบ้างเป็นบางครั้ง ไม่บอกวิธีการในการ แก้ปัญหาด้วยตนเอง จนกว่า ครูจะกระตุ้นโดยใช้คำถาม	วิธีการแก้ปัญหา และการ พัฒนาตนเองหากต้องเจอ สถานการณ์ต่าง ๆ ได้เป็น บางครั้ง ให้ความสนใจในการ แก้ปัญหาต่าง ๆ มากขึ้น ยังไม่ พบการนำคำแนะนำของครู หรือเพื่อนมาปรับใช้กับตนเอง	ไม่ค่อยมั่นใจในตนเอง ไม่กล้า แสดงความคิดเห็นที่แตกต่าง จากเพื่อน ครูยังคงต้องคอยให้ คำแนะนำในการทำสิ่งต่าง ๆ เขียนสะท้อนคิดด้วยตนเองบ้าง บางข้อส่วนใหญ่จะรอทำไป พร้อมกับครู กลัวทำผิดและกลัว คำตอบไม่เหมือนเพื่อน
หลังเรียน			
	ให้ความสนใจกับเหตุการณ์ ในเรื่อง แสดงออกทาง อารมณ์ บอกความรู้สึก และ วิธีการแก้ปัญหาได้ดีขึ้น แต่ พบเป็นบางครั้ง	บอกข้อดี วิธีการแก้ปัญหาและ การพัฒนาตนเองได้ดี สามารถ นำไปใช้ได้จริง มีการนำ คำแนะนำ ข้อคิดเห็นจากครู และเพื่อนมาปรับใช้กับตนเอง ให้ความสนใจกับการแก้ปัญหา จากสถานการณ์ต่าง ๆ เป็น อย่างดี	มีการตัดสินใจแก้ปัญหาและ บอกวิธีการแก้ปัญหาที่ชัดเจน ขึ้น มีความมั่นใจมากขึ้น แต่ยังคงพบความกังวลใน คำตอบของตนเอง ครูให้ คำแนะนำบ้างเป็นบางครั้ง เขียนสะท้อนคิดได้ด้วยตนเอง
2	ก่อนเรียน		
	ให้ความสนใจกับ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง แสดงออกถึงอารมณ์ ความรู้สึกและความคิดเห็น ของตนเองที่มีต่อเหตุ การณ์ได้ แต่ไม่เหมาะสมใน บางสถานการณ์ บอกวิธีการ ในการแก้ปัญหาได้เป็น บางครั้ง แต่ยังไม่จัดการ อารมณ์ความรู้สึกของตนเอง ไม่ได้	ไม่ค่อยรับฟังความคิดเห็นของ ผู้อื่น บอกข้อดี และวิธีการ พัฒนาตนเองในสถานการณ์ ต่าง ๆ รวมทั้งสิ่งที่ตนเอง เรียนรู้ได้เป็นบางครั้ง	กล้าสะท้อนคิดด้วยคำพูด แสดง ความคิดเห็นและตอบคำถามใน ชั้นเรียนเป็นประจำ แต่มีความ ลังเล ไม่มั่นใจ สามารถตัดสินใจ แก้ปัญหาด้วยตนเองได้ แต่ใน บางสถานการณ์ยังไม่เหมาะสม ครูต้องคอยให้คำแนะนำ เขียน สะท้อนคิดด้วยตนเองได้

เลขที่	การตระหนักรู้ในตนเอง		
	การตระหนักรู้ทางอารมณ์	การประเมินตนเอง	ความเชื่อมั่นในตนเอง
2	ระหว่างเรียน		
	แสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกอย่างชัดเจน บอกวิธีการในการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองเป็นบางครั้ง แต่ยังคงไม่เหมาะสมกับบางสถานการณ์ ครูต้องให้คำแนะนำ	ให้ความสนใจกับการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ มากขึ้น สามารถบอกข้อดี วิธีการแก้ปัญหา และการพัฒนาตนเองได้ มีการนำคำแนะนำของครูหรือเพื่อนมาใช้กับตนเองบ้างในบางครั้ง	มีความมั่นใจในการสะท้อนคิด แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียนมากขึ้น ตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเองได้เหมาะสม ครูยังคงต้องคอยให้คำแนะนำ เขียนสะท้อนคิดด้วยตนเองได้ดี ไม่กังวลว่าสิ่งที่สะท้อนคิดจะแตกต่างจากเพื่อน
	หลังเรียน		
	ให้ความสนใจกับการเรียนเป็นอย่างดี มีการสะท้อนความรู้สึกของตนเอง เปรียบเทียบกับตัวละครในเรื่อง บอกความรู้สึกของตนเองได้ชัดเจน และบอกวิธีการแก้ปัญหาได้เหมาะสม	บอกข้อดี วิธีการแก้ปัญหาและการพัฒนาตนเองได้เหมาะสมกับสถานการณ์ มีการแสดงออกถึงการอยากพัฒนาตนให้สามารถแก้ปัญหาในชีวิตจริงได้ นำคำแนะนำจากครูและเพื่อนมาใช้กับตนเอง	ตัดสินใจแก้ปัญหาและบอกวิธีการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง มีความมั่นใจในตัวเอง มีความกังวลในคำตอบของตนเอง น้อยลง สามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้โดยไม่ต้องคอยถามครู เขียนสะท้อนคิดด้วยตนเองได้ดี
3	ก่อนเรียน		
	แสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อเหตุการณ์ได้ไม่ชัดเจน และยังขาดความเหมาะสม บอกวิธีการในการแก้ปัญหาได้เป็นบางครั้ง ไม่สามารถบอกเหตุผลของอารมณ์และการกระทำต่าง ๆ อย่างชัดเจนได้	ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความคิดเป็นของตนเอง ไม่สามารถบอกข้อดี และวิธีการพัฒนาตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเองได้ บอกวิธีการแก้ปัญหาได้บ้างในบางสถานการณ์	สะท้อนคิดด้วยคำพูดแสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียนเป็นบางครั้ง ไม่มั่นใจในตนเอง มักจะรอฟังคำตอบของเพื่อนก่อน จึงจะตอบคำถามด้วยตนเอง ตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเองไม่ได้ ครูต้องคอยให้คำแนะนำเพื่อให้วิธีการของนักเรียนมีความเหมาะสมมากขึ้น ไม่เขียนสะท้อนคิดด้วยตนเอง รอทำพร้อมครู

เลขที่	การตระหนักรู้ในตนเอง		
3	การตระหนักรู้ทางอารมณ์	การประเมินตนเอง	ความเชื่อมั่นในตนเอง
	ระหว่างเรียน		
	แสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกไม่ชัดเจน บอกวิธีการในการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองแต่ยังคงต้องปรับในเรื่องความเหมาะสมกับสถานการณ์ ยังไม่สามารถจัดการกับอารมณ์และความรู้สึกของตนเองได้ดี	ให้ความสนใจกับการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ มากขึ้น มีความกล้าในการบอกข้อดีของตนเอง บอกวิธีการแก้ปัญหา และการพัฒนาตนเองได้ดีขึ้น มีการนำคำแนะนำของครูหรือเพื่อนมาปรับใช้กับตนเอง	ยังคงขาดความมั่นใจในการสะท้อนคิด แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียน กลัวว่าคำตอบจะไม่เหมือนเพื่อนและถูกเพื่อนมองว่าแปลก ครูต้องให้คำแนะนำในการบอกวิธีการแก้ปัญหา และการเขียนสะท้อนคิด
หลังเรียน			
ตั้งใจเรียนให้ความสนใจกับการเรียนเป็นอย่างดี แสดงออกทางอารมณ์และบอกเหตุผลในการกระทำของตนเองได้ จัดการกับอารมณ์ของตัวเองได้อย่างเหมาะสม	บอกข้อดีของตนเองได้ในบางสถานการณ์ มีวิธีการแก้ปัญหาและการพัฒนาตนเองที่เหมาะสมในบางสถานการณ์ มีความพยายามในการพัฒนาตนเองมากขึ้น รับฟังคำแนะนำจากเพื่อนที่ตนเองสนิทและไว้วางใจ	มีความมั่นใจในการพูดตอบคำถาม สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและบอกวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างมั่นใจมากขึ้น แต่ยังคงมีความกังวลในคำตอบ สามารถเขียนสะท้อนคิดด้วยตนเองได้ดี	
4	ก่อนเรียน		
	ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับเรื่องี่อ่าน มีการแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อเหตุการณ์ในเรื่อง รวมทั้งบอกวิธีการในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ แต่ไม่ค่อยเหมาะสม บอกเหตุผลของอารมณ์และการกระทำต่าง ๆ ได้	ไม่ค่อยรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีเหตุผลเป็นของตนเอง บอกข้อดีของตนเองได้แต่ไม่ชัดเจน บอกวิธีการในการพัฒนาตนเองได้ แต่ไม่เหมาะสมในบางสถานการณ์	แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียนด้วยตนเองค่อนข้างมีความมั่นใจ ตอบคำถามและตัดสินใจแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ครูให้คำแนะนำเพื่อให้วิธีการของนักเรียนมีความเหมาะสมมากขึ้นเป็นบางครั้ง เขียนสะท้อนคิดด้วยตนเองแต่มักจะคอยถามครู ยังคงต้องได้รับคำแนะนำจากครู เพราะบางครั้งเกิดความไม่มั่นใจ

เลขที่	การตระหนักรู้ในตนเอง		
4	การตระหนักรู้ทางอารมณ์	การประเมินตนเอง	ความเชื่อมั่นในตนเอง
	ระหว่างเรียน		
	ให้ความสำคัญกับเรื่องี่อ่านมากขึ้น มีการแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อเหตุการณ์ในเรื่อง รวมทั้งบอกวิธีการในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ แต่ยังคงไม่ค่อยเหมาะสม บอกเหตุผลของอารมณ์และการกระทำต่าง ๆ ได้	ให้ความสนใจกับการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ มากขึ้น ค่อนข้างมีความมั่นใจในการบอกข้อดีของตนเอง วิธีการแก้ปัญหา รวมไปถึงวิธีการพัฒนาตนเอง แต่ยังคงไม่เหมาะสมในบางสถานการณ์ มีการนำคำแนะนำของครูหรือเพื่อนมาปรับใช้กับตนเอง	แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียนด้วยตนเองอย่างมั่นใจ ตอบคำถามและตัดสินใจแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ครูให้คำแนะนำบ้างเป็นบางครั้ง เขียนสะท้อนคิดได้ด้วยตนเอง แต่ยังคงคอยปรึกษาครู และอยากครูสนับสนุนความคิดของตนเอง
หลังเรียน			
จริงจังและให้ความสำคัญกับเรื่องี่อ่าน แสดงออกถึงอารมณ์ ความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อเหตุการณ์ในเรื่อง รวมทั้งบอกวิธีการในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้เหมาะสมมากขึ้น บอกเหตุผลของอารมณ์และการกระทำต่าง ๆ ได้ดี	บอกข้อดี วิธีการแก้ปัญหาและการพัฒนาตนเองได้เหมาะสมมากขึ้นอย่าง เห็นได้ชัด เห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาตนเองรับฟังคำแนะนำครูมากกว่าเพื่อน	ไม่ค่อยพบความกังวลและความไม่มั่นใจในการพูดตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น กล้าสะท้อนคิดในสิ่งที่แตกต่างจากเพื่อน สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและบอกวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างมั่นใจ สามารถเขียนสะท้อนคิดด้วยตนเองได้ดี	
5	ก่อนเรียน		
	ไม่ค่อยแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเอง บอกวิธีการในการแก้ปัญหาได้แต่ยังขาดความเหมาะสมในบางสถานการณ์ ไม่สามารถบอกเหตุผลของอารมณ์และการกระทำต่าง ๆ อย่างชัดเจนได้	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเป็นบางครั้ง มีความคิดเห็นของตนเอง บอกข้อดี และวิธีการพัฒนาตนเอง ด้วยตนเองได้ในบางสถานการณ์ บอกวิธีการแก้ปัญหาได้แต่ยังขาดความเหมาะสม	ไม่ค่อยพูดแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม เมื่อตอบคำถามมักแสดงความไม่มั่นใจออกมา จะรอให้ครูบอกว่าใช่หรือไม่ใช่ ถูกหรือผิด ไม่กล้าตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเอง มักถามครูเป็นประจำเมื่อต้องทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง

เลขที่	การตระหนักรู้ในตนเอง		
5	การตระหนักรู้ทางอารมณ์	การประเมินตนเอง	ความเชื่อมั่นในตนเอง
	ระหว่างเรียน		
	แสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกได้แต่ไม่ชัดเจน บอกวิธีการในการแก้ปัญหาได้เหมาะสมในบางสถานการณ์ ยังไม่สามารถจัดการกับอารมณ์และความรู้สึกของตนเองได้ค่อนข้างอ่อนไหวทางอารมณ์	ให้ความสนใจกับการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ยังคงบอกข้อดี และวิธีการพัฒนาตนเองได้ในบางสถานการณ์ รับฟังความคิดเห็นของครูและเพื่อน นำคำแนะนำจากผู้อื่นมาปรับใช้กับตนเอง	มีการพูดแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม มักแสดงความไม่มั่นใจในตนเองออกมา ยังคงไม่กล้าตัดสินใจและแก้ปัญหาในเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเองจนกว่าครูจะยืนยันว่าสิ่งที่ตนเองบอกนั้นถูกต้อง ได้หรือไม่ได้ ยังคงซักถามเรื่องต่าง ๆ จากครูเป็นประจำ เขียนสะท้อนคิดด้วยตนเองได้มากขึ้น
	หลังเรียน		
แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก และความคิดของตนเองได้ดีและชัดเจนมากขึ้น บอกวิธีการในการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับสถานการณ์มากขึ้น จัดการกับอารมณ์และความรู้สึกของตนเองได้	ให้ความสนใจกับการแก้ปัญหาการพัฒนาตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ บอกข้อดี และวิธีการพัฒนาตนเองได้ค่อนข้างดี รับฟังความคิดเห็นของครูและเพื่อน มีการนำคำแนะนำจากผู้อื่นมาปรับใช้กับตนเอง	มีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น กล้าแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างจากเพื่อน พูดแสดงความคิดเห็นและตอบคำถามตามความคิดของตนเอง กล้าตัดสินใจและแก้ปัญหาในเรื่องต่าง ๆ มากขึ้น มีการถามครูเพื่อต้องการความมั่นใจบ้างเป็นบางครั้ง เขียนสะท้อนคิดได้ด้วยตนเอง	
6	ก่อนเรียน		
	บอกความรู้สึกของตนเองได้ค่อนข้างชัดเจน แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสม บอกวิธีการในการแก้ปัญหาได้แต่ยังขาดความเหมาะสมในบางสถานการณ์ ให้ความสนใจต่อเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง สามารถจัดการอารมณ์และความรู้สึกของตนเองได้	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น บอกข้อดี และวิธีการพัฒนาตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้แต่ยังต้องเพิ่มเติมในเรื่องของความเหมาะสม บอกสิ่งที่ตัวเองเรียนรู้ได้ ให้ความสนใจในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งต่อตนเองและเพื่อน	สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ แต่มีความไม่มั่นใจในความคิดของตนเอง สิ่งที่ต้องคิดออกมาสามารถนำไปใช้ได้จริงเป็นส่วนใหญ่ กล้าแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่แตกต่างจากเพื่อน มีส่วนร่วมในการตอบคำถามในชั้นเรียนเป็นบางครั้ง ครูต้องคอยแนะนำให้คำปรึกษาในเรื่องที่ต้องตัดสินใจ

เลขที่	การตระหนักรู้ในตนเอง		
6	การตระหนักรู้ทางอารมณ์	การประเมินตนเอง	ความเชื่อมั่นในตนเอง
	ระหว่างเรียน		
	บอกความรู้สึกของตนเองได้ และ แสดงออกทางอารมณ์ ได้ค่อนข้างชัดเจน บอก วิธีการในการแก้ปัญหาได้ เหมาะสมกับสถานการณ์ มากขึ้น ให้ความสนใจต่อ เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับ ตนเอง สามารถบอกเหตุผล ของการกระทำต่าง ๆ ได้	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น บอกข้อดี และวิธีการพัฒนา ตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ เหมาะสมมากขึ้น บอกสิ่งที่ ตัวเองเรียนรู้ได้ มีการนำ คำแนะนำจากครูไปปรับใช้ ให้ความสนใจในการแก้ปัญหาที่ เกิดขึ้นทั้งต่อตนเองและเพื่อน	มีวิธีการแก้ปัญหาในแนวทาง ของตนเอง มีความมั่นใจใน ตนเองมากขึ้น สิ่งที่สะท้อนคิด สามารถนำไปใช้ได้จริง และ ค่อนข้างมีความเหมาะสมกับ สถานการณ์ กล้าแสดงความคิด เห็นในเรื่องที่แตกต่างจาก เพื่อน มีส่วนร่วมในการตอบ คำถามในชั้นเรียน ครูยังต้อง คอยแนะนำให้คำปรึกษาในเรื่อง ที่นักเรียนต้องตัดสินใจ
	หลังเรียน		
บอกความรู้สึกของตนเองได้ และ แสดงออกทางอารมณ์ ได้ชัดเจน มีวิธีการในการ แก้ปัญหาที่เหมาะสมกับ สถานการณ์ สามารถบอก เหตุผลของการกระทำต่าง ๆ ได้ ให้ความสนใจต่อ เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับ ตนเอง	ให้ความสนใจและให้ ความสำคัญกับการแก้ไข ปัญหา รวมไปถึงการพัฒนา ตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ นำข้อดี ข้อเสียของตนเอง และ คำแนะนำจากผู้อื่นมาปรับใช้ จนเกิดเป็นวิธีการแก้ไขปัญหา ที่เหมาะสมกับตนเอง	มีความมั่นใจในตนเอง พุดตอบ คำถามและแสดงความคิดเห็น ในมุมมองของตนเอง ตัดสินใจ แก้ปัญหาในเรื่อง ต่าง ๆ ได้ โดย ที่ครูไม่ต้องคอยช่วยเหลือ เขียน สะท้อนคิดด้วยตนเองได้ดี	
7	ก่อนเรียน		
	แสดงออกถึงอารมณ์ ความรู้สึกและความคิดเห็น ของตนเองที่มีต่อเหตุการณ์ ได้ไม่ค่อยชัดเจน มีความ ลังเลในความคิดของตนเอง บอกวิธีการในการแก้ปัญหา ได้เป็นบางครั้ง โดยมีครูคอย ช่วยใช้คำถามกระตุ้น ความคิด สามารถบอก เหตุผลของอารมณ์และการ	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น แต่ค่อนข้างเชื่อในความคิดของ ตนเอง สามารถบอกข้อดี วิธีการพัฒนาตนเอง และการ แก้ไขปัญหาได้เหมาะสมเป็น บางครั้ง มีความกังวลและไม่ มั่นใจในสิ่งที่บอก	มักสะท้อนคิดด้วยคำพูด แสดงความคิดเห็นและตอบ คำถามในชั้นเรียนเฉพาะเรื่องที่ ตนเองเคยมีประสบการณ์คล้ายกับ เรื่องที่อ่าน หากมีเรื่องที่ยาก ถามหรือบอกผู้อื่น มักจะมา กระซิบบอกเมื่อครูเดินเข้าไป ใกล้หรือในช่วงเวลาพักคาบ เรียน ขาดความมั่นใจเมื่อต้อง พุดแสดงความคิดเห็นและตอบ

เลขที่	การตระหนักรู้ในตนเอง		
7	การตระหนักรู้ทางอารมณ์	การประเมินตนเอง	ความเชื่อมั่นในตนเอง
	ก่อนเรียน		
	กระทำต่าง ๆ ของตนเองได้		คำถามต่อหน้าเพื่อน เขียนสะท้อนคิดได้ด้วยตนเองเมื่อได้รับคำแนะนำจากครู
	ระหว่างเรียน		
	แสดงออกถึงอารมณ์ ความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อเหตุการณ์ ได้ชัดเจนขึ้น บอกวิธีการแก้ปัญหาได้เหมาะสมมากขึ้น ครูยังต้องคอยช่วยใช้คำถามกระตุ้นความคิด สามารถบอกเหตุผลของอารมณ์และการกระทำต่าง ๆ ของตนเองได้	ให้ความสนใจในการแก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง ยังคงเชื่อมั่นในความคิดของตนเองมากกว่าความคิดของเพื่อน สามารถบอกข้อดี วิธีการพัฒนาตนเอง และการแก้ไขปัญหาได้เหมาะสม ชัดเจนมากขึ้น ยังคงมีความกังวลและไม่มั่นใจในสิ่งที่บอก	สะท้อนคิด แสดงความคิดเห็น และตอบคำถามในชั้นเรียนได้ดี ยังคงมีความกังวลและกลัวว่าเพื่อนจะมองว่าคำตอบของตนเองแปลก ไม่เหมือนใคร สามารถเขียนตอบคำถาม เขียนสะท้อนคิดด้วยตนเองได้ดี โดยที่ครูไม่ต้องช่วยเหลือ
หลังเรียน			
ให้ความสนใจกับการเรียน เป็นอย่างดี แสดงออกทางอารมณ์และบอกเหตุผลในการกระทำทั้งของตนเอง และตัวละครในเรื่องได้ จัดการกับอารมณ์ของตัวเองได้อย่างเหมาะสม	ตั้งใจหาวิธีการแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนมากขึ้น สามารถบอกข้อดี วิธีการพัฒนาตนเอง และการแก้ไขปัญหาได้ดี ไม่ค่อยพบความกังวลและไม่มั่นใจ	สะท้อนคิด แสดงความคิดเห็น และตอบคำถามในชั้นเรียนได้ดี มีความกังวลและลังเลน้อยลง อย่างเห็นได้ชัด สามารถเขียนตอบคำถาม เขียนสะท้อนคิดด้วยตนเองได้ดี	

เลขที่	การตระหนักรู้ในตนเอง		
8	การตระหนักรู้ทางอารมณ์	การประเมินตนเอง	ความเชื่อมั่นในตนเอง
	ก่อนเรียน		
	ไม่สนใจสถานการณ์หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น สามารถบอกเหตุผลของอารมณ์และการกระทำต่าง ๆ ได้แต่ยังไม่ชัดเจน แสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อเหตุการณ์ในเรื่องอย่างไม่เหมาะสม ไม่ให้ความสนใจกับการแก้ปัญหา	ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความคิดเป็นของตนเอง ไม่สามารถบอกข้อดี และวิธีการพัฒนาตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง ได้ บอกวิธีการแก้ปัญหาได้บ้าง ในบางสถานการณ์	สะท้อนคิดด้วยคำพูด แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียนเป็นบางครั้ง ไม่สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ครูต้องคอยให้คำแนะนำเพื่อให้วิธีการของนักเรียนมีความเหมาะสมมากขึ้น ไม่เขียนสะท้อนคิดด้วยตนเอง รอทำพร้อมครู และมักจะมีคำถามในเรื่องเดิมซ้ำ ๆ
ระหว่างเรียน			
	ไม่ค่อยให้ความสนใจกับสถานการณ์หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น บอกเหตุผลของอารมณ์และการกระทำต่าง ๆ ได้ดีขึ้น แต่ยังคงแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อเหตุการณ์ในเรื่องอย่างไม่ค่อยเหมาะสม บอกวิธีการในการแก้ปัญหาเป็นบางครั้งแล้วแต่คาบเรียน	ให้ความสนใจกับการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ มากขึ้น มีความกล้าในการบอกข้อดีของตนเอง บอกวิธีการแก้ปัญหา และการพัฒนาตนเองได้ดีขึ้น ไม่นำคำแนะนำของครูหรือเพื่อนมาใช้ เชื่อในความคิดของตัวเอง ถึงแม้จะรู้ว่ามันอาจส่งผลเสียก็ตาม	ขาดความมั่นใจในการสะท้อนคิด แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียน มักจะเลียนแบบคำตอบจากเพื่อนกลัวว่าคำตอบจะไม่เหมือนเพื่อน ครูต้องให้คำแนะนำในการบอกวิธีการแก้ปัญหา และการเขียนสะท้อนคิด ยังถามคำถามในเรื่องเดิมซ้ำ ๆ เพื่อเรียกความมั่นใจให้ตัวเอง
8	หลังเรียน		
	ให้ความสนใจในสถานการณ์ต่าง ๆ มากขึ้น บอกเหตุผลของอารมณ์และการกระทำ	บอกข้อดีของตนเองได้ในบางสถานการณ์ มีวิธีการแก้ปัญหา และการพัฒนาตนเองที่	มีการตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นมากขึ้น สามารถสะท้อนคิด ตัดสินใจแก้ปัญหา

เลขที่	การตระหนักรู้ในตนเอง		
8	การตระหนักรู้ทางอารมณ์	การประเมินตนเอง	ความเชื่อมั่นในตนเอง
	หลังเรียน		
ต่าง ๆ ได้ สามารถแสดงออกถึงอารมณ์ ความรู้สึก วิธีการในการแก้ปัญหา และความคิดเห็นที่มีต่อเหตุการณ์ในเรื่องได้ เหมาะสมมากขึ้น	เหมาะสมในบางสถานการณ์ มีความคิดริเริ่มในการพัฒนาตนเองมากขึ้น รับฟังนำคำแนะนำและไว้วางใจ เพื่อนที่ตนเองสนิทเท่านั้น	และบอกวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างมั่นใจมากขึ้น แต่ยังคงมีความกังวลในคำตอบ สามารถเขียนสะท้อนคิดด้วยตนเองได้ดีขึ้น แต่ยังคงคอยถามครู	
9	ก่อนเรียน		
	ไม่แสดงออกถึงอารมณ์ ความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเอง ไม่ให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ไม่สามารถบอกเหตุผลของอารมณ์และการกระทำต่าง ๆ อย่างชัดเจนได้	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น แต่ไม่สามารถนำมาปรับใช้ได้กับตนเอง ไม่สามารถบอกข้อดีวิธีการพัฒนาตนเอง และวิธีการแก้ปัญหาเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เหมาะสมได้	ไม่สะท้อนคิด แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียน จนกว่าครูจะเรียกชื่อ ไม่มั่นใจในตนเอง เวลาพูดจะพูดติดๆขัดๆ ลังเลในคำตอบ เปลี่ยนคำตอบไปมา มักจะรอฟังคำตอบของเพื่อนและคำแนะนำของครูก่อน จึงจะตอบคำถามด้วยตนเอง ตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเองไม่ได้ ครูต้องคอยให้คำแนะนำ เพื่อให้วิธีการของนักเรียนมีความเหมาะสมมากขึ้น ไม่เขียนสะท้อนคิดด้วยตนเอง รอทำพร้อมครู
	ระหว่างเรียน		
แสดงออกถึงอารมณ์ ความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองบ้างบางครั้ง	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น แต่ยังคงไม่สามารถนำมาปรับใช้ได้กับตนเอง	มีพฤติกรรมแบบเดิม ไม่ค่อยต่างจากเดิม แต่มีความพยายามที่จะ	

เลขที่	การตระหนักรู้ในตนเอง		
9	การตระหนักรู้ทางอารมณ์	การประเมินตนเอง	ความเชื่อมั่นในตนเอง
	ระหว่างเรียน		
	เป็น ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ สามารถบอกเหตุผลของอารมณ์และการกระทำต่าง ๆ ได้บ้าง	มีความพยายามที่จะบอกข้อดีวิธีการพัฒนาตนเอง และวิธีการแก้ปัญหาในสถานการณ์ด้วยตนเอง	ตอบคำถามด้วยตนเอง ตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งครูยังคงต้องคอยให้คำแนะนำเพื่อให้วิธีการของนักเรียนมีความเหมาะสมและนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง เริ่มมีการเขียนสะท้อนคิดด้วยตนเองบ้าง
หลังเรียน			
	มีการแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองเป็นบางครั้ง ให้ความสนใจกับเหตุการณ์และตัวละครในเรื่องมากขึ้น สามารถบอกเหตุผลของอารมณ์และการกระทำต่าง ๆ ได้ดีขึ้น	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีการนำมาปรับใช้กับตนเอง สามารถบอกข้อดี และวิธีการแก้ปัญหาในสถานการณ์ด้วยตนเองได้มากขึ้น มีความคิดที่จะพัฒนาตนเอง โดยเป็นคนมาบอกครูและขอความช่วยเหลือจากครูด้วยตนเอง	มีการตอบคำถามด้วยตนเอง ตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเองมากขึ้น ยกมือพูดสะท้อนคิด และแสดงความคิดเห็นด้วยตนเองโดยที่ครูไม่ต้องเรียกชื่อเขียนสะท้อนคิดได้ด้วยตนเอง แต่ยังคงคอยถามครูเพราะกลัวทำผิด
10	ก่อนเรียน		
	แสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อเหตุการณ์ได้ไม่ชัดเจนและยังขาดความเหมาะสม บอกวิธีการแก้ปัญหาได้เป็นบางครั้ง ไม่สามารถบอกเหตุผลของอารมณ์และการกระทำต่าง ๆ อย่างชัดเจนได้	ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความคิดเป็นของตนเอง ไม่สามารถบอกข้อดีและวิธีการพัฒนาตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเองได้ บอกวิธีการแก้ปัญหาได้บ้างในบางสถานการณ์แต่ไม่เหมาะสม ไม่สามารถนำไปใช้ได้จริง	ไม่สะท้อนคิดด้วยคำพูด แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียน ตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างมั่นใจ แต่ไม่เหมาะสม ครูต้องคอยให้คำแนะนำเพื่อให้วิธีการของนักเรียนมีความเหมาะสมมากขึ้น ไม่เขียนสะท้อนคิดด้วยตนเอง

เลขที่	การตระหนักรู้ในตนเอง		
10	การตระหนักรู้ทางอารมณ์	การประเมินตนเอง	ความเชื่อมั่นในตนเอง
	ระหว่างเรียน		
	แสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกไม่ชัดเจน บอกวิธีการในการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองแต่ยังคงต้องปรับในเรื่องความเหมาะสมกับสถานการณ์ ยังไม่สามารถจัดการกับอารมณ์และความรู้สึกของตนเองได้	ให้ความสนใจกับการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ มากขึ้น แต่ยังคงไม่สามารถบอกข้อดีและวิธีการพัฒนาตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่มีการนำคำแนะนำหรือสิ่งที่ได้เรียนรู้มาปรับใช้กับตนเอง	มีการสะท้อนคิดด้วยคำพูด แสดงความคิดเห็น และตอบคำถามด้วยตนเองในบางครั้ง ตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างมั่นใจแต่ไม่เหมาะสม ครูต้องคอยให้คำแนะนำเพื่อให้วิธีการของนักเรียนมีความเหมาะสมมากขึ้น ไม่เขียนสะท้อนคิดด้วยตนเอง
	หลังเรียน		
แสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกบ้าง แต่ไม่ชัดเจน บอกวิธีการในการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองแต่ยังคงต้องปรับในเรื่องความเหมาะสมในการจัดการกับอารมณ์และความรู้สึกของตนเองได้บ้างในบางครั้ง	ให้ความสนใจกับการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ สามารถบอกข้อดี และวิธีการพัฒนาตนเองได้แต่ยังขาดความเหมาะสม รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นบ้าง แต่ยังไม่พบการนำคำแนะนำหรือสิ่งที่ได้เรียนรู้มาปรับใช้กับตนเอง	มีการสะท้อนคิดด้วยคำพูด แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียนด้วยตนเองมากขึ้น ตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างมั่นใจแต่ควรปรับในเรื่องของความเหมาะสม ครูยังคงต้องคอยให้คำแนะนำ เขียนสะท้อนคิดด้วยตนเองในบางครั้ง	
11	ก่อนเรียน		
	ให้ความสนใจกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องไม่แสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึก แต่มีการแสดงความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อเหตุการณ์ บอกวิธีการในการแก้ปัญหาได้ดี จัดการอารมณ์ความรู้สึกของตนเองได้	สามารถบอกข้อดี และวิธีการพัฒนาตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และมีการนำมาคิดเปรียบเทียบกับวิธีของตนเอง	กล้าสะท้อนคิดด้วยคำพูด แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียนแต่ต้องให้ครูเรียกชื่อ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ แต่ในบางสถานการณ์ยังไม่เหมาะสม ครูให้คำแนะนำบ้างเล็กน้อย เขียนสะท้อนคิดได้ด้วยตนเอง

เลขที่	การตระหนักรู้ในตนเอง		
	การตระหนักรู้ทางอารมณ์	การประเมินตนเอง	ความเชื่อมั่นในตนเอง
	ระหว่างเรียน		
	แสดงออกถึงอารมณ์และ ความรู้สึกได้อย่างชัดเจน บอกวิธีการในการแก้ปัญหา ได้เป็นอย่างดี แต่ยังไม่ เหมาะสมกับบาง สถานการณ์ ครูยังคงต้องให้ คำแนะนำ	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ให้ความสนใจกับการแก้ปัญหา ในสถานการณ์ต่าง ๆ มากขึ้น สามารถบอกข้อดี วิธีการ แก้ปัญหา และการพัฒนา ตนเองได้ชัดเจน	กล้าสะท้อนคิดด้วยคำพูด แสดงความคิดเห็นและตอบ คำถามในชั้นเรียน ถึงแม้ว่าจะมี ความแตกต่างกับเพื่อนใน ห้องเรียน สามารถตัดสินใจ แก้ปัญหาด้วยตนเองได้ ครู ยังคงให้คำแนะนำบ้างเล็กน้อย เขียนสะท้อนคิดได้ด้วยตนเอง
	หลังเรียน		
	ให้ความสนใจกับการเรียน เป็นอย่างดี มีการสะท้อน ความรู้สึกของตนเอง เปรียบเทียบกับตัวละครใน เรื่อง บอกความรู้สึกของ ตนเองได้ชัดเจน และบอก วิธีการแก้ปัญหาได้เหมาะสม มากขึ้น	บอกข้อดี วิธีการแก้ปัญหาและ การพัฒนาตนเองได้เหมาะสม กับสถานการณ์ มีการ แสดงออกถึงการพัฒนาตนให้ สามารถแก้ปัญหาในชีวิตจริง ได้	มีความมั่นใจในความคิดของ ตนเอง ตัดสินใจแก้ปัญหาและ บอกวิธีการแก้ปัญหาได้ด้วย ตนเอง สามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้โดยไม่ต้องคอยถามครู เขียนสะท้อนคิดด้วยตนเองได้ดี
12	ก่อนเรียน		
	แสดงออกถึงอารมณ์ ความรู้สึกและความคิดเห็น ของตนเองที่มีต่อเหตุการณ์ ได้ไม่ชัดเจน และยังขาด ความเหมาะสม บอกวิธีการ ในการแก้ปัญหาได้เป็น บางครั้ง ไม่สามารถบอก เหตุผลของอารมณ์และการ กระทำต่าง ๆ อย่างชัดเจนได้	ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความคิดเป็นของตนเอง ไม่ สามารถบอกข้อดี และวิธีการ พัฒนาตนเองในสถานการณ์ ต่าง ๆ ด้วยตนเองได้ บอก วิธีการแก้ปัญหาได้บ้างในบาง สถานการณ์	สะท้อนคิดด้วยคำพูด แสดง ความคิดเห็นและตอบคำถามใน ชั้นเรียนเป็นบางครั้ง ไม่มั่นใจใน ตนเอง มักจะรอฟังคำตอบของ เพื่อนก่อน จึงจะตอบคำถาม ด้วยตนเอง ตัดสินใจแก้ปัญหา ด้วยตนเองไม่ได้ ครูต้องคอยให้ คำแนะนำเพื่อให้วิธีการของ นักเรียนมีความเหมาะสมมาก ขึ้น ไม่เขียนสะท้อนคิดด้วย ตนเอง รอทำพร้อมครู

เลขที่	การตระหนักรู้ในตนเอง		
12	การตระหนักรู้ทางอารมณ์	การประเมินตนเอง	ความเชื่อมั่นในตนเอง
	ระหว่างเรียน		
	แสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกไม่ชัดเจน บอกวิธีการในการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองแต่ยังคงต้องปรับในเรื่องความเหมาะสมกับสถานการณ์ ยังไม่สามารถจัดการกับอารมณ์และความรู้สึกของตนเองได้ดี	ให้ความสนใจกับการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ มากขึ้น มีความกล้าในการบอกข้อดีของตนเอง บอกวิธีการแก้ปัญหา และการพัฒนาตนเองได้ดีขึ้น มีการนำคำแนะนำของครูหรือเพื่อนมาปรับใช้กับตนเอง	ยังคงขาดความมั่นใจในการสะท้อนคิด แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียน กลัวว่าคำตอบจะไม่เหมือนเพื่อนและถูกเพื่อนมองว่าแปลก ครูต้องให้คำแนะนำในการบอกวิธีการแก้ปัญหา สามารถเขียนสะท้อนคิดได้ด้วยตนเอง
	หลังเรียน		
ตั้งใจเรียนให้ความสนใจกับการเรียนเป็นอย่างดี แสดงออกทางอารมณ์และบอกเหตุผลในการกระทำของตนเองได้ จัดการกับอารมณ์ของตัวเองได้อย่างเหมาะสม	บอกข้อดีของตนเองได้ในบางสถานการณ์ มีวิธีการแก้ปัญหาและการพัฒนาด้านตนเองที่เหมาะสมในบางสถานการณ์ มีความพยายามในการพัฒนาตนเองมากขึ้น รับฟังคำแนะนำจากเพื่อนที่ตนเองสนิทและไว้วางใจ	มีความมั่นใจในการพูดตอบคำถาม สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและบอกวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างมั่นใจมากขึ้น แต่ยังคงมีความกังวลในคำตอบ สามารถเขียนสะท้อนคิดด้วยตนเองได้ดี	
13	ก่อนเรียน		
บอกความรู้สึกของตนเองได้ค่อนข้างชัดเจน แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสม บอกวิธีการในการแก้ปัญหาได้แต่ยังขาดความเหมาะสมในบางสถานการณ์ ให้ความสนใจต่อเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง สามารถจัดการอารมณ์และความรู้สึกของตนเองได้	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น บอกข้อดี และวิธีการพัฒนาตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ แต่ยังคงเพิ่มเติมในเรื่องของความเหมาะสม บอกสิ่งที่ตัวเองเรียนรู้ได้ ให้ความสนใจในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งต่อตนเองและเพื่อน	สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ แต่มีความไม่มั่นใจในความคิดของตนเอง สิ่งที่สะท้อนคิดออกมาสามารถนำไปใช้ได้จริงเป็นส่วนใหญ่ กล้าแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่แตกต่างจากเพื่อน มีส่วนร่วมในการตอบคำถามในชั้นเรียนเป็นบางครั้ง ครูต้องคอยแนะนำให้คำปรึกษาในเรื่องที่นักเรียนต้องตัดสินใจ	

เลขที่	การตระหนักรู้ในตนเอง		
13	การตระหนักรู้ทางอารมณ์	การประเมินตนเอง	ความเชื่อมั่นในตนเอง
	ระหว่างเรียน		
	บอกความรู้สึกของตนเองได้ และ แสดงออกทางอารมณ์ ได้ค่อนข้างชัดเจน บอกวิธีการในการแก้ปัญหาได้ เหมาะสมกับสถานการณ์มากขึ้น ให้ความสนใจต่อเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง สามารถบอกเหตุผลของการกระทำต่าง ๆ ได้	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น บอกข้อดี วิธีการพัฒนาตนเอง ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ เหมาะสมมากขึ้น บอกสิ่งที่ตัวเองเรียนรู้ได้ มีการนำคำแนะนำจากครูไปปรับใช้ ให้ความสนใจในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งต่อตนเองและเพื่อน	มีวิธีการแก้ปัญหาในแนวทางของตนเอง มั่นใจในตนเองมากขึ้น สิ่งที่สะท้อนคิดสามารถนำไปใช้ได้จริงและค่อนข้างมีความเหมาะสม ถ้าแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างจากเพื่อน มีส่วนร่วมในการตอบในชั้นเรียน ครูยังต้องคอยแนะนำให้คำปรึกษาในเรื่องที่นักเรียนต้องตัดสินใจ
	หลังเรียน		
บอกความรู้สึกของตนเองได้ และ แสดงออกทางอารมณ์ ได้ชัดเจน มีวิธีการในการแก้ปัญหาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ สามารถบอกเหตุผลของการกระทำต่าง ๆ ได้ ให้ความสนใจต่อเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตน	ให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับการแก้ไข ปัญหา รวมไปถึงการพัฒนาตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ นำข้อดี ข้อเสียของตนเอง และคำแนะนำจากผู้อื่นมาปรับใช้ จนเกิดเป็นวิธีการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมกับตนเอง	มีความมั่นใจในตนเอง พุดตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นในมุมมองของตนเอง ตัดสินใจแก้ปัญหาในเรื่องต่าง ๆ ได้ โดยที่ครูไม่ต้องคอยช่วยเหลือ เขียนสะท้อนคิดด้วยตนเองได้ดี	
14	ก่อนเรียน		
	ไม่แสดงออกถึงอารมณ์ ความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อเหตุการณ์ ไม่บอกวิธีการในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง ไม่สามารถบอกเหตุผลของอารมณ์และการกระทำต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน	ไม่สามารถบอกข้อดี และวิธีการพัฒนาตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเองได้ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น แต่ยังไม่พบการนำมาปรับใช้กับตนเอง บอกวิธีการแก้ปัญหาได้บ้างในบางสถานการณ์	สะท้อนคิดด้วยคำพูด แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียนเป็นบางครั้ง ไม่มั่นใจในตนเอง มักจะรอฟังคำตอบของเพื่อนก่อน จึงจะตอบคำถามด้วยตนเอง ไม่กล้าตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเอง เลียนแบบเพื่อน ครูต้องคอยให้คำแนะนำเพื่อให้วิธีการของนักเรียนมีความเหมาะสมมากขึ้น ไม่เขียนสะท้อนคิดด้วยตนเอง รอทำพร้อมครู

เลขที่	การตระหนักรู้ในตนเอง		
14	การตระหนักรู้ทางอ้อม	การประเมินตนเอง	ความเชื่อมั่นในตนเอง
	ระหว่างเรียน		
	แสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกไม่ชัดเจน บอกวิธีการในการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองแต่ยังคงต้องปรับในเรื่องความเหมาะสมกับสถานการณ์ ยังไม่สามารถจัดการกับอารมณ์และความรู้สึกของตนเองได้ดี	ให้ความสนใจกับการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ มากขึ้น มีความลังเลในการบอกข้อดีของตนเอง สามารถบอกวิธีการแก้ปัญหา และการพัฒนาตนเองได้เป็นบางครั้ง มีการนำคำแนะนำของครูหรือเพื่อนมาปรับใช้กับตนเอง	ยังคงขาดความมั่นใจในตนเอง ทั้งการสะท้อนคิด การแสดงความคิดเห็น และการตอบคำถามในชั้นเรียน ยังคงมีการเลียนแบบเพื่อน ตอบคำถามตามเพื่อน ครูต้องให้คำแนะนำในการบอกวิธีการแก้ปัญหา และการเขียนสะท้อนคิด
หลังเรียน			
ให้ความสนใจกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องแสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกของตนเองบ้างเป็นบางครั้ง บอกวิธีการในการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองแต่ยังคงต้องปรับในเรื่องความเหมาะสมกับสถานการณ์ สามารถจัดการกับอารมณ์และความรู้สึกของตนเองได้	บอกข้อดีของตนเองได้ในบางสถานการณ์ มีวิธีการแก้ปัญหา และการพัฒนาตนเองที่เหมาะสมมากขึ้น มีความพยายามในการพัฒนาตนเอง รับฟังคำแนะนำจากเพื่อนที่ตนเองสนิทและนำมาปรับใช้กับตนเอง	มีความมั่นใจในการพูดตอบคำถามมากขึ้นเล็กน้อย สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและบอกวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างมั่นใจมากขึ้น แต่ยังคงมีความกังวลในคำตอบ เขียนสะท้อนคิดและทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองได้ดีขึ้น ครูให้คำแนะนำช่วยเหลือเพียงเล็กน้อย	
15	ก่อนเรียน		
	ให้ความสนใจกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องมีการสะท้อนคิด แสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อเหตุการณ์ได้ แต่ยังคงต้องปรับให้มีความเหมาะสมในบางสถานการณ์ บอกวิธีการในการแก้ปัญหาได้เป็น	ไม่ค่อยรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น บอกข้อดี และวิธีการพัฒนาตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งสิ่งที่ตนเองเรียนรู้ได้เป็นบางครั้ง	กล้าสะท้อนคิดด้วยคำพูด แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียนเป็นประจำ แต่มีความลังเล ไม่มั่นใจ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ แต่ในบางสถานการณ์ยังไม่เหมาะสม ครูต้องคอยให้คำแนะนำ เขียนสะท้อนคิดด้วยตนเองได้

เลขที่	การตระหนักรู้ในตนเอง		
15	การตระหนักรู้ทางอารมณ์	การประเมินตนเอง	ความเชื่อมั่นในตนเอง
	ก่อนเรียน		
	บางครั้ง แต่ยังจัดการอารมณ์ความรู้สึกของตนเองไม่ได้		
	ระหว่างเรียน		
	แสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกอย่างชัดเจน บอกวิธีการในการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองเป็นบางครั้ง แต่ยังคงไม่เหมาะสมกับบางสถานการณ์ ครูต้องให้คำแนะนำ	ให้ความสนใจกับการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ มากขึ้น สามารถบอกข้อดี วิธีการแก้ปัญหา และการพัฒนาตนเองได้ มีการนำคำแนะนำของครูหรือเพื่อนมาปรับใช้กับตนเองบ้างในบางครั้ง	มีความมั่นใจในการสะท้อนคิด แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียนมากขึ้น ตัดสินใจแก้ปัญหได้ด้วยตนเองได้เหมาะสม ครูยังคงต้องคอยให้คำแนะนำ เขียนสะท้อนคิดด้วยตนเองได้ดี ไม่กังวลว่าสิ่งที่สะท้อนคิดจะแตกต่างจากเพื่อน
หลังเรียน			
ให้ความสนใจกับการเรียนเป็นอย่างดี มีการสะท้อนความรู้สึกของตนเองเปรียบเทียบกับตัวละครในเรื่อง บอกความรู้สึกของตนเองได้ชัดเจน และบอกวิธีการแก้ปัญหาได้เหมาะสม	บอกข้อดี วิธีการแก้ปัญหาและการพัฒนาตนเองได้เหมาะสมกับสถานการณ์ มีการแสดงออกถึงการอยากพัฒนาตนให้สามารถแก้ปัญหาในชีวิตจริงได้ นำคำแนะนำจากครูและเพื่อนมาปรับใช้กับตนเอง	ตัดสินใจแก้ปัญหาและบอกวิธีการแก้ปัญหได้ด้วยตนเอง มีความมั่นใจในตัวเอง มีความกังวลในคำตอบของตนเองน้อยลง สามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้โดยไม่ต้องคอยถามครู เขียนสะท้อนคิดด้วยตนเองได้ดี	

เลขที่	การตระหนักรู้ในตนเอง		
	การตระหนักรู้ทางอารมณ์	การประเมินตนเอง	ความเชื่อมั่นในตนเอง
16	ก่อนเรียน		
	<p>ให้ความสนใจกับสถานการณ์ในเรื่องเป็นบางครั้ง แสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองอย่างไม่ค่อยเหมาะสมกับสถานการณ์ ไม่สามารถบอกวิธีการในการแก้ปัญหาได้ บอกเหตุผลของอารมณ์และการกระทำต่าง ๆ ได้เป็นบางครั้ง</p>	<p>ไม่สามารถบอกข้อดี วิธีการแก้ปัญหา และการพัฒนาตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองได้ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นแต่ไม่มีการนำมาปรับใช้</p>	<p>ไม่สะท้อนคิดด้วยคำพูด แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียน ไม่มั่นใจในตนเอง ตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเองไม่ได้ ครูต้องคอยให้คำแนะนำและดูแลอย่างใกล้ชิด ไม่เขียนสะท้อนคิดด้วยตนเอง รวบรวมพร้อมครู</p>
	ระหว่างเรียน		
<p>ให้ความสนใจกับสถานการณ์ในเรื่องมากขึ้น แสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกไม่ชัดเจน บอกวิธีการในการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองแต่ยังคงต้องปรับในเรื่องความเหมาะสมกับสถานการณ์ ยังไม่สามารถจัดการกับอารมณ์และความรู้สึกของตนเองได้ดี</p>	<p>ให้ความสนใจกับการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ มากขึ้น มีความกล้าในการบอกข้อดีของตนเอง บอกวิธีการแก้ปัญหา และการพัฒนาตนเองได้ดีขึ้น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นแต่ไม่มีการนำมาปรับใช้</p>	<p>สะท้อนคิดด้วยคำพูด แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียน ต่อเมื่อครูเรียก ไม่มั่นใจในตนเอง ตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเองไม่ได้ ครูยังคงต้องคอยให้คำแนะนำและดูแลอย่างใกล้ชิด ไม่เขียนสะท้อนคิดด้วยตนเอง รวบรวมพร้อมครู</p>	
หลังเรียน			
<p>ให้ความสนใจกับสถานการณ์ในเรื่องเป็นอย่างดี แสดงออกทางอารมณ์และบอกเหตุผลในการกระทำของตนเองได้ดีขึ้น จัดการกับอารมณ์ของตัวเองได้อย่างเหมาะสมมากขึ้น</p>	<p>บอกข้อดีของตนเอง และมีวิธีการแก้ปัญหาและการพัฒนาตนเองที่เหมาะสมในบางสถานการณ์ มีความพยายามในการพัฒนาตนเองมากขึ้น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและมีการนำมาปรับใช้</p>	<p>พูดสะท้อนคิด แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามได้ด้วยตนเอง มีความมั่นใจในการพูดตอบคำถามมากขึ้น สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและบอกวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างมั่นใจ แต่ยังคงมีความกังวลในคำตอบ สามารถเขียนสะท้อนคิดด้วยตนเองได้ดี</p>	

เลขที่	การตระหนักรู้ในตนเอง		
	การตระหนักรู้ทางอารมณ์	การประเมินตนเอง	ความเชื่อมั่นในตนเอง
17	ก่อนเรียน		
	ให้ความสนใจกับสถานการณ์ในเรื่อง แสดงออกถึงอารมณ์ ความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองอย่างได้ไม่ชัดเจน บอกวิธีการในการแก้ปัญหา ไม่ค่อยได้ บอกเหตุผลของอารมณ์และการกระทำต่าง ๆ ได้	ไม่สามารถบอกข้อดี วิธีการแก้ปัญหา และวิธีการพัฒนาตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นแต่ไม่มีการนำมาปรับใช้	ไม่ค่อยพูดแสดงความคิดเห็น และตอบคำถามในชั้นเรียน จนกว่าครูจะเรียก ตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างไม่มั่นใจ ครูต้องคอยพูดคุยให้คำแนะนำ รอเขียนสะท้อนคิดไปพร้อมกับครู
	ระหว่างเรียน		
ให้ความสนใจกับสถานการณ์ในเรื่องมากขึ้น แสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกไม่ชัดเจน บอกวิธีการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองแต่ยังคงต้องปรับในเรื่องความเหมาะสมกับสถานการณ์ จัดการกับอารมณ์และความรู้สึกของตนเองได้ค่อนข้างดี	ให้ความสนใจกับการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ มากขึ้น มีความกล้าในการบอกข้อดีของตนเอง บอกวิธีการแก้ปัญหา และการพัฒนาตนเองได้ดีขึ้น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นแต่ไม่มีการนำมาปรับใช้	ยังคงไม่ค่อยพูดแสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียน จนกว่าครูจะเรียก ตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างไม่มั่นใจ เขียนสะท้อนคิดด้วยตนเองบ้างแต่ส่วนใหญ่รอเขียนสะท้อนคิดไปพร้อมกับครู	
หลังเรียน			
ให้ความสนใจกับสถานการณ์ในเรื่องเป็นอย่างดี แสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกได้ชัดเจนมากขึ้น บอกวิธีการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองและมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ จัดการกับอารมณ์และความรู้สึกของตนเองได้ดี	บอกข้อดีของตนเอง วิธีการแก้ปัญหา และการพัฒนาตนเองที่เหมาะสมกับสถานการณ์ได้เป็นบางครั้ง มีความพยายามในการพัฒนาตนเองมากขึ้น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและมีการนำมาปรับใช้	กล้าพูดสะท้อนคิด แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามด้วยตนเอง แต่ยังคงพูดเสียงเบาและมีความมั่นใจ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและบอกวิธีการแก้ปัญหาได้ มีความกังวลในคำตอบบางครั้ง สามารถเขียนสะท้อนคิดได้ด้วยตนเอง	

เลขที่	การตระหนักรู้ในตนเอง		
	การตระหนักรู้ทางอารมณ์	การประเมินตนเอง	ความเชื่อมั่นในตนเอง
18	ก่อนเรียน		
	ให้ความสนใจกับสถานการณ์ในเรื่องเป็นบางครั้ง แสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองได้ เหมาะสมกับสถานการณ์ บอกวิธีการในการแก้ปัญหาได้ บอกเหตุผลของอารมณ์และการกระทำต่าง ๆ ได้ เป็นบางครั้ง	บอกข้อดี วิธีการแก้ปัญหา และวิธีการพัฒนาตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นแต่ไม่มีการนำมาปรับใช้	สะท้อนคิดด้วยคำพูด แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียนได้ค่อนข้างมั่นใจ ตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ เป็นบางครั้ง เขียนสะท้อนคิดด้วยตนเองบางครั้ง รวบรวมพร้อมครู
	ระหว่างเรียน		
	ให้ความสนใจกับสถานการณ์ในเรื่องมากขึ้น แสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองได้เหมาะสมกับสถานการณ์ บอกวิธีการในการแก้ปัญหาได้ ยังคงบอกเหตุผลของอารมณ์และการกระทำต่าง ๆ ได้เป็นบางครั้ง	ให้ความสนใจกับการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ มากขึ้น พยายามคิดแก้ปัญหา บอกวิธีการแก้ปัญหา และการพัฒนาตนเองได้ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีการนำมาปรับใช้เป็นแนวทางของตนเองบ้างในบางครั้ง	มีพฤติกรรมไม่ค่อยแตกต่างจากก่อนเรียน สะท้อนคิดด้วยคำพูด แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียนได้ค่อนข้างมั่นใจ ตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเองได้เป็นบางครั้ง เขียนสะท้อนคิดด้วยตนเองบางครั้ง รวบรวมพร้อมครู
หลังเรียน			
ให้ความสนใจกับสถานการณ์ในเรื่องเป็นอย่างดี แสดงออกทางอารมณ์และบอกเหตุผลในการกระทำของตนเองได้ดี จัดการกับอารมณ์ของตัวเองได้อย่างเหมาะสมมากขึ้น	บอกข้อดีของตนเอง และมีวิธีการแก้ปัญหาและการพัฒนาตนเองที่เหมาะสมในบางสถานการณ์ มีความพยายามในการพัฒนาตนเองมากขึ้น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและมีการนำมาปรับใช้	พูดสะท้อนคิด แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามได้ด้วยตนเอง มีความมั่นใจในการพูดตอบคำถามมากขึ้น สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและบอกวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างมั่นใจ สามารถเขียนสะท้อนคิดด้วยตนเองได้ดี	

เลขที่	การตระหนักรู้ในตนเอง		
	การตระหนักรู้ทางอารมณ์	การประเมินตนเอง	ความเชื่อมั่นในตนเอง
19	ก่อนเรียน		
	ให้ความสนใจกับสถานการณ์ในเรื่องแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองได้เหมาะสมกับสถานการณ์ บอกวิธีการในการแก้ปัญหาได้ บอกเหตุผลของอารมณ์และการกระทำต่าง ๆ ได้เป็นบางครั้ง	บอกข้อดีข้อเสียของตนเองได้ เป็นบางครั้ง บอกวิธีการแก้ปัญหา และวิธีการพัฒนาตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	มีความลังเลไม่มั่นใจในการสะท้อนคิด การแสดงความคิดเห็น และการตอบคำถามในชั้นเรียน ไม่กล้าตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเองจนกว่าครูจะให้คำตอบว่าได้หรือไม่ ไม่กล้าเขียนสะท้อนคิดด้วยตนเอง รอทำไปพร้อมกับครู
	ระหว่างเรียน		
ให้ความสนใจกับสถานการณ์ในเรื่องแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองได้เหมาะสมกับสถานการณ์ บอกวิธีการในการแก้ปัญหาได้ บอกเหตุผลของอารมณ์และการกระทำต่าง ๆ ได้	บอกข้อดีข้อเสียของตนเองได้ เป็นบางครั้ง บอกวิธีการแก้ปัญหา และวิธีการพัฒนาตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่พบการนำคำแนะนำของผู้อื่นมาปรับใช้	มีความลังเลไม่มั่นใจในการสะท้อนคิด การแสดงความคิดเห็น และการตอบคำถามในชั้นเรียนน้อยลง ไม่ค่อยกล้าตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเองจนกว่าครูจะให้คำตอบว่าได้หรือไม่ สามารถเขียนสะท้อนคิดได้ด้วยตนเอง	
หลังเรียน			
ให้ความสนใจกับสถานการณ์ในเรื่องเป็นอย่างดี แสดงออกทางอารมณ์และบอกเหตุผลในการกระทำของตนเองได้ดีขึ้น จัดการกับอารมณ์ของตัวเองได้อย่างเหมาะสม	บอกข้อดีข้อเสียของตนเองได้ บอกวิธีการแก้ปัญหา และวิธีการพัฒนาตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และนำคำแนะนำของผู้อื่นมาปรับใช้กับตนเอง	สามารถสะท้อนคิด แสดงความคิดเห็น และตอบคำถามในชั้นเรียนได้มั่นใจมากขึ้น มีความไม่มั่นใจเมื่อคำตอบของตนเองไม่เหมือนเพื่อน กล้าตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเอง สามารถเขียนสะท้อนคิดได้ด้วยตนเอง	

เลขที่	การตระหนักรู้ในตนเอง		
	การตระหนักรู้ทางอารมณ์	การประเมินตนเอง	ความเชื่อมั่นในตนเอง
20	ก่อนเรียน		
	บอกความรู้สึกของตนเองได้ ค่อนข้างชัดเจน แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสม บอกวิธีการในการแก้ปัญหาที่สามารถนำไปใช้ได้จริงและเหมาะสม ให้ความสนใจต่อเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง สามารถจัดการอารมณ์และความรู้สึกของตนเองได้	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น บอกข้อดี และวิธีพัฒนาตนเอง ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ แต่ยังคงเพิ่มเติมในเรื่องของความเหมาะสม บอกสิ่งที่ตัวเองเรียนรู้ได้ ให้ความสนใจในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งต่อตนเองและเพื่อน	สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ ถ้าแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่แตกต่างจากเพื่อน มีส่วนร่วมในการตอบคำถามในชั้นเรียน เขียนสะท้อนคิดได้ด้วยตนเอง
	ระหว่างเรียน		
	บอกความรู้สึกตนเองได้ ค่อนข้างชัดเจน แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสม บอกวิธีการในการแก้ปัญหาที่สามารถนำไปใช้ได้จริงและเหมาะสม ให้ความสนใจต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ สามารถจัดการอารมณ์ ความรู้สึกของตนเองได้	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น บอกข้อดี และวิธีการพัฒนาตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ เหมาะสมมากขึ้น บอกสิ่งที่ตัวเองเรียนรู้ได้ มีการนำคำแนะนำจากครูไปปรับใช้ ให้ความสนใจในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งต่อตนเองและเพื่อน	มีวิธีการแก้ปัญหาในแนวทางของตนเอง มีความมั่นใจในตนเอง ถ้าแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่แตกต่างจากเพื่อน มีส่วนร่วมในการตอบคำถามในชั้นเรียน เขียนสะท้อนคิดได้ด้วยตนเอง
หลังเรียน			
บอกความรู้สึกของตนเองได้ และ แสดงออกทางอารมณ์ ได้ชัดเจน มีวิธีการในการแก้ปัญหาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ สามารถบอกเหตุผลของการกระทำต่าง ๆ ได้ ให้ความสนใจต่อเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง	ให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับการแก้ไข ปัญหา รวมไปถึงการพัฒนาตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ นำข้อดี ข้อเสียของตนเอง และคำแนะนำจากผู้อื่นมาปรับใช้ จนเกิดเป็นวิธีการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมกับตนเอง	มีความมั่นใจในวิธีการแก้ปัญหาของตนเอง พุดตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นในมุมมองของตนเองได้อย่างชัดเจน ตัดสินใจแก้ปัญหาในเรื่องต่าง ๆ ได้ดี เขียนสะท้อนคิดด้วยตนเองได้ดี	

เลขที่	การตระหนักรู้ในตนเอง		
	การตระหนักรู้ทางอารมณ์	การประเมินตนเอง	ความเชื่อมั่นในตนเอง
21	ก่อนเรียน		
	ให้ความสนใจกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อเหตุการณ์ได้ค่อนข้างเหมาะสมในบางสถานการณ์ บอกวิธีการแก้ปัญหาได้เป็นบางครั้ง จัดการอารมณ์ความรู้สึกตนเองได้	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น บอกข้อดี วิธีการพัฒนาตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เป็นบางครั้ง มีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองจากคำแนะนำของผู้อื่น	กล้าสะท้อนคิดด้วยคำพูด แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียน แต่มีความลังเล ไม่มั่นใจ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ในบางสถานการณ์ ครูต้องให้คำแนะนำและสร้างความมั่นใจให้ สามารถเขียนสะท้อนคิดได้ด้วยตนเอง
	ระหว่างเรียน		
	แสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกได้เหมาะสม บอกวิธีการในการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง แต่บางครั้งยังไม่สามารถนำไปใช้ได้จริง ครูต้องให้คำแนะนำ	ให้ความสนใจกับการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ สามารถบอกข้อดี วิธีการแก้ปัญหา และการพัฒนาตนเองได้ มีการนำคำแนะนำของครูหรือเพื่อนมาปรับใช้กับตนเองบ้างในบางครั้ง	มีความมั่นใจในการสะท้อนคิด แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียนมากขึ้น ตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเองได้เหมาะสม ครูยังคงต้องคอยให้คำแนะนำ เขียนสะท้อนคิดด้วยตนเองได้ดี ไม่กังวลว่าสิ่งที่สะท้อนคิดจะแตกต่างจากเพื่อน
หลังเรียน			
แสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกได้ชัดเจน บอกวิธีแก้ปัญหาที่สามารถนำไปใช้ได้จริงได้ด้วยตนเอง มีการสะท้อนความรู้สึกของตนเองเปรียบเทียบกับตัวละครในเรื่อง บอกวิธีแก้ปัญหาได้เหมาะสม	บอกข้อดี วิธีการแก้ปัญหา และการพัฒนาตนเองได้เหมาะสมกับสถานการณ์ มีการแสดงออกถึงการอยากพัฒนาตนให้สามารถแก้ปัญหาในชีวิตจริงได้ นำคำแนะนำจากครูและเพื่อนมาปรับใช้กับตนเอง	ตัดสินใจแก้ปัญหาและบอกวิธีการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง มีความมั่นใจในตัวเอง มีความกังวลในคำตอบของตนเองน้อยลง สามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้โดยไม่ต้องคอยถามครู เขียนสะท้อนคิดด้วยตนเองได้ดี	

เลขที่	การตระหนักรู้ในตนเอง		
	การตระหนักรู้ทางอารมณ์	การประเมินตนเอง	ความเชื่อมั่นในตนเอง
22	ก่อนเรียน		
	ให้ความสนใจต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น บอกความรู้สึกของตนเองได้ไม่ชัดเจน แสดงออกทางอารมณ์ได้ไม่เหมาะสมในบางครั้ง บอกวิธีการในการแก้ปัญหาได้แต่ไม่สามารถนำไปใช้ได้จริงในบางสถานการณ์ ไม่สามารถจัดการอารมณ์และความรู้สึกของตนเองได้	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น แต่ไม่นำมาปรับใช้กับตนเอง บอกข้อดี และวิธีการพัฒนาตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เป็นบางครั้ง แต่ยังคงเพิ่มเติมในเรื่องของความเหมาะสม บอกสิ่งที่ตัวเองเรียนรู้ได้ ให้ความสนใจในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น	ให้ความร่วมมือในการพูดสะท้อนคิด กล่าวตอบคำถามและแสดงความคิดเห็น มีความลังเลเมื่อต้องตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ ไม่มั่นใจในความคิดของตนเอง ครูต้องคอยแนะนำให้คำปรึกษาในเรื่องที่นักเรียนต้องตัดสินใจ ไม่กล้าเขียนสะท้อนคิดด้วยตนเอง
	ระหว่างเรียน		
ให้ความสนใจต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น บอกความรู้สึกของตนเองได้ชัดเจนมากขึ้น แสดงออกทางอารมณ์ได้ไม่เหมาะสมในบางครั้ง บอกวิธีการในการแก้ปัญหาได้แต่ไม่สามารถนำไปใช้ได้จริงในบางสถานการณ์ เริ่มจัดการอารมณ์และความรู้สึกของตนเองได้	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น บอกข้อดี และวิธีการพัฒนาตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ เหมาะสมมากขึ้น บอกสิ่งที่ตัวเองเรียนรู้ได้ มีการนำคำแนะนำจากครูไปปรับใช้	ให้ความร่วมมือในการพูดสะท้อนคิด กล่าวตอบคำถามและแสดงความคิดเห็น มีความลังเลเมื่อต้องตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ ลดน้อยลง ยังคงมีความไม่มั่นใจในความคิดของตนเอง เขียนสะท้อนคิดได้ด้วยตนเอง	
หลังเรียน			
บอกความรู้สึกของตนเอง และแสดงออกทางอารมณ์ได้ชัดเจน มีวิธีการในการแก้ปัญหาที่เหมาะสมกับสถานการณ์มากขึ้น สามารถบอกเหตุผลของการกระทำต่าง ๆ ได้ค่อนข้างดี จัดการอารมณ์และความรู้สึกของตนเองได้ดีขึ้น	ให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหา รวมไปถึงการพัฒนาตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ นำข้อดี ข้อเสียของตนเอง และคำแนะนำจากผู้อื่นมาปรับใช้ จนเกิดเป็นวิธีการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมกับตนเอง	มีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น พูดตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นในมุมมองของตนเอง ตัดสินใจแก้ปัญหาในเรื่องต่าง ๆ ได้ โดยที่ครูไม่ต้องคอยช่วยเหลือ เขียนสะท้อนคิดด้วยตนเองได้ดี	

เลขที่	การตระหนักรู้ในตนเอง		
	การตระหนักรู้ทางอารมณ์	การประเมินตนเอง	ความเชื่อมั่นในตนเอง
23	ก่อนเรียน		
	ให้ความสนใจกับสถานการณ์หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นสามารถบอกเหตุผลของอารมณ์และการกระทำต่าง ๆ ได้แต่ยังไม่ชัดเจน แสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อเหตุการณ์ในเรื่องอย่างไม่เหมาะสม ไม่ให้ความสนใจกับการแก้ปัญหา	ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความคิดเป็นของตนเอง ไม่สามารถบอกข้อดี และวิธีการพัฒนาตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเองได้ บอกวิธีการแก้ปัญหาได้บ้างในบางสถานการณ์	สะท้อนคิดด้วยคำพูด แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียนเป็นบางครั้ง ไม่สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ครูต้องคอยให้คำแนะนำเพื่อให้วิธีการของนักเรียนมีความเหมาะสมมากขึ้น ไม่เขียนสะท้อนคิดด้วยตนเอง รอทำพร้อมครู และมักถามคำถามเดิม ๆ ซ้ำ ๆ
	ระหว่างเรียน		
ให้ความสนใจกับสถานการณ์หรือเรื่องราว ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมากขึ้น บอกเหตุผลของอารมณ์และการกระทำต่าง ๆ ได้ดีขึ้น แต่ยังคงแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อเหตุการณ์ในเรื่องอย่างไม่ค่อยเหมาะสม บอกวิธีการในการแก้ปัญหาเป็นบางครั้ง แล้วแต่คาบเรียน	ให้ความสนใจกับการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ มากขึ้น มีความลังเลในการบอกข้อดีของตนเอง บอกวิธีการแก้ปัญหา และการพัฒนาตนเองได้ดีขึ้น ไม่นำคำแนะนำของครูหรือเพื่อนมาปรับใช้ เชื่อในความคิดของตัวเอง ถึงแม้จะรู้ว่ามันอาจส่งผลเสียก็ตาม	ขาดความมั่นใจในการสะท้อนคิด แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียน มักจะเลียนแบบคำตอบจากเพื่อนกลัวว่าคำตอบจะไม่เหมือนเพื่อน ครูต้องให้คำแนะนำในการบอกวิธีการแก้ปัญหา และการเขียนสะท้อนคิด ยังคงถามคำถามในเรื่องเดิมซ้ำ ๆ เพื่อเรียกความมั่นใจให้ตัวเอง	
หลังเรียน			
ให้ความสนใจในสถานการณ์ต่าง ๆ มากขึ้น บอกเหตุผลของอารมณ์และการกระทำต่าง ๆ ได้ สามารถแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึก วิธีการในการแก้ปัญหา และความคิดเห็นที่มีต่อเหตุการณ์ในเรื่องได้เหมาะสมมากขึ้น	บอกข้อดีของตนเองได้ในบางสถานการณ์ มีวิธีการแก้ปัญหาและการพัฒนาตนเองที่เหมาะสมบางสถานการณ์ มีความคิดริเริ่มในการพัฒนาตนเองมากขึ้น รับฟังนำคำแนะนำและไว้ วางใจเพื่อนที่ตนเองสนิทเท่านั้น	มีการตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นมากขึ้น สามารถสะท้อนคิด ตัดสินใจแก้ปัญหาและบอกวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างมั่นใจมากขึ้น แต่ยังคงมีความกังวลในคำตอบ สามารถเขียนสะท้อนคิดด้วยตนเองได้ดีขึ้น แต่ยังคงคอยถามครู	

เลขที่	การตระหนักรู้ในตนเอง		
	การตระหนักรู้ทางอารมณ์	การประเมินตนเอง	ความเชื่อมั่นในตนเอง
24	ก่อนเรียน		
	ให้ความสนใจกับเรื่องที้อ่าน มีการแสดงออกถึงอารมณ์ ความรู้สึกและความคิดเห็น ของตนเองที่มีต่อเหตุการณ์ใน เรื่อง รวมทั้งบอกวิธีการในการ แก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ แต่ไม่ค่อย เหมาะสม บอกเหตุผลของ อารมณ์และการกระทำต่าง ๆ ได้	ไม่ค่อยรับฟังความคิดเห็น ของผู้อื่น มักมีเหตุผลเป็น ของตนเอง ไม่สามารถ บอกข้อดีของตนเองได้ ชัดเจน บอกวิธีการในการ พัฒนาตนเองได้ แต่ไม่ เหมาะสมในบางสถานการณ์	แสดงความคิดเห็นและตอบ คำถามในชั้นเรียนด้วยตนเอง ค่อนข้างมีความมั่นใจ ตอบ คำถามและตัดสินใจแก้ปัญหาได้ ด้วยตนเอง ครูต้องให้คำแนะนำ เพื่อให้วิธีการของนักเรียนมี ความเหมาะสม มีการถาม คำถามครูบ่อยครั้งเพื่อยืนยันใน คำตอบของตัวเอง ไม่กล้าเขียน สะท้อนคิดด้วยตนเอง
	ระหว่างเรียน		
	ให้ความสนใจกับเรื่องที้อ่าน บอกเหตุผลของอารมณ์และ การกระทำต่าง ๆ ได้ ยังคง ต้องเพิ่มเติมในเรื่องของความ เหมาะสมในการแสดงออกถึง อารมณ์ความรู้สึก และ ความ คิดเห็นของตนเองที่มีต่อ เหตุการณ์ในเรื่อง รวมไปถึง วิธีการในการแก้ปัญหาต่าง ๆ	ค่อนข้างมีความมั่นใจในการ บอกข้อดีของตนเอง วิธีการ แก้ปัญหา รวมไปถึงวิธีการ พัฒนาตนเอง แต่ยังคงไม่ เหมาะสมในบางสถานการณ์ รับฟังความคิดเห็นของเพื่อน มากขึ้น เริ่มมีการนำ คำแนะนำของครูหรือเพื่อน มาปรับใช้กับตนเอง	มีความมั่นใจในการแสดง ความ คิดเห็นและตอบคำถามในชั้น เรียนด้วยตนเอง ตอบคำถาม และตัดสินใจแก้ปัญหาด้วย ตนเอง มีการถามคำถามครูเป็น บางครั้งเพื่อยืนยันในคำตอบของ ตัวเอง ยังคงไม่กล้าเขียนสะท้อน คิดด้วยตนเอง
หลังเรียน			
ให้ความสนใจกับเรื่องที้อ่าน บอกเหตุผลของอารมณ์และ การกระทำต่าง ๆ ได้เหมาะสม มากขึ้น แสดงออกถึงอารมณ์ ความรู้สึก และความคิดเห็น ของตนเองที่มีต่อเหตุการณ์ใน เรื่อง รวมไปถึงวิธีการในการ แก้ปัญหาต่าง ๆ ได้	บอกข้อดี วิธีการแก้ปัญหา และการพัฒนาตนเองได้ เหมาะสมมากขึ้นอย่างเห็น ได้ชัด มีการเปรียบเทียบ ตนเองกับตัวละครในเรื่อง เห็นถึงความสำคัญในการ พัฒนาตนเองรับฟังนำ คำแนะนำครูมากกว่าเพื่อน	ไม่ค่อยพบความกังวลและความ ไม่มั่นใจในการพูดตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น กล้าสะท้อน คิดในสิ่งที่แตกต่างจากเพื่อน สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและ บอกวิธีการแก้ปัญหาได้อย่าง มั่นใจ สามารถเขียนสะท้อนคิด ด้วยตนเองได้	

เลขที่	การตระหนักรู้ในตนเอง		
	การตระหนักรู้ทางอารมณ์	การประเมินตนเอง	ความเชื่อมั่นในตนเอง
25	ก่อนเรียน		
	บอกเหตุผลของอารมณ์ และการกระทำต่าง ๆ ได้ แสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึก และความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อเหตุการณ์ในเรื่องได้ ค่อนข้างชัดเจน บอกวิธีการในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ไม่ค่อยได้	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น แต่ก็มีเหตุผลเป็นของตนเอง บอกข้อดีของตนเองไม่ได้ ไม่สามารถบอกวิธีการในการพัฒนาตนเองให้เหมาะสมกับสถานการณ์ได้	มีความลังเลในการแสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียนด้วยตนเอง ไม่กล้าตัดสินใจ แก้ปัญหาด้วยตนเอง มักจะคอยถามครูเป็นประจำ ไม่เขียนสะท้อนคิดด้วยตนเอง
	ระหว่างเรียน		
	มีการแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกและความคิดเห็นของตนที่มีต่อเหตุการณ์ในเรื่อง รวมทั้งบอกวิธีการในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ แต่ยังคงไม่ค่อยเหมาะสม บอกเหตุผลของอารมณ์และการกระทำต่าง ๆ ได้	บอกข้อดีของตน วิธีการแก้ปัญหา รวมไปถึงวิธีการพัฒนาตนเองได้บ้าง แต่ยังคงไม่เหมาะสมบางสถานการณ์ เริ่มมีการนำคำแนะนำของครูหรือเพื่อนมาปรับใช้กับตนเอง	มีความมั่นใจมากขึ้นในการแสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียน สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสมมากขึ้น แต่ครูให้คำแนะนำบ้างเป็นบางครั้ง เริ่มเขียนสะท้อนคิดได้ด้วยตนเองแต่ยังคงคอยปรึกษาครู
หลังเรียน			
จริงจังและให้ความสำคัญกับเรื่องที่อ่าน การแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกและความคิดเห็นของตนที่มีต่อเหตุการณ์ บอกวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้เหมาะสมมากขึ้น บอกเหตุผลของอารมณ์และการกระทำต่าง ๆ ได้ดี	บอกข้อดี วิธีการแก้ปัญหา และการพัฒนาตนเองได้เหมาะสมมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาตนเองรับฟังนำคำแนะนำจากครูมากกว่าเพื่อน	ไม่ค่อยพบความกังวลและความไม่มั่นใจในการพูดตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น กล้าสะท้อนคิดในสิ่งที่แตกต่างจากเพื่อน สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและบอกวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างมั่นใจมากขึ้น สามารถเขียนสะท้อนคิดได้ด้วยตนเอง	

เลขที่	การตระหนักรู้ในตนเอง		
	การตระหนักรู้ทางอารมณ์	การประเมินตนเอง	ความเชื่อมั่นในตนเอง
26	ก่อนเรียน		
	ไม่ค่อยให้ความสนใจกับการแก้ปัญหาในสถานการณ์หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น สามารถบอกเหตุผลของอารมณ์และการกระทำต่าง ๆ ได้แต่ไม่ชัดเจน แสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อเหตุการณ์ในเรื่องได้ไม่ค่อยเหมาะสม	ไม่ค่อยรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความคิดเป็นของตนเอง สามารถบอกข้อดีและวิธีการพัฒนาตนเองได้ในบางสถานการณ์ บอกวิธีการแก้ปัญหาได้บ้างแต่ไม่ค่อยมีความคิดที่อยากจะพัฒนาตนเอง	ค่อนข้างมีความมั่นใจในตนเอง สะท้อนคิดด้วยคำพูด แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียนเป็นบางครั้ง แต่ทุกครั้งที่ตอบจะพูดได้อย่างชัดเจน ตัดสินใจแก้ปัญหาได้เอง ไม่เขียนสะท้อนคิดด้วยตนเอง รอทำพร้อมครู
	ระหว่างเรียน		
	ไม่ค่อยให้ความสนใจกับสถานการณ์หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น บอกเหตุผลของอารมณ์และการกระทำต่าง ๆ ได้ดีขึ้น แต่ยังคงแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อเหตุการณ์ในเรื่องอย่างไม่ค่อยเหมาะสม บอกวิธีการในการแก้ปัญหาเป็นบางครั้งแล้วแต่คาบเรียน	ให้ความสนใจกับการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ มากขึ้น มีความลังเลในการบอกข้อดีของตนเอง บอกวิธีการแก้ปัญหา และการพัฒนาตนเองได้ดีขึ้น มีความคิดริเริ่มในการพัฒนาตนเองไม่ให้อยู่ในสถานการณ์ที่เป็นภัย มีการนำคำแนะนำของครูหรือเพื่อนมาปรับใช้ในบางครั้ง	มีความมั่นใจในตนเอง สะท้อนคิดด้วยคำพูด แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียนได้โดยไม่ลังเล พูดได้ชัดเจน เสียงดัง ฟังชัด ตัดสินใจแก้ปัญหาได้เอง เขียนสะท้อนคิดด้วยตนเองได้ ถามครูบ้างเป็นบางครั้ง
หลังเรียน			
ให้ความสนใจในสถานการณ์ต่าง ๆ มากขึ้น บอกเหตุผลของอารมณ์และการกระทำต่าง ๆ ได้ สามารถแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึก วิธีการในการแก้ปัญหา และความคิดเห็นที่มีต่อเหตุการณ์ใน	ให้ความสนใจกับการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ บอกข้อดีของตนเอง บอกวิธีการแก้ปัญหา และการพัฒนาตนเองได้ดีขึ้น มีการพัฒนาตนเองไม่ให้อยู่ในสถานการณ์ที่เป็นภัย มีการ	ตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นมากขึ้น สามารถสะท้อนคิด ตัดสินใจแก้ปัญหาและบอกวิธีการแก้ปัญหาได้ อย่างมั่นใจ สามารถเขียนสะท้อนคิดด้วยตนเองได้โดยที่ครูไม่ต้องช่วยเหลือ	

เลขที่	การตระหนักรู้ในตนเอง		
	การตระหนักรู้ทางอารมณ์	การประเมินตนเอง	ความเชื่อมั่นในตนเอง
26	หลังเรียน		
	เรื่องได้เหมาะสมมากขึ้น	นำคำแนะนำของครูหรือเพื่อนมาปรับใช้	
27	ก่อนเรียน		
	บอกความรู้สึกของตนเองได้ ค่อนข้างชัดเจน แสดงออกทาง อารมณ์ได้เหมาะสม บอก วิธีการแก้ปัญหาที่สามารถ นำไปใช้ได้จริงและเหมาะสม ให้ความสนใจต่อเหตุการณ์ที่ สามารถจัดการอารมณ์ ความรู้สึกของตนเองได้	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น บอกข้อดี และวิธีพัฒนา ตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ แต่ยังต้องเพิ่มเติมในเรื่อง ของความเหมาะสม บอกสิ่ง ที่ตัวเองเรียนรู้ได้ ให้ความ สนใจในการแก้ปัญหาที่ เกิดขึ้นทั้งต่อตนเองและ เพื่อน	สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาด้วย ตนเองได้ กล้าแสดงความคิด เห็นในเรื่องที่แตกต่างจาก เพื่อน มีส่วนร่วมในการตอบ คำถามในชั้นเรียน เขียนสะท้อน คิดได้ด้วยตนเอง
	ระหว่างเรียน		
	บอกความรู้สึกของตนเองได้ ค่อนข้างชัดเจน แสดงออกทาง อารมณ์ได้เหมาะสม บอก วิธีการแก้ปัญหาที่สามารถ นำไปใช้ได้จริงและเหมาะสม ให้ความสนใจต่อเหตุการณ์ จัดการอารมณ์ และความรู้สึกของตนเองได้	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น บอกข้อดี และวิธีพัฒนา ตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ เหมาะสมมากขึ้น บอกสิ่ง ที่ตัวเองเรียนรู้ได้ มีการนำ คำแนะนำจากครูไปปรับใช้ ให้ความสนใจในการ แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งต่อ ตนเองและเพื่อน	มีวิธีการแก้ปัญหาในแนวทาง ของตนเอง มีความมั่นใจใน ตนเอง กล้าแสดงความคิดเห็น ในเรื่องที่แตกต่างจากเพื่อน มี ส่วนร่วมในการตอบคำถามใน ชั้นเรียน เขียนสะท้อนคิดได้ด้วย ตนเอง
หลังเรียน			
บอกความรู้สึกของตนเองได้ และ แสดงออกทางอารมณ์ได้ ชัดเจน มีวิธีการแก้ปัญหาที่ เหมาะสมกับสถานการณ์ สามารถบอกเหตุผลของการ กระทำต่าง ๆ ได้ ให้ความ สนใจต่อเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง	ให้ความสนใจและให้ ความสำคัญกับการแก้ไข ปัญหา รวมไปถึงการพัฒนา ตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ นำข้อดี ข้อเสียของตนเอง และคำแนะนำจากผู้อื่นมา ปรับใช้ จนเกิดเป็นวิธีการ	มีความมั่นใจในวิธีการแก้ปัญหา ของตนเอง พุดตอบคำถามและ แสดงความคิดเห็นในมุมมองของ ตนเองได้อย่างชัดเจน ตัดสินใจ แก้ปัญหาในเรื่องต่าง ๆ ได้ดี เขียนสะท้อนคิดด้วยตนเองได้ดี	

เลขที่	การตระหนักรู้ในตนเอง		
	การตระหนักรู้ทางอารมณ์	การประเมินตนเอง	ความเชื่อมั่นในตนเอง
27	กับตนเอง	แก้ไขปัญหาที่เหมาะสมกับตนเอง	
28	ก่อนเรียน		
	ไม่แสดงออกถึงอารมณ์ ความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อเหตุการณ์ ไม่บอกวิธีการในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง ไม่สามารถบอกเหตุผลของอารมณ์และการกระทำต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน	ไม่สามารถบอกข้อดี และวิธีการพัฒนาตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเองได้ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น แต่ยังไม่พบการนำมาปรับใช้กับตนเอง บอกวิธีการแก้ปัญหาได้บ้างในบางสถานการณ์	สะท้อนคิดด้วยคำพูด แสดงความคิดเห็น และตอบคำถามในชั้นเรียนเป็นบางครั้งไม่มั่นใจในตนเอง มักจะรอฟังคำตอบของเพื่อนก่อน จึงจะตอบคำถามด้วยตนเอง ไม่กล้าตัดสินใจ แก้ปัญหาด้วยตนเอง เลียนแบบเพื่อน ครูต้องคอยให้คำแนะนำ เพื่อให้วิธีการของนักเรียนมีความเหมาะสมมากขึ้น ไม่เขียนสะท้อนคิดด้วยตนเอง รอทำพร้อมครู
	ระหว่างเรียน		
	แสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกไม่ชัดเจน บอกวิธีการในการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง แต่ยังคงต้องปรับในเรื่องความเหมาะสมกับสถานการณ์ ยังไม่สามารถจัดการกับอารมณ์และความรู้สึกของตนเองได้ดี	ให้ความสนใจกับการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ มากขึ้น มีความกล้าในการบอกข้อดีของตนเอง สามารถบอกวิธีการแก้ปัญหา และการพัฒนาตนเองได้เป็นบางครั้ง มีการนำคำแนะนำของครูหรือเพื่อนมาปรับใช้กับตนเอง	ยังคงขาดความมั่นใจในตนเอง ทั้งการสะท้อนคิด การแสดงความคิดเห็นและการตอบคำถามในชั้นเรียน ยังคงมีการเลียนแบบเพื่อน ตอบคำถามตามเพื่อน ครูต้องให้คำแนะนำในการบอกวิธีการแก้ปัญหา และการเขียนสะท้อนคิด
หลังเรียน			
ให้ความสนใจกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง แสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกของตนเองบ้างเป็นบางครั้ง บอกวิธีการในการแก้ปัญหาได้ด้วย	บอกข้อดีของตนเองได้ในบางสถานการณ์ มีวิธีการแก้ปัญหาและการพัฒนาตนเองที่เหมาะสมมากขึ้น มีความพยายามในการพัฒนา	มีความมั่นใจในการพูดตอบคำถามมากขึ้นเล็กน้อย สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและบอกวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างมั่นใจมากขึ้น แต่ยังคงมีความ	

เลขที่	การตระหนักรู้ในตนเอง		
	การตระหนักรู้ทางอารมณ์	การประเมินตนเอง	ความเชื่อมั่นในตนเอง
28	ตนเองแต่ยังคงต้องปรับในเรื่องความเหมาะสมกับสถานการณ์ สามารถจัดการกับอารมณ์และความรู้สึกของตนเองได้	ตนเอง รับฟังนำคำแนะนำจากเพื่อนที่ตนเองสนิทและนำมาปรับใช้กับตนเอง	กังวลในคำตอบ เขียนสะท้อนคิดและทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองได้ดีขึ้น ครูให้คำแนะนำช่วยเหลือเพียงเล็กน้อย
29	ก่อนเรียน		
	บอกเหตุผลของอารมณ์และการกระทำต่าง ๆ ได้ แสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อเหตุการณ์ในเรื่องได้ ค่อนข้างชัดเจน บอกวิธีการในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ไม่ค่อยได้	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น แต่ก็มีเหตุผลเป็นของตนเอง บอกข้อดีของตนเองไม่ได้ ไม่สามารถบอกวิธีการในการพัฒนาตนเองให้เหมาะสมกับสถานการณ์ได้	มีความลังเลในการแสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียนด้วยตนเอง ไม่กล้าตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเอง มักจะคอยถามครูเป็นประจำ ไม่เขียนสะท้อนคิดด้วยตนเอง
	ระหว่างเรียน		
	มีการแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อเหตุการณ์ในเรื่อง รวมทั้งบอกวิธีการในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ แต่ยังไม่ค่อยเหมาะสม บอกเหตุผลของอารมณ์และการกระทำต่าง ๆ ได้	บอกข้อดีของตนเอง วิธีการแก้ปัญหา รวมไปถึงวิธีการพัฒนาตนเองได้บ้าง แต่ยังคงไม่เหมาะสมบางสถานการณ์ เริ่มมีการนำคำแนะนำของครูหรือเพื่อนมาปรับใช้กับตนเอง	มีความมั่นใจมากขึ้นในการแสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียน สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสมมากขึ้น แต่ครูให้คำแนะนำบ้างเป็นบางครั้ง เริ่มเขียนสะท้อนคิดได้ด้วยตนเองแต่ยังคงคอยปรึกษาครู
หลังเรียน			
จริงจังและให้ความสำคัญกับเรื่องี่อ่าน แสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อเหตุการณ์ในเรื่อง รวมทั้งบอกวิธีแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ เหมาะสมมากขึ้น บอกเหตุผลของอารมณ์และการกระทำต่าง ๆ ได้ดี	บอกข้อดี วิธีการแก้ปัญหาและการพัฒนาตนเองได้ เหมาะสมมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาตนเองรับฟังนำคำแนะนำจากครูมากกว่าเพื่อน	ไม่ค่อยพบความกังวลและความไม่มั่นใจในการพูดตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น กล้าสะท้อนคิดในสิ่งที่แตกต่างจากเพื่อน สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและบอกวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างมั่นใจมากขึ้น สามารถเขียนสะท้อนคิดได้ด้วยตนเอง	

เลขที่	การตระหนักรู้ในตนเอง		
	การตระหนักรู้ทางอารมณ์	การประเมินตนเอง	ความเชื่อมั่นในตนเอง
30	ก่อนเรียน		
	แสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกและความคิดเห็นที่มีต่อเหตุการณ์ได้ไม่ชัดเจน และยังขาดความเหมาะสม บอกวิธีแก้ปัญหาได้บางครั้ง ไม่สามารถบอกเหตุผลของอารมณ์และการกระทำต่าง ๆ อย่างชัดเจนได้	ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความคิดเป็นของตนเอง ไม่สามารถบอกข้อดีและวิธีการพัฒนาตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเองได้ บอกวิธีการแก้ปัญหาได้บ้างในบางสถานการณ์	สะท้อนคิดด้วยคำพูดเป็นบางครั้ง ไม่มั่นใจในตนเอง มักจะฟังคำตอบของเพื่อนก่อน จึงจะตอบคำถาม ตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเองไม่ได้ ครูต้องคอยให้คำแนะนำเพื่อให้วิธีการมีความเหมาะสมมากขึ้น ไม่เขียนสะท้อนคิดด้วยตนเองหรือทำพร้อมครู
	ระหว่างเรียน		
	แสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกไม่ชัดเจน บอกวิธีการ ในการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองแต่ยังคงต้องปรับในเรื่องความเหมาะสมกับสถานการณ์ ยังไม่สามารถจัดการกับอารมณ์และความรู้สึกของตนเองได้ดี	ให้ความสนใจกับการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ มากขึ้น มีความลังเลในการบอกข้อดีของตนเอง บอกวิธีการแก้ปัญหา และการพัฒนาตนเองได้ดีขึ้น มีการนำคำแนะนำของครูหรือเพื่อนมาปรับใช้กับตนเอง	ยังคงขาดความมั่นใจในการสะท้อนคิด แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียน กลัวว่าคำตอบจะไม่เหมือนเพื่อน และถูกเพื่อนมองว่าแปลก ครูต้องให้คำแนะนำในการบอกวิธีการแก้ปัญหา สามารถเขียนสะท้อนคิดได้ด้วยตนเอง
หลังเรียน			
ตั้งใจเรียนให้ความสนใจกับการเรียนเป็นอย่างดี แสดงออกทางอารมณ์และบอกเหตุผลในการกระทำของตนเองได้ จัดการกับอารมณ์ของตัวเองได้อย่างเหมาะสม	บอกข้อดีของตนเองได้ในบางสถานการณ์ มีวิธีการแก้ปัญหาและการพัฒนาตนเองที่เหมาะสมในบางสถานการณ์ มีความพยายามในการพัฒนาตนเองมากขึ้น รับฟังนำคำแนะนำจากเพื่อนที่ตนเองสนิทและไว้วางใจ	มีความมั่นใจในการพูดตอบคำถาม สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและบอกวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างมั่นใจมากขึ้น แต่ยังคงมีความกังวลในคำตอบ สามารถเขียนสะท้อนคิดด้วยตนเองได้ดี	

จากตารางที่ 12 สรุปได้ว่า นักเรียนมีพัฒนาการด้านการตระหนักรู้ในตนเองดีขึ้นในลักษณะดังต่อไปนี้

การตระหนักรู้ทางอารมณ์

ก่อนการทดลองพบว่า นักเรียนไม่สามารถบอกความรู้สึกของตนเองได้อย่างชัดเจน นักเรียนจะกล่าวอย่างเป็นประจำว่า **“หนูไม่รู้” “ไม่รู้เหมือนกันว่าทำไมตัวเองทำแบบนี้” “ไม่รู้ว่าจะต้องทำอะไร”** ซึ่งบ่อยครั้งนักเรียนไม่สามารถจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้ นักเรียนมีการแสดงอารมณ์และความรู้สึกที่ไม่เหมาะสมต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทั้งเหตุการณ์ในชีวิตจริงและเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน เช่น สมน้ำหน้าเพื่อนและตัวละครในเรื่อง หัวเราะกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น คิดว่าเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่านคงจะไม่เกิดขึ้นกับตนเอง ใช้คำพูดที่ไม่เหมาะสมกับเพื่อน ทำให้เพื่อนเสียใจหรือรู้สึกไม่ดี และเมื่อนักเรียนต้องแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นพบว่า นักเรียนสามารถบอกวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้บ้างเป็นบางครั้ง ซึ่งมีทั้งวิธีการที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม เช่น นักเรียนบางคนใช้วิธีการร้องไห้เมื่อไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ นักเรียนแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบที่ตามมา แต่หลังจากที่นักเรียนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดจากกิจกรรมอ่านจับใจความพบว่า การที่นักเรียนได้สะท้อนคิดโดยมีการสำรวจและวิเคราะห์ความรู้สึก สาเหตุของความรู้สึกที่เกิดขึ้น ทำให้นักเรียนได้ใช้เวลาในการคิดไตร่ตรอง พิจารณาตนเอง เกิดการเปรียบเทียบตนเองกับตัวละครในเรื่อง นักเรียนสามารถมองเห็นตนเองได้อย่างชัดเจนมากขึ้น โดยนักเรียนสามารถจำแนกข้อดี ข้อเสีย สิ่งที่ดีหรือไม่ดีได้มากขึ้น เช่น เมื่อนักเรียนบอกว่าการคุยกับคนแปลกหน้าเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ เพราะอาจถูกหลอกได้ นักเรียนจะมีการเชื่อมโยงกับตนเองว่าตนเองเคยไว้ใจคนแปลกหน้าที่รู้จักกันในเกมออนไลน์จนโดนโกงเงินผ่านทางแอปพลิเคชันทางการเงิน ซึ่งการไว้ใจผู้อื่นโดยไม่มีระวังตัว ไม่คิดให้รอบคอบนั้นเป็นข้อเสียและจะระวังไม่ให้เกิดขึ้นอีก นอกจากการเชื่อมโยงเหตุการณ์ในเรื่องกับตนเองแล้ว นักเรียนยังให้ความสนใจกับการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ มากขึ้น มีการเปรียบเทียบและเชื่อมโยงสถานการณ์ที่ตนเองเคยพบเจอกับสถานการณ์ในเรื่อง สามารถบอกอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด และการกระทำของตนเองได้อย่างชัดเจน แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมมากขึ้น มีความระมัดระวังในการใช้คำพูดมากขึ้น โดยนักเรียนชายคนหนึ่งกล่าวว่า **“ผมขอคิดให้ดีกว่า เพราะถ้าเกิดผมพูดแล้วไม่ดี เพื่อนก็จะโกรธผมอีก ผมไม่อยากให้เพื่อนรู้สึกแย่”** (S25) นอกจากนี้ นักเรียนยังมีความคิดที่อยากจะพัฒนาปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น มีความคิดที่จะป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์แบบในเรื่องที่อ่านเกิดขึ้นกับตนเอง โดยนักเรียนมักจะกล่าวถึงวิธีการแก้ปัญหา

ของตนเองกับเหตุการณ์ในเรื่องอย่างเป็นประจำ มีการคิดไตร่ตรองถึงวิธีการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสม และมีเหตุผลหากตนเองต้องเผชิญกับสถานการณ์นั้น เช่น เหตุการณ์ที่ตัวละครในเรื่องสอบไม่ผ่าน ทั้ง ๆ ที่เขาตั้งใจเรียนและอ่านหนังสือเป็นประจำ นักเรียนคนหนึ่งกล่าวว่า *“ถ้าเป็นหนูหนูจะกลับไป คิดให้ดีกว่าจริง ๆ แล้วการที่สอบไม่ผ่านเป็นเพราะอะไร ถ้าเราพยายามแล้วแต่ยังสอบไม่ผ่าน ครั้งหน้าหนูก็จะพยายามให้มากขึ้น ให้เพื่อนคนที่สอบผ่านช่วยติวให้”* (S21) และนักเรียนอีกคนหนึ่งกล่าวว่า *“ถ้าหนูรู้สึกโกรธ หนูจะไม่ทำแบบเด็กชายหนึ่ง(ตัวละครในเรื่อง) หนูจะพยายามไม่ ตะโกนโวยวายเสียงดัง จะคุยกับเพื่อนดี ๆ ค่ะ”* (S5) ทั้งนี้ มีนักเรียนที่เป็นคนอ่อนไหวต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ กล่าวว่า *“หนูคิดว่าหนูรู้แล้วว่าต้องทำอะไร หนูจะคิดให้ดีกว่าก่อนที่จะลงมือทำ และจะไม่ ร้องไห้โดยไม่มีเหตุผล”* (S16) ซึ่งสิ่งที่นักเรียนแสดงออกเหล่านี้ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในตนเองมากขึ้น มีการแสดงออกทางอารมณ์ที่เหมาะสม และมีความพยายามที่จะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น

การประเมินตนเอง

ผลจากการสังเกตพบว่า ก่อนการทดลองนักเรียนไม่สามารถบอกข้อดีและข้อเสียของตนเองได้ นักเรียนบางคนคิดว่าข้อเสียของตนเองคือข้อดี เช่น การให้ความสนใจกับเพื่อนมากจนเกินไป การคิดว่าความคิดเห็นของตนเองเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม และเป็นสิ่งที่ดีกับเพื่อน โดยนักเรียนคนหนึ่งกล่าวว่า *“เอ (นามสมมุติ) เขาไม่รู้เลยคะว่าเขาชอบวุ่นวายกับเพื่อน เขาชอบบอกว่าที่เขาพูดแบบนั้นเพราะเขาหวังดี”* (S18) นอกจากนี้นักเรียนยังมีการกล่าวว่าเพื่อน มีการโต้เถียงขัดแย้งกับเพื่อนอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถบอกวิธีการพัฒนาตนเองที่เหมาะสมได้ ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ไม่สามารถนำคำแนะนำจากผู้อื่นมาปรับใช้กับตนเองได้ นักเรียนมักจะมีคามนิ่งเฉย ไม่สนใจในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และไม่สนใจที่จะแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง โดยนักเรียนกล่าวว่า *“เดี๋ยวแม่ก็จัดการให้ผมเอง”* (S26) *“โธ่มีสช่างมันเถอะ ปล่อยไป”* (S27) *“ผมอยากมีเพื่อน ผมไม่รู้เหมือนกันทำไมเพื่อนไม่เล่นกับผม”* (S13) *“ก็เพราะที่เลี้ยงไม่ได้เอาใส่กระเป่าให้ผม ผมก็เลยไม่ได้นำสมุดมาโรงเรียน”* (S24) ซึ่งหลังจากที่นักเรียนได้รับการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดพบว่า เมื่อนักเรียนได้มีการสะท้อนคิด นักเรียนสามารถบอกข้อดีและข้อเสียของตนเองได้อย่างชัดเจนมากขึ้น มีการปรับปรุงในส่วนที่เป็นข้อเสียของตนเอง ตระหนักว่าสิ่งใดควรทำและไม่ควรทำ มีความระมัดระวังไม่ให้ตนเองทำในสิ่งที่ไม่เหมาะสมไม่ถูกต้อง ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น กล่าวคือ นักเรียนมักจะถามครูและเพื่อนเพื่อให้ทราบว่าเป็นสิ่งที่ตนเองทำนั้นดีหรือไม่ เหมาะสมหรือไม่ ถ้าหากกระทำในสิ่งที่ไม่ดีแล้ว ตนเองควรจะปรับปรุงตนเองอย่างไร อีกทั้งนักเรียนยังมีความ

ใจเย็นมากขึ้น มีการคิดทบทวนตนเองก่อนลงมือทำสิ่งต่าง ๆ อย่างรอบคอบมากขึ้น โดยเฉพาะการใช้คำพูดของตนเอง เช่น “หนูรู้ว่าถ้าหนูบอกเค้าตรง ๆ นะ เค้าจะต้องว่าหนูกลับ หนูก็เลยแนะนำเค้าไปแทน” (S20) และ “เอาจริงหนูก็อยากให้เพื่อนบอกว่าหนูมีข้อเสียอะไรบ้าง เพราะบางทีหนูก็ไม่รู้” (S19) ทั้งนี้ การที่นักเรียนมีการเรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจากประสบการณ์ที่ได้รับ ทำให้นักเรียนนั้นมีการนำคำแนะนำของครูและเพื่อนมาปรับใช้ในการแก้ปัญหาของตนเอง ให้ความสนใจในการแก้ปัญหาของตนเองเพื่อให้ตนเองดำเนินชีวิตได้อย่างราบรื่นและปลอดภัย นักเรียนกล่าวว่า “วิธีของ S15 (นามสมมติ) ก็ดีนะคะ หนูว่ามันใกล้เคียงกับนิสัยของหนูเลย” (S3) “ผมเสียใจที่ผมเคยว่าเพื่อน แกล้งเพื่อนเพราะเพื่อนไม่ให้ผมลอกการบ้าน และคิดว่าเพื่อนคงจะสนุกที่โดนผมแกล้งเพราะผมแค้นหยอก ๆ ผมเพิ่งมาเข้าใจว่าถ้าตนเองโดนแกล้งบ้างก็คงจะรู้สึกแย่ ผมจะไม่ทำแบบนั้นอีก” (S26) “ขอบคุณนะที่ช่วยบอกเรา เพราะเราไม่รู้เลย” (S22) ซึ่งนักเรียนทุกคนต่างก็มีความเต็มใจที่จะรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่นเพื่อให้ตนเองเป็นคนที่ดีขึ้น โดยเฉพาะข้อเสียของตนเอง สังเกตได้ว่านักเรียนไม่เกิดการโต้แย้ง และไม่กล่าวหาว่าเพื่อน นักเรียนเป็นผู้ฟังที่ดี นักเรียนมีความระมัดระวังในการทำสิ่งต่าง ๆ มีการปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองได้ดีขึ้น มีความรับผิดชอบมากขึ้น ครูและนักเรียนพบเห็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในชั้นเรียนน้อยลง

ความเชื่อมั่นในตนเอง

ก่อนการทดลองพบว่า เมื่อนักเรียนต้องตัดสินใจแก้ปัญหาหรือทำสิ่งต่าง ๆ ที่ตนเองไม่เคยทำ นักเรียนจะแสดงออกถึงความไม่มั่นใจ ไม่กล้าลงมือทำ นักเรียนจะถามคำถามครูซ้ำ ๆ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ตนเอง ว่าตนเองทำถูกต้องแล้ว ตนเองสามารถทำแบบนั้นได้ เช่น “ได้ไหม” “ใช่ไหม” “ไม่รู้ค่ะไม่มั่นใจ” “แบบนี้ได้ไหม แบบนี้ถูกไหม” “ผมลังเล ผมไม่รู้” นอกจากนี้ นักเรียนส่วนใหญ่จะไม่กล้าแสดงออกถึงสิ่งที่ตนเองคิด เพราะกลัวว่าคำตอบของตนเองจะไม่ถูกต้อง กลัวเพื่อนจะไม่ชอบ กลัวคำตอบของตนเองไม่เหมือนเพื่อน และเมื่อนักเรียนต้องบอกวิธีการแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง นักเรียนจะนั่งเงียบ ๆ ไม่ตอบคำถาม ไม่พูดสะท้อนคิด หรือถ้านักเรียนจะตอบคำถามและแสดงความคิดเห็น นักเรียนมักจะเกิดความลังเล จะรอคอยจนกว่าจะมีเพื่อนเริ่มทำจึงจะลงมือทำ S7 (นามสมมติ) กล่าวว่า “หนูอยากรู้ก่อนคะว่าเพื่อนจะตอบว่าอะไร” และ S16 (นามสมมติ) กล่าวว่า “ถ้าผมพูดแบบนี้ละ เดียวเพื่อนก็ว่าผมอีก” ครูจึงต้องใช้คำถามเพื่อกระตุ้นนักเรียนและนำเข้าสู่คำตอบให้นักเรียน หลังจากให้นักเรียนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดจากกิจกรรมอ่านจับใจความพบว่า การที่นักเรียนได้สะท้อนคิดอย่างเป็นประจำ

ทำให้นักเรียนมีความมั่นใจมากขึ้น นักเรียนกล้าที่จะพูดแสดงความคิดเห็นและตอบคำถามมากขึ้น มีความกังวลน้อยลง กล่าวคือ นักเรียนไม่ต้องรอฟังคำตอบจากเพื่อน ไม่ต้องคอยถามครู นักเรียนสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ในคาบเรียนด้วยตนเองได้อย่างมั่นใจ โดยมีนักเรียนคนหนึ่งที่ไม่ชอบเรียนวิชาภาษาไทย ไม่ชอบพูดภาษาไทย แต่นักเรียนคนนั้นยกมือตอบคำถามแสดงความคิดเห็นด้วยตนเองอย่างมั่นใจมากขึ้น และแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้งมากขึ้น ซึ่งแตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างเห็นได้ชัด นักเรียนคนหนึ่งกล่าวว่า **“ผมคิดว่าแบบนี้ และผมคิดว่าถูกแล้ว การที่ผมไม่ทำแบบบูม (ตัวละครในเรื่อง) แม่จะต้องไม่ดุผมแน่นอน” (S24)** ในกิจกรรมที่นักเรียนต้องเขียนสะท้อนคิด นักเรียนสามารถเขียนสะท้อนคิดได้ด้วยตนเอง สามารถตัดสินใจได้อย่างแน่แน่ว และมีความคิดที่มีเหตุผล บอกกระทำของตนเองได้อย่างมั่นใจว่าสิ่งที่คิดจะไม่ส่งผลเสียและไม่ก่อให้เกิดปัญหาแก่ตนเอง เช่น สาเหตุ **“ตั้งใจเรียน ทำการบ้านทุกครั้ง”** ผล **“สอบผ่าน แม่ดีใจ ไม่นอนดู”**

จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดจากกิจกรรมอ่านจับใจความ นักเรียนมีความพึงพอใจในด้านเนื้อหา เนื้อเรื่องที่อ่าน นักเรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี เกิดการพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเอง ทั้งในด้านการตระหนักรู้ทางอารมณ์ การประเมินตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเอง กล่าวคือ นักเรียนมีการรับรู้อารมณ์ ความรู้สึก ความคิด และการกระทำของตนเอง สามารถแสดงออกทางอารมณ์และพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสมมากขึ้น บอกจุดเด่นจุดด้อยของตนเองได้ดี มีการเรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเอง จากประสบการณ์ที่ได้รับในการเรียน ซึ่งเทคนิคการสะท้อนคิดนั้นทำให้นักเรียนได้คิดพิจารณาไตร่ตรองในสิ่งที่ตนเองคิดและกระทำต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เป็นเทคนิคที่นำมาสู่การเรียนรู้ที่จะพัฒนาปรับปรุงตนเอง ซึ่งนักเรียนมีการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเพื่อนำมาปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น มีการหาเหตุผลมาสนับสนุนความคิดของตนเอง ตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเอง รวมไปถึงสามารถแสดงออกทางความคิดและการกระทำได้อย่างมั่นใจ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดที่มีต่อการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองด้วยการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิด 2) เพื่อเปรียบเทียบการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดก่อนเรียนและหลังเรียน โดยมีประชากร คือ นักเรียนระดับชั้น Year6 โรงเรียนหลักสูตรนานาชาติ เขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนระดับชั้น Year6 โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) โครงการหลักสูตรนานาชาติ จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนการสอนอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิด จำนวน 12 แผน แผนละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที ใช้ระยะเวลา 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบด้วย แบบสังเกตการพัฒนาด้านการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนเป็นรายบุคคล และแบบวัดการตระหนักรู้ในตนเอง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์ค่าความถี่ ร้อยละ คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการตระหนักรู้ในตนเอง โดยการทดสอบค่า t แบบกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent sample t-test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผู้วิจัยตั้งสมมติฐานการวิจัยว่า การตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดจากกิจกรรมอ่านจับใจความหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดที่มีต่อการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนประถมศึกษา สามารถสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดมีการพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองทั้ง 3 ด้าน โดยด้านที่มีคะแนนมากที่สุด คือ ด้านการประเมินตนเอง รองลงมาคือ การตระหนักรู้ทางอารมณ์ และความเชื่อมั่นในตนเอง

2. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดมีการตระหนักรู้ในตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า หลังการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิด นักเรียนกลุ่มทดลองมีการพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเอง เกิดการเปลี่ยนแปลงการตระหนักรู้ในตนเองที่ดีขึ้น ทั้ง 3 องค์ประกอบ และมีการตระหนักรู้ในตนเองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถอภิปรายได้ว่าในแต่ละขั้นตอนของการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดช่วยให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองดังนี้

ขั้นอ่านเรื่องคร่าว ๆ เพื่อให้ทราบประเด็นสำคัญของเรื่อง ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนเริ่มต้นของการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความ โดยนักเรียนอ่านเรื่องด้วยตนเอง เป็นการอ่านเพื่อสังเกตเนื้อหา สำนวนว่าเรื่องที่อ่านมีประเด็นสำคัญอะไร การอ่านเรื่องคร่าว ๆ ทำให้นักเรียนสามารถบอกประเด็นสำคัญของเรื่องได้ เข้าใจเรื่องที่อ่านได้ง่ายขึ้น นำไปสู่ความเข้าใจในการอ่านขั้นต่อไป สอดคล้องกับ แวมมยุรา เหมือนนิล (2541) ที่กล่าวว่า การสำรวจส่วนประกอบต่าง ๆ ของเรื่องที่จะอ่าน เพื่อให้เข้าใจว่าเป็นลักษณะการนำเสนอเนื้อเรื่องแบบใด จะช่วยทำให้เกิดความเข้าใจและจับใจความสำคัญจากสิ่งที่อ่านได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น และ จูไรรัตน์ ลักษณะศิริ และ บาหยัน อิมสำราญ (2547) ที่กล่าวว่า การอ่านเรื่องที่จะจับใจความให้จบอย่างคร่าว ๆ ต้องอ่านทั้งเรื่องเพื่อให้เข้าใจว่ามีเนื้อหาโดยรวมเกี่ยวกับอะไร เป็นการหาความคิดสำคัญของเรื่อง ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความคิดสำคัญของเรื่องได้เร็วขึ้น

ขั้นอ่านเก็บรายละเอียด ทำความเข้าใจข้อความ เนื้อเรื่องในแต่ละย่อหน้า โดยอาจใช้เครื่องหมายกำกับ หรือเน้นข้อความด้วยปากกาเน้นข้อความ ในขั้นนี้นักเรียนจะอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียด โดยมีการทำสัญลักษณ์หรือขีดเส้นใต้ข้อความที่สำคัญ ทำความเข้าใจกับข้อความในเรื่องที่อ่านเพื่อนำมาสู่ประเด็นสำคัญของเรื่อง การได้อ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียดทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่านมากขึ้น และการทำสัญลักษณ์หรือขีดเส้นใต้ข้อความทำให้นักเรียนสามารถบอกประเด็นสำคัญต่าง ๆ ในเรื่องได้อย่างครบถ้วน สอดคล้องกับ เฉลิมลาภ ทองอาจ (2555) ที่กล่าวว่า การค้นหา

คำหรือกลุ่มคำสำคัญ จะช่วยให้ผู้เรียนเห็นใจความสำคัญของเรื่อง การใช้ปากกาเน้นข้อความหรือจดด้วยภาษาของตนเองจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความจำในระยะยาว และ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545) กล่าวว่า การให้ความสำคัญองค์ประกอบย่อยในประโยคจะช่วยให้เข้าใจความหมายของข้อความหรือเรื่องที่อ่าน

ขั้นทำความเข้าใจในประเด็นสำคัญ สาระสำคัญของเรื่อง และขั้นบอกใจความสำคัญของเรื่อง โดยเรียงลำดับ เรียงเรียงเรื่อง และจดบันทึก นักเรียนจะเริ่มทำความเข้าใจในประเด็นสำคัญ สาระสำคัญของเรื่อง ช่วยกันเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง บอกใจความสำคัญของเรื่องในประเด็นดังนี้ 1) ตัวละครในเรื่องมีใคร 2) เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นในเรื่อง 3) เหตุการณ์นี้เกิดจากอะไร 4) ผลของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร และ 5) นักเรียนได้รับความรู้หรือข้อคิดอะไรจากเรื่องที่อ่าน หลังจากที่นักเรียนได้บอกใจความสำคัญของเรื่องแล้ว นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้อย่างชัดเจนตรงประเด็น นอกจากนี้ การที่นักเรียนได้บอกใจความสำคัญและทำการจดบันทึก ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาอย่างแม่นยำ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญในการสะท้อนคิด นำมาสู่การวิเคราะห์ และการประเมินค่าเพื่อตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิต สอดคล้องกับ จิราภรณ์ บุญณรงค์ (2554) ที่กล่าวว่า การอ่านจับใจความมีความสำคัญต่อนักเรียนและผู้อ่านมาก เพราะทำให้การอ่านมีประสิทธิภาพ ได้รับประโยชน์ อีกทั้งยังเป็นพื้นฐานในการแสดงความคิดเห็น การตีความ การตอบคำถาม และวิจารณ์เรื่องที่อ่านได้ และ กรมวิชาการ (2546) ที่กล่าวว่า การอ่านจับใจความ เป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาค้นคว้าความรู้และพัฒนาชีวิต ส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้แนวคิดในการดำเนินชีวิต

ขั้นการสำรวจตนเองในด้านความรู้สึกและสาเหตุของความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากเรื่องที่อ่าน จากนั้นวิเคราะห์สาเหตุของอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นโดยการบอกความรู้สึกของตนเอง นักเรียนจะได้รับรู้อารมณ์ ความรู้สึกของตนเองที่มีต่อเหตุการณ์ และมีการนำประสบการณ์ของตนเองมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบกับสิ่งที่ตัวละครในเรื่องแสดงออก ว่าความรู้สึกที่เกิดขึ้นและพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกมีความเหมาะสมหรือไม่ ตนเองควรมีการแสดงออกอย่างไร ซึ่งการสำรวจและวิเคราะห์ความรู้สึก สาเหตุของความรู้สึกที่เกิดขึ้น ทำให้นักเรียนได้ใช้เวลาในการคิดพิจารณาตนเองกับตัวละครในเรื่อง โดยเฉพาะข้อดีและข้อเสียของตนเอง ได้เห็นถึงผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตัวละครในเรื่องเป็นตัวอย่าง ทำให้นักเรียนสามารถมองเห็นตนเองได้ชัดเจนมากขึ้น นักเรียนสามารถบอกและจำแนกสิ่งที่ดีและไม่ดีได้ด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้ที่จะพัฒนาเปลี่ยนแปลงตนเองไปในทางที่ดี กล่าวคือ พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกนั้นมีความเหมาะสมกับสถานการณ์มากขึ้น และไม่ส่งผล

เสียแก่ผู้อื่น การทำกิจกรรมในขั้นนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Waterloo University, (2017) ที่กล่าวถึงการพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเอง โดยใช้การสะท้อนตัวตนออกมา อาจใช้คำถามเป็นตัวนำทาง เช่น ให้บอกข้อดี และข้อเสียของตนเอง การคาดคะเนความรู้สึก และการตอบสนอง เพื่อให้รู้ตนเองอยู่เสมอ ๆ และ Goleman (1998) ที่กล่าวถึงการพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองที่เริ่มจากการรู้เท่าทันตนเองในด้านความรู้สึก พฤติกรรมที่แสดงออกจากการวิเคราะห์ และ ประเมินพฤติกรรมความรู้สึกของตนเองอย่างละเอียด จนกระทั่งเกิดความเข้าใจตนเองและพร้อมจะปรับพฤติกรรมและความรู้สึกของตนเองให้ดียิ่งขึ้น และ Epstein (2003) ระบุว่า การที่ผู้เรียนได้สะท้อนคิดออกมาจากสถานการณ์ ได้คิดและระลึกถึงสาเหตุว่า “ทำไม” และ “อย่างไร” จะทำให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ถึงการกระทำที่ดีและไม่ดี

ขั้นบรรยายและอภิปรายเหตุการณ์ ถ่ายทอดประสบการณ์ซึ่งกัน และทำการจดบันทึก ขั้นนี้เป็นขั้นที่ค่อนข้างใช้เวลาในการทำกิจกรรม เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนจะได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ แสดงความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ในบรรยากาศการเรียนการสอนที่เป็นกันเอง เปิดโอกาสให้นักเรียน แสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง และเท่าเทียม ครูและเพื่อนเป็นผู้ฟังที่ดี นักเรียนไว้วางใจที่จะแบ่งปันเล่าเรื่องราวประสบการณ์ของตนเอง ทำให้ครูได้รู้จักตัวตนของนักเรียน ได้ทราบถึงความคิด ประสบการณ์และแนวทางการใช้ชีวิตของนักเรียน รวมไปถึงพบว่านักเรียนหลายคนต่างเคยพบเจอกับสถานการณ์ที่เป็นอันตรายแก่ตนเอง และมีนักเรียนอีกหลายคนที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ หลังจากที่นักเรียนได้บรรยายและอภิปรายเหตุการณ์ ถ่ายทอดประสบการณ์ร่วมกับเพื่อน นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในขั้นเรียนมากขึ้น มีความมั่นใจ มีความกล้าแสดงออกมากขึ้น นักเรียนกล้าที่จะเปิดเผยประสบการณ์ของตนเอง สามารถพูดได้อย่างเป็นธรรมชาติ ไม่วิตกกังวลในความคิดที่ไม่เหมือนเพื่อนและสิ่งที่ตนเองแสดงออก เปิดใจรับฟังผู้อื่น ร่วมทำกิจกรรมกับเพื่อน มีแนวคิดและวิธีการในการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมมากขึ้น นักเรียนสามารถทำงานที่ท้าทายได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีครูคอยกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดสอดคล้องกับ Morin (2003) ที่กล่าวว่า เมื่อบุคคลได้สะท้อนความเป็นตัวเองออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ทางบวกของตนเองเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในชีวิต โดยอาจมีการถ่ายทอดประสบการณ์ที่มีค่าซึ่งกันและกัน จะทำให้บุคคลเปลี่ยนแปลงการตระหนักรู้ไปในทิศทางที่ดี และ Anthony Tjan (2014) ที่กล่าวว่า เราควรเชื่อในข้อมูลป้อนกลับ (feedback) ของคนสนิท ให้เพื่อนเป็นกระจกเงาที่สะท้อนภาพได้อย่างชัดเจน ตรงประเด็นและจริงใจ ข้อมูลป้อนกลับที่ทำในเชิงสร้างสรรค์จะช่วยให้เห็นจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเอง

ได้ดีขึ้น ทำให้เป็นคนตระหนักรู้ในตนเองได้ดีขึ้น และ Kember et al. (2008) กล่าวว่า การสะท้อนคิดจะมีส่วนช่วยให้นักเรียนได้ตระหนักรู้ในตนเองมากขึ้น สามารถที่จะเขียนความรู้สึกของตนเอง เข้าใจกระบวนการคิดของตนเองมากขึ้น สามารถวิเคราะห์การปฏิบัติงานหรือประสบการณ์ของตนเองได้

ขั้นการอธิบายความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง การหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาตนเอง ขั้นการสอนนี้เป็นกิจกรรมที่นักเรียนแต่ละคนจะได้บอกความรู้สึกของตนเองที่มีต่อสถานการณ์และตัวละครในเรื่อง มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ วิธีการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสม และแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาตนเอง ซึ่งครูและเพื่อนจะได้ทราบถึงตัวตน ประสบการณ์ และแนวทางในการใช้ชีวิตของนักเรียน การที่นักเรียนได้สะท้อนคิดในกิจกรรมนี้ทำให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มในการแก้ไข ปรับปรุงเพื่อพัฒนาตนเอง ได้เรียนรู้แนวทางในการดำเนินชีวิตที่มีประโยชน์ เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเอง โดยกิจกรรมนี้ครูจะมีการใช้คำถามเพื่อกระตุ้นความคิดให้นักเรียนอยู่บ่อยครั้งเมื่อนักเรียนมีการแสดงความรู้สึกบอกแนวทางปรับปรุงและพัฒนาตนเองที่ไม่เหมาะสม ทั้งนี้คำถามมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด เป็นการกระตุ้นให้การอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาตนเองมีความเหมาะสมมากขึ้น เช่น *“นักเรียนคิดว่าวิธีใดมีความเหมาะสมกับตนเองและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมากที่สุด”* *“วิธีการพัฒนาตนเองที่นักเรียนบอกส่งผลดีอย่างไรกับนักเรียนบ้าง”* สอดคล้องกับ Johns (2000) ที่กล่าวว่า การสะท้อนคิดเป็นกระบวนการพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ครอบรอบโดยใช้สติและสมาธิ ทำให้บุคคลได้ใช้ความคิดในการทบทวนและสะท้อนการกระทำของตน อันนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงตนเอง และการแก้ปัญหาต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ ปิยาณี ฉนนคร (2556) ที่กล่าวว่า การสะท้อนคิดเกิดขึ้นได้จากการตั้งคำถาม เป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนได้พินิจพิเคราะห์อย่างใคร่ครวญจนเกิดความเข้าใจในความคิดของตนเองอย่างถ่องแท้ รู้จักตนเอง สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาส่วนต่าง ๆ เข้าด้วยกันจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้เกิดความคิดที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ให้ดีกว่าเดิม

ขั้นการเขียนสะท้อนคิดในรูปแบบผังกราฟิก นอกจากนักเรียนจะได้สะท้อนคิดผ่านการพูดแล้ว นักเรียนยังได้สะท้อนคิดผ่านการเขียนในรูปแบบผังแสดงความคิด โดยนักเรียนได้มีการเปรียบเทียบสาเหตุและผลของการกระทำจากตัวละครในเรื่องกับนักเรียนโดยใช้ผังแสดงเหตุผล การเขียนสะท้อนคิดนี้เป็นการเขียนบันทึกประสบการณ์ที่เกิดขึ้นของนักเรียน โดยมีการแสดงความ

คิดเห็น และความรู้สึกที่มีต่อเหตุการณ์นั้น ๆ ซึ่งทำให้เกิดการพัฒนาการคิด และการกระทำของบุคคล โดยครูสามารถนำสิ่งที่นักเรียนเขียนสะท้อนคิดในแต่ละครั้งมาเปรียบเทียบ ดูพัฒนาการในการเปลี่ยนแปลงทางความคิด ตรวจสอบความคิดของนักเรียนได้ อีกทั้งนักเรียนยังได้สื่อสารกับครูในเรื่องที่ไม่ต้องการเปิดเผยให้เพื่อนในชั้นเรียนทราบ สิ่งที่ต้องการสะท้อนคิดเพิ่มเติมผ่านการเขียน นักเรียนเกิดการไตร่ตรองพิจารณาถึงสิ่งที่ตนเองคิดและแสดงออก มีความพยายามในการหาคำตอบ หาแนวทางที่เหมาะสมกับตนเอง นำมาสู่การพัฒนาตนเอง สอดคล้องกับ รัชนิกร ทองสุคติ (2545) ที่กล่าวว่า การเขียนสะท้อนคิดนั้นทำให้นักเรียนสะท้อนคิดออกมาได้อย่างเป็นรูปธรรมมากที่สุด ยิ่งนักเรียนสะท้อนคิดมากเท่าไรจะทำให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้มากเท่านั้น นับว่าเป็นกระบวนการในการพัฒนาตนเอง และ วรรณาท รักสกุลไทย (2561) ที่กล่าวว่า ผังกราฟิกว่าเป็นเครื่องมือนำเสนอข้อมูลที่เป็นรูปธรรมในลักษณะของแผนภาพที่แสดงให้เห็นถึง ความคิดรวบยอดความเป็นหมวดหมู่ ความสัมพันธ์ และความเกี่ยวข้องกันอย่างเป็นเหตุเป็นผล เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เกิดภาพที่เป็นรูปธรรม แสดงให้เห็นถึงรูปแบบการคิดในสมองของผู้เรียน สามารถมองเห็นและอธิบายได้อย่างชัดเจน

ขั้นการสอบถามผู้อื่นเพื่อรับข้อมูลย้อนกลับ โดยครูเป็นผู้กระตุ้นให้คำแนะนำ เพื่อให้นักเรียนรู้และเข้าใจในตนเองมากขึ้น ขั้นนี้เป็นกิจกรรมขั้นสุดท้ายของกระบวนการสะท้อนคิด โดยนักเรียนจะได้รับข้อสังเกต ความคิดเห็น และคำแนะนำจากครู กล่าวคือเป็นข้อมูลย้อนกลับเพื่อสะท้อนสิ่งที่นักเรียนปฏิบัติ ช่วยให้สิ่งที่นักเรียนสะท้อนคิดมีความชัดเจนและเหมาะสมมากขึ้น ซึ่งนักเรียนแต่ละคนจะได้รับความคิดเห็นจากครูที่แตกต่างกันอย่างเหมาะสม นำมาซึ่งแนวทางในการพัฒนาตัวเองที่มีประสิทธิภาพ หลังจากที่นักเรียนได้รับข้อมูลย้อนกลับและคำแนะนำจากครู นักเรียนมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาและการดำเนินชีวิตที่มีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง นักเรียนไม่ค่อยแสดงอารมณ์หรือพฤติกรรมที่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน ยอมรับฟังในสิ่งที่ตนเองต้องปรับปรุงและพัฒนา มีความพยายามในการปรับปรุงตนเอง อีกทั้งนักเรียนยังมีความเข้าใจในการกระทำของเพื่อน มีการคิดอย่างละเอียดรอบคอบก่อนที่จะตัดสินใจหรือลงมือทำสิ่งใด สอดคล้องกับ Quinton and Smallbone (2010) ที่กล่าวว่า คำติชมเกี่ยวกับงานเขียนอาจใช้เป็นหลักฐานการเรียนรู้สำหรับการสะท้อน แนวทางการเรียนรู้การสะท้อนคิดทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงการมีส่วนร่วม แสดงข้อคิดเห็นในห้องเรียน สามารถสะท้อนความคิดเห็นในห้องเรียน และส่งผลต่อการประเมินตนเอง ทำให้เกิดการกระทำที่ดีขึ้น และ จงกลวรรณ มุสิกทอง (2556) ที่กล่าวว่า การให้ข้อมูล

ย้อนกลับควรชื่นชมการกระทำที่ดี และชี้ให้ผู้เรียนเห็นในการกระทำที่ไม่เหมาะสม พร้อมแนะแนวทางการแก้ไข และครูผู้สอนควรให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างสม่ำเสมอ ควรให้หลังจากการปฏิบัติงานเสร็จในทันทีเพื่อให้มีพัฒนาการที่ดีขึ้น

ขั้นตอนคำถามจากเรื่อง ชั้นนี้เป็นขั้นสุดท้ายของการจัดกิจกรรม โดยนักเรียนจะได้ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน ซึ่งการตอบคำถามนี้จะเป็นการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจในการอ่านจับใจความของนักเรียน และเป็นการช่วยทบทวนสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่าน การที่นักเรียนสามารถตอบคำถามได้ถูกต้องจะทำให้ครูผู้สอนมั่นใจได้ว่านักเรียนสามารถอ่านจับใจความได้ตรงประเด็น สอดคล้องกับ วันดี โตสุขศรี (2553) ที่กล่าวว่า การใช้คำถามเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาความคิดใหม่ ๆ ก่อให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างความคิดต่าง ๆ และ จินตนา ปริदानันต์ (2549) ที่กล่าวว่า การใช้คำถามคือการกระตุ้นการตอบสนองของผู้เรียน คำถามจะเป็นสื่อให้ผู้เรียนได้คิดตาม ใช้เพื่อสร้างความเข้าใจ

เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงการตระหนักรู้ในตนเองทั้ง 3 ด้าน พบว่า หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดจากกิจกรรมอ่านจับใจความ นักเรียนมีการพัฒนาด้านการตระหนักรู้ในตนเองที่ดีขึ้นเรื่อย ๆ ตั้งแต่ก่อน ระหว่าง และหลังการทดลอง สังเกตได้จากแบบสังเกตการพัฒนาด้านการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนเป็นรายบุคคลและแบบวัดการตระหนักรู้ในตนเอง ซึ่งนักเรียนมีการตระหนักรู้ในตนเองด้านการประเมินตนเองมากที่สุด รองลงมาคือ การตระหนักรู้ทางอารมณ์ และความเชื่อมั่นในตนเอง ตามลำดับ โดยผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการพัฒนาด้านการตระหนักรู้ในตนเองในแต่ละองค์ประกอบได้ ดังนี้

ด้านการตระหนักรู้ทางอารมณ์ เนื่องจากในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนได้มีการทำความเข้าใจในประเด็นสำคัญและสาระสำคัญของเรื่อง นำมาสู่การสำรวจตนเองและสะท้อนคิดในด้านอารมณ์ความรู้สึก สาเหตุของความรู้สึกที่เกิดขึ้น โดยรู้ว่าตนเองรู้สึกอย่างไร และทำไมจึงรู้สึกเช่นนั้น การได้สำรวจตนเองและสะท้อนคิดนี้ทำให้นักเรียนเกิดความตระหนักถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกในสิ่งที่คิด พูด และกระทำ กล่าวคือ นักเรียนเข้าใจความรู้สึก อารมณ์ และความต้องการของตนเอง บอกความรู้สึกของตนเอง และแสดงออกทางอารมณ์ได้ชัดเจน เกิดการเปลี่ยนแปลงตนเองไปในทางที่ดี สอดคล้องกับ วารุณี พลิกบัว (2561) ที่กล่าวว่า การสะท้อนคิดเป็นการคิดไตร่ตรองทบทวนย้อนกลับไปประเด็นหรือประสบการณ์ที่ผ่านมา เพื่อเปลี่ยนประสบการณ์เหล่านั้น

ให้เป็นการเรียนรู้และความรู้ ซึ่งจะเป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง มุมมองและแนวคิดใหม่ โดยอาศัยการคิด กระบวนการทางปัญญาและทัศนคติเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ รวมทั้งเป็นการสำรวจตนเอง เพื่อค้นหาว่าตนเองรู้และไม่รู้อะไร จนนำไปสู่ความเข้าใจและเกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น และ Morin (2003) ที่กล่าวถึงการสร้างการตระหนักรู้ในตนเองว่า เมื่อบุคคลได้สะท้อนความเป็นตัวเองออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ทางบวกของตนเองเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในชีวิต โดยอาจมีการถ่ายทอดประสบการณ์ที่มีค่าซึ่งกันและกันเพื่อเสริมสร้างความมีส่วนร่วมทางอารมณ์ แสดงออกทางความรู้สึก อารมณ์ได้เหมาะสมจะทำให้บุคคลเปลี่ยนแปลงความตระหนักรู้ไปในทิศทางที่ดี นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Tsang (2012) ที่กล่าวว่า การสะท้อนคิดช่วยให้ผู้เรียนมีการคิด วิเคราะห์ เข้าใจศักยภาพ และตระหนักรู้ในตนเอง สามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจขึ้นเองจาก ประสบการณ์รอบตัว สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

ด้านการประเมินตนเอง เนื่องจากนักเรียนจะต้องมีการสะท้อนคิดถึงแนวทางหรือวิธีการ ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางสถานการณ์ในเรื่องได้อย่างราบรื่น และปลอดภัย การสะท้อนคิดนี้จึงทำให้นักเรียนได้มีการประเมินตนเอง ได้เห็นและรู้จักตนเองมากขึ้น มีการพิจารณาถึงข้อดีข้อเสีย ความรู้สึก และสาเหตุของอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้น เกิดการเปรียบเทียบตนเองกับตัวละครในเรื่อง และเพื่อนในชั้นเรียน นำไปสู่การเรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับ สอดคล้องกับ วัลภา คุณทรงเกียรติ (2543) ที่กล่าวว่า การสะท้อนคิดด้วยตนเอง ก่อให้เกิดความเข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างถ่องแท้มากขึ้น จนทำให้เกิดการพัฒนามุมมองหรือแนวคิดใหม่ ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสิ่งที่จะเกิดขึ้นต่อไปในภายภาคหน้าได้ และ Redmond (2017) ที่กล่าวว่า การสะท้อนคิดที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตนเอง รู้จักตนเองเพิ่มมากขึ้น ต้องอาศัยความรู้สึกร่วมต่อเหตุการณ์ เมื่อดึงความรู้สึกร่วมออกมาได้มากก็จะทำให้ผู้สะท้อน สามารถสร้างความเชื่อมโยงระหว่างเหตุการณ์กับ ความรู้สึกของตนเอง เกิดเป็นความเข้าใจตนเอง และรู้จักตนเองมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การที่นักเรียนได้มีการสอบถามผู้อื่นเพื่อรับข้อมูลป้อนกลับ นักเรียนจะได้รับคำแนะนำและแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาตนเอง ซึ่งเป็นการช่วยให้นักเรียนสามารถประเมินตนเองได้อย่างชัดเจนมากขึ้น เข้าใจความรู้สึกที่เกิดขึ้น รวมไปถึงสามารถแสดงอารมณ์ความรู้สึกได้อย่างเหมาะสมในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน เสริมสร้างความมั่นใจให้แก่ นักเรียนมากขึ้น สอดคล้องกับ Miller (2002) ที่กล่าวว่า การให้ข้อมูลแก่ผู้เรียนเกี่ยวกับผลของการกระทำ มีประโยชน์ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน เป็นแนวทางในการประเมินตนเอง แก้ไข

ข้อบกพร่อง ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มเติม และเกิดประสิทธิภาพในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป และ Konold (2005) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนต้องการข้อมูลย้อนกลับที่มีความเฉพาะเจาะจงกับตนเอง มีการบอกจุดเด่นจุดอ่อนหรือข้อผิดพลาด เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการประเมินตนเอง รู้ว่าตนเองต้องปรับปรุงในเรื่องใด มีการแก้ไขไม่ทำให้ทำผิดอย่างต่อเนื่อง จากที่กล่าวมาข้างต้นนี้ นักเรียนจึงเกิดการพัฒนาด้านการประเมินตนเองในทางที่ดีขึ้น

ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง เนื่องจากนักเรียนจะต้องมีการพูดสะท้อนคิด แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรื่องราวกับเพื่อนและตอบคำถามในคาบเรียน เพื่อแสดงถึงอารมณ์ความรู้สึก ประสบการณ์ และแนวทางปรับปรุงและพัฒนาตนเอง โดยที่บรรยายภาคการเรียนรู้ในห้องเรียนเป็นบรรยากาศที่เป็นกันเอง บรรยากาศที่ผู้เรียนเกิดการไว้วางใจ ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พูดสะท้อนคิด แสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ ไม่ตีกรอบความคิด ครูและเพื่อนคอยช่วยให้คำแนะนำไปสู่แนวทางที่เหมาะสม ไม่มีการตัดสินว่าถูกหรือผิด ไม่กล่าวว่าในความคิดที่แตกต่างกัน มีการกระตุ้นให้กำลังใจกันและกัน จึงส่งเสริมให้นักเรียนมีความกล้าแสดงออกถึงความคิดของตนเองและการพูดในชั้นเรียนต่อหน้าเพื่อน โดยนักเรียนกล้าพูดสะท้อนคิด แสดงความคิดเห็นด้วยตนเอง แสดงออกถึงความมั่นใจ เชื่อมั่นในความคิดของตนเอง เมื่อความคิดเห็นของนักเรียนไม่ตรงกันกับเพื่อน นักเรียนยังคงมั่นใจยืนยันในความคิดของตนเอง สามารถหาเหตุผลมาสนับสนุนความคิดของตนเองได้เหมาะสม จากที่กล่าวมาข้างต้นนี้ นักเรียนแต่ละคนจึงเกิดการพัฒนาด้านความเชื่อมั่นในตนเองในทางที่ดีขึ้น สอดคล้องกับกรมวิชาการ (2546) ที่กล่าวว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้กับเด็ก ครูควรเป็นแบบอย่างที่ดีและสนับสนุนพฤติกรรมที่ดีของเด็ก ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ทดลองทำสิ่งต่างๆ อย่างอิสระ ส่งเสริมการกระตุ้นให้กำลังใจเด็กได้ใช้ความสามารถของตนในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ที่ตนพอใจอย่างเต็มที่ จะสามารถช่วยพัฒนาความรู้สึกเชื่อมั่นในตนเองของเด็กได้เป็นอย่างดี และ บูรชัย ศิริมหาสาร (2545) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยให้เด็กได้มีโอกาสแสดงออก มีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ ผ่านกระบวนการที่หลากหลาย และมีคุณค่า เหมาะสมกับความต้องการ ความสนใจ และเหมาะสมกับวัย จะช่วยให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง

นอกจากนี้ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีการตระหนักรู้ในตนเองด้านการประเมินตนเองมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดในทุก ๆ ชั้น ทำให้

นักเรียนได้มีการวิเคราะห์ ประเมินจุดเด่นและจุดด้อยของตนเองตามสภาพจริง มีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจากประสบการณ์ จากความคิดเห็นหรือข้อมูลป้อนกลับของผู้อื่น นักเรียนจึงรู้ว่าตนเองรู้สึกอย่างไร ควรแสดงออกอย่างไร นักเรียนมีการตระหนักถึงความรู้สึกในสิ่งที่คิด พูด และการกระทำของตนเอง รู้สาเหตุแห่งการเกิดอารมณ์ นำไปสู่การเข้าใจตนเอง โดยสอดคล้องกับผลการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพที่เป็นคำถามแบบท้ายแบบวัดการตระหนักรู้ในตนเองที่พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่กล่าวว่า “ได้รับบทเรียนว่าอะไรควรทำ ไม่ควรทำ และสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้” “ได้รู้ว่าเราต้องพัฒนาตัวเอง และจะปรับปรุงตัวเอง” “ทำให้เห็นมุมมองต่าง ๆ ของตนเอง รู้ว่าตนเองยังรู้น้อยกว่าที่คิด รู้จักแก้ปัญหาต่าง ๆ ในทางที่ถูกและคิดรอบคอบ” “มีอารมณ์ร่วมกับเรื่องในบางครั้ง ได้คิดว่าตนเองควรจะปรับปรุงพัฒนาตนเองหรือไม่ สามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตของตนเองได้” “ได้รู้ว่าต้องเปลี่ยนตัวเอง สามารถนำไปใช้ได้จริงเพราะมันดี” กล่าวคือ ก่อนที่นักเรียนจะพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ นักเรียนจะต้องมีการประเมินตนเองก่อน จึงจะนำมาสู่การพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองด้านอื่น ๆ ซึ่งการสะท้อนคิดนั้นทำให้นักเรียนได้มีการประเมินตนเอง นำมาสู่การพิจารณาตนเองว่าควรมีการแสดงออก และมีการปรับปรุงพัฒนาตนเองอย่างไร สอดคล้องกับ Dewey (1933) ที่กล่าวว่า การสะท้อนคิดเป็นการประเมินตนเอง เป็นรูปแบบหนึ่งของการพินิจพิเคราะห์ ตรึกตรอง ไคร่ครวญอย่างลึกซึ้ง และใช้ความพยายามในการค้นหาคำตอบจากการเรียนรู้ นำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาตนเอง และ Arthur (1995) ที่กล่าวว่า การประเมินตนเองทำให้ทราบจุดเด่นจุดด้อย และขอบเขตของการพัฒนาตนเองในแต่ละบุคคล รู้ว่าจะพัฒนาตนเองอย่างไรในอนาคต

ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดจากกิจกรรมอ่านจับใจความ จึงถือเป็นการจัดการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนได้ สิ่งที่ค้นพบในงานวิจัยและงานวิจัยที่สนับสนุนข้อค้นพบต่างๆ นี้ชี้ให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดจากกิจกรรมอ่านจับใจความเป็นวิธีการพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองที่สามารถส่งเสริมและพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อให้นักเรียนสามารถดำรงชีวิตในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. มีการกำหนดเวลาในแต่ละขั้นตอนของการสะท้อนคิดอย่างชัดเจน และมีการกระชับเวลา เนื่องจากการสอนในแต่ละขั้นใช้เวลาค่อนข้างนาน โดยเฉพาะกิจกรรมที่นักเรียนแต่ละคนบรรยาย อภิปรายเหตุการณ์ ถ่ายทอดประสบการณ์ซึ่งกัน และทำการจดบันทึก ครูจึงควรกำหนดเวลาให้ชัดเจนเพื่อไม่ให้นักเรียนใช้เวลาในการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นนานจนเกินไป

2. ควรจัดการเรียนการสอนโดยมีครูร่วมสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนอย่างทั่วถึง ซึ่งจะช่วยให้ครูได้มีโอกาสร่วมกันเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างการสอนได้มากขึ้น โดยข้อมูลที่ได้จะช่วยให้การวิเคราะห์ผลการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนครบถ้วนและชัดเจน

3. เรื่องที่นำมาใช้ในการอ่าน ถ้าเป็นเรื่องที่โด่งดังอยู่ในกระแสสังคม จะทำให้ผู้เรียนเกิดอารมณ์ความรู้สึกร่วมกับเรื่อง เข้าใจเรื่องและสถานการณ์ได้ง่าย และเห็นได้อย่างประจักษ์ว่าเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งนักเรียนทุกคนมีความเสี่ยงที่อาจจะต้องพบเจอเหตุการณ์ในลักษณะนี้ อีกทั้งควรศึกษาเนื้อเรื่องที่เลือกมาใช้ให้ละเอียด เพราะเนื้อหาบางเรื่องอาจจะซับซ้อน ไม่ชัดเจนครูต้องใช้เวลาในการอธิบายเพิ่มเติม

4. ครูผู้สอนควรสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้ที่เป็นกันเอง เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกทางความคิดมากยิ่งขึ้น และทำให้นักเรียนรู้สึกไว้วางใจในการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของตนเอง รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน ให้นักเรียนสะท้อนคิดได้อย่างมั่นใจ ไม่กังวล

5. ทำใบงานให้เขียนสะท้อนคิดในรูปแบบอื่น โดยอาจใช้ผังความคิดรูปแบบอื่น หรือเขียนในรูปแบบอื่นๆ ที่เป็นใบงานที่มีรูปแบบดึงดูดความสนใจในการเขียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจส่งผลหรือมีความสำคัญต่อการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียน เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไป พัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนได้อย่างเหมาะสมต่อไป

2. ศึกษาตัวแปรในด้านทักษะชีวิตของนักเรียน ที่เกี่ยวข้องกับการตระหนักรู้ในตนเอง เช่น การกล้าแสดงออก ความมั่นใจในตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นต้น เพื่อที่จะได้สร้างแนวทางการพัฒนานักเรียนเพิ่มขึ้น

3. ออกแบบแบบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเพิ่ม เช่น แบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนการเปลี่ยนแปลงการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนเชิงลึกมากยิ่งขึ้น

4. ทดลองแบบมีกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม เพื่อจะได้มีการเปรียบเทียบผลของการจัดกิจกรรมที่ชัดเจนมากขึ้น ในประเด็นที่แตกต่างกัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- Barkley, E. F., Cross, K. P., & Major, C. H. (2005). *Collaborative Learning Techniques : A Handbook for College Faculty*.
- Baxendell, B. W. (2003). Consistent, Coherent, Creative The 3 C's of Graphic. *Teaching Exceptional Children, 35*(3), 46-55. <https://doi.org/10.1177/004005990303500307>
- Benton. (2014). *Thinking about Thinking: Metacognition for Music Learning*. Rowman & Littlefield Education.
- Bloom. (1956). *Taxonomy of educational objective: The classification of educational goals*. New York: David Mckay.
- Boud, D. (2001). Using Journal Writing to Enhance Reflective Practice. *New Directions for Adult and Continuing Education, 2001*(90), 9-18. <https://doi.org/http://dx.doi.org/10.1002/ace.16>
- Boyd, E. M., & Fales, A. W. (1983). Reflective learning key to learning from experience. *journal of Humanistic Psychology, 23*(2), 99-117.
- Costa, A., & Kallick, B. (2008). *Learning and leading with habits of mind: 16 essential characteristics for success*. ASCD.
- Dewey, J. (1933). How we think: A restatement of the relation of reflective thinking to the educative process. *D. C. Heath, Boston*.
- Dimova, Y., & Kamarska, K. (2015). REDISCOVERING JOHN DEWEY'S MODEL OF LEARNING THROUGH REFLECTIVE INQUIRY. *Problems of Education in the 21st Century, 63*(1), 29-39.
- Duval, S., & Wicklund, R. A. (1972). *A theory of objective self awareness*.
- Ellis, E. S. (2001). *Makes Sense Strategies: Connecting Teaching Learning and Assessment*. Tuscaloosa, AL: Masterminds Publishing.
- Epstein, A. S. (2003). How Planning and Reflection Develop Young Children's Thinking Skills. *Young Children, 58*(5), 28-36.
- Ersözlü, Z. N., & Arslan, M. (2009). The effect of developing reflective thinking on metacognitive awareness at primary education level in Turkey. *Reflective Practice, 10*(5), 683-695.

- Eurich, T. (2018, 4 January). *What Self-Awareness Really Is (and How to Cultivate It)*. Harvard Business School. <https://hbr.org/2018/01/what-self-awareness-really-is-and-how-to-cultivate-it>
- Farris, J. P. (2004). *Teaching reading: a balanced approach for today's classroom*. Boston: McGraw-Hill.
- Goleman, D. (1995). *Emotional Intelligence*. Bantam Dell.
- Goleman, D. (1998). The emotional intelligence of leaders. *Leader to Leader*, 1998(10), 20-26.
- Goleman, D., Boyatzis, R. E., & McKee, A. (2002). *The new leaders: Transforming the art of leadership into the science of results*. Little, Brown London.
- Hall, T., & Strangman, N. (2008). *Graphic Organizers*. <https://www.northernhighlands.org>
- Hassan, S. N. S., Robani, A., & Bokhari, M. (2015). Elements of Self-Awareness Reflecting Teachers' Emotional Intelligence. *Asian Social Science*, 11(17), 109.
- Hopkins, D. (2000). Powerful learning, powerful teaching and powerful schools. *Journal of Educational Change*, 1(2), 135-154.
- Jarvis, P. (1992). Reflective practice and nursing. *Nurse Education Today*, 12(3), 174-181.
- Johns, C. (2000). *Becoming a Reflective Practitioner*. London:Blackwell Science.
- Johns, C. (2017). *Becoming a reflective practitioner*. John Wiley & Sons.
- Jones, B., Pierce, J., , & Hunter, B. (1989). Teaching children to construct graphic representations. *Educational leadership*, 46, 20-25.
- Karla, S. (2001). *Graphic Organizers and Higher Order Thinking Skill with Nonfiction Text*. . Walden University, Cololado.
- Kember, D., McKay, J., Sinclair, K., & Wong, F. K. Y. (2008). A four-category scheme for coding and assessing the level of reflection in written work. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 33(4), 369-379.
- Kolb, D. A. (2014). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Pearson Education.

- Konold, K. B. (2005). Using the concrete-representational-abstract teaching sequence to increase algebra problem solving skills. Doctoral Dissertation, University of Nevada. *Dissertation Abstracts International*, 65(8), 2949A.
- Mercuri, S. (2010). Using Graphic Organizers as Tool for the Development of Scientific language. *Gist Education and Learning Research Journal*, 4(1), 30-49.
- Miller, E. A. (2002). The Differing of Textbook Problem-Solving Practices on High And Low Achieving Students. *Dissertation Abstracts International*, 62(7), 2332-A.
- Miller, S. A. (2011). *Using graphic organizers to increase writing performance* (Master's thesis). the State University of New York at Fredonia, Faculty of Science in Education, Department of Language, Learning and Leadership.
<https://dspace.sunyconnect.suny.edu>
- Millet, C. P. (2000). *The effects of graphic organizers on reading comprehension achievement of second grade students*.
<https://www.proquest.com/openview/e673ff834d484b1f43f925a0453bc65b/1?pq-origsite=gscholar&cbl=18750&diss=y>
- Millis, B. J., & Cottell, P. G. (1998). *Cooperative Learning for Higher Education Faculty*. Phoenix, AZ: Oryx Press.
- Morin. (2003). Self-awareness review Part 2: Changing or escaping the self. *Science & Consciousness Review*. *Science and Consciousness Review*, 1, 1-8.
- Olson, D. R. (2009). A theory of reading/writing: from literacy to literature. *Writing Systems Research*, 1(1), 51-64.
- Polster, E., & Polster, M. . (1973). *Gestalt therapy integrated: contours of theory and practice*. New York, Brunner/Mazel.
- Porcaro, J. W. (2012). Facilitating Communication with Graphic Organizers. *TESL Reporter*, 44(1), 61-65. <https://eds.b.ebscohost.com>
- Quinton, S., & Smallbone, T. (2010). Feeding forward: using feedback to promote student reflection and learning-a teaching model. *Innovations in Education and Teaching International*, 47, 125-135.
- Redmond, B. (2017). *Reflection in Action: Developing Reflective Practice in Health and Social Services*. Routledge.

- Rodriguez, N. (2006). *An investigation of the effectiveness of graphic organizers in the improvement of learning skills*. (Master's Thesis), Kutztown University of Pennsylvania, Pennsylvania.
- Roffey-Barentsen, J., & Malthouse, R. (2013). *Reflective practice in education and training* <https://doi.org/10.4135/9781526402134>
- Salovey, P., & Mayer, J. D. (1990). Emotional intelligence. Imagination, cognition and personality. *9*(3), 185-211.
- Schon, D. A. (1987). *Educating the reflective practitioner : toward a new design for teaching and learning in the professions* San Francisco: Jossey-Bass.
- Sparks-Langer, G. M., & Colto, A. B. (1991). Synthesis of Research on Teachers' Reflective Thinking. *Educational leadership*, *48*(6), 37-44.
- Spencer, K. (1998). *Graphic Organizers*. New York: Cooperative Learning.
- Starfish Academy. (2564, n.d.). *Self-awareness* <https://www.starfishlabz.com/blog/334-self-awareness-%E0%B8%9E%E0%B8%B7%E0%B9%89%E0%B8%99%E0%B8%90%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%AA%E0%B8%B3%E0%B8%84%E0%B8%B1%E0%B8%8D%E0%B8%81%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B8%99%E0%B9%80%E0%B8%82%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%AA%E0%B8%B1%E0%B8%87%E0%B8%84%E0%B8%A1>
- Sutton. (2016). Measuring the Effects of Self-Awareness: Construction of the Self-Awareness Outcomes Questionnaire. *Europe's Journal of Psychology*, *12*(4), 645-658. <https://doi.org/10.5964/ejop.v12i4.1178>
- Sutton, A., Williams, H. M., & Allinson, C. W. (2015). A longitudinal, mixed method evaluation of self-awareness training in the workplace. *European Journal of Training and Development*, *39*(7), 610-627.
- Taggart, G. L., & Wilson, A. P. (2005). *Promoting reflective thinking in teachers: 50 action strategies*. Corwin Press.
- Tjan, A. (2015, 11 February). *5 Ways to Become More Self-Aware*. <https://hbr.org/2015/02/5-ways-to-become-more-self-aware>

- Tsang, A. (2012). Oral health students as reflective practitioners: changing patterns of student clinical reflections over a period of 12 months. *The Journal of Dental Hygiene*, .86(2), 120-129. <https://onlinelibrary.wiley.com/>
- Wang, H., Chen, H., Lin, H., & Hong, Z. (2017). The effects of college students' positive thinking, learning motivation and self-regulation through a self-reflection intervention in Taiwan. *Higher Education Research & Development*, 36(1), 201-216.
- Waterloo University. (2022, 20 october). *Self-awareness*. Waterloo University. <https://uwaterloo.ca/student-success/events/cultivating-self-awareness-personality-dimensionsr-9>
- Williams, M., R. , & Wessel, J. (2004). Reflective Journal Writing to Obtain Student Feedback about their Learning During the Study of Chronic Musculoskeletal Conditions. *Journal of Allied Health*, 33, 17-23.
- World Health Organization. (2020). *Life skills education school handbook: prevention of noncommunicable diseases*. Inis Communication.
- World Health Organization: Department of Child Adolescent Health, & UNICEF. (2000). *Management of the child with a serious infection or severe malnutrition: guidelines for care at the first-referral level in developing countries*.
- กนกทิพย์ ปิ่นะพั้ง. (2557). การศึกษาความสามารถอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน จากการสอนโดยวิธี PASS ร่วมกับผังกราฟฟิก. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กนกนุช ชื่นเลิศสกุล. (2544). การเรียนรู้โดยผ่านการสะท้อนคิด: การศึกษาและการปฏิบัติการพยาบาลในคลินิก. วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 9(2), 35-48.
- กมลวรรณ ศรีสำราญ และ อรพรรณ บุตรกัตัญญ. (2562). ผลการใช้กิจกรรมเล่นวัสดุสร้างสรรค์อย่างมีจุดมุ่งหมายที่มีต่อการตระหนักรู้และเข้าใจตนเองของเด็กปฐมวัย. วารสารจันทร์เกษมสาร 25, 33-47.
- กรมวิชาการ. (2546). การจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาไทย. โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กรมสุขภาพจิต. (2543). อีคิว ความฉลาดทางอารมณ์. สำนักพัฒนาสุขภาพจิต.

- กรมสุขภาพจิต. (2562). 5 อันดับปัญหาเด็กไทย. กรมสุขภาพจิต. <https://dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=29898>
- กรรณิกา วิชัยเนตร. (2557). การสะท้อนคิด: การสอนเพื่อให้นักศึกษาพยาบาลพัฒนาการคิดอย่างมี
 วิจารณ์ญาณใน การฝึกปฏิบัติการพยาบาล. วารสารพยาบาลตำรวจ 6, 190.
- กรรณิการ์ สุพิชญ์ และ สันติ วิจักขณาลัญญ์. (2558). ผังกราฟิก: เครื่องมือช่วยการเรียนรู้. วารสารศิลป
 ศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 11(2), 19-36.
- กระทรวงสาธารณสุข. (2555). 6 คำถามสร้างทักษะชีวิต: ประสบการณ์สำหรับครูทุกกลุ่มสาระการ
 เรียนรู้แผนงานสร้างเสริมสุขภาพจิต. หจก. จุฬาลายมอร์นิ่ง.
- กาญจนา ปัญญาเพชร. (2548). ประสิทธิภาพของโปรแกรมพัฒนาทักษะชีวิตต่อความสัมพันธ์กับเพื่อน
 ต่างเพศของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
 มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหิดล
- กุลนิตา เต็มชวลา และ สุวรรณิ พุทธิศรี. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความฉลาดทางอารมณ์
 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับมัธยมศึกษาปลาย (คะแนน O-NETและคะแนน กสพท.) ของ
 นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 1 ของโรงเรียนแพทย์แห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร. วารสารสมาคม
 จิตแพทย์แห่งประเทศไทย, 57(3), 295-304.
- ไกรษร ประดับเพชร. (2561). การพัฒนาแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริม
 ทักษะการอ่านจับใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนไตรคามประชาสรรค์.
http://www.ska2.go.th/reis/data/research/25611231_105007_4812.pdf
- คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2542). การใช้ภาษาไทย1 (Vol. 3).
 สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- คัทรียา รัตน์นิมล, วาริรัตน์ แก้วอุไร และ พูลสุข หิงคานนท์. (2558). การพัฒนารูปแบบการเรียน การ
 สอนโดยผู้ป่วยจำลองร่วมกับวงสนทนาแห่งความไว้วางใจเพื่อส่งเสริมความสุขในการเรียน สำหรับ
 นิสิตพยาบาลมหาวิทยาลัยนเรศวร. วารสารการพยาบาลและสุขภาพ, 9(3), 179-190.
- จกมลวรรณ มุสิกทอง. (2556, 14 พฤษภาคม). *Clinical Teaching: Feedback* (การให้ข้อมูล
 ย้อนกลับ). คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. [https://ns.mahidol.ac.th/english/
 th/departments/MN/th/km/56/km_feedback.html](https://ns.mahidol.ac.th/english/th/departments/MN/th/km/56/km_feedback.html)
- จินตนา ปรีดานันต์. (2549). คำถามพัฒนาสมอง. ธรรมรักษ์การพิมพ์.
- จิราภรณ์ บุญณรงค์. (2554). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้น
 ประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิค KWL กับวิธีสอนแบบปกติ. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และ บาหยัน อิมสำราญ. (2547). การใช้ภาษาไทย. บริษัท พีเพรส จำกัด.

- จู่ไรรัตน์ วัชรอาสน์. (2559, 29 กุมภาพันธ์). การสะท้อนคิด (*Reflective practice, reflection*).
<http://164.115.41.60/knowledge/?p=271>
- เฉลิมลาภ ทองอาจ. (2555, 19 กันยายน). การอ่านจับใจความ. gotoknow.
<https://www.gotoknow.org/posts/424756>
- ชนิกานต์ ดุลนกิจ. (2556). ผลของการใช้หนังสือการ์ตูนเรื่องโดราเอมอนร่วมกับการสะท้อนคิดเพื่อสร้างความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงานของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เชษฐชาติรี นวลขำ. (2562). ผลการใช้ชุดกิจกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ตามแนวคิดปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับการสะท้อนคิดที่มีต่อพฤติกรรมการรู้ดิจิทัลของนักเรียนระดับประถมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐภัทร ปันปิ่น. (2559). ผลของการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค *KWL Plus* ร่วมกับวิธีการอ่านแบบจับคู่ ที่มีต่อทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทศพร ประเสริฐสุข. (2543). ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์กับการศึกษา. วารสารพฤติกรรมศาสตร์, 5(1), 19-35.
- ทศพร ประเสริฐสุข. (2554). ความฉลาดทางอารมณ์. กรุงเทพฯ: พิมพ์ศรีนิตติ้ง.
- ทัศนีย์ สุริยะไชย. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างการตระหนักรู้ในตนเองกับการร่วมรู้สึกในวัยรุ่น (การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทีศนา แคมมณี. (2555). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (Vol. พิมพ์ครั้งที่ 15). บริษัทด้านสุทธการพิมพ์.
- ทีศนา แคมมณี. (2562). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. บริษัทด้านสุทธการพิมพ์.
- เทิดศักดิ์ ผลจันทร์. (2559). การเรียนรู้แบบลงลึกและการคิดไตร่ตรอง (*reflection*).
www.med.nu.ac.th/dpMed/fileKnowledge/80_2016-12-06.pdf
- ธัญพร ทวีชัย. (2555, 9 เมษายน). ผลการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตด้านการตระหนักรู้ในตนเองตามแนวทางความฉลาดทางสุขภาวะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนปรีณสรอยแยลส์วิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่. โรงเรียนปรีณสรอยแยลส์วิทยาลัย.
<https://academic.prc.ac.th/TeacherResearch/ResearchDetail.php?ID=917>.
- ธีรพล เพ็ชรเพ็ง. (2556). ผลของการสะท้อนคิดด้วยวิธีทัศน์ตามแนวคิดวงจรกิจบในแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ที่มีต่อระดับการสะท้อนคิดของนักศึกษาครู. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ธีรศักดิ์ จิระตราขุ. (2561). ผลการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีและวรรณกรรมโดยใช้วงจรการสะท้อนคิดของกิบส์ที่มีต่อการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทวรรณ โยธา. (2560). การพัฒนาทักษะการอ่านโดยใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเสริมงามวิทยาคม จังหวัดลำปาง. (ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นันทา สุรักษา. (2543). รวมบทความทางวิชาการ EQ. กรุงเทพฯ.
- นิตยา ศรีจำนง. (2564). เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช เรื่องการใช้ตนเองเพื่อการบำบัด.
- บันลือ พฤกษ์วัน. (2545). แนวพัฒนาการอ่านเร็ว คิดเป็น. กรุงเทพฯ:ไทยวัฒนาพานิช.
- บุรชัย ศิริมหาสาคร. (2545). แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2556). การพัฒนาการคิด. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิคพรีนติ้ง.
- ประไพ ประดิษฐ์สุขถาวร. (2558, 8 มีนาคม). สอนลูกให้มีทักษะชีวิต.
<https://prezi.com/tfwcqcwhdemp/life-skills/>
- ปิยพจน์ ตันชะผลิน. (2559). รูปแบบการเรียนออนไลน์โดยการสะท้อนคิดร่วมกันด้วยกรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมความตระหนักรู้การกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ตของนิสิตนักศึกษาครู. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปิยาณี ณ นคร. (2556). การเรียนรู้ผ่านการสะท้อนคิด (Learning by Reflective Thinking). วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร 2556, 3 (กรกฎาคม 2556), 1-20.
- ผ่องพรรณ ตริยมงคลกุล. (2543). การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พัชรารมณ์ ศรีสวัสดิ์. (2550). การศึกษาการตระหนักรู้ทางสังคมและการสร้างโมเดลเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ทางสังคมของวัยรุ่นไทย. (ปริญญาานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัชรารมณ์ เอมมิน้อม. (2553). ผลของการเขียนบล็อกสะท้อนความคิดในกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเว็บควเอสต์ที่ส่งผลต่อความคิดรวบยอดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2544). การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: แนวคิดวิธีและเทคนิคการสอน
1. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และ พเยาว์ ยินดีสุข. (2551). ทักษะ 5C เพื่อการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอน อิงมาตรฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- เพ็ญภา พิทักษ์. (2559). การศึกษาความสามารถอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีปัญหาทางการเรียนรู้จากการสอนด้วยวิธี *DR-TA* ร่วมกับผังกราฟิก. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เพ็ญพิไล ฤทธาคนานนท์. (2550). พัฒนาการมนุษย์. คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพียรดี เปี่ยมมงคล. (2556). การพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร:ธรรมสาร.
- ภณิตา พงศ์วัชร. (2559). ผลของการจัดกิจกรรมการอ่านโดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มณีนรัตน์ สุกโชติรัตน์. (2548). อ่านเป็น: เรียนก่อน-สอนเก่ง. นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
- มนตรี วรารักษ์สัจจะ. (2558). การพัฒนาการสอนด้วยการใช้แผนผังกราฟิกเพื่อสร้างความเข้าใจและความคงทนในการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ศิลป์สำหรับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยอดแก้ว แก้วมิ่งสา. (2557). การจัดการเรียนรู้เพศศึกษาตามแนวคิดของแคทวอลเพื่อเสริมความตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนประถมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัชนิกร ทองสุคติ. (2545). การเขียนสะท้อนความคิด: ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้. ศึกษาศาสตร์สาร, 29(2), 45-51
- รัตติกร เหมือนนาดอน และคณะ. (2562). การพัฒนาการเรียนรู้ผ่านการสะท้อนคิด. วารสารวิจัยสุขภาพและการพยาบาล, 35(2), 13-25.
- รัตนา บรรณาธรรม. (2546). ผลของการสร้างผังความคิดและการเปิดเผยตัวในกระดานสนทนาที่มีต่อการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ในการเรียนบนเว็บของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย. (2560). คู่มือสำหรับพ่อแม่เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการดูแลและพัฒนาเด็ก เด็กวัยเรียน6-12ปี. ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย สมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย.
- ลักขมี แป้นสุข. (2562). ผลของการจัดการเรียนรู้ตามความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยใช้เทคนิคผังกราฟิกที่มีต่อทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณาท รักสกุลไทย. (2561). การใช้ผังกราฟิก (*Graphic Organizer*) เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย. บริษัท แพลน พรินท์ติ้ง จำกัด.

- วริศรา ชากำนัน. (2563). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกเพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ชั้นบูรณาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ธาตุและสารประกอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วลัย พาณิช. (2549). ประมวลบทความกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วจนินทร์ โรหิตสุข. (2555). *self esteem* .
<https://www.si.mahidol.ac.th/th/department/psychiatrics/cap/education.html>
- วันดี โดสุขศรี. (2553). การใช้คำถามในการสอน. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
https://ns.mahidol.ac.th/english/th/departments/MN/th/km_clinical.html
- วัลภา คุณทรงเกียรติ. (2543). การสะท้อนคิดด้วยตนเองเพื่อการเอื้ออาทร. วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา 8(3), 32-36.
- วาริรัตน์ แก้วอุไร. (2541). การพัฒนารูปแบบการสอนสำหรับวิชาวิธีสอนทั่วไปแบบเน้นกรณีตัวอย่าง เพื่อส่งเสริมความสามารถของนักศึกษาครูด้านการคิดวิเคราะห์แบบตอบโต้ในศาสตร์การสอน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วารุณี พลิกบัว. (2561, 17 เมษายน). การสะท้อนความคิด (*Reflection*). มหาวิทยาลัยมหิดล คณะแพทยศาสตร์. https://ns.mahidol.ac.th/english/th/departments/MN/th/km/56/km_reflection.html
- วิทวัส อินทมานนท์. (2554). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกกับการจัดการเรียนรู้แบบซินดิเคท (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- แวมมยุรา เหมือนนิล. (2541). การอ่านจับใจความ. สุวีริยาสาส์น.
- ศรัณยา โขสิตะมงคล. (2556, 17 เมษายน). การสะท้อนความคิด.
https://ns.mahidol.ac.th/english/th/departments/MN/th/km/56/km_reflectionhtml
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2549). จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย เล่ม 2: แนวคิดเชิงทฤษฎีวัยรุ่น-วัยสูงอายุ (Vol. พิมพ์ครั้งที่ 9). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริพร ลีรัชดาสุวรรณ. (2557). การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยด้วยวิธีอ่านแบบไอเคิร์ฟวาร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสันกำแพง. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- สถาบันข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. (2560). คู่มือการสะท้อนการเรียนรู้ (*Learning Reflection*)
โครงการส่งเสริมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง(ส.นบส.). นนทบุรี. สำนักงาน ก.พ. จังหวัด
นนทบุรี.
- สมพงษ์ จิตระดับ. (2561, 12 กรกฎาคม). สำนักข่าวไทย. <https://tna.mcot.net/tna-223000>
- สมพร แพ่งพิพัฒน์. (2555). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น. โอเดียนสโตร์.
- สรวงมณต์ สิทธิสมาน. (2562, 5 พฤษภาคม). ทักษะการแก้ปัญหาของเด็กหายไปไหน. ผู้จัดการ
ออนไลน์. <https://mgronline.com/qol/detail/9620000079842>
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2562). รายงานประจำปี2562. สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551. กระทรวงศึกษาธิการ.
http://academic.obec.go.th/images/document/1559878925_d_1.pdf
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). คลังสื่อการเรียนรู้ (*DLIT Resources*).
[http://www.dlit.ac.th/pages/resources.php?subjectid=01&subject=%E0%B8%A0
%E0%B8%B2%E0%B8%A9%E0%B8%B2%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2#
search1](http://www.dlit.ac.th/pages/resources.php?subjectid=01&subject=%E0%B8%A0%E0%B8%B2%E0%B8%A9%E0%B8%B2%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2#search1).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). สร้างสรรค์นักคิดคู่มือการจัดการศึกษาสำหรับผู้มี
ความสามารถพิเศษด้านทักษะความคิดระดับสูง. ศูนย์แห่งชาติเพื่อพัฒนาผู้ที่มีความสามารถ
พิเศษ สกศ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2554). แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตบูรณาการการเรียนการ
สอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำลี ทองธิว. (2538). “ความคิดวิเคราะห์แบบตอบโต้ (*Reflective thinking*)” และ “สรุปสาระจาก
การใช้กรณีศึกษาในการสร้างกระบวนการความคิดวิเคราะห์แบบตอบโต้”. เทคนิคและวิธีการ
สอนในระดับประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลีปกร บุนนาค. (2564). การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปี
ที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาพร้อมกับผังกราฟิก. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุขุมล เกษมสุข. (2548). การปลูกฝังจริยธรรมแก่เด็ก. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุทธิมาศ อภิรักษ์วินิชย์. (2559). เครื่องมือช่วยสร้างกระบวนการคิด.
<https://sites.google.com/site/thinkcon3unit1/title-unit-3/unit-3-3content>

- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2545). หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย. ไทยวัฒนาพานิช.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2552). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการอ่านจับใจความ เอกสารการสอนชุดวิชาการอ่านภาษาไทย หน่วยที่ 1-8. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุปรียา ตันสกุล. (2540). ผลของการใช้รูปแบบการสอนโดยใช้ผังกราฟิกที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถทางการแก้ปัญหาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุมาลี ชุบุญ. (2560). ผลการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยของ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรรัตน์ บำรุงสุข และคณะ. (2555). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2551). ครบเครื่องเรื่องการคิด. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. (2550). การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กลยุทธ์สู่ความสำเร็จในการพัฒนาการเรียนรู้หนังสือเพื่อปวง. มูลนิธิโรตารีแห่งประเทศไทย.
- โสภณ สาทรสัมฤทธิ์ผล. (2558). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (Vol. 2). ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.
- อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย. (2553). การให้คำปรึกษาทางสุขภาพ(พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรพัทธ์ ศิริแสง. (2558). การศึกษาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ใช้วิธีสอนอ่านแบบ MIA. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อังชนิภรณ์ ศรีคำสุข. (2559). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. (ปริญญาโททางการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- อัจฉรา ชิวพันธ์. (2553). ภาษาพาสอน เรื่องน่ารู้สำหรับครูภาษาไทย. แอคทีฟพริ้นท์จำกัด.
- อัจฉริกา ไพศาลศรีสมสุข. (2559). แนวทางการจัดการเรียนการสอนเป็ยโนโดยการสะท้อนคิดเพื่อพัฒนาทักษะการบรรเลงเป็ยโนสำหรับนักเรียนเป็ยโนระดับกลาง. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาทิตยา สีหราช. (2561). การส่งเสริมความสุขในการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้ผ่านการสะท้อนคิดด้วยการให้ข้อมูลย้อนกลับในวิชาเคมี. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2553). หลักการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

- อาภรณ์พรรณ พงษ์สวัสดิ์. (2550). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค *KWL Plus*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อารี สันทรวี. (2550). ทฤษฎีการเรียนรู้ของสมองสำหรับพ่อ แม่ ครู และผู้บริหาร. กรุงเทพฯ:มิตรสัมพันธ์.
- เอกชัย วิเศษศรี. (2557). โมเดลเชิงสาเหตุของทักษะการสะท้อนคิดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีการสอนแบบสะท้อนคิดของครูเป็นตัวแปรปรับ. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกพจน์ สืบญาติ. (2561, 20 กุมภาพันธ์). การสร้างทักษะชีวิตในเด็กวัยเรียน.
<http://164.115.41.60/excellencecenter/?p=284>
- เอี่ยมพร โชคสุชาติ. (2556). การศึกษาความสามารถอ่านจับใจความของนักเรียนอายุ 9 – 12 ปีมีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน จากการสอนอ่านโดยวิธี *PQ4R* ร่วมกับเทคนิคแผนที่ความคิด. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิด

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภวรรณ สัจจพิบูล อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน
สาขาการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงใจ สีเขียว อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน
สาขาวิชาประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมใจ อาจารย์ประจำโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม)

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสังเกตการพัฒนาด้านการตระหนักรู้ในตนเองของ
นักเรียนเป็นรายบุคคล และแบบวัดการตระหนักรู้ในตนเอง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยศวีร์ สายฟ้า อาจารย์ประจำภาควิชาภาควิชาหลักสูตรและ
การสอน สาขาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยวรรณ วิเศษสุวรรณภูมิ อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยา
การศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อาจารย์ ดร. ฌภัทร ชัยมงคล อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยา
การศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ อว ๒๔.๒/๓๘๔๑

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กทม. ๑๐๓๓๐

๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภวรรณ สัจจพิบูล

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวพัชกุล แก้วกำพลนุชิต นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของการใช้เทคนิคการสะท้อนคิดจากกิจกรรมอ่านจับใจความที่มีผลต่อการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนประถมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กীরดี คุุสานนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

การนี้ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงาน ในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชัย เสวกงาม)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

คณะครุศาสตร์ กลุ่มภารกิจบริการการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและวิชาชีพ ฝ่ายวิชาการ
เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: ๐๙๕-๘๖๒-๕๖๖๒

ที่ อว ๖๔.๖/๓๘๓๘

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กทม. ๑๐๓๓๐

๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงใจ สีเขียว

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวพัชกุล แก้วกำพลนุชิต นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของการใช้เทคนิคการสะท้อนคิดจากกิจกรรมอ่านจับใจความที่มีผลต่อการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนประถมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิริติ คุวานนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

การนี้ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงาน ในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชัย เสวกงาม)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

คณะครุศาสตร์ กลุ่มภารกิจบริการการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและวิรัชกิจ ฝ่ายวิชาการ
เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: ๐๙๔-๘๖๒-๔๖๖๒

ที่ อว ๖๔.๖/๓๘๔๐

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กทม. ๑๐๓๓๐

๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมใจ ตั้งปณิธานสุข

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวพัชกุล แก้วกำพลนุชิต นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของการใช้เทคนิคการสะท้อนคิดจากกิจกรรมอ่านจับใจความที่มีผลต่อการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนประถมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิริติ คุวานันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

การนี้ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงาน ในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชัย เสวงงาม)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

คณะครุศาสตร์ กลุ่มภารกิจบริการการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและวิชาชีพ ฝ่ายวิชาการ
เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: ๐๙๔-๘๖๒-๔๖๖๒

บันทึกข้อความ

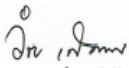
ส่วนงาน กลุ่มภารกิจบริการการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและวิชาชีพ ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ โทร. ๘๐๕๖๕ ต่อ ๖๗๓๓๓
 ที่ อว ๖๔.๖(๒๗๕๓.๐๔)/๑๘๕๑ วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๕
 เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยศวีร์ สายฟ้า

ด้วย นางสาวพัชกุล แก้วกำพลนุชิต นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของการใช้เทคนิคการสะท้อนคิดจากกิจกรรมอ่านจับใจความที่มีผลต่อการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนประถมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิริติ คุสานนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

การนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชัย เสวงงาม)
 รองคณบดี
 ปฏิบัติการแทนคณบดี

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน กลุ่มภารกิจบริการการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและวิชาชีพ ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ โทร. ๘๒๕๖๕ ต่อ ๖๗๓๓๓

ที่ ถว ๖๔.๖(๒๗๙๓.๐๔)/๑๘๔๐ วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยวรรณ วิเศษสุวรรณภูมิ

ด้วย นางสาวพัชกุล แก้วกำพลนุชิต นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของการใช้เทคนิคการสะท้อนคิดจากกิจกรรมอ่านจับใจความที่มีผลต่อการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนประถมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัรติ คุวสานนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

การนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมากในโอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชัย เสวกงาม)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน กลุ่มภารกิจบริการการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและวิจัยกิจ ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ โทร. ๘๒๕๖๕๕ ต่อ ๖๗๓๙๔
ที่ อว ๖๔.๖(๒๗๙๓.๐๔)/๑๘๑๖ **วันที่** ๔ สิงหาคม ๒๕๖๕
เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.ณภัทร ชัยมงคล

ด้วย นางสาวพัชกุล แก้วกำพลนุชิต นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของการใช้เทคนิคการสะท้อนคิดจากกิจกรรมอ่านจับใจความที่มีผลต่อการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนประถมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิริติ คุวานันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

การนี้ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงาน ในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป จะเป็นพระคุณยิ่ง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชัย เสวงงาม)
 รองคณบดี
 ปฏิบัติการแทนคณบดี

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: ๐๙๔๔-๘๖๒๒-๔๖๖๒

ที่ อว ๖๔.๖/๔๒๙๖

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กทม. ๑๐๓๓๐

๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัยและทดลองใช้เครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวพัชกุล แก้วกำพลนุชิต นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของการใช้เทคนิคการสะท้อนคิดจากกิจกรรมอ่านจับใจความที่มีผลต่อการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนประถมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิติ คุวานันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

การนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลและทดลองใช้เครื่องมือ คือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดจากกิจกรรมอ่านจับใจความ และแบบวัดการตระหนักรู้ในตนเอง กับแบบสังเกตการพัฒนาด้านการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนเป็นรายบุคคล ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้เก็บข้อมูลวิจัยและทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชัย เสวงงาม)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

คณะกรรมการ กลุ่มภารกิจบริการการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและวิรัชกิจ ฝ่ายวิชาการ
เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: ๐๙๔-๘๖๒-๔๖๖๒ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์: patchakull@gmail.com

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

แบบวัดการตระหนักรู้ในตนเอง

แบบแบบสังเกตการพัฒนาด้านการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนเป็นรายบุคคล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่เป็นคำตอบของนักเรียน1) เพศ ชาย หญิง

2) นักเรียนอาศัยอยู่กับใคร

 พ่อและแม่ พ่อหรือแม่ ญาติ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

3) นักเรียนชอบเรียนวิชาภาษาไทยหรือไม่

 ชอบ ไม่ชอบ

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ หน้ารายการที่ตรงกับตนเองมากที่สุด

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง
1.	เมื่อเกิดปัญหาในการเรียน ฉันไม่รู้ว่าฉันต้องแก้ปัญหาอย่างไร					
2.	ขณะที่เรียนหรือทำกิจกรรม ฉันสามารถบอกอารมณ์ความรู้สึกของตนเองที่มีต่อกิจกรรมนั้นได้					
3.	ฉันสามารถแสดงความรู้สึกของตนเองต่อผู้อื่นได้					
4.	ฉันสามารถเปิดเผยความรู้สึกของตนเองกับพ่อแม่หรือผู้ปกครองได้อย่างตรงไปตรงมา					

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง
5.	ผู้อื่นสามารถสังเกตได้ว่าฉันกำลังโกรธ อารมณ์ไม่ดี จากสีหน้าหรือท่าทางของฉัน					
6.	ฉันสามารถแยกแยะว่าสิ่งใดดีหรือไม่ดีได้ด้วยตนเอง					
7.	ฉันคิดอย่างรอบคอบก่อนที่จะแสดงความคิดเห็นเพื่อไม่ให้กระทบกระเทือนจิตใจผู้อื่น					
8.	ฉันแสดงการกระทำต่าง ๆ ต่อเพื่อนได้ตรงกับความรูสึกฉัน					
9.	ฉันปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน					
10.	ฉันสามารถบอกข้อดีข้อเสียของฉันได้					
11.	ฉันไม่แน่ใจว่าฉันเก่งในเรื่องใด หรือทำสิ่งใดได้ดี					
12.	ฉันรู้วิธีการในการพัฒนาตนเอง					
13.	ฉันมีความพยายามปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้เป็นคนที่ดีขึ้น					

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง ไม่จริง	ไม่จริง
14.	ฉันไม่รู้ว่าคุณเองมี ข้อบกพร่องอย่างไร กระทั่งมีผู้อื่นมาบอก					
15.	ฉันรู้ความรู้สึกของตนเอง ขณะที่กำลังเรียนหรือทำ กิจกรรมอยู่					
16.	ฉันพร้อมยอมรับความ คิดเห็นและความรู้สึก ของผู้อื่นที่แตกต่างจาก สิ่งที่ฉันคิดหรือรู้สึก					
17.	ฉันไม่รู้ว่าคุณต้องปรับปรุง แก้ไขหรือพัฒนาตนเอง อย่างไร					
18.	ฉันเรียนได้ดีขึ้น เพราะ ฉันนำประสบการณ์การ เรียนที่ผ่านมามาพัฒนา ตนเอง					
19.	เมื่อครูหรือเพื่อนให้ คำแนะนำ ฉันตั้งใจฟัง และนำไปปรับแก้ไข เพื่อพัฒนาตนเองให้เป็น คนที่ดียิ่งขึ้น					
20.	ฉันมีเหตุผลของตนเองใน การทำสิ่งต่าง ๆ					
21.	เมื่อฉันได้รับมอบหมาย งาน ฉันสามารถวางแผน ในการทำงานได้ด้วย					

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง
	ตนเอง					
22.	ฉันมีความมั่นใจในความคิดของตนเองและกล้าแสดงออกให้ผู้อื่นรับรู้					
23.	เมื่อได้รับมอบหมายงานที่ยาก ฉันมักรู้สึกไม่มั่นใจว่าจะทำได้สำเร็จ					
24.	ในการทำงานกลุ่มฉันมักเชื่อมั่นในความคิดของตนเองมากกว่าความคิดเห็นของเพื่อน					
25.	ฉันมีความมั่นใจในการแสดงความคิดเห็นของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้					
26.	ฉันกล้ายืนยันความคิดของตนเองต่อผู้อื่น					
27.	ฉันไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ จนกว่าจะมีแนวคิดหรือเหตุผลที่น่าเชื่อถือมาสนับสนุน					
28.	ฉันมักตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเอง					

ตอนที่ 3 : การสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำตอบตามความเป็นจริง

1) เมื่อนักเรียนได้อ่านและเขียนตอบคำถามจากเรื่องทีอ่าน นักเรียนคิดอย่างไร และรู้สึกอย่างไร

.....

.....

.....

2) จากการอ่านวรรณคดี วรรณกรรม และเรื่องราวต่าง ๆ ในคาบเรียน นักเรียนได้เรียนรู้อะไรเพิ่มเติมเกี่ยวกับตนเองหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

3) นักเรียนคิดว่าสิ่งที่ได้เรียนรู้จากบทอ่านสามารถนำไปปรับใช้หรือเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของตนเองได้หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

แบบสังเกตการพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนเป็นรายบุคคล

คำชี้แจง พิจารณาพฤติกรรมของนักเรียนที่เกิดขึ้น โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมของผู้เรียนมากที่สุดและบันทึกรายละเอียดหรือข้อค้นพบจากนักเรียน

- 3 หมายถึง นักเรียนปฏิบัติตามพฤติกรรมนั้นทุกครั้งในคาบเรียน และครูสามารถสังเกตพฤติกรรมนั้นได้อย่างชัดเจน
- 2 หมายถึง นักเรียนปฏิบัติตามพฤติกรรมนั้นเป็นบางครั้งในคาบเรียน และครูสามารถสังเกตพฤติกรรมนั้นได้
- 1 หมายถึง นักเรียนไม่ได้ปฏิบัติตามพฤติกรรมนั้นในคาบเรียน

พฤติกรรมนักเรียนที่เกิดขึ้น	ระดับพฤติกรรม			ข้อมูลที่ได้จากนักเรียน
	3	2	1	
การตระหนักรู้ทางอารมณ์ (Emotional Awareness)				
1. นักเรียนบอกความรู้สึกของตนเองได้อย่างชัดเจน หลังจากอ่านเรื่องที่กำหนดให้				
2. นักเรียนแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม จากเหตุการณ์ในเรื่อง				
3. นักเรียนบอกวิธีการแก้ปัญหาเพื่อให้สามารถดำเนิน ชีวิตท่ามกลางสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากเรื่องที่ได้ อย่างราบรื่นและปลอดภัย				
4. นักเรียนไม่ให้ความสนใจต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน เรื่องที่อ่าน				

พฤติกรรมนักเรียนที่เกิดขึ้น	ระดับพฤติกรรม			ข้อมูลที่สังเกตได้จากนักเรียน
	3	2	1	
5. นักเรียนสามารถใช้คำพูดและแสดงออกทางความคิดเห็นที่มีต่อเหตุการณ์ในเรื่องได้ด้วยตนเอง				
6. นักเรียนสามารถบอกวิธีการจัดการอารมณ์และความรู้สึกของตนเองที่มีต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ในเรื่องได้อย่างเหมาะสม				
7. นักเรียนสามารถบอกเหตุผลของการกระทำต่าง ๆ จากเรื่องที่น่าได้อย่างชัดเจน				
การประเมินตนเอง (Self-Assessment)				
1. นักเรียนรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนและครูที่แตกต่างจากความคิดของตนเอง				
2. นักเรียนบอกข้อดีหรือจุดแข็งของตัวเองที่ทำให้สามารถดำเนินชีวิตหากต้องอยู่ท่ามกลางสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องได้				
3. นักเรียนไม่สามารถบอกวิธีแก้ปัญหาจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องได้				
4. นักเรียนบอกวิธีการพัฒนาตนเองจากเหตุการณ์ที่ปรากฏในเรื่องได้				

พฤติกรรมนักเรียนที่เกิดขึ้น	ระดับพฤติกรรม			ข้อมูลที่สังเกตได้จากนักเรียน
	3	2	1	
5. นักเรียนสามารถนำคำแนะนำจากครูหรือเพื่อนมาปรับใช้กับตนเองได้				
6. นักเรียนบอกสิ่งที่ได้เรียนรู้จากเรื่องที่อ่านได้				
7. นักเรียนให้ความสนใจในการแก้ปัญหาเพื่อให้ดำเนินชีวิตในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างราบรื่น				
ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-Confidence)				
1. นักเรียนสามารถอธิบายวิธีการแก้ปัญหาจากสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง				
2. นักเรียนสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในเรื่องได้อย่างมั่นใจ				
3. สิ่งที่น่าเรียนสะท้อนคิดออกมาเป็นความคิดที่มีเหตุผล สามารถนำไปใช้ได้จริงกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง				
4. นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นหรือวิธีการแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์ในเรื่องที่แตกต่างจากผู้อื่น				
5. นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านในชั้นเรียน				
6. ครูต้องคอยให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาเพื่อนำเข้าสู่วิธีการแก้ปัญหา				

พฤติกรรมนักเรียนที่เกิดขึ้น	ระดับพฤติกรรม			ข้อมูลที่สังเกตได้จากนักเรียน
	3	2	1	
7. เมื่อวิธีการแก้ไขปัญหาของตนเองไม่เหมือนเพื่อนส่วนใหญ่ นักเรียนมักจะเกิดความลังเลกับคำตอบของตนเอง				
8. นักเรียนเขียนสะท้อนคิดได้ด้วยตนเอง				

ภาคผนวก ง

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

โครงสร้างแผนการจัดกิจกรรมอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิด

จำนวน 24 คาบ

เนื้อหา	จำนวนคาบ
1. ภัยเงียบ	2
2. ปลอดภัยไว้ก่อน	2
3. แรงกระทบ	2
4. ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน	2
5. เด็กโพรง	2
6. ข้าราชการถูกทำร้าย	2
7. ข้าราชการติดเกมออนไลน์	2
8. อยากมีเพื่อนจัง	2
9. ข้าราชการถูกโกงเงินผ่านเฟซบุ๊ก	2
10. ชีวิตที่ 21 ของอดีต	2
11. ตาแป๊ะซีโกง	2
12. น้ำพุ	2
รวม 24 คาบ	

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แผนที่ 1 เรื่อง ภัยเงียบ

หนังสือภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เพื่อนๆ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ไม่ว่าจะเพื่อนผู้หญิงหรือเพื่อนผู้ชายต่างยกนิ้วให้แพนว่ามีฝีมือในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ระดับแนวหน้าคนหนึ่ง จะไม่ให้แพนเก่งได้อย่างไร ในเมื่อพีทศ พี่ชายคนเดียว ซึ่งกำลังเรียนวิศวกรรมคอมพิวเตอร์เป็นผู้สอนให้ จนแพนมีความรู้ก้าวหน้าเกินหลักสูตร สามารถซ่อมเครื่องได้บ้าง

ถึงแม้แพนจะมีความเชี่ยวชาญเรื่องคอมพิวเตอร์ แต่แพนก็ไม่ชอบอยู่หน้าจอนานๆ แพนกลัวสายตาสั้น มองไม่ชัดไปเองเพราะ ขาดการออกกำลังกาย แพนจะใช้คอมพิวเตอร์ก็ต่อเมื่อมีความจำเป็น

"แพนว่างหรือเปล่าลูก ช่วยส่งอีเมลถึงป้ารัตน์หน่อย ถามป้ารัตน์ว่า อยากรู้ทำอะไรจากเมืองไทยบ้าง ป้าสุจะไปเดือนหน้า แม่จะได้ฝากไปให้"

ป้ารัตน์คือพี่สาวของแม่ที่ไปทำงานต่างประเทศ ส่วนป้าสุคือเพื่อนของแม่ ซึ่งจะไปเยี่ยมลูกชายที่เรียนอยู่ประเทศเดียวกับป้ารัตน์ แพนก็เป็นธุระจัดการให้แม่อย่างเรียบร้อย

"แพน แพน ช่วยเสิร์ชหาคำ อารยชน กับ อนารยชน หน่อย" เพื่อนร้องบอก ใช้เวลาไม่นาน แพนก็สืบค้นข้อมูลออกมาได้ อารยชน คือ คนที่มีความสุข ตั้งอยู่บนรากฐานของศีลธรรมและกฎหมาย, คนที่เจริญแล้ว อนารยชน คือ คนที่ยังไม่เจริญ คนป่าเถื่อน

"แพน แพน ช่วยหาคลิปอาร์ตสวยๆ มาทำหน้าปกด้วยนะ" เจ้าคะนายท่าน ชำนาญรับปฏิบัติ" แพนรับคำเพื่อนอย่างอารมณ์ดี

วันหนึ่ง พีทศกลับบ้านด้วยสีหน้าเคร่งเครียด จนพ่อต้องถามขึ้น "เป็นอะไรไปล่ะทศ หน้าบอ กบุญไม่รับเลย สอบตกเหรอ" พ่อแหงนลูก พีทศจะสอบตกได้อย่างไร ในเมื่อเรียนได้เกรดเฉลี่ย เกือบ ๔ ตลอด

"ก็ย้ายบ้านเพื่อนผมนะซี ชอบแซดตินัก เอามาคุยอวดว่า ได้แซทกับฝรั่ง แลกรูปกันดู ฝรั่งหล่อเซียว ย้ายบ้านเห่มากกว่าได้ฝึกภาษา โต้ตอบกัน อันนี้ดีจริง ภาษาย้ายบ้านดีขึ้น แต่ที่ แย่นี้ซี ฮี!" พีทศหยุดพูด เกาหัว หยิบแก้วน้ำขึ้นดื่ม ขาดจังหวะในการเล่าจนแพนทนไม่ได้ "แย่ยังไม่พีทศ เล่าเร็วซี" "ฝรั่งมากรุงเทพฯ นิดเจอกัน ยิงตีที่ย้ายบ้านชวนยายฟางไปด้วย พอไป เจอเข้าจริงกลายเป็นฝรั่งแก้อ้วนพุงพลุ้ย เอารูบใครมาลอกก็ไม่รู้" พีทศเบะปาก

"ยายสองคนนั้นก็พูดอะไรไม่ออก เพราะฝรั่งทำท่าไม่รู้ไม่ชี้ สองคนนี้เลยตกกระไดพลอยโจน เขาบอกว่าอยากกินอาหารไทยอร่อยๆ ก็เลยพากันไป พอกินเสร็จ ฝรั่งตบกระเป่ากางเกงหาสตางค์ให้รุ่น แล้วบอกว่าทำกระเป่าสตางค์หาย ทำหน้าตาน่าสงสาร ขอให้ยายป่านจ่ายไปก่อน แล้วจะใช้คืนที่หลัง ป่านกับฟางต้องเทกระเป่ามารวมกัน โชคดีที่มีเงินพอจ่าย"

"โธ่เอ๊ย! แม่อุทาน "แล้วนี่จะยังคงคบกันต่ออีกไหม" แม่ถาม

"โธ่เอ๊ย! สองคนนั้นสาปส่งเลย ตอนป่านจะไปเข้าห้องน้ำ เจอพนักงานเสิร์ฟเขาเข้ามาบอกว่า ฝรั่งคนนั้นอยู่พัทยา ไม่ได้อยู่เมืองนอกหรอก หลอกอย่างนี้มาเยอะแล้ว โชคดีนะที่ป่านพาเพื่อนไปด้วย ไม่งั้นคงถูกหลอกไปทำมิดีมิร้ายแน่ ตอนนี้นำตำรวจกำลังจับตาดูอยู่ แม่รู้ไหม ยายป่านคว้าข้อมือยายฟางแผ่นตัวปลิว ไม่ต้องรำลา ชาตินี้อย่ามาเห็นหน้ากันอีกเลย" พี่ตศทำเสียงเข้มก่อนจะพูดกับน้องสาว "แพน ระวังนะ อย่าไปเที่ยวแชตกับคนแปลกหน้า ถ้าเกิดมีอะไรไม่ชอบมาพากลขึ้นละก็บอกพี่แล้วจะจัดการให้" แพนนั่งเงียบ ไม่อยากบอกใครว่า กิจกรรมสุดท้ายที่แพนชอบทำเมื่ออยู่หน้าจอคอมพิวเตอร์ก็คือการเข้าห้องสนทนาทางเว็บไซต์ เริ่มแรกแพนจะสนทนากับพี่ต่ายลูกปาร์ตน์เป็นประจำ แล้ววันดีคืนดีก็มีคนเข้ามาแทรกร่วมสนทนาด้วย

"จ๊ะเอ๋! ขอคุยด้วยคนนะคะ ชื่อเจี๊ยบค่ะ เรียนอยู่ปี ๒ รักเด็ก ชอบฟังเพลง ไม่โกหก เราเป็นเพื่อนกันได้ไหมคะ"

ตั้งแต่วันนั้นมา ทั้งสามคนก็สนทนากันเป็นประจำ แต่ตอนหลังพี่ต่ายห่างไปหน่อย เพราะเรียนหนัก พี่เจี๊ยบใจดีมาก รักเด็กจริงอย่างที่ว่ามีคำแนะนำสั่งสอนที่ดีๆ ให้เสมอ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนหรือการเรียน

"เรื่องเพื่อนชื่ออ้อนั่น พี่ว่าน้องแพนเฉย ๆ ไว้ดีกว่า เตียวพอเขาหายโกรธ เขาก็กลับมาดีเหมือนเดิม แต่ถ้าน้องแพนยิงโกรธตอบ เรื่องจะไปกันใหญ่แน่ เชื้อพี่เถอะ"

จริงอย่างที่เจี๊ยบว่า พอแพนทำตามคำแนะนำ อ้อก็มาขอโทษ คินดีเป็นเพื่อนกันเหมือนเดิม

"พี่เจี๊ยบ ๆ แพนอยากรู้ความหมายของคำว่า คนเจริญกับคนโง่ พี่เจี๊ยบหาให้แพนหน่อยได้ไหมคะ"

"สบายมาก พี่บอกได้เลย พี่เพิ่งอ่านหนังสือของหลวงพ่อบัญญา มา ท่านบอกไว้ว่า คนเจริญย่อมรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ หมั่นหาความรู้ใส่ตน แต่คนโง่ใช้เวลาว่างด้วยการนอนหลับ คุยแต่เรื่องไม่เป็นสาระ" โอ้โฮ! สุดยอดเลยพี่เจี๊ยบ แพนมีแต่พี่ชาย แพนจึงยึดพี่เจี๊ยบเป็นพี่สาวอย่างเหนียวแน่น แม้ไม่เคยเห็นตัวจริง ได้แต่ส่งรูปให้ดูกัน แต่แปลกที่รูปพี่เจี๊ยบจะเห็น

หน้าไม่ค่อยชัด ซึ่งพี่เจ็บบอกว่าเป็นการถ่ายรูปแบบศิลป์ แพนไม่เคยมีความลับใด ๆ กับพี่สาว คนนี้ ในบ้านมีเรื่องอะไร พี่เจ็บบรู้หมด

"พี่เจ็บบ วันนี้แพนนับสตางค์ในกระปุกออมสิน พี่เจ็บบเชื่อไหมแพนมีเงินตั้งเกือบหก พันนะ" ตั้งแต่วันนั้น พี่เจ็บบหายไป ไม่มาเข้าห้องสนทนาเหมือนเคย แพนเหงามาก เคยคุย กันทุกวัน หลังจากหายไป ๒ อาทิตย์ พี่เจ็บบก็กลับมา " แม่พี่ไม่สบายมาก ลำพังเงินเดือนพอ ไม่พอค่ายา พี่ต้องไปทำงานพิเศษ แต่ก็ไม่ได้มากเท่าไร แม่จะผ่าตัดอาทิตย์หน้าด้วย พี่ไม่รู้จะ ทำยังไง

"พี่เจ็บบเอาเงินของแพนไปรักษาแม่ก่อนไหม" แพนผู้บริสุทธิ์แสดงความมีจิตใจดี เอื้อเฟื้อแก่ผู้ลำบาก พี่เจ็บบปฏิเสธเสียงแข็ง อ้างความไม่เหมาะสม ผู้ใหญ่จะมาเอาเงินเด็กได้ อย่างไม่ พุดกันอยู่นาน สุดท้ายแพนก็ชนะ "ตกลงพี่รับก็ได้ แต่แพนต้องให้พี่จ่ายดอกเบี้ยนะ พี่จะรีบหาเงินมาคืนแพนให้เร็วที่สุด" แล้วพี่เจ็บบก็อธิบายวิธีการโอนเงินผ่านธนาคารด้วย เครื่องฝากเงินอัตโนมัติ เรื่องนี้ไม่ยากสำหรับแพน เพราะแพนเคยเห็นแม่โอนเงินไปให้คุณยาย บ่อยครั้ง หลังจากโอนเงินแล้ว จนเวลาผ่านไป ๆ เดือน ก็ไม่มีการตอบกลับจากพี่เจ็บบ แพนคง ถูกหลอกแน่ ๆ แล้วแพน ภัยมีอยู่ทั่วทุกหนทุกแห่ง มันมาโดยที่เราไม่รู้ตัวก็เล่าเรื่องให้พี่ทศฟัง พี่ทศไม่ดูน้องสาวแม้แต่คำเดียว เพียงแต่พูดว่า "โชคดีแล้วที่แพนไม่เป็นอะไร เสียเงินแล้วก็เสีย ไป หาใหม่ได้ แต่ถ้าแพนต้องเสียตัวหรือเสียชีวิต ครอบครัวเราคงทนไม่ได้แน่ ภัยมีอยู่ทั่วทุกหน ทุกแห่ง มันมาโดยที่เราไม่รู้ตัว ไม่ทันได้ระวัง ถือเป็นบทเรียนแล้วกันนะน้อง" จริงอย่างที่พี่ทศ ว่า เงินทองของนอกกาย ถ้าไม่ตายเสียก็หาได้ แต่ที่เสียใจและเสียตายคือ ความดีที่มีให้ ถูกภัย เจ็บบเข้ามาทำลายโดยไม่ทันตั้งตัว

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

แผนการจัดการจัดการการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดจากกิจกรรมอ่านจับใจความ

แผน 1

ระดับชั้น Year 6

ภาคเรียนที่ 3

เรื่อง ภัยเงียบ

เวลา 2 คาบเรียน (คาบละ 45 นาที)

สาระสำคัญ

เรื่องภัยเงียบบงการถึงภัยใกล้ตัวที่มาจากการใช้อินเทอร์เน็ต ซึ่งพิษภัยนี้จะเกิดขึ้นจากการไว้วางใจบุคคลที่เราติดต่อหรือสนทนาด้วย เพราะเราไม่รู้จักคนผู้นั้นดีพอ จึงทำให้เกิดการถูกหลอก สูญเสียทรัพย์สิน หรือร้ายแรงอาจถึงขั้นเสียชีวิตได้ เรื่องนี้จึงเป็นเรื่องเตือนใจให้ข้อคิดว่า ไม่ควรไว้วางใจใครง่าย ๆ และใช้ชีวิตด้วยความระมัดระวัง ไม่ประมาท

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกใจความสำคัญและข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง
2. นักเรียนสามารถอธิบายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนและครู
3. นักเรียนให้ความสนใจและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
4. นักเรียนเขียนสะท้อนคิดตนเองจากเรื่องทีอ่านในรูปแบบผังกราฟิกได้
5. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องทีอ่านได้

สื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์

1. หนังสือภาษาพาที่ 2. บัตรคำ 3. แผ่นป้ายปริศนา 4. ใบงาน

ขั้นตอนการเรียนรู้ สะท้อนคิดร่วมกับการใช้ ฟังกรพิกจากการ อ่านจับใจความ	กิจกรรมการเรียนรู้	เทคนิคที่ใช้ใน การสะท้อนคิด
	<p style="text-align: center;">ขั้นนำ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนทำกิจกรรม “ใช่หรือไม่” โดย <ul style="list-style-type: none"> - ครูติดแผ่นป้ายคำศัพท์ปริศนาบนกระดาน (คอมพิวเตอร์) - นักเรียนสามารถถามคำถามครูเพื่อหาคำตอบได้ ครูจะตอบเพียงคำว่า “ใช่” และ “ไม่ใช่” <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนช่วยกันทายคำศัพท์ปริศนาว่าคือคำว่าอะไร ภายในเวลา ๓ นาที <p>หากนักเรียนสามารถทายคำศัพท์ได้ถูกต้อง นักเรียนจะได้รับคะแนน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูเปิดแผ่นป้ายคำศัพท์ปริศนาเพื่อเฉลยคำตอบ <ol style="list-style-type: none"> 2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นจากคำศัพท์ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร 	

<p>1. อ่านเรื่องคร่าว ๆ เพื่อให้ทราบประเด็นสำคัญของเรื่อง</p>	<p>ขั้นสอน</p> <p>3. นักเรียนแต่ละคนอ่านเรื่องเงียบโดยอ่านในใจและในระหว่างอ่านให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำศัพท์ใหม่หรือคำศัพท์ที่นักเรียนไม่ทราบความหมาย</p> <p>4. นักเรียนร่วมกันเสนอคำศัพท์จากในเรื่อง จากนั้นครูสอนความหมายของคำศัพท์</p>	
<p>2. อ่านเก็บรายละเอียดทำความเข้าใจข้อความ เนื้อเรื่องในแต่ละย่อหน้า โดยอาจใช้เครื่องหมายกำกับ หรือเน้นข้อความ ด้วยปากกาเน้นข้อความ</p>	<p>5. นักเรียนอ่านเรื่องเงียบ โดยในระหว่างที่อ่านให้นักเรียนทำเครื่องหมายหรือเน้นข้อความที่สำคัญ</p> 	
<p>3. ทำความเข้าใจในประเด็นสำคัญของสาระสำคัญของเรื่อง</p>	<p>6. เมื่ออ่านจบแต่ละย่อหน้า ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญ</p>	
<p>4. บอกใจความสำคัญของเรื่อง โดยเรียงลำดับเรียงเรียงเรื่อง และจดบันทึก</p>	<p>7. นักเรียนช่วยกันบอกและเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง</p> <p>8. นักเรียนช่วยกันบอกใจความสำคัญของเรื่องในประเด็นดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง - เหตุการณ์อะไรขึ้นในเรื่อง - เหตุการณ์นี้เกิดจากอะไร 	

	<ul style="list-style-type: none"> - ผลของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร - นักเรียนได้รับความรู้หรือข้อคิดอะไรจากเรื่อง 	
<p>5. สํารวจตนเองในด้าน ความรูสึก สาเหตุของ ความรูสึกที่เกิดขึ้น</p>	<p>9. ครูให้นักเรียนสำรวจตนเองในขณะนั้นว่านักเรียนรูสึกอย่างไรกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องที่อ่าน และเพราะเหตุใดจึงรูสึกแบบนี้ ในประเด็นดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การที่ป่านแซตกับฝรั่งที่ไม่รู้จักกัน แล้วนัดเจอกัน อีกทั้งตัวจริงยังไม่เหมือนในรูป - การที่แฟนให้พี่เจียซึ่งเป็นคนแปลกหน้าที่รู้จักกันทางช่องทางออนไลน์มีเงิน เพราะต้องการนำเงินมารักษาแม่ที่ป่วย - การที่พี่ทศไม่ดูน้องสาว เพียงแต่พูดว่า “โชคดีแล้วที่แฟนไม่เป็นอะไร เสียเงินแล้วเสียไป ทหาใหม่ได้ ถือว่าเป็นบทเรียนแล้วกันนะ” 	
<p>6. วิเคราะห์สาเหตุของ อารมณ์ความรูสึกที่ เกิดขึ้นโดยการบอก ความรูสึกของตนเอง</p>	<p>10. ครูให้นักเรียนพิจารณาไตร่ตรองถึงอารมณ์ความรูสึกของตนเองที่เกิดขึ้นจากการที่นักเรียนได้สำรวจตนเอง โดยถามนักเรียนว่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผลของการกระทำของตัวเองจะส่งผลต่อความรูสึกของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร - สาเหตุใดที่ทำให้นักเรียนเกิดความรูสึกเช่นนั้น <p>11. นักเรียนบอกความรูสึกของตนเอง</p>	
<p>7. บรรยายและอภิปราย เหตุการณ์ ถ่ายทอด ประสบการณ์ซึ่งกัน และ ทำการจดบันทึก</p>	<p>12. นักเรียนจับคู่กับเพื่อนที่นั่งข้าง ๆ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ที่นักเรียนมีเกี่ยวกับเหตุการณ์ในเรื่อง</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ การอภิปราย ช่วยให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ เรียน มีความรู้ที่กว้างขวาง

	<p>13. นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงประสบการณ์ของตนเองที่มีลักษณะคล้ายกับเรื่องราวในเรื่องอย่างอิสระ โดยมีครูและเพื่อนคอยแสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำ</p> <p>14. นักเรียนจดบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้</p>	<p>มากขึ้น ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างครู ผู้เรียน และเพื่อนร่วมชั้น</p> <p>โดยผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นให้มากและเป็นกรกระตุกให้คำแนะนำ ในขณะที่ผู้เรียนกำลังอภิปราย ผู้สอนทำการเก็บประเด็นและความคิดเห็นนั้นให้มากที่สุด</p> <p>♦ การยอมรับความแตกต่างทางความคิดของเด็ก</p>
<p>8. อธิบายความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาตนเอง</p>	<p>15. นักเรียนแต่ละคนออกความรู้สึกของตนเองและแนวทางการปรับปรุงพัฒนาตนเองจากเหตุการณ์ในเรื่องที่เกิดขึ้น</p>	
<p>9. เขียนสะท้อนคิดในรูปแบบผังกราฟิก</p>	<p>16. นักเรียนเขียนสะท้อนคิดของตนเองในรูปแบบผังกราฟิก โดยมีหัวข้อในการสะท้อนคิด ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร 	<p>♦ การใช้คำถาม (Questioning) เป็นวิธีการกระตุ้นเพื่อสืบสอบความคิด</p>

	<p>2. นักเรียนรู้สึกอย่างไรต่อเรื่องที่อ่านและตัวละคร</p> <p>3. เพราะเหตุใดนักเรียนจึงรู้สึกเช่นนั้น</p> <p>4. นักเรียนได้เรียนรู้หรือได้รับข้อคิดอะไรจากเรื่อง</p> <p>5. เรื่องที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง</p> <p>6. นักเรียนมีแนวทางหรือวิธีการปรับปรุงและพัฒนาตนเองอย่างไร เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตทางสถานการณ์นี้ได้อย่างราบรื่นและปลอดภัย</p>	<p>ของนักเรียน ออกมาให้ ประจักษ์ โดย ครูเป็นผู้ช่วย ให้นักเรียนได้เปิดเผยข้อมูล เชิงลึก ความเข้าใจ การ ประยุกต์ใช้การเรียนรู้ และ นิัยการเรียนรู้</p>
<p>10. สอบถามเพื่อนเพื่อรับ ข้อมูลย้อนกลับ โดยครู เป็นผู้กระตุ้นให้ คำแนะนำ เพื่อให้ นักเรียนรู้และเข้าใจใน ตนเองมากขึ้น</p>	<p>17. นักเรียนพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ถึงแนวทางหรือวิธีการปรับปรุงและ พัฒนาตนเอง จากคุณครูและเพื่อนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น และให้ ข้อเสนอแนะ เพื่อให้ให้นักเรียนรู้และเข้าใจในตนเองมากขึ้น</p>	<p>◆การเขียนบันทึก (Logs and journals) เป็นอีกหนึ่ง เครื่องมือสำหรับการสะท้อน ของนักเรียน โดยให้นักเรียน เขียนบันทึกและลองอ่าน ทบทวนข้อเขียนเก่าที่เคย เขียนไว้ก่อนหน้า เปรียบเทียบสิ่งที่นักเรียนรู้ ตอนเริ่มเรียน กับสิ่งที่ นักเรียนรู้ตอนนี้ จากนั้นให้ นักเรียนเลือกสิ่งที่เรียนรู้ จากการศึกษาบันทึก เพื่อ นำไปใช้สร้างการเรียนรู้ใน</p>

<p>11.ตอบคำถามจากเรื่อง</p>	<p>ขั้นสรุป</p> <p>18. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปบทเรียนและข้อคิดจากร้อยกัณฑ์เรื่อง</p> <p>19. นักเรียนตอบคำถามจากร้อยกัณฑ์เรื่อง ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทำไม่แพนงินนี้มีมือการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ - ทำไม่แพนงินไม่ชอบอยู่บนาคอม - นักเรียนคิดว่าเพราะเหตุใดแพนงินจึงไวไฟพีเจียบ - ถ้านักเรียนเป็นแพนงินจะให้พีเจียบยืมเงินหรือไม่ - บอกประโยชน์และโทษของการใช้คอมพิวเตอร์ 	<p>อนาคตและดำเนินการตามแผนปฏิบัติการเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนอย่างมีสติ</p> <p>◆การให้ข้อสังเกตเพื่อสะท้อนสิ่งที่ได้ปฏิบัติ</p>
-----------------------------	---	---

การวัดและประเมินผล

1. ความถูกต้องของคำตอบ 2. การมีส่วนร่วมในการอภิปราย แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียน 3. การตรวจใบงาน
4. สังเกตพฤติกรรมที่เกิดขึ้น

ชื่อ..... ชั้น.....

ใบงานที่ ๑ เรื่อง ภัยเงียบ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในผังมโนทัศน์ตามหัวข้อที่กำหนดให้

เปรียบเทียบสาเหตุและผลของการกระทำจากตัวละครในเรื่องกับนักเรียน

แพน	สาเหตุ	ผล	
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	➔	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	➔	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	➔	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

ตัวฉัน	สาเหตุ	ผล	
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	➔	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	➔	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	➔	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แผนที่ 2 เรื่อง ปลอดภัยไว้ก่อน

หนังสือภาษาพาที ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ถึงแม้จะเป็นเช้าวันหยุด แต่ตุ๊กก็ตื่นเช้ามีดตามปกติ เพื่อไปวิ่งออกกำลังกายที่สวนสาธารณะ ใกล้บ้าน คนที่มาวิ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้ใหญ่ วัยเด็กอย่างตุ๊กมีน้อย เด็กๆ ส่วนใหญ่มักจะห่วงนอน ชอบนอนตื่นสายในวันหยุด ทั้ง ๆ ที่การลุกขึ้นมาออกกำลังกายนั้นทำให้ร่างกายสดชื่นแข็งแรง ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ และโตเร็ว

เมื่อกลับเข้าบ้าน ตุ๊กรีบไปอาบน้ำ ร่างกายจะได้สะอาดและสดชื่น ตุ๊กเพิ่งดูสบู่เสร็จยังไม่ทันล้าง น้ำ เสียงโทรศัพท์ก็ดังขึ้น "กริ่ง กริ่ง" ยังไม่มีคนรับสาย "กริ่ง กริ่ง" ทำไมไม่มีคนรับ คนในบ้านหายไปไหนกันหมด ตุ๊กคิดจะปล่อยให้เสียงโทรศัพท์หยุดไปเอง แต่ถูกคิดขึ้นมาได้ ถ้าเผื่อพ่อกับแม่ที่ไปทำธุระต่างจังหวัดโทรศัพท์กลับมาแล้วไม่มีคนรับสาย พ่อกับแม่ต้องเป็นห่วงแน่นอน ตุ๊กคิดว่าผ้าเช็ดตัวมานุ่งก่อนจะวิ่งออกจากห้องน้ำ

คุณพระช่วย! พอตู้แก้วเหยียบพื้น เเท้าที่ยังไม่ได้ล้างฟองสบู่ออก ทำให้ตุ๊กลื่นหายท้องทันทันที่ประมาทจริง ๆ นะตุ๊ก แต่ประสบการณ์ที่เคยฝึกหัดการป้องกันตัวมาก่อน ตุ๊กรีบเก็บหัวโดยงอศอกทั้งสองข้างมาหนีบหัวแล้วประสานมือไว้ท้ายทอย วิธีนี้จะช่วยป้องกันไม่ให้หัวกระแทกพื้นโดยตรง ตุ๊กมีสติดีคิดได้ถูกต้อง เพราะถ้าหัวตุ๊กพาดลงกับพื้นเต็มที โดยไม่มีมือรองรับไว้ สมอคงถูกกระแทกกระเทือนแน่ ร่างกายส่วนอื่นบาดเจ็บก็อาจรักษาให้กลับคืนเป็นปกติได้ แต่ถ้าสมองได้รับบาดเจ็บ โอกาสที่จะเป็นปกติเหมือนเดิมคงต้องใช้เวลาหรือไม่ก็อาจกลายเป็นคนพิการไปตลอด โชคดีที่แขนไม่หัก แต่เจ็บเพราะแรงกระแทก อีกไม่กี่วันคงหาย เสียงเสียงโทรศัพท์เงียบไปแล้ว ตุ๊กค่อย ๆ ลุกขึ้นอย่างระมัดระวังไปอาบน้ำต่อจนเสร็จ

"พีตุ๊ พีตุ๊" เสียงตัวน้องสาวคนเดียวเคาะประตูห้องเรียก "แม่โทรมาอยากพูดด้วย" จริงดังคาด แต่ตุ๊กไม่ได้เล่าเรื่องที่เกิดให้แม่ฟัง เพราะกลัวแม่จะตกใจ แม่โทรศัพท์มาหาเพราะคิดถึงและเป็นห่วงลูกเท่านั้น แม่ย้ำว่าจะกลับตามกำหนดเดิมคือวันนี้ตอนบ่าย

พ่อกับแม่ไม่อยู่ ตุ๊กกับตัวอยู่กับน้ำพะยอมซึ่งเป็นแม่บ้าน น้ำพะยอมอยู่กับแม่มาก่อนตุ๊กเกิด เด็กทั้งสองคนรักน้ำพะยอมมาก แม่ไม่ใช่ญาติก็เหมือนญาติ

"น้ำดอกพะยอมอยู่ไหนคะ" ตัวชอบเปลี่ยนชื่อน้ำพะยอมเป็นบางครั้ง เพราะตัวชอบดอกพะยอม ซึ่งเป็นดอกไม้ไทยสีขาว มีกลิ่นหอมเย็น ถูกใจตัวมาก ที่สำคัญคือน้ำพะยอมเป็นคนหามาปลูกไว้ในบ้านด้วย

"น้ำกำลังล้างแก้วอยู่" เสียงน้ำพวยมร้องบอกมาจากในครัว "เขานี้จะกินอะไรกันดี" ตาววิ่งนำหน้าตู้เข้ามาในครัว ไม่ทันดูว่า น้ำพวยมกำลังทำอะไรอยู่ ตาวกระโดดกอดเอวทันที น้ำพวยมเสียหลัก แก้วหลุดจากมือหล่นแตกในอ่าง ตาวหน้าเสียยกมือไหว้ "ขอโทษค่ะน้ำพวยม ตาวไม่ได้ตั้งใจ" น้ำพวยมยิ้มให้กำลังใจหลาน "นี่ตึนะที่แตกในอ่าง เลยกีบง่าย ตาวไปหยิบกระดาษหนังสือพิมพ์มาให้หน้าหน่อย จะห่อแก้วพวกนี้ "ทำไมต้องห่อด้วย" ตูตั้งคำถาม "ก็ทิ้งลงถังขยะไปเลยสิครับ" "ไม่ได้ ไม่ได้!" น้ำพวยมพูดเสียงแหลม "ถ้าเราทิ้งแบบมั่งง่ายอย่างนั้น คนที่เขาทำหน้าที่กำจัดขยะ อาจเหยียบเข้าแก้วบาดเท้า ทำให้เขาเดือดร้อนไปทำงานไม่ได้ สงสารเขา" น้ำพวยมก็ทุบแก้วให้แตกลงอีกไม่ให้มีคมแหลมตั้งขึ้น แล้วเอากระดาษมาห่อหลาย ๆ ชั้นให้หนาๆ ก่อนจะทิ้งถังขยะ "ตกลงจะกินอะไรเขานี้" น้ำพวยมถามขณะล้างมือ

"ข้าวผัดดีกว่านะ" ตูพยักพยอกกับน้อง ซึ่งตาวก็พยักหน้ารับน้ำพวยมสะบัดมือที่เปียกน้ำแล้วเดินไปเปิดตู้เย็น พอเอามือจับตู้เย็นเท่านั้น น้ำพวยมร้องกรี๊ดตัวแข็ง พยายามกระชากมือออกแต่ตู้เย็นดูคู่มือน้ำพวยมไว้แน่น

ตาวถลันจะเข้าไปช่วยดึงน้ำพวยม ตูตกใจ ตะโกนเสียงดั่งลั่น "อย่าจับ! อย่าจับ! ไฟช็อต" ตูกระโจนไปตัดไฟที่สะพานไฟอย่างรวดเร็ว น้ำพวยมมือหลุดจากตู้เย็นร่วงลงมากองกับพื้นเหมือนดอกพวยมที่ร่วงลงใต้ต้น

สองคนพี่น้องเข้ามาช่วยประคอง อันที่จริงที่บ้านของตูมีเครื่องตัดไฟอัตโนมัติอยู่แล้ว ถ้าไฟฟ้ามีการลัดวงจรเมื่อไร เครื่องนี้จะตัดไฟทั้งบ้านทันที แต่เมื่อเครื่องตัดไฟเสีย พ่อต้องไปธุระต่างจังหวัด จึงยังไม่มีเวลาแก้ไข แต่พ่อก็บอกให้ทุกคนในบ้านรับรู้เมื่อเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้น จะได้แก้ไขปัญหาได้ทัน

น้ำพวยมมีอาการขาที่แขนเพราะถูกไฟดูด ตูตัดสินใจพาน้ำพวยมไปหาหมอ "ตาวพาน้ำพวยมไปนั่งรอที่หน้าบ้านก่อน พี่ปิดบ้านแล้วจะออกไปเรียกแท็กซี่" ตูรอบคอบมาก ดึงปลั๊กตู้เย็นออก ปิดประตูหน้าต่างใส่กุญแจบ้านเรียบร้อย ก่อนจะออกไปเรียกรถแท็กซี่ น้ำพวยมไปคลินิกที่อยู่ใกล้บ้านที่สุด คุณหมอดูอาการของน้ำพวยมแล้ว บอกว่าไม่เป็นอะไรมาก วันนี้ให้นอนพักไม่ต้องทำอะไร นวดแขนด้วยยาที่สั่งให้ พรุ้งนี้อาการคงดีขึ้น แล้วคุณหมอหันมาพูดกับตู "หนูเก่งมาก" คุณหมอชม" ตัวแค่นี้แก้ปัญหาอย่างมีสติ ไม่ตื่นตระหนก พวกเครื่องใช้ไฟฟ้าทั้งหลายมีทั้งคุณและโทษ อย่าประมาทเป็นอันขาด พัดลมที่มีเสียงดังผิดปกติ มีกลิ่นไหม้ หรือหยุดหมุนแต่มีเสียงคราง ให้รีบดึงปลั๊กออกทันที เวลาดึงปลั๊กอย่าดึงที่สายต้องดึงที่ตัวปลั๊ก แล้วสังเกตดูด้วยว่าปลั๊กแตก สายไฟขาดหรือเปล่า ถ้าเจออย่างนี้ต้องรีบเปลี่ยนทันที แล้วอย่าใช้มือเปียกน้ำจับเครื่องใช้ไฟฟ้าเป็นอันขาดอย่าง

ที่น้ำพระยอมทำ เพราะเราไม่รู้ว่าจะเสียแล้วจะมีไฟรั่วออกมาเมื่อไร" เมื่อน้ำพระยอมป่วยอย่างนี้ สองคนพี่น้องต้องช่วยตัวเอง ตูบอกให้น้ำพระยอมรอที่ร้านหม้อ ตูกับตัว จะเดินไปตลาด ไปซื้ออาหาร มาให้พอรับประทานกันทั้งวัน แล้วจะกลับมารับน้ำพระยอมกลับบ้าน

จากร้านหม้อไปตลาดค่อนข้างไกล แต่ตู้รู้จักทางลัด ถ้าเดินเข้าซอยนี้ก็เจย่นระยะทางไปตลาดได้ พอจะเดินเข้าซอย ตูกระตุกมือตัวให้หยุด แล้วชี้ให้น้องดูรถตู้ที่จอดอยู่กลางซอยสองคัน "ทำไมล่ะพี่ตู" ตัวสงสัย "ซอยนี้เปลี่ยวนะ มีแต่รั้วบ้านไม่มีร้านค้าเลย ถ้าเราเดินผ่านไป แล้วคนในรถเปิดประตูลงมาลากเราขึ้นรถก็ไม่มีใครเห็น ไม่มีใครมาช่วยได้ เอาเราไปขายที่ไหนก็ไม่รู้ เดินถนนใหญ่ดีกว่า ไกลหน่อยแต่ปลอดภัย" ตัวพยักหน้าเห็นด้วย สายแล้ว ผู้คนจอบแจวกไขว่ รถเริ่มเต็มถนน ตูจูงน้องข้ามอย่างระมัดระวัง มองขวามองซ้ายก่อนข้าม เมื่อมาถึงอีกฝั่งถนน ตูพาน้องขึ้นขอบถนน โดยหลีกเลี่ยงการเดินตัดหน้ารถหรือผ่านหลังรถคันที่กำลังติดเครื่องอยู่ เพราะคนเดินจะไม่รู้เลยว่าคนขับจะเดินหน้าหรือถอยหลัง ถ้าเดินผ่านในระยะกระชั้นชิดอาจถูกรถชนได้ การเดินในที่สาธารณะตามหลักการแล้ว เราต้องเดินชิดขวาเพื่อจะได้เดินไปในทิศทางเดียวกัน ไม่เกะกะขวางทางซึ่งกันและกัน ต้องหมั่นกวาดตาดูให้รอบตัว ไม่ใช่มีแต่ก้มหน้าก้มตาเดิน มิฉะนั้นอาจเกิดอุบัติเหตุโดยไม่ตั้งใจ ตัวยังเป็นเด็กจึงขาดความระมัดระวังตัวอีกมาก มืออยู่ช่วงหนึ่งตูหยุดพักหายใจเพื่อนที่เดินผ่านมา ตัวเดินล่วงหน้าไปก่อน พอตูหันกลับมาอีกที ตัวกำลังจะเดินตัดหน้าคนแบกกระสอบข้าวสารในระยะกระชั้นชิด ทั้งสองฝ่ายต่างไม่มีใครดูใคร ถ้าชนกันจะเกิดอะไรขึ้น ตูตะโกนเรียกชื่อน้องเสียงดังลั่น จังหวะที่ตัวหยุด กระสอบข้าวไบนั่นก็เฉียดตัวตัวไปอย่างหวุดหวิด ตัวตาโตด้วยความตกใจ เกือบเป็นกล้วยทับไปแล้ว" ตัวหัวเราะเสียงสั้น ๆ เหมือนปลอบใจตัวเอง ตูพาน้องไปซื้อโจ๊กเจ้าอร่อย แล้วสองคนพี่น้องก็เวียนเข้าร้านนั้นออกร้านนี้ เพื่อซื้ออาหารและขนมให้ตนเองกับน้ำพระยอมได้รับประทานเพียงพอทั้งวัน

สองคนพี่น้องหอบของพะรุงพะรัง ขึ้นรถรับจ้างมาแวะรับน้ำพระยอมที่คลินิกก่อนเข้าบ้าน ทั้งตูและตัวช่วยกันจัดอาหารและยา ดูแลน้ำพระยอมอย่างดี เหมือนกับที่น้ำพระยอมเคยดูแลพวกตนมา ตูยกสะพานไฟขึ้น เพื่อให้เครื่องไฟฟ้าชนิดอื่นๆ ทำงาน ตู้เย็นไม่มีอันตรายนแล้ว เพราะถอดปลั๊กออก สามารถเปิดหีบของในตู้เย็นได้ แต่การแก้ปัญหา นั้นคงต้องรอพ่อกับแม่ที่จะกลับมาบ่ายนี้

ถึงแม้จะเกิดเหตุไม่คาดฝันขึ้นหลายอย่างภายในวันเดียว แต่ตูไม่นึกว่านั่นเป็นเหตุร้ายที่น่ากลัว แต่กลับรู้สึกตัวพออย่างไรไม่รู้ ภูมิใจที่สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ ดูแลสมาชิกในครอบครัว

แทนพ่อและแม่ได้ เหมือนกับตุ๊กตากระโดดจากเด็กชั้น ป.๕ ไปเป็นหนุ่มชั้น ม.๕ เลย อะไรไม่สำคัญ เท่ากับที่ตัววิ่งเข้ามาถอดแล้วพูดว่า "เวลาตัวอยู่กับพี่ตุ๊กตา รู้สึกปลอดภัยจังเลยค่ะ" ถ้าทุกคน ดำรงชีวิตด้วยความมีสติ รู้จักสังเกตสิ่งรอบตัว ใส่ใจวิธีการป้องกันตัว ไม่ประมาท มีความรอบคอบ อย่างพูดแต่คำว่า "ไม่เป็นไร" ไม่ว่าจะอยู่ที่ใด หรือไปที่ไหน ก็จะมีแต่ความปลอดภัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
แผนการจัดการเรียนรู้อยู่โดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดจากกิจกรรมอ่านจับใจความ
แผน 2

ระดับชั้น Year 6
เรื่อง ปลดถกยไวก่อน
ภาคเรียนที่ 3
เวลา 2 คาบเรียน (คาบละ 45 นาที)

สาระสำคัญ

เรื่อง “ปลดถกยไวก่อน” กล่าวถึงเรื่องความปลดถกยไวก่อน หากเรารอบคอบไม่ประมาท ใส่ใจในทุกสิ่งทุกอย่างรอบกาย ไม่ว่าเราจะอยู่ที่ไหน หรือสิ่งใด ก็จะมีปลดถกยไวก่อนที่อาจจะเกิดขึ้นรอบตัว

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกใจความสำคัญและข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง
2. นักเรียนสามารถอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนและครู
3. นักเรียนให้ความสนใจและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
4. นักเรียนเขียนสะท้อนคิดตนเองจากเรื่องทีอ่านในรูปแบบผังกราฟิกได้
5. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องทีอ่านได้

สื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์

1. หนังสือภาษาพาที 2. บัตรคำ 3. ใบงาน

ขั้นตอนการเขียนสะท้อนคิด ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกจากการ อ่านจับใจความ	กิจกรรมการเรียนรู้	เทคนิคที่ใช้ในการสะท้อนคิด
	<p>ผู้นำ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนทำกิจกรรม “ตามหาคำศัพท์” โดย <ul style="list-style-type: none"> - แบ่งนักเรียนออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ นักเรียนชายและนักเรียนหญิง - นักเรียนช่วยกันหาคำศัพท์ที่ครูวางไว้ตามสถานที่ต่าง ๆ ในห้องเรียน ภายในเวลา 3 นาที - นักเรียนจะได้รับคะแนนกลุ่มตามจำนวนบัตรคำที่สมาชิกในกลุ่มหาเจอ 2. นักเรียนอ่านออกเสียงบัตรคำจากกิจกรรมตามหาคำศัพท์ (ปรกติ สาธารณะ ธุรกิจ โทรศัพท์ ประสพการณ์ ประมาณ โอกาส พิกการ ปลัก ไฟช้อต เหตุการณ์ อันตราย ปลอดภัย ภูมิใจ สติ) 3. นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นจากคำศัพท์ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร 	
<ol style="list-style-type: none"> 1. อ่านเรื่องคร่าว ๆ เพื่อให้ทราบประเด็นสำคัญของเรื่อง 	<p>สนทนา</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. นักเรียนแต่ละคนอ่านเรื่อง aloud ไปด้วยกัน 	

<p>2. อ่านเก็บรายละเอียด ทำความเข้าใจข้อความ เนื้อเรื่องในแต่ละย่อหน้า โดยอาจใช้เครื่องหมายกำกับ หรือเน้นข้อความด้วยปากกาเน้นข้อความ</p>	<p>5. ครูใช้เมธิเรียกชื่อผู้สนทนากเรียนอ่านเรื่องตลอดยกยไวก่อน โดยสลับกับอ่านทีละย่อหน้าในระหว่างที่อ่านให้นักเรียนทำเครื่องหมายหรือเน้นข้อความที่สำคัญ</p>	
<p>3. ทำความเข้าใจประเด็นสำคัญสาระสำคัญของเรื่อง</p>	<p>6. เมื่อจบแต่ละย่อหน้า ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญ</p>	
<p>4. บอกใจความสำคัญของเรื่อง โดยเรียงลำดับ เรียบเรียงเรื่อง และจัดบันทึก</p>	<p>7. นักเรียนช่วยกันบอกและเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง</p> <p>8. นักเรียนช่วยกันบอกใจความสำคัญของเรื่องในประเด็นดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง - เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นในเรื่อง - เหตุการณ์นี้เกิดจากอะไร - ผลของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร - นักเรียนได้รับความรู้หรือข้อคิดอะไรจากเรื่อง 	
<p>5. สรรวจตนเองในด้านความรู้สึก สาเหตุของความรู้สึกที่เกิดขึ้น</p>	<p>9. ครูให้นักเรียนสำรวจตนเองในขณะนั้นว่านักเรียนรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องที่อ่าน และเพราะเหตุใดจึงรู้สึกแบบนี้ ในประเด็นดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การที่ตัววิ่งออกจากห้องม้ามารับโทรศัพท์แล้วล้มได้รับบาดเจ็บ - การที่นำพะยอมโตนไฟซ็อต แล้วตัวจะเข้าไปดึงนำพะยอมออกจากตุ๋เอ็น 	

<p>6. วิเคราะห์สาเหตุของอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นโดยการบอกความรู้สึกของตนเอง</p>	<p>- การที่ผู้ที่จะเดินทางลัดที่อยู่บ่อยเปลี่ยนเพื่ออยู่ระยะทาง</p> <p>10. ครูให้นักเรียนพิจารณาไตรตรองถึงอารมณ์ความรู้สึกของตนเองที่เกิดขึ้น จาก การที่นักเรียนได้สำรวจตนเอง โดยถามนักเรียนว่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผลของการกระทำของตัวเองแล้วผลต่อความรู้สึกของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร - สาเหตุใดที่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเช่นนั้น <p>11. นักเรียนบอกความรู้สึกของตนเอง</p>	
<p>7. บรรยายและอภิปราย เหตุการณ์ ถ่ายทอดประสบการณ์ ซึ่งกัน และทำการจดบันทึก</p>	<p>12. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ที่นักเรียนมีเกี่ยวกับเหตุการณ์ในเรื่อง</p> <p>13. นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงประสบการณ์ของตนเองที่มีลักษณะคล้ายกับเรื่องราวในเรื่องอย่างอิสระ โดยมีครูและเพื่อนคอยแสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำ</p> <p>14. นักเรียนจดบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้</p>	<p>◆ การอภิปราย ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน มีความรู้ที่กว้างขวางมากขึ้น ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ระหว่างครู ผู้เรียน และเพื่อนร่วมชั้น โดยผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นให้มากที่สุดและเป็น การกระตุ้นให้คำแนะนำ ในขณะให้ผู้เรียนกำลังอภิปราย</p>

		<p>ผู้สอนทำการเก็บประเด็นและความคิดเห็นนั้นให้ได้มากที่สุด</p> <p>◆ การยอมรับความแตกต่างทางความคิดของเด็ก</p>
<p>8. อธิบายความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง หาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาตนเอง</p>	<p>15. นักเรียนแต่ละคนบอกความรู้สึกของตนเองและแนวทางการปรับปรุงพัฒนาตนเองจากเหตุการณ์ในเรื่องที่เกิดขึ้น</p>	
<p>9. เขียนสะท้อนคิดในรูปแบบผังกราฟิก</p>	<p>16. นักเรียนเขียนสะท้อนความคิดของตนเองในรูปแบบผังกราฟิก โดยมีหัวข้อในการสะท้อนคิด ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร 2. นักเรียนรู้สึกอย่างไรต่อเรื่องที่อ่านและตัวละคร 3. เพราะเหตุใดนักเรียนจึงรู้สึกเช่นนั้น 4. นักเรียนได้เรียนรู้หรือได้รับข้อคิดอะไรจากเรื่องปอดภัยไว้ก่อน 5. เรื่องที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง 6. นักเรียนมีแนวทางหรือวิธีการปรับปรุงและพัฒนาตนเองอย่างไร เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางสถานการณ์ได้อย่างราบรื่นและปลอดภัย 	<p>◆ การใช้คำถาม (Questioning) เป็นวิธีการต้นเพื่อสืบสอบความคิดของนักเรียน ออกมาให้ประจักษ์ โดย ครูเป็นผู้ช่วยให้นักเรียนได้เปิดเผยข้อมูลเชิงลึก ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้การเรียนรู้ และนิสัยการเรียนรู้</p> <p>◆ การเขียนบันทึก (Logs and journals) เป็นอีกหนึ่งเครื่องมือสำหรับการสะท้อนของนักเรียน โดยให้นักเรียน</p>
<p>10. สอบถามผู้อื่นเพื่อรับข้อมูลย้อนกลับ โดยครูเป็นผู้กระตุ้นให้</p>	<p>17. นักเรียนพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ถึงแนวทางหรือวิธีการปรับปรุงและพัฒนาตนเอง จากนั้นครูและเพื่อนร่วมกลุ่มอภิปราย แสดงความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้มีนักเรียนรู้และเข้าใจตนเองมากขึ้น</p>	

<p>คำแนะนำ เพื่อให้ให้นักเรียนรู้และเข้าใจในตนเองมากขึ้น</p>		<p>เขียนบันทึกและลงอ่าน ทบทวนข้อเขียนเก่าที่เคยเขียนไว้ก่อนหน้า เปรียบเทียบ สิ่งที่นักเรียนรู้ตอนเริ่มเรียน กับสิ่งที่นักเรียนรู้ตอนนี้ จากนั้นให้นักเรียนเลือกสิ่งที่เรียนรู้จากการเขียนบันทึก เพื่อนำไปใช้สร้างการเรียนรู้ในอนาคตและดำเนินการตาม แผนปฏิบัติการเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองอย่างมีสติ</p> <p>◆ การให้ข้อสังเกตเพื่อสะท้อนสิ่งที่ได้กปฏิบัติ</p>
<p>11.ตอบคำถามจากเรื่อง</p>	<p>ขั้นสรุป</p> <p>18. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปบทเรียน ข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง</p> <p>19. นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องตลอดยกไว้ก่อน ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - เพราะเหตุใดตู่จึงสิ้นลม - ทำไมน้ำพวยยอมจึงถูกไฟช็อต 	

	<ul style="list-style-type: none"> - ถ้ามีคนในบ้านถูกไฟช็อต นักเรียนจะทำอย่างไร - การเดินในที่สาธารณะให้เกิดความปลอดภัยทำอย่างไร 	
--	--	--

การวัดและประเมินผล

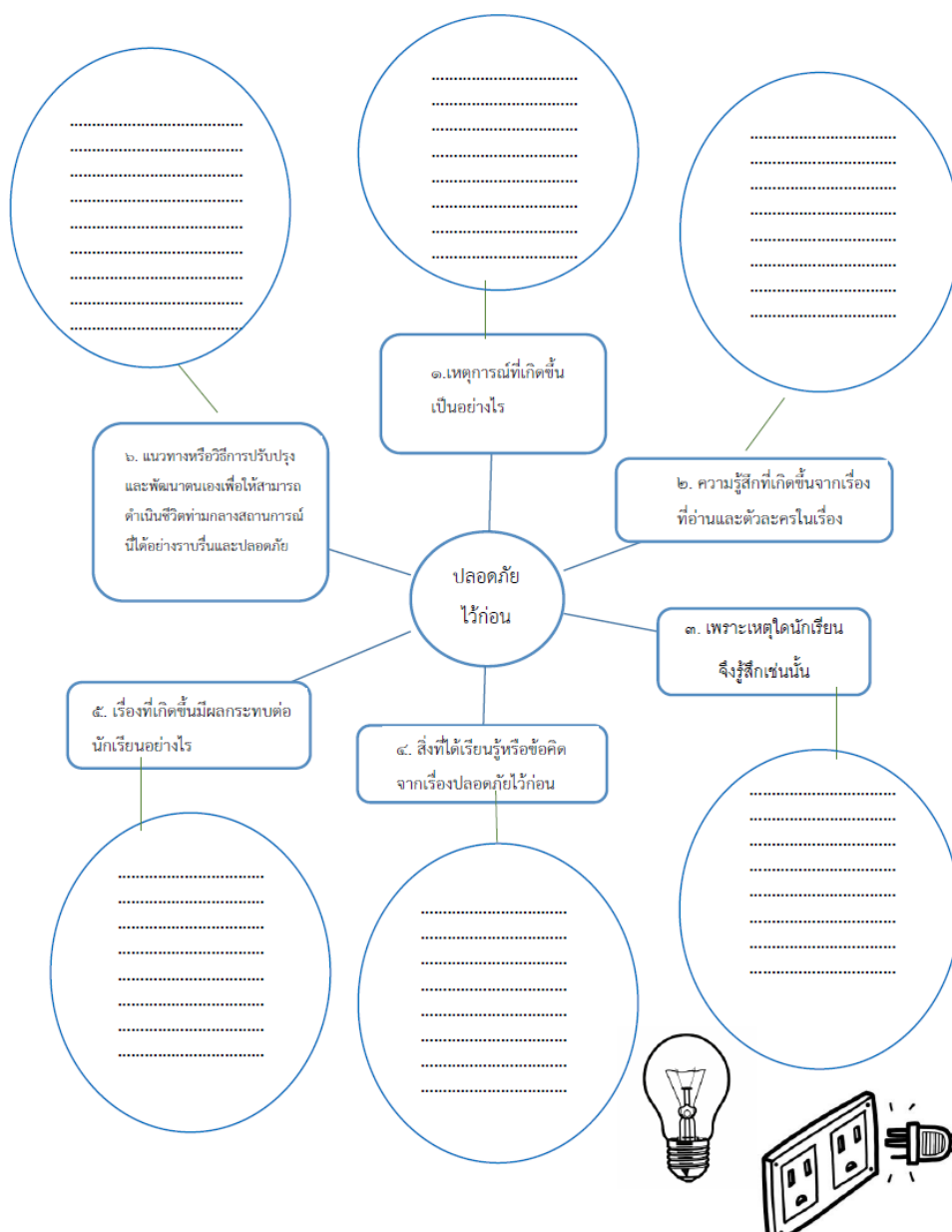
1. ความถูกต้องของคำตอบ 2. การมีส่วนร่วมในการอภิปราย แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียน 3. การตรวจใบงาน 4. สังเกตพฤติกรรมที่เกิดขึ้น

ชื่อ..... ชั้น.....

ใบงานที่ ๒ เรื่อง ปลอดภัยไว้ก่อน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในผังมโนทัศน์ตามหัวข้อที่กำหนดให้

เปรียบเทียบสาเหตุและผลของการกระทำจากตัวละครในเรื่องกับนักเรียน

คู่

สาเหตุ

ผล

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

ตัวฉัน

สาเหตุ

ผล

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แผนที่ 3 เรื่อง แรงกระทบ

หนังสือภาษาพาที ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

แม่ต้มปลาช่อนไว้หลายตัว เพื่อเตรียมทำขนมจีนน้ำยาหม้อใหญ่ในวันรุ่งขึ้น ฝีมือทำน้ำยาของแม่เป็นที่เลื่องลือ ใครๆ ก็อยากกิน แม่จึงต้องทำปริมาณมาก นอกจากจะกินเองแล้ว ยังแบ่งให้พี่น้องและเพื่อนบ้านอีกบ้างแล้ว แม่ชวนจูนลงไปโหลกปลาที่ร้านใต้ถุนบ้านข้างล่างอากาศเย็นสบายกว่าข้างบน แม่แกะก้างปลาออกเอาเนื้อให้จูนโหลก ทำงานไปคุยกันไป ฟังแม่อบรมสั่งสอนเรื่องคบเพื่อน โดยเฉพาะกลุ่มพื้มอด" จูนก็รู้ใช้ใหม่ว่ากลุ่มเจ้ามอด ไม่ทำงานทำการ ทำตัวเป็นอันธพาลล็กเล็กขโมยน้อย ตำรวจกำลังจับตาอยู่ ระวังนะลูก จะพลอยเข้าขัง

ที่แม่พูดมาจูนก็รู้ แต่พื้มอดเขาก็ติดกับจูน เขาสั่งไม่ให้ใครมารังแกจูน มีอะไรเขาก็แบ่งให้กิน เขาดูแลเหมือนน้องชายแท้ๆ แล้วจะให้จูนทำอะไรดี แม่ยกกะละมังเนื้อปลาที่โหลกแล้วขึ้นบ้าน บอกให้จูนยกครกขึ้นไปเก็บในครัว ขณะที่จูนกำลังจะยกครกขึ้นบ้าน ก็ได้ยินเสียงใครเป่าปากเรียกมาจากรั้วกระถินหน้าบ้าน พื้มอดนั่นเอง

"จูน จูน ว่างไหม ไปกับพื้หน้อย มีธุระอยากให้อะไร" หน้าตาพื้มอดเป็นกังวล จูนก็มองครกในมือพร้อมกับนึกถึงคำแม่สอน พอเงยหน้าก็เห็นพื้มอดตุลุกตุลิกกลน ท่าทางเหมือนต้องการความช่วยเหลือ จูนเลยวางครกไว้ที่ชั้นบันได "จูนไปข้างนอกนะแม่ เดี่ยวกลับ" จูนร้องบอกแม่ ที่ริมรั้วมีมอเตอร์ไซค์จอดรออยู่ ๒ คัน คันหนึ่งมีเพื่อนพื้มอด

สองคนนั่งอยู่ ส่วนอีกคันพื้มอดขี่เอง จูนกระโดดขึ้นนั่งท้าย" ไปไหนหรือพื้มอด" จูนถามหลังจากพื้มอดเคลื่อนรถ

"ไปช่วยพื้หน้อยเถอะจัน พ่อพื้ไม่สบาย พื้จะรีบไปหาเงินมารักษาพ่อ" จูนคิดว่าพื้มอดคงพาจูนไปหาปลาตามปรกติ พื้มอดเป็นคนเหวี่ยงแห ในขณะที่จูนรอเก็บปลาใส่ถัง คราวนี้พื้หน้อยเพื่อนมาด้วย คงได้ปลาหลายถังแน่ พื้มอดจะได้มีเงินไปรักษาพ่อที่ป่วยเรื้อรังมานาน เอ๊ะ! ทำไมพื้มอดถึงขี่รถออกนอกถนนใหญ่ เข้ามาทางถนนดินแคบ ๆ ที่เลียบบเส้นทางเสาไฟฟ้าแรงสูง เข้ามาจนลึกลง พื้มอดหยุดรถ แล้วสั่งให้จูนลงที่เสาไฟฟ้าต้นหนึ่ง

"จูนดูต้นทางให้พี่ด้วย พี่จะไปถอดนอตเสาไฟฟ้า นอตตัวใหญ่ขายได้ราคาดี พ่อพี่ต้องใช้เงินเยอะ ถ้ามีรถหรือคนผ่านมา ตะโกนบอกพี่ด้วย อย่าทรมานนะ" พื้มอดจ้องหน้าจูนตาแข็งกร้าว ก่อนจะวิ่งไปพร้อมถุงผ้า

จุ้นละล้าละล้ง คิดถึงแม่ กลัวเหลือเกิน จะทำอย่างไรดี กลับก็กลับไม่ได้ นยีนเหลียวหน้าเหลียวหลัง แล้วพื๋มอดและเพื่อนก็กลับมาพร้อมด้วยถุงใส่โนต "เหลือนอตไว้ต้นละ ๒ -๓ ตัวก็พอแล้ว มันไม่ลั้มหรือ" เสียงเพื่อนพื๋มอด

พูดกัน จากเสาดันแรก พื๋มอดก็ซึ่รถลึกลงเข้าไปอีกและหยุดถอดนอตที่ละเสา กว่าจะเสร็จเสาที่ ๓ ก็ใกล้ค่ำ พื๋มอดจึง

เลิกปฏิบัติกร "วันนี้พอก่อนเถอะ เจ้าจุ้นมันจะร้องให้แล้ว วันหลังค่อยมาใหม่" พื๋มอดบอกเพื่อน ก่อนจะส่ำท้บจุ้น " จุ้นคงรู้ว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นกับ อนิจจา! พี่ชายที่แสนดีของจุ้นหายไปไหน เหลือแต่อันธพาลที่ข่มขู่ ระยะทางกลับดูไกลแสนไกลเพราะฝนตกหนัก พายุพัดแรงมากจนมอเตอร์ไซค์แทบปลิว จุ้นได้ยินเสียงอะไรไม่รู้ดังครืน ๆ ตามหลังมา แล้วไฟฟ้าข้างถนนก็ดับ จุ้นกอดหลังพื๋มอดแน่น กลัวเหลือเกินกลัวจะไม่ถึงบ้าน แต่จุ้นก็มาถึงบ้านจนได้

ไฟฟ้าคงดับหมดทั้งเมือง บ้านของนยีนมีแต่แสงเทียนวอมแววม แม่กับพ่อนั่งรอลูกอยู่ที่ระเบียง ดีใจเหลือเกินที่ได้กลับบ้านมาพบพอกับแม่ "แม่จำ พ่อจำ จุ้นมาแล้ว" จุ้นตะโกนแข่งกับเสียงฝน อารามดีใจ

จุ้นรีบวิ่งขึ้นบ้านทันที ก้าวแรกที่เหยียบขั้นบันได จุ้นเหยียบไปบนครกที่จุ้นวางไว้ไม่เก็บ ครกตกลงมาพาจุ้นเสียหลักล้มลงหน้าผาดขั้นบันได หน้าผากแตกเลือดไหล จุ้นร้องเสียงดังลั่น พ่อส่องไฟฉายลงมาดู พ่อเห็นว่าอะไรเกิดขึ้น พ่อรีบถลันลงมา แม่จะตามมาด้วย แต่พ่อห้ามไว้ พ่อรีบอุ้มจุ้นขึ้นรถพาไปโรงพยาบาลทันที ที่โรงพยาบาลไฟดับเช่นกัน ทุกอย่างดูสับสนวุ่นวาย ต้องใช้เครื่องปั่นไฟสำรอง มีไฟใช้ในจุดที่จำเป็น การที่ไฟฟ้าดับชั่วคราว ทำให้คนป่วยที่ต้องใช้เครื่องหายใจ มีอาการทรุดหนักลง แพทย์และพยาบาลช่วยกันซุลมุน

มีคนเจ็บทยอยเข้ามาโรงพยาบาลเป็นจำนวนมาก หลายรายประสบอุบัติเหตุเนื่องจากไฟฟ้าดับเช่นกัน แพทย์ต้องช่วยเหลือผู้ที่มีอาการสาหัสก่อน แม้จุ้นจะเจ็บอย่างไรก็ต้องรอ ไม่ได้รับการรักษานในทันที กว่าจุ้นจะได้พบหมอก้เป็นเวลาค่อนข้างดึก จุ้นต้องเฝ้าผลถึง ๕ เข็ม ขณะที่จุ้นกำลังจะกลับก็เห็นพื๋มอดกำลังพาแม่เข้ามา แม่พื๋มอดร้องไห้เสียงดัง ทั้งสองตรงเข้าไปหาพยาบาล คุณอะไรกันสักครู่ แม่พื๋มอดทรุดตัวลง พื๋มอดรีบพุงแม่ไปนั่ง พ่อของจุ้นเดินเข้าไปถามพยาบาลว่าเกิดอะไรขึ้น พยาบาลบอกว่า "พ่อของพื๋มอดป่วยหนักต้องใช้เครื่องช่วยหายใจ พอไฟดับเครื่องปั่นไฟก็มีปัญหา กว่าเดินเครื่องได้พ่อของพื๋มอดก็เสียชีวิตไปแล้ว" รุ่งเช้า หนังสือพิมพ์ลงข่าวครึกโครม เสาไฟฟ้าแรงสูงถูกคนใจบาปถอดนอตไป ๓ ต้น พอฝนตกหนัก ลมพายุแรง เสาไฟฟ้าจึงลั้ม

พร้อมทั้งดึงเสาไฟฟ้าต้นอื่นให้ล้มตามไปอีก ๕ ต้น ไฟฟ้าดับไปหลายจังหวัด เกิดอุบัติเหตุบนถนนที่โรงพยาบาลมีคนตาย แพทย์เลื่อนการผ่าตัด การสื่อสารหยุดชะงัก โรงงานเสียหายนับพันล้าน ฯลฯ ขณะนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจกำลังสืบหาคนร้ายอยู่ จุ้นตัวเย็นเฉียบ รู้แล้วว่า ทำไมเงินถึงเหยียบครกพลาดตกบันได หน้าผากแตก พ่อพี่มอดเองก็เสียชีวิต ขณะที่ลูกกำลังหาเงินมารักษา ทุกอย่างเริ่มต้นไม่ถูกต้อง จากนอตเหล็กไม่กี่ตัว นำไปสู่ความสูญเสีย

ชีวิตคน และความเสียหายของประเทศชาติ เหมือนโยนก้อนหินลงน้ำ น้ำกระเพื่อมกระจายออกเป็นวงกว้าง วงของน้ำคือการกระทบกระเทือน จากหินก้อนเล็กๆ นั่นเอง จุ้นจะทำอย่างไรดี ถึงแม้จุ้นไม่ได้ทำผิดด้วยตัวเอง แต่ก็ถือว่าจุ้นอยู่ในเหตุการณ์ด้วย พ่อกับแม่เป็นที่พึ่งที่ดีที่สุด จุ้นเล่าเรื่องทั้งน้ำตา สารภาพผิดที่ไม่เชื่อฟังแม่ จุ้นคิดว่าถ้าพ่อจะดี ทำโทษจุ้นอย่างไร จุ้นจะขอรับผิดไม่ได้แฉังใด ๆ ทั้งสิ้น

"พ่อภูมิใจนะ ที่ลูกทำผิดแล้วยอมรับผิด ลูกจะกล้าไปบอกตำรวจไหม"

"ครับ"

"ดี ถ้าจุ้นจะไปคุยกับลุงฮรรณก่อน ว่าจะทำยังไง" ลุงฮรรณที่พ่อพูดถึงคือเพื่อนของพ่อที่เป็นตำรวจนั่นเอง พ่อหายไปนานมากในความรู้สึกของจุ้น ทั้ง ๆ ที่ไปแค่ชั่วโมงเดียว เมื่อพ่อกลับมา จุ้นใจสั่นระทึก จะติดคุกอโหมหนอ เรื่องจบแล้ว ร้านขายของเก่าแจ้งตำรวจเอง ตำรวจตามจับมอดและพวก ทั้งหมดรับสารภาพ แต่ไม่ได้ซัดทอดมาถึงจุ้น ลุงฮรรณฝากเตือนจุ้นมาด้วยเรื่องการคบเพื่อน ให้เชื่อฟังพ่อแม่หรือครูตักเตือนด้วย จุ้นยิ้มทั้งน้ำตายอมรับกับตัวเองว่า ใช่แล้ว คบคนพาล พาลพาไปหาผิด คบบัณฑิต บัณฑิตพาไปหาผล และที่สำคัญที่สุดคือ บาปกรรมมีจริง ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่วแน่นอน

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

แผน 3

แผนการจัดการเรียนรู้อยู่โดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดจากกิจกรรมอ่านจับใจความ

ระดับชั้น Year 6

ภาคเรียนที่ 3

เรื่อง แรงกระทบ

เวลา 2 คาบเรียน (คาบละ 45 นาที)

สาระสำคัญ

เหตุการณ์เลวร้ายเกิดขึ้นเมื่อจูนและเพื่อนรุ่นพี่กระทำความผิดด้วยการถอดเสาไฟฟ้าแรงสูงหลายต้น เพื่อนำไปซังกิโยตขาย และนำเงินไปปรึกษาพ่อที่ป่วยหนักอยู่ที่โรงพยาบาล หลังจากนั้นเกิดเหตุการณ์ฝนตกหนัก พายุลมแรง ทำให้เสาไฟฟ้าหลายต้นล้มลง ฟ้าผ่าหลายจุดเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน คนป่วยในโรงพยาบาลที่ต้องใช้เครื่องช่วยหายใจต้องตาย แพทย์ต้องเลื่อนการผ่าตัด การสื่อสารหยุดชะงัก โรงงานเสียหาย เมื่อเห็นข่าวจูนจึงคิดได้และเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้พ่อและแม่ฟัง โชคดีที่เพื่อนรุ่นพี่ไม่ได้ให้การใด ๆ มาถึงตัวจูน จูนจึงไม่ถูกตำราวจับ

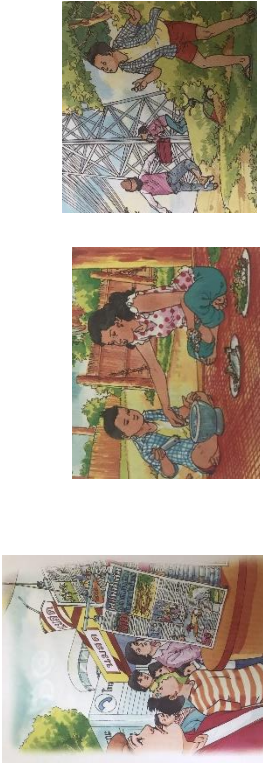
วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกใจความสำคัญและข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง
2. นักเรียนสามารถอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนและครู
3. นักเรียนให้ความสนใจและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
4. นักเรียนเขียนสะท้อนคิดตนเองจากเรื่องที่อ่านในรูปแบบผังกราฟิกได้

5. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้

สื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์

1. หนังสือภาษาพาที 2. รูปภาพ 3. ไม้ถูกีด 4. ใบงาน

ขั้นตอนการเรียนรู้สะท้อนคิด ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกจากการ อ่านจับใจความ	กิจกรรมการเรียนรู้	เทคนิคที่ใช้ในการสะท้อนคิด
	<p>ชั้นนำ</p> <p>1. นักเรียนทำกิจกรรม “ลำดับภาพ” โดย - แบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม - ครูตัดภาพจากเรื่องแรงกระแทกทั้งหมด 6 ภาพบนกระดาน</p>	

	   <p>- นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันนำภาพทั้งหมดมาเรียงลำดับเหตุการณ์</p> <p>2. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายถึงภาพทั้ง 6 ภาพที่เรียงลำดับ</p>	
<p>1. อ่านเรื่องคร่าว ๆ เพื่อให้ทราบประเด็นสำคัญของเรื่อง</p>	<p>ขั้นตอน</p> <p>3. นักเรียนแต่ละคนอ่านเรื่องแรงกระทบ โดยอ่านในใจคร่าว ๆ ระหว่างการอ่านให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำศัพท์ใหม่หรือคำศัพท์ที่นักเรียนไม่ทราบความหมาย</p> <p>4. นักเรียนร่วมกันเสนอคำศัพท์จากในเรื่อง จากนิพนศูสอนความหมายของคำศัพท์</p>	
<p>2. อ่านเก็บรายละเอียด ทำความเข้าใจข้อความ เนื้อเรื่องในแต่ละย่อหน้า โดยอาจใช้เครื่องหมายกำกับ หรือเน้นข้อความด้วยปากกาเน้นข้อความ</p>	<p>5. นักเรียนอ่านเรื่องที่ละเอียดหน้า ในระหว่างที่อ่านให้นักเรียนทำเครื่องหมายหรือเน้นข้อความที่สำคัญ</p>	
<p>3. ทำความเข้าใจในประเด็นสำคัญ สารสำคัญของเรื่อง</p>	<p>6. เมื่อจบแต่ละย่อหน้า ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญ</p>	

<p>4. บอกละเอียดความสำคัญของเรื่อง โดยเรียงลำดับ เรียบเรียงเรื่อง และจัดบันทึก</p>	<p>7. นักเรียนช่วยกันบอกและเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง</p> <p>8. นักเรียนช่วยกันบอกใจความสำคัญของเรื่องในประเด็นดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง - เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นในเรื่อง - เหตุการณ์นี้เกิดจากอะไร - ผลของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร - นักเรียนได้รับความรู้หรือข้อคิดอะไรจากเรื่อง 	
<p>5. สืบหาความจริงในด้านความรู้สึก สาเหตุของความรู้สึกที่เกิดขึ้น</p>	<p>9. ครูให้นักเรียนสำรวจตนเองในขณะนั้นว่านักเรียนรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องที่อ่าน และเพราะเหตุใดจึงรู้สึกแบบนี้ ในประเด็นดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเลือกคบเพื่อนของจูน ที่ทำตัวเป็นอันธพาล ลักเล็ก ขโมยบ่อย - การที่มอดกกล่าวหา “จูนดูต้นทางให้พี่ด้วย พี่จะไปถอนดอกเส้าไฟฟ้า นอตตัวใหญ่ ได้ราคาดี พ่อพี่ต้องใช้เงินเยอะ ถ้ามีรถหรือคนผ่านมา ตะโกนบอกพี่ด้วย อย่านะ” - การถูกข่มขู่ว่า “จูนคงรู้ว่า จะมีอะไรเกิดขึ้นกับเด็กปากโป้ง” - จูนจะทำอย่างไรดี ถึงแม้จูนไม่ได้ทำผิดด้วยตัวเอง แต่ก็ถือว่าจูนอยู่ในเหตุการณ์ด้วย 	
<p>6. วิเคราะห์สาเหตุของอารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นโดยการบอก ความรู้สึกของตนเอง</p>	<p>10. ครูให้นักเรียนพิจารณาไตร่ตรองถึงอารมณ์ความรู้สึกของตนเองที่เกิดขึ้น จาก การที่นักเรียนได้สำรวจตนเอง โดยถามนักเรียนว่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผลของการกระทำของตัวเองละครส่งผลต่อความรู้สึกของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร 	

<p>7. บรรยายและอภิปรายเหตุการณ์ ถ่ายทอดประสบการณ์ซึ่งกัน และทำการจัดบันทึก</p>	<p>- สาเหตุที่ทำให้เด็กเรียนเกิดความรู้สึกเช่นนั้น</p> <p>11. นักเรียนบอกความรู้สึกของตนเอง</p> <p>12. นักเรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ที่นักเรียนมีเกี่ยวกับเหตุการณ์ในเรื่องกับเพื่อนในกลุ่ม</p> <p>13. นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงประสบการณ์ของตนเองที่มีลักษณะคล้ายกับเรื่องราวในเรื่องอย่างอิสระ โดยมีครูและเพื่อนคอยแสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำ</p> <p>14. นักเรียนจัดบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้</p>	<p>◆ การอภิปราย ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน มีความรู้ที่กว้างขวางมากขึ้น ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ระหว่างครู ผู้เรียน และเพื่อนร่วมชั้น โดยผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นให้มากและเป็น การกระตุ้นให้คำแนะนำ ในขณะที่ผู้เรียนกำลังอภิปราย ผู้สอนทำการเก็บประเด็นและความคิดเห็นนั้นให้ได้มากที่สุด</p> <p>◆ การยอมรับความแตกต่างทางความคิดของเด็ก</p>
--	--	---

<p>8. อธิบายความรู้สึกรู้สึกเกี่ยวกับ ตนเอง หาแนวทาง ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง</p>	<p>15. นักเรียนแต่ละคนบอกความรู้สึกของตนเองและแนวทางการปรับปรุงพัฒนา ตนเองจากเหตุการณ์ในเรื่องที่เกิดขึ้น</p>	
<p>9. เขียนสะท้อนคิดในรูปแบบผัง กราฟิก</p>	<p>16. นักเรียนเขียนสะท้อนความคิดของตนเองในรูปแบบผังกราฟิก โดยมีหัวข้อใน การสะท้อนคิด ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร 2. นักเรียนรู้สึกอย่างไรต่อเรื่องี่อ่านและตัวละคร 3. เพราะเหตุใดนักเรียนจึงรู้สึกเช่นนั้น 4. นักเรียนได้เรียนรู้หรือได้รับข้อคิดอะไรจากเรื่องแรงกระทบ 5. เรื่องที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง 6. นักเรียนมีแนวทางหรือวิธีการปรับปรุงและพัฒนาตนเองอย่างไร เพื่อให้ สามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางสถานการณ์ได้อย่างราบรื่นและปลอดภัย 	<p>◆ การใช้คำถาม (Questioning) เป็นวิธีการกระตุ้น เพื่อสืบสอบความคิดของ นักเรียน ออกมาให้ประจักษ์ โดย ครูเป็นผู้ช่วยให้นักเรียน ได้เปิดเผยข้อมูลเชิงลึก ความ เข้าใจ การประยุกต์ใช้การ เรียนรู้ และนิสัยการเรียนรู้</p> <p>◆ การเขียนบันทึก (Logs and journals) เป็นอีกหนึ่ง เครื่องมือสำหรับการสะท้อน ของนักเรียน โดยให้นักเรียน เขียนบันทึกและลงอ่าน บทวนข้อเขียนเก่าที่เคย เขียนไว้ก่อนหน้า เปรียบเทียบ สิ่งที่นักเรียนรู้ตอนเริ่มเรียน</p>
<p>10. สอบถามผู้อื่นเพื่อรับข้อมูล ป้อนกลับ โดยครูเป็นผู้กระตุ้นให้ คำแนะนำ เพื่อให้นักเรียนรู้และ เข้าใจตนเองมากขึ้น</p>	<p>17. นักเรียนพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ถึงแนวทางหรือวิธีการปรับปรุงและ พัฒนาตนเอง จากนั้นครูและเพื่อนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น และให้ ข้อเสนอแนะ เพื่อให้นักเรียนรู้และเข้าใจในตนเองมากขึ้น</p>	

	 <p>จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY</p>	<p>กับสิ่งที่นักเรียนรู้ตอนนี้ จากนั้นให้นักเรียนเลือกสิ่งที่เรียนรู้จากการเขียนบันทึกเพื่อนำไปใช้สร้างการเรียนรู้ในอนาคตและดำเนินการตามแผนปฏิบัติการเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองอย่างมีสติ</p> <p>◆ การให้ข้อสังเกตเพื่อสะท้อนสิ่งที่ได้ปฏิบัติ</p>
<p>11.ตอบคำถามจากเรื่อง</p>	<p>ขั้นสรุป</p> <p>18. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปบทเรียน ข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง</p> <p>19. นักเรียนทำกิจกรรม “ถูกหรือผิด” โดย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูแจกไม้ถูกผิดให้นักเรียน - ครูแสดงข้อความจากเรื่องที่อ่านบนหน้าจอ หากข้อความนั้นถูกให้นักเรียนยกไม้ถูก แต่หากไม่ถูกต้องให้นักเรียนยกไม้ผิด <ol style="list-style-type: none"> 1. แม่อบรมสั่งสอนเงินเรื่องของการคบเพื่อน ให้สุจริตระวัง (ถูก) 2. จู๋นมีนิสัยรักเด็กขโมยน้อย (ผิด) 	

	<p>3. จินเข้าใจผิดคิดว่าพมอดชวนไปทาบลา (ถูก)</p> <p>4. พมอดเป็นคนถอดนอตเสาไฟฟ้าเพราะต้องการนำเงินไปปรึกษาพ่อ (ถูก)</p> <p>5. พมอดถอดนอตเสาไฟฟ้าจนหมด ทำให้เสาไฟฟ้าโค่นล้มลงมา (ผิด)</p> <p>6. จินเข้าใจผิด คิดว่าพมอดเป็นพี่ที่ดี (ถูก)</p> <p>7. การถอดนอตเสาไฟฟ้าของพมอดทำให้เกิดอุบัติเหตุ หน่วยงานต่าง ๆ ได้รับผลกระทบ (ถูก)</p> <p>8. จินไม่กล้าสารภาพความจริงกับพ่อและแม่ (ผิด)</p> <p>9. จินไม่ถูกตำรวจกับเพราะพ่อของจินมีเพื่อนเป็นตำรวจ (ผิด)</p> <p>10. จินยอมรับว่า คบคนพาล พาลพาไปหาผิด คบบัณฑิต บัณฑิตพาไปหาผล (ถูก)</p>	
--	---	--

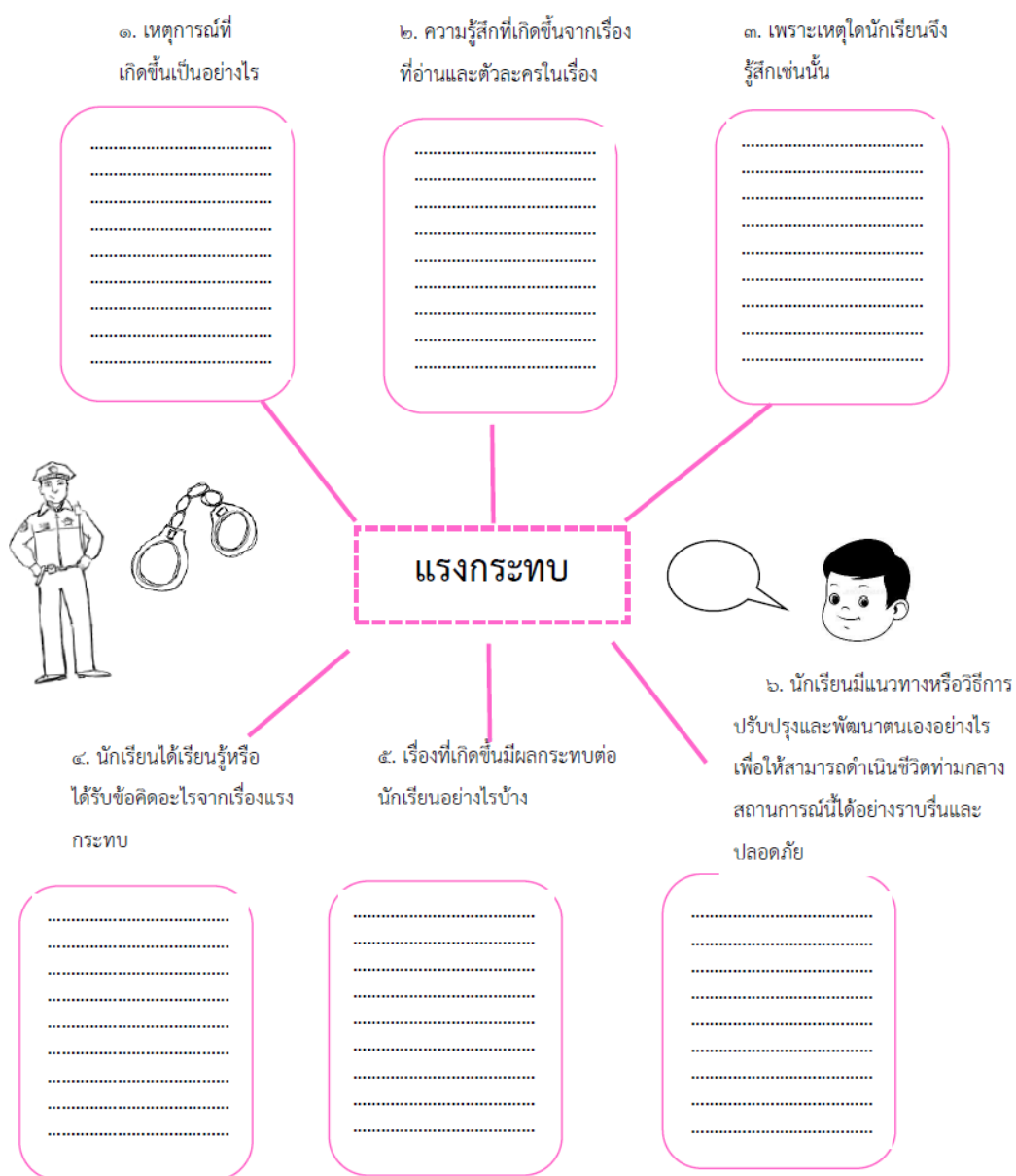
การวัดและประเมินผล

1. ความถูกต้องของคำตอบ
2. การมีส่วนร่วมในการอภิปราย แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียน
3. การตรวจใบงาน
4. สังเกตพฤติกรรมการ์ที่เกิดขึ้น

ชื่อ..... ชั้น.....

ใบงานที่ ๓ เรื่อง แรงกระทบ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในผังมโนทัศน์ตามหัวข้อที่กำหนดให้

เปรียบเทียบสาเหตุและผลของการกระทำจากตัวละครในเรื่องกับนักเรียน

จูน	สาเหตุ	ผล
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

ตัวฉัน	สาเหตุ	ผล
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แผนที่ 4 เรื่อง ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

หนังสือวรรณคดีลำนํ้า ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

"โลกนี้มีแต่การบ้าน" เด็กหญิงมะปรางคิด ขณะที่ยังนึกไม่ออกว่าจะทำการบ้านวิชาภาษาไทย ได้อย่างไรเวลานี้ก็น้อย เธอคงไม่ทำให้เสร็จก่อนกำหนดอย่างแน่นอน วันนี้เป็นวันอาทิตย์ เป็นวันหยุดพักผ่อนประจำสัปดาห์ แต่มะปรางไม่ค่อยได้พักผ่อน เพราะต้องรีบทำการบ้านหลายวิชา ทั้งคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษและภาษาไทย "ฉันจะทำอย่างไรดี" มะปรางคิดไม่ออก แม้ว่าเธอจะชอบเรียนภาษาไทย แต่การบ้านวิชาภาษาไทยก็ไม่ใช่เรื่องกล้วยๆ คุณครูประจำวิชาสั่งให้นักเรียนไปแต่งกลอนสอนใจมาคนละ ๑ เรื่อง ถึงกระนั้นเธอก็ตั้งใจจะทำให้เสร็จในชั่วโมงเรียนวิชาภาษาไทยเมื่อปลายวันศุกร์ที่ผ่านมา แต่ก็ไม่เสร็จจึงนำกลับมาทำต่อที่บ้าน "จะแต่งเรื่องอะไรก็ได้ ขอให้เป็นสุภาพดี สอนใจก็แล้วกัน" มะปรางนึกถึงคำสั่งของคุณครู "คุณครูนะคุณครู" แม้มะปรางจะรักคุณครู แต่ขณะนี้เธอกำลังท้อใจ จึงเดินไปรำพึงไป จนคุณยายซึ่งนั่งอยู่ในบ้านบอกว่า "ยายเวียนหัวแล้ว" "ก็หนูคิดไม่ออกนี่คะ" มะปรางแค้นตัว มะปรางเป็นเด็กกำพร้าแม่เธออยู่กับยายสองคน ส่วนพ่อของมะปรางไปทำงานต่างจังหวัด นานๆ จะกลับมาบ้านสักครั้งหนึ่ง เวลาเธอมีปัญหาเรื่องทำการบ้าน จึงไม่รู้ว่าจะปรึกษาใครดี "ไปหาเพื่อนสิ" ยายแนะนำ "ไปปรึกษากับเพื่อน ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ เรื่องบางเรื่องถ้าคิดคนเดียวไม่ได้ ก็ต้องมีเพื่อนช่วยกันคิด" คำพูดของคุณยายทำให้มะปรางคิดได้ เธอนึกถึงชาลิขึ้นมาทันใด มีเพื่อนเป็นผู้รอบรู้ เขาคือนั่นคือเด็กชายผมแกละ ผู้มาจากโลกวรรณคดีตลอดตนเอง บางทีผมแกละอาจช่วยเธอได้ มะปรางยิ้มอย่างดีใจ รีบขออนุญาตยายไปหาชาลิซึ่งบ้านอยู่ใกล้ ๆ กัน เมื่อไปถึงก็พบชาลินั่งหน้าละห้อยอยู่หน้าบ้าน "เธอไม่สบายหรือจ๊ะชาลิ" เด็กหญิงถาม เปล่า" ชาลิตอบ "ฉันแต่งกลอนไม่ได้ ฉันนึกไม่ออก เวลาเรียนในชั้น คุณครูก็แนะนำแล้ว แต่พอเป็นการบ้าน ให้ฝึกแต่งเอง ฉันแต่งไม่ได้" "ฉันก็เหมือนกัน" มะปรางบอก "แล้วเราจะทำอย่างไรดีล่ะ" ชาลิหันมาจับทุกซ์ "นี่แหละที่ทำให้ฉันต้องมาหาเธอ" มะปรางว่า "เราไปหากันเถอะ ฉันคิดว่าผมแกละจะช่วยเราได้" พอได้ยินมะปรางพูดอย่างนั้น ชาลียิ้มออกมาได้ โชสิ เขาลืมผมแกละเสียสนิท เรื่องแค่นี้ผมแกละต้องช่วยได้แน่นอน ทั้งสองไม่รอช้า ชาลิชวนมะปรางเข้าไปในบ้าน เขาเปิดคอมพิวเตอร์ เข้าเว็บไซต์ <http://www.lokwannakadi.com> โลกวรรณคดีตลอดตนเองที่ รอไม่ถึงใจ ผมแกละก็ควมม้าก้านกล้วยมาทักทายเสียงใส "สวัสดีจ๊ะชาลิ สวัสดีจ๊ะมะปราง วันนี้มากันพร้อมหน้าพร้อมตาเลยนะ" เด็กชายผู้ขี่ม้าก้านกล้วยทักทายเสียงใส ชาลิกับมะปรางทักทายตอบไปอย่างหงอย ๆ ทั้งคู่ยังคงหน้าละห้อยพอ ๆ กัน หรือจ๊ะ" "ดูท่าทางพวกเธอจะไม่สบาย" ผมแกละสังเกตได้ "เป็นอะไรกัน "ฉันทำ

การบ้านไม่ได้" มะปรางรีบบอก "ซาลีกี่เหมือนกันเราจึงมาหาเธอไงล่ะ ให้เธอช่วยแต่งกลอนสุภาสิตให้
 จะได้ไหมจ๊ะ" "ทำไมพวกเธอไม่แต่งกันเองล่ะ" ผมแกละถาม "ก็อยากแต่งเองเหมือนกัน แต่
 ตอนนี้ยังคิดไม่ออก" ซาลีพูด "เลยมาขอให้เธอช่วยอย่างไรล่ะ" มะปรางตอบแทนซาลี "เธอเป็นผู้รอบรู้
 ไม่ใช่หรือ เธอรู้จักวรรณคดีทุกเรื่องนี่นา" "ฉันอาจช่วยเธอได้บางเรื่องเท่านั้นนะ" ผมแกละพูด "แต่รอ
 สักครูก็แล้วกัน" ทั้งซาลีและมะปรางต่างยิ้มด้วยความดีใจ เด็กชายผมแกละหายไปจากจอคอมพิวเตอร์
 ชั่วขณะ อึดใจหนึ่ง บนหน้าจอคอมพิวเตอร์ ก็ปรากฏตัวหนังสือเคลื่อนไหวขึ้นมาช้าๆ ข้อความที่แสดงผ่าน
 ทางหน้าจอ นั้นเป็นบทกลอนสุภาสิต ชื่อว่า คนเป็นที่พึ่งแห่งตน ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

เราเกิดมาทั้งที่ชีวิตหนึ่ง

อย่าหมายพึ่งผู้ใดให้เขาหยัน

ควรคะนึ่งพึ่งตนทนกัดฟัน

คิดบากบั่นตั้งหน้ามานะนำ

กลีภิจพนิชยการงานมีเกียรติ

อย่าหยามเหยียดพาลหาว่างานต่ำ

หรือจะขอวิชาอุตสาหกรรม

เชิญเลือกทำตามถนัดอย่าผัดวัน

เอาดวงใจเป็นทุนหนุนนำหน้า

เอาปัญญาเป็นแรงมุ่งแข่งขัน

เอาความเพียรเป็นยานประสานกัน

ผลจะบรรลुरूประตุชัย

เงินและทองกองอยู่ประตุหน้า

คอยเปิดอ้ายิ้มรับไม่ขับไส

ทรัพย์ในดินสินในน้ำออกคล้ำไป

แหลมทองไทยพร้อมจะช่วยอำนวยความสะดวก*

(เพิ่ม สวัสดิ์วรรณกิจ, บทประพันธ์อธิบายสุภาชิต, กระทรวงศึกษาธิการ)

บทอาขยานบทเลือกชาลิกับมะปรางอ่านกลอนในจอคอมพิวเตอร์ตามไปพร้อมกัน พออ่านจบ มะปรางก็หันมามองหน้าชาลียู่พักใหญ่ "มีอะไรหรือมะปราง" ชาลีสงสัยในท่าทีของเพื่อน "เธอเข้าใจความหมายของกลอนบทนี้ไหม" มะปรางถาม

เราเกิดมาทั้งที่ชีวิตหนึ่ง

อย่าหมายพึ่งผู้ใดให้เขาหยัน

ควรคะนึ่งพึ่งตนทนกัดฟัน

คิดบากบั่นตั้งหน้ามานะนำ

"เข้าใจ" ชาลียักหน้ารับ "ฉันพอเข้าใจอยู่ว่า บทกลอนนี้กล่าวถึงเรื่องอะไร ผมแกะเอากลอนนี้มาให้อ่าน เพื่อบอกอะไรบางอย่างหรือเปล่า" มะปรางเงิบไปเพราะกำลังใช้ความคิด เธอกลับไปอ่านกลอนในจอคอมพิวเตอร์อีกครั้ง เป็นทำนองเสนาะ ชาลียิ่งอ่านคลอตามเบา ๆ อ่านจบ มะปรางก็รีบหันมาบอก "ฉันจะกลับบ้านแล้วละชาลี" "ทำไมถึงรีบกลับล่ะ" ชาลีสงสัย "ไม่รอให้ผมแกะกลับมาก่อนหรือ" "ไม่รอแล้วละ" มะปรางว่า "ฉันจะรีบกลับไปแต่งกลอนส่งครู ไม่ต้องรอให้ผมแกะช่วยอีกแล้ว" "ก็เธอแต่งกลอนไม่ได้ไม่ใช่หรือ" ชาลิตาม "อย่าลืมนะ ชาลี ตนเป็นที่พึ่งแห่งคนอย่างไรล่ะ" มะปรางตอบเสียงใส ก่อนขอตัวกลับบ้าน ปล่อยให้ชาลีนั่งอยู่หน้าจอ คอมพิวเตอร์อีกพักใหญ่ แล้วชาลียิ่งมือแต่งกลอนด้วยตัวเอง เอาแต่จ้องหน้าฉัน"อ่านบทแรกคูลี" ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
แผนการจัดการเรียนรู้อยู่โดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดจากกิจกรรมอ่านจับใจความ
แผน 4

ระดับชั้น Year 6
 เรื่อง ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
 ภาคเรียนที่ 3
 เวลา 2 คาบเรียน (คาบละ 45 นาที)

สาระสำคัญ

มะปรางทำการบ้านวิชาภาษาไทยไม่ได้ มะปรางจึงไปหาชาติ แต่ชาติก็ไม่สามารถทำการบ้านได้เช่นกัน ทั้งสองคนจึงพากันไปหาแม่และ เพื่อให้แม่และช่วยเหลือ แม่และให้มะปรางและชาติอ่านบทกลอนสุภาษิตตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ชาติและมะปรางจึงคิดได้ว่าพวกเขาควรทำการบ้านด้วยตนเอง

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกใจความสำคัญและข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง
2. นักเรียนสามารถอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนและครู
3. นักเรียนให้ความสนใจและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
4. นักเรียนเขียนสะท้อนคิดตนเองจากเรื่องทีอ่านในรูปแบบผังกราฟิกได้
5. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องทีอ่านได้

สื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์

1. หนังสือภาษาพาที่ 2. แผ่นป้ายคำถาม 3. ใบงาน

ขั้นตอนการเขียนสะท้อนคิด ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกจากการ อ่านจับใจความ	กิจกรรมการเรียนรู้	เทคนิคที่ใช้ในการสะท้อนคิด
	<p>ผู้นำ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นจากข้อความ “โลกนี้มีแต่การบ้าน” 2. ครูถามคำถามนักเรียนว่า “การบ้านมีข้อดีและข้อเสียอย่างไร” 	
<ol style="list-style-type: none"> 1. อ่านเรื่องราว ๆ เพื่อให้ทราบประเด็นสำคัญของเรื่อง 	<p>ชั้นสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. นักเรียนแต่ละคนอ่านเรื่องตนเป็นที่พึ่งแห่งตน โดยอ่านในใจและในระหว่างอ่านให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำศัพท์ใหม่หรือคำศัพท์ที่นักเรียนไม่ทราบความหมาย 4. นักเรียนร่วมกันเสนอคำศัพท์จากในเรื่อง จากนั้นครูสอนความหมายของคำศัพท์ 	
<ol style="list-style-type: none"> 2. อ่านเก็บรายละเอียด ทำความเข้าใจข้อความ เนื้อเรื่องในแต่ละย่อหน้า โดยอาจใช้เครื่องหมายกำกับ หรือเน้นข้อความด้วยปากกาเน้นข้อความ 	<ol style="list-style-type: none"> 5. ครูสุ่มนักเรียน 1 คน อ่านเรื่องตนเป็นที่พึ่งแห่งตน เมื่ออ่านจบหนึ่งย่อหน้า ให้นักเรียนเลือกเพื่อน 1 คน เพื่ออ่านเนื้อเรื่องในย่อหน้าถัดไป ระหว่างที่อ่านให้นักเรียนทำเครื่องหมายหรือเน้นข้อความที่สำคัญ 	

3. ทำความเข้าใจในประเด็นสำคัญ สาระสำคัญของเรื่อง	6. เมื่อจบแต่ละย่อหน้า ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญ	
4. บอกใจความสำคัญของเรื่อง โดยเรียงลำดับ เรียบเรียงเรื่อง และจุดบันทึก	7. นักเรียนช่วยกันบอกและเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง 8. นักเรียนช่วยกันบอกใจความสำคัญของเรื่องในประเด็นดังนี้ - ตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง - เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นในเรื่อง - เหตุการณ์นี้เกิดจากอะไร - ผลของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร - นักเรียนได้รับความรู้หรือคิดอะไรจากเรื่อง	
5. สสำรวจตนเองในด้านความรู้สึก สาเหตุของความรู้สึกที่เกิดขึ้น	9. ครูให้นักเรียนสำรวจตนเองในขณะนั้นว่านักเรียนรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องที่อ่าน และเพราะเหตุใดจึงรู้สึกแบบนี้ ในประเด็นดังนี้ - การที่ผมปรางไม่สามารทำกรบ้านได้ด้วยตนเอง จึงไปขอความช่วยเหลือจากเพื่อน - การที่ผมและไม่ช่วยเหลือนทำกรบ้าน - การที่ผมปรางกล่าวว่า “ไม่รอแล้วละ ฉันทจะรีบกลับไปแต่งกลอนส่งครู ไม่ต้องรอให้ผมแกละช่วยอีกแล้ว”	

<p>6. วิเคราะห์สาเหตุของอารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นโดยการบอก ความรู้สึกของตนเอง</p>	<p>10. ครูให้นักเรียนพิจารณาไตร่ตรองถึงอารมณ์ความรู้สึกของตนเองที่เกิดขึ้น จากการศึกษาที่นักเรียนได้สำรวจตนเอง โดยถามนักเรียนว่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผลของการกระทำของตัวเองจะส่งผลต่อความรู้สึกของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร - สาเหตุใดที่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเช่นนั้น <p>11. นักเรียนบอกความรู้สึกของตนเอง</p>	
<p>7. บรรยายและอภิปรายเหตุการณ์ ถ่ายทอดประสบการณ์ซึ่งกัน และ ทำการจดบันทึก</p>	<p>12. นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงประสบการณ์ของตนเองที่มีลักษณะคล้ายกับเรื่องราวในเรื่องอย่างอิสระ โดยมีครูและเพื่อนคอยแสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำ</p> <p>13. นักเรียนจดบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้ลงในสมุด</p>	<p>◆ การอภิปราย ช่วยให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการเรียน มีความรู้ที่กว้างขวางมากขึ้น ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ระหว่างครู ผู้เรียน และเพื่อน ร่วมชั้น โดยผู้สอน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นให้มากและเป็น การกระตุ้นให้คำแนะนำ ในขณะให้ผู้เรียนกำลังอภิปราย ผู้สอนทำการเก็บประเด็นและ ความคิดเห็นนั้นให้ได้มากที่สุด</p> <p>◆ การยอมรับความแตกต่าง ทางความคิดของเด็ก</p>

<p>8. อธิบายความรู้สึกรู้สึกเกี่ยวกับ ตนเอง หาแนวทาง ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง</p>	<p>14. นักเรียนแต่ละคนร่วมกันอภิปรายบอกความรู้สึกรู้สึกของตนเองและแนวทางการปรับปรุงพัฒนาตนเองจากเหตุการณ์ในเรื่องที่เกิดขึ้น</p>	
<p>9. เขียนสะท้อนคิดในรูปแบบผัง กราฟิก</p>	<p>15. นักเรียนเขียนสะท้อนคิดของตนเองในรูปแบบผังกราฟิก โดยมีหัวข้อในการสะท้อนคิด ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร 2. นักเรียนรู้สึกอย่างไรต่อเรื่องที่อ่านและตัวละคร 3. เพราะเหตุใดนักเรียนจึงรู้สึกเช่นนั้น 4. นักเรียนได้เรียนรู้หรือได้รับข้อคิดอะไรจากเรื่อง 5. เรื่องที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อบทเรียนอย่างไรบ้าง 6. นักเรียนมีแนวทางหรือวิธีการปรับปรุงและพัฒนาตนเองอย่างไร เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางสถานการณ์ได้อย่างราบรื่นและปลอดภัย 	<p>◆ การใช้คำถาม (Questioning) เป็นวิธีการกระตุ้นเพื่อสืบสอบความคิดของนักเรียน ออกมาให้ประจักษ์ โดย ครูเป็นผู้ช่วยให้นักเรียนได้เปิดเผยข้อมูลเชิงลึก ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้การเรียนรู้ และนิสัยการเรียนรู้</p> <p>◆ การเขียนบันทึก (Logs and journals) เป็นอีกหนึ่งเครื่องมือสำหรับการสะท้อนของนักเรียน โดยให้นักเรียนเขียนบันทึกและลองอ่าน ทบทวนข้อเขียนเก่าที่เคยเขียนไว้ก่อนหน้า เปรียบเทียบสิ่งที่นักเรียนรู้ต่อนับเริ่มเรียน</p>
<p>10. สอบถามผู้อื่นเพื่อรับข้อมูล ป้อนกลับ โดยครูเป็นผู้กระตุ้นให้ คำแนะนำ เพื่อให้ให้นักเรียนรู้และ เข้าใจในตนเองมากขึ้น</p>	<p>16. นักเรียนพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ถึงแนวทางการปรับปรุ่งและพัฒนาตนเอง จากนั้นครูและเพื่อนร่วมกั่มอภิปราย แสดงความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้ให้นักเรียนรู้และเข้าใจในตนเองมากขึ้น</p>	

	 <p>จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY</p>	<p>กับสิ่งที่นักเรียนรู้อยู่ตอนนี้ จากนั้นให้นักเรียนเลือกสิ่งที่เรียนรู้จากการเขียนบันทึกเพื่อนำไปใช้สร้างการเรียนรู้ในอนาคตและดำเนินการตามแผนปฏิบัติการเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองอย่างมีสติ</p> <p>◆ การให้ข้อสังเกตเพื่อสะท้อนสิ่งที่ได้กับปฏิบัติ</p>
<p>11.ตอบคำถามจากเรื่อง</p>	<p>ขั้นสรุป</p> <p>17. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปบทเรียน ข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง</p> <p>18. นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องตนเองเป็นที่พึงแห่งตน โดยครูมีแผ่นป้ายคำถาม 5 แผ่นป้าย แต่ละแผ่นป้ายจะมีคะแนนไม่เท่ากัน ให้กลุ่มนักเรียนชายและนักเรียนหญิงสลับกันเลือกแผ่นป้ายเพื่อตอบคำถาม ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การบ้านวิชาภาษาไทยที่ครูสั่งให้ทำคืออะไร - เมื่อมะพร้าวทำการบ้านไม่ได้ ยายแนะนำมะพร้าวอย่างไร - เพราะเหตุใดมะพร้าวและชาลีจึงให้ผมและช่วยทำการบ้าน 	

	<ul style="list-style-type: none"> - บทกลอนที่ผมแต่งและให้เพื่อนอ่านกล่าวถึงอะไร - คิดเตือนใจนี้ควรถือเป็นแบบอย่างหรือไม่ อย่างไร 	
--	---	--

การวัดและประเมินผล

1. ความถูกต้องของคำตอบ
2. การมีส่วนร่วมในการอภิปราย แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียน
3. การตรวจใบงาน
4. สังเกตพฤติกรรมที่เกิดขึ้น

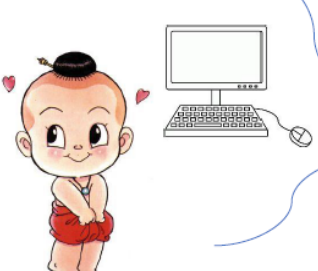
ชื่อ..... ชั้น.....

ใบงานที่ ๔ เรื่อง ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในผังมโนทัศน์ตามหัวข้อที่กำหนดให้

.....
.....
.....
.....

๑. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร

๔. สิ่งที่ได้เรียนรู้หรือข้อคิดจากเรื่องปลอดภัยไว้ก่อน

.....
.....
.....
.....

ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

๒. ความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากเรื่องที่เราอ่านและตัวละครในเรื่อง

๓. เพราะเหตุใดนักเรียนจึงรู้สึกเช่นนั้น

๕. เรื่องที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อนักเรียนอย่างไร

๖. แนวทางหรือวิธีการปรับปรุงและพัฒนาตนเองเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางสถานการณ์นี้ได้อย่างราบรื่นและปลอดภัย

.....
.....
.....
.....

เปรียบเทียบสาเหตุและผลของการกระทำจากตัวละครในเรื่องกับนักเรียน

มะพร้าว	สาเหตุ	ผล	
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	→	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	→	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	→	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

ตัวฉัน	สาเหตุ	ผล	
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	→	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	→	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	→	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แผนที่ 5 เรื่อง เด็กโพรง จากหนังสือนอกเส้นทาง

หลังจากทราบผลการสอบโอเน็ต อรรถกรเก็บตัวเงียบอยู่ในห้องถึงสองวันสองคืน ไม่ยอมกินข้าวกินปลา พ่อแม่กับพี่สาวพยายามปลอบใจและเกลี้ยกล่อมกันอย่างหนัก เขาจึงยอมออกจากห้องมา กินข้าวกินปลาเหมือนเดิม แต่พฤติกรรมของอรรถกรเปลี่ยนไปมาก พูดน้อยลง ชอบปลีกตัวไปอยู่คนเดียวเงียบ ๆ ใต้ต้นขนุนหลังบ้าน หรือมุ่มเงียบตรงไหนสักแห่ง โรงเรียนก็ไม่ไป ไม่ชอบให้ใครรบกวน ปฏิเสธเพื่อนทุกคน แม้แต่เพื่อนสนิทก็ไม่ยกเว้น สร้างความลำบากใจให้กับพ่อแม่และพี่สาวมาก แม่พยายามปลุกปลอบใจ ให้เขาตื่นจากความเศร้าหมอง ยกเลิกข้อตกลงที่ตั้งไว้ ก่อนสอบโอเน็ต พ่อได้ให้สัญญาไว้กับอรรถกรว่า ถ้าสอบโอเน็ตผ่านจะซื้อโน้ตบุ๊กให้ตามที่อรรถกรต้องการ เมื่ออรรถกรยอมออกจากห้อง พ่อก็ไปซื้อโน้ตบุ๊กมาให้เขาทันที แต่อรรถกรปฏิเสธที่จะรับมัน เขาไม่ยอมแตะโน้ตบุ๊กนั้นแม้แต่ปลายนิ้ว มันวางอยู่บนโต๊ะหนังสือในห้องของเขา อรรถกรไม่ยอมขยับตามองเลยด้วยซ้ำ ทำราวกับว่าเขาไม่รู้จักมัน ทั้งที่เขาเคยอยากได้มาก และรู้ว่าในนั้นมีอะไรมากมายให้เขาเล่นสนุกได้โดยไม่รู้เบื่อ "ทำไมไม่ใช้โน้ตบุ๊กล่ะ" พ่อกับแม่ผลัดกันถาม พยายามไม่รุกร้าให้ไปโรงเรียน คิดว่าอรรถกรขาดเรียนสองสามวันคงไม่เป็นไร พ่อกับแม่อยากให้อรรถกรพักผ่อนคลายเครียดก่อน เมื่ออาการดีขึ้นค่อยให้ไปโรงเรียนก็ยังไม่สาย "ไม่อยากจะ" อรรถกรตอบเสียงเย็นชา แววตาหม่นหมอง สองแขนห้อยแนบลำตัว ทำราวกับว่าแขนไร้เรี่ยวแรงหรือไร้ความรู้สึกพี่สาวเข้ามาเปิดโน้ตบุ๊ก เสิร์ชหนังให้ดู เสิร์ชเพลงให้ฟัง เสิร์ชเกมเล่นให้ดูเพื่อล่อใจให้อรรถกรหันมาสนใจโน้ตบุ๊ก แต่อรรถกรแค่เหลือบแลแล้วพลิกตัวนอนหันหลังให้พี่สาว อยู่กับตัวเองเงียบๆ "กรอยากได้มันมิใช่หรือ" พี่สาวถาม "แล้วทำไมไม่ใช้" "ไม่อยากจะแล้ว" พูดแค่นั้นแล้วอรรถกรก็ลุกจากที่นอนเดินหลบออกจากห้องไป อรรถกรใช้เสียมตำสันขุดดินใต้ต้นขนุนหลังบ้าน หลุมกว้างประมาณหนึ่งตารางเมตร ขุดลึกลงไปเรื่อยๆ ขุดแล้วเอาดินใส่ไว้รอบปากหลุม เนื้อตัวหน้าตามอมแมมด้วยมูลดิน เขาขุดซ้ำๆ ไม่ยอมพูดจากับใคร ขุดไปพลาจคิดถึงผลการสอบโอเน็ตไปพลาจ เขาสอบตกทุกวิชา ตกแบบไม่มีทางฟื้น ภาษาไทยเขาได้ ๓๐ คะแนน คณิตศาสตร์ ๒๕ คะแนน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ๔๓ คะแนน วิทยาศาสตร์ ๒๑ คะแนน ศิลปะ ๔๕ คะแนน สุขศึกษาและพลศึกษา ๔๙ คะแนน และภาษาอังกฤษ ๑๘ คะแนน ทั้งที่ปีนี้เขาพยายามตั้งใจเรียนอย่างสุดความสามารถ ครูบอกว่า เด็กชั้นปอหกเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อทางการศึกษา ต้องเตรียมตัวให้พร้อมเพื่อ สอบเข้าเรียนชั้นมัธยม พ่อกับแม่ก็พยายามเคี่ยวเข็ญให้เขาอ่านหนังสือเป็นประจำ ยังตั้งรางวัลล่อใจด้วยโน้ตบุ๊กอย่างดี อรรถกรก็พยายามอ่านหนังสือเกือบทุกคืน อยู่โรงเรียนก็เรียนอย่างเต็มที่ ตอนเย็นหลังเลิกเรียนในเวลาปกติเขาก็ยังเรียนกับครูที่เปิดสอนพิเศษ

อีกสองชั่วโมง กลับถึงบ้านมืดค่ำเกือบทุกวัน เสาร์อาทิตย์ก็ยังเรียนพิเศษกับสำนักเรียนพิเศษที่มีชื่อเสียงในระดับอำเภออีกวันละทำชั่วโมงแล้วยังสอบตกอีก ว่าไปแล้วผลการเรียนปกติของเขาอยู่ในระดับดีมาทุกภาคเรียนแต่สอบโอเน็ตไม่ผ่านแม้แต่วิชาเดียว เขารู้สึกเศร้ามาก เขาล้มเหลวทางการเรียนอย่างสิ้นเชิง รู้สึกว่าความมั่นใจในตัวเองได้เปื่อยยุ่ยเป็นดิน การสอบโอเน็ตเป็นภาระหน้าที่สำคัญของเด็กปอหก

ทั้งครูและผู้อำนวยการโรงเรียนต่างหวังให้นักเรียนทุกคนทำคะแนนโอเน็ตให้ได้มากๆ เพราะผลคะแนนโอเน็ตมีผลกระทบต่อชื่อเสียงของโรงเรียนไม่น้อย โรงเรียนใดนักเรียนมีผลคะแนนโอเน็ตมากจะยิ่งทำให้มีชื่อเสียง ผู้บริหารได้หน้าและความดีความชอบพิเศษ สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครอง ผู้อำนวยการโรงเรียนพยายามพูดรอกหูนักเรียนที่หน้าเสาธงทุกวันให้ตระหนักถึงชื่อเสียงของโรงเรียน อรรถกรใช้เวลาเกือบทั้งปีในการเรียนหนังสือ ไม่เคยขาดเรียนด้วยซ้ำ ไม่น่าเชื่อว่าผลการสอบโอเน็ตของเขาจะตกต่ำถึงเพียงนี้ เขารู้สึกอับอายขายหน้ามาก ไม่กล้ามองหน้าใครเลย แม้เพื่อนของเขาค่อนข้างจะสอบโอเน็ตตกเหมือนเขาก็ตาม รู้สึกว่าเวลาที่เขาใช้ไปกับการเรียนมากมายมหาศาลนั้นสูญเปล่าและไร้ค่าแทบสิ้นเชิง ความรู้ที่ครูให้ไม่ได้ช่วยอะไรเขามากนัก มันเหมือนสอนให้ว่ายน้ำกลางอากาศ พอลงน้ำจริงมันว่ายน้ำไม่ได้ ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้เลย ต้องสลัดน้ำตาย โน้ตบุ๊กที่พ่อซื้อให้มันจึงไม่สมควรจะเป็นของเขา รางวัลควรเป็นสิ่งตอบแทนแห่งความสำเร็จและความภาคภูมิใจ ไม่ใช่ความล้มเหลว อรรถกรซุดดินจนรู้สึกเหนื่อย เหงื่อไหลท่วมตัว เสียงหายใจห้วงหนัก กางเกงขาสั้นกำลังเปลี่ยนสภาพกลายเป็นเนื้อดิน เอาชายเสื้อคอกกลมเช็ดเหงื่อและดินบนใบหน้า วางเสียมไว้ข้างตัว นั่งพิงข้างหลุม สัมผัสได้ถึงความเย็นของพื้นดิน ยกขวดน้ำขึ้นดื่มสองสามอีก ต่อเขาซุดหลุมลึกเมตรกว่าแล้ว หลุมยิ่งลึกยิ่งทำให้เขาสบายใจ สิ่งุ่นวายรอบตัวไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ พี่สาว และหมู่หมา กาไก่ หายไปจนหมด เห็นแต่ท้องฟ้าสีครามเหนือพุ่มใบขนุนสีเขียวสด รู้สึกจิตใจสงบลงตามความลึกของหลุม พอหายใจน้อยอรรถกรก็หิบบเสียมมาซุดหลุมต่อ ยิ่งลึกดินยิ่งนุ่ม แทะเสียมได้ลึก ได้ดินเยอะซุดหลุมได้เร็วขึ้น ตอนนี้เขาเอาดินกองไว้บนปากหลุมจนเป็นกองสูง ยิ่งลึกเขายิ่งต้องใช้แรงเหวี่ยงเยอะ สองมือซุดดินอย่างมานะ เผลอความคิดคำนึงล่องไหลไปสู่เรื่องการเรียนอีกจนได้ ข้อสอบโอเน็ตแต่ละข้อช่างยืดยาวสลับซับซ้อน มีข้อความประกอบให้อ่านมากมาย มีตัวเลือกให้เลือกสี่ตัวเลือก แต่ละตัวเลือกยาวเหยียดและวกวนซับซ้อนจนยากจะทำความเข้าใจ ขนาดครูยังบ่นว่าเฉลยไม่ถูก แล้วเขาจะทำถูกได้อย่างไร หลายวิชาแทบไม่ออกเนื้อหาที่เรียนมาเลย เนื้อหาที่ครูสอนพิเศษก็ไม่มีให้เห็นสักข้อ ดูเหมือนเนื้อหาที่เรียนกับข้อสอบโอเน็ตมันไม่เกี่ยวข้องกันเลย เป็นสัตว์ก็เหมือนช่างกับจระเข้ช่างอยู่บนบก จระเข้อยู่ในน้ำ อีกอย่างเวลาที่ให้ทำข้อสอบก็น้อยนิด เฉลี่ยข้อละไม่ถึงนาทีด้วยซ้ำ เขา

ทำข้อสอบไม่ทันแทบทุกวิชา อย่างวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ เขาทำข้อสอบได้ไม่ถึงครึ่งก็หมดเวลาแล้ว ที่เหลือเขายอมรับว่าเดาถูกเดี๋ยวเพื่อให้ทำข้อสอบครบทุกข้อ ครูจะได้ไม่ตำหนาคเขาเป็นคนอ่านคล่องพอสมควรยังทำข้อสอบไม่ทันเวลา แล้วเพื่อนของเขาอีกกว่าครึ่งห้องที่อ่านไม่ค่อยคล่องจะทำข้อสอบทันได้อย่างไร ส่วนมากก็เดากันทั้งนั้น ยิ่งวิชาคณิตศาสตร์กับภาษาอังกฤษ เพื่อนของเขาหลายคนบอกว่าเดาร้อยละเก้าสิบ ว่าไปแล้วเพื่อนของเขามีเพียงสามสี่คนเท่านั้นที่ทำได้คะแนนโอเน็ตเกินครึ่งนิดหน่อย ตอนนี้อรรถกรรู้สึกหมดเรี่ยวหมดแรงกับการเรียนเขาไม่มีความหวังกับการเรียนอีกต่อไปแล้ว ไม่อยากสู้หน้าใคร ตอนรู้ผลการสอบใหม่ๆ ครูประจำวิชาก็ชวนกันต่อว่าหาว่าคิดไม่เป็น ไม่รู้จักวิเคราะห์ กลับถึงบ้านก็โดนพ่อกับแม่ซ้ำเติมอีก ดูเหมือนทุกฝ่ายจะผลักความรับผิดชอบมาอยู่ที่เขาทั้งหมด อรรถกรรู้สึกหดหู่อย่างบอกไม่ถูก ยิ่งกว่ายอดไม้โดนไฟลวก ความกระตือรือร้นแพลงเหมือนลูกโป่งถูกปล่อยลม ความว่างเปล่าเข้าคลุมจิตใจจนหมดสิ้น ดอกฝิ่นก็เหี่ยวเฉาเต็มที่ ดวงตาแห่งความเหี้ยมหยามเพ่งมองมาที่เขารอบทิศทาง แม้เพื่อนๆจะไม่รู้จักรู้สึกกับสิ่งที่เกิดขึ้น แต่เขารับไม่ได้ น่าอับอายเกินไป ใครที่ตกอยู่ในสภาพเช่นนี้แล้วยังทนอยู่ได้ เขาถือว่าไร้恙อายุ ไร้สำนึก ไร้ความรับผิดชอบ และไม่น่าจะให้อภัย สำหรับอรรถกรแล้วเขาถือว่ามันเป็นความอัปยศที่สุดในชีวิต เขาไม่อยากพบหน้าใคร ไม่อยากพูดคุยกับใครอีกต่อไป อยากเอาปี๊บคลุมหัว หลุมคือโลกใหม่ของเขา โลกสำหรับคนอัปยศทางการศึกษาอย่างเขา เขาต้องอยู่ในหลุม ในโพรง อยู่กับความอัปยศของตัวเองไปชั่วชีวิต ยิ่งคิดอรรถกรยิ่งโหมแรงชุดหลุมลึกลงไปอย่างสุดกำลังและบ้าคลั่ง บางขณะเขาก็ร้องให้ออกมาอย่างสุดกลั้น ไม่สนใจหยาดเหงื่อที่พร่างพรายกาย ไม่สนใจมือไม้ที่ปวดระบมจนกำด้ามเสียมแทบไม่เข้า ไม่แยแสลมหายใจอันหนักหน่วงแห่งตน

เมื่อกินอาหารเสร็จอรรถกรจะลงไปอยู่ในหลุมอย่างเงียบ ๆ เหมือนคนที่ตายไปแล้ว ตอนนีหลุมของเขาเสร็จสมบูรณ์แล้ว มีลักษณะเป็นตัวแอล ถ้าจะเรียกให้เข้ากับลักษณะของหลุมต้องเรียกว่าหลุมโพรง เพราะขุดลงเป็นหลุมลึกก่อนแล้วเจาะเป็นโพรงขนานกับพื้น อรรถกรจะเข้าไปนั่งหรือนอนอยู่ในโพรงตลอดทั้งวันทั้งคืน เว้นว่าคืนไหนฝนตกโพรงเปียกเขาจะยอมนอนในบ้าน พฤติกรรมนี้สร้างความหนักใจให้พ่อแม่และพี่สาวเป็นอย่างยิ่ง ห้ามเท่าใดก็ไม่ยอมฟัง อ่อนวอนก็ไม่ยอมโอนอ่อนผ่อนตาม ทั้งยังไม่ยอมพูดเสียด้วย การสื่อสารเหลือทางเดียวจึงยากที่จะทำความเข้าใจ ให้ตายายซึ่งอรรถกรเคารพรักมากมาพูด ให้เพื่อนมาขอร้องอรรถกรก็ไม่ยอมฟังใคร ชุกตัวเงียบเชียบอยู่ในหลุมโพรง พ่อกับแม่อยากให้ครูมาช่วยปลอบ แต่กลัวว่าจะยิ่งไปกันใหญ่ จึงระงับความคิดนั้น เสียงสั่นสะท้านบนโต๊ะอาหารของค่ำคืนหนึ่ง "เราจะทำอะไรกันดีล่ะพ่อ" แม่เปรยขึ้น "ต้องถมหลุมนั่นเสียแล้วละ" พ่อพูดเสียงเครือ "ถมเลยพ่อ" พี่สาวเห็นด้วยเต็มที่ "ไม่มีหลุม จะได้อยู่ในบ้านเสียที่

"จะดีหรือพ่อ" แม่ไม่แน่ใจ กลัวจะยิ่งทำให้อรรถมีความกดดันมากขึ้น "มันเป็นวิธีเดียวที่จะทำให้ลูกยอมเข้ามาอยู่ในบ้าน" พ่อบอกเสียงเครือ แม่พยักหน้าเหนื่อยหน่าย แกว่งตาหม่นหมอง น้ำตาเริ่มตลอดเวลา ปากซีด สีหน้าไร้เลือดฝาด กระทั่งคืนหนึ่งฝนตกหนัก น้ำท่วมโพรง อรรถกรต้องขึ้นมานอนเปียกกริบในบ้าน พอฝนหยุดพ่อได้โอกาสชุดดินถมหลุมโพรง อรรถกรตื่นมาเห็น เขาโกรธพ่อกว่ากลาเข้าไปดึงจอบจากมือพ่อเต็มแรงจนจอบหลุดจากมือ พ่อดึงจอบกลับ ยื้อแย่งกันไปมา อรรถกรสู้แรงพ่อไม่ได้ เขากรีดร้องลั่น ปล่อยมือจากด้ามจอบ ผลักพ่อแล้วปีนขึ้นไปอยู่บนต้นขนุน ตะโกนขึ้นสุดเสียง "ถ้าพ่อถมหลุมโพรง ผมจะกระโดดลงไปเดี๋ยวนี้" พุดแล้วก็ร้องไห้ออกมาอย่างสุดกลั่น พ่อพูดละล่ำละลักพลงโยนจอบในมือทิ้งทันที ใจหาย เร็วแรงหดหาย สองหูแว่วเสียงหวีดหวิว แม่และพี่สาววิ่งออกมาสมทบด้วยความตกใจสุดขีด แม่รู้ว่าอรรถกรสามารถทำตามที่ได้พูดได้ สภาพที่เป็นอยู่กับสภาพจิตที่อ่อนไหว "อย่างนะลูก!" ของลูกล่อแหลมต่อการตัดสินใจที่ผิดพลาดได้ทุกขณะ พ่อเดินเข้าบ้านเงียบ ๆ เพื่อลดความกดดันและความเครียด "พ่อไม่ถมแล้ว ลงมาเถอะลูก" แม่กำมือเรียกอย่างห่วงใย ร้องให้ไปพลง "กร ลงมาเถอะ" พี่สาวเรียกอย่างอ่อนโยน อรรถกรลงจากต้นขนุนแล้ววิ่งลงไปอยู่ในหลุมโพรงของตนทันที เขาคิดระแวง รู้สึกว่าโลกส่วนตัวแห่งสุดท้ายของเขากำลังถูกรุกล้ำ เขาตัดสินใจแล้ว ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้น เขาจะไม่ยอมขึ้นจากหลุมโพรงเด็ดขาด เขาจะตายอยู่ในนั้น ในนั้นมันเปียก หนาวก็หนาว "ลูกจะอยู่อย่างไรได้ ขึ้นมานอนในบ้านเถอะลูก" แม่ยืนเรียกอยู่หน้าปากหลุมอย่างท้อแท้ น้ำตารินไหล อาบแก้มจนเปียกขึ้นทั้งสองข้าง พร่ำเรียกอยู่นาน แต่ไม่มีเสียงตอบจากลูกชายนอกจากความเงียบ แสงไฟจากฝาบ้านด้านนอกเหมือนจะเผือดแสงลงมากจนแทบไม่เห็นแสงสว่าง แม่ยกมือปิดปากแล้วร้องไห้อย่างสุดกำลังจนสะท้อนสะท้อนไปทั้งร่าง ชั่วอดีตใจแม่ก็ทรุดร่างลงนั่งกับพื้นอันเปียกแฉะด้วยน้ำฝนตรงปากหลุมโพรง พุดอะไรไม่ออก นอกจากปลั่งเสียงร้องไห้ออกมาไม่หยุดหย่อน พี่สาวปาดน้ำตาตัว แล้วเข้าประดองแม่เดินเข้าบ้านอย่างหดหู่ใจ พ่อขอโทษที่ทำเช่นนั้น" พ่อพูดเสียงแผ่วและสั่นเครือ ก่อนปล่อยให้ความเงียบเข้าครอบคลุมเต็มพื้นที่บ้าน

"มันเป็นความผิดของเราหรือเปล่าพ่อ"แม่ทำลายความเงียบขึ้นอย่างสับสนและปวดร้าวนัก พ่อพูดด้วยเสียงสั่นเครือ "พ่อก็ไม่รู้!" พ่อกับแม่ออกไปดูอรรถกรที่หลุมโพรงแต่เช้า พบข้อความที่อรรถกรเขียนด้วยกิ่งไม้แห้งไว้บนพื้นดินที่ปากหลุมว่า "ผมจะไม่ขึ้นจากหลุมโพรงอีกแล้ว" แม่ไม่เข้ากอดพ่อแน่น ร้องไห้โฮออกมาอย่างสุดกลั่น พ่อยืนนิ่งทำอะไรไม่ถูก ภายในใจปวดร้าวนัก รู้สึกหดหู่อย่างบอกไม่ถูก กอดแม่แน่นเช่นกัน อรรถกรขาดเรียนมาหลายวันแล้ว การสอบปลายปีก็ใกล้เข้ามาทุกที เหตุการณ์ยิ่งถลำลึกและซับซ้อนยิ่งขึ้น "เราจะทำอย่างไรกันดี" แม่ถามปนสะอื้น "พ่อจะลงไปคุยกับลูกใกล้ๆนะ" พ่อพูดแล้วกระโดดลงหลุมดินไปนั่งอยู่หน้าปากโพรง พยายามเอื้อมมือเข้าไปสัมผัสเนื้อตัว

ของลูกชาย แต่ยื่นมือเข้าไปไม่ถึง จะมุดเข้าไป โพรงมันก็แคบเกินไป "กร ออกมาเถอะลูก พ่อจะไม่ถม หลุมโพรงของลูกอีก พ่อให้สัญญา ลูกจะเข้ามาอยู่ในโพรงนี้เมื่อไหร่ หรือจะออกจากโพรงตอนไหนก็ได้ ตามที่ลูกต้องการ" พ่อพูดอย่างสุภาพและจริงใจที่สุด ตอนนี้อยอมทุกอย่าง ขอให้ลูกยอมออกจาก โพรงก็พอแล้วเจียบ! พ่อชวนคุยอย่างไรก็ไม่มีเสียงโต้ตอบจากอรรถกรแม้แต่คำเดียว จนพ่อไม่แน่ใจว่า อรรถกรยังอยู่ในหลุมโพรงหรือไม่ แม่ก็ช่วยพูดอีกคน แต่ไม่มีเสียงตอบจากอรรถกรเหมือนเดิม เหมือน พูดกับโพรงดิน "พ่อขึ้นมาเถอะ หนูจะเข้าไปดูเอง" พี่สาวอาสาอย่างกระตือรือร้น "ใช่ ลูกตัวเล็ก เข้าไปในโพรงดินได้" พ่อพูดพร้อมกับกระโดดขึ้นจากหลุมดิน เสื่อกางกึ่งเปื้อนมูลดินสีดำหลายแห่ง แต่ พ่อไม่ใส่ใจ พี่สาวไต่ลงหลุมไปตามรอยเงาสำหรับขึ้นลงหลุมมุดเข้าไปในโพรง เธอหายเจียบเข้าไปใน โพรงครู่ใหญ่ ก่อนถอยหลังออกจากโพรงดินมายืนที่ก้นหลุมหน้าโพรงดินหน้าซิดเสร์รา สายตาละห้อย "น้องอยู่ไหม" พ่อกับแม่ถามพร้อมกัน "อยู่ค่ะ แต่ไม่ยอมพูด ดึงให้ออกมา น้องก็ไม่ยอม" พี่สาวรายงาน หน้าเสร์รา "ทำไมกรต้องทำอย่างนั้นด้วย" พ่ออยากรู้สาเหตุที่แท้จริงซึ่งอรรถกรไม่เคยปรึกษากับเขา เลย "หนูไม่ได้ถาม" พี่สาวพูดก่อนมุดเข้าไปในโพรงดินอีกครั้ง แล้วถอยกลับออกมาพร้อมกับคำตอบ "กรพูดแบบนี้หรือ" พ่อถาม "ไม่ค่ะ เขาใช้นิ้วชี้เขียนที่หลังของหนูค่ะ หนูจับความอับอายจากการ เขียนได้ค่ะ" พี่สาวพูดแล้วไต่ขึ้นจากหลุมอย่างระมัดระวัง เพราะปากหลุมลื่นมาก "อับอายอะไร" แม่ถาม "ลูกคงอับอายที่ได้คะแนนโอเน็ตน้อยกรรมัง" พ่อเดา เพราะไม่มีเหตุผลอื่นที่มีน้ำหนักมากกว่านี้ แล้ว พ่อทอดถอนใจ น้ำตาแห่งความเป็นพ่อไหลปราด "ทำไมลูกต้องอายด้วยเล่า ลูกสอบโอเน็ตไม่ ผ่าน มันเป็นเรื่องลับซอของลูกเพียงคนเดียวอย่างนั้นหรือพ่อ" แม่พูดเหมือนคนที่มีจิตใจเลือน ลอย "คงไม่..." พ่อพูดได้แค่นั้น แล้วเสียงก็แหบแห้งหายไปในลำคอ "ถ้าน้องไม่ออกจากโพรงจริงๆ เรา จะทำอะไรแม่" พี่สาวถามอย่างห่วงใยน้องชาย "แม่ก็ไม่รู้จ๊ะ!" เสียงของแม่สั่นเครือแทบไม่หลุดจาก ปาก พ่อถอนใจลึก สีหน้าไม่สู้ดี

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

แผนการจัดการเรียนรู้อยู่โดยใช้เทคนิคจากกิจกรรมอ่านจับใจความ

แผน 5

ระดับชั้น Year 6

เรื่อง เด็กโพรง

ภาคเรียนที่ 3

เวลา 2 คาบเรียน (คาบละ 45 นาที)

สาระสำคัญ

ออรรถกรนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป เก็บตัวเงียบ ไม่กินข้าว ไม่ออกมาพบปะพูดคุยกับผู้อื่น เพราะเขาพบกับความผิดหวังจากการสอบ ทั้งที่เขาพยายามตั้งใจเรียนอย่างเต็มที่แล้ว เขารู้สึกเศร้ามาก อับอายเพื่อน และคิดว่าชีวิตของเขาจะไม่มีความสุขอีกต่อไป เขาเอาแต่หลบตัวอยู่ในโพรงดินที่เขาขุดขึ้นมา ครอบครัวยังพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อให้ออรรถกรกลับมาเป็นเด็กที่สดใสเหมือนเก่า

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกใจความสำคัญและข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง
2. นักเรียนสามารถอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนและครู
3. นักเรียนให้ความสนใจและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
4. นักเรียนเขียนสะท้อนคิดตนเองจากเรื่องทีอ่านในรูปแบบผังกราฟิกได้
5. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องทีอ่านได้

สื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์

1. หนังสือนอกเส้นทาง 2. ตารางคำศัพท์ 3. ใบงาน

ขั้นตอนการเขียนสะท้อนคิด ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกจากการ อ่านจับใจความ	กิจกรรมการเรียนรู้	เทคนิคที่ใช้ในการสะท้อนคิด
<p>ขั้นนำ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนทำกิจกรรม “ค้นหาคำศัพท์” โดย <ul style="list-style-type: none"> - แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ นักเรียนชาย และ นักเรียนหญิง - ครูให้นักเรียนช่วยกันหาคำศัพท์ในตารางคำศัพท์บนกระดานว่ามีคำอะไรบ้าง <p>อยู่ (ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ ภาษาอังกฤษ พลศึกษา)</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนกลุ่มใดหาคำศัพท์ได้เจอก่อน กลุ่มนั้นจะได้รับคะแนน <ol style="list-style-type: none"> 2. นักเรียนร่วมกันอ่านคำศัพท์จากกิจกรรมค้นหาคำศัพท์ จากนั้นอภิปรายและแสดงความคิดเห็นจากคำศัพท์ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร 		
<ol style="list-style-type: none"> 1. อ่านเรื่องคร่าว ๆ เพื่อให้ทราบประเด็นสำคัญของเรื่อง 	<p>ขั้นสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. นักเรียนแต่ละคนอ่านเรื่องเด็กโพรง โดยอ่านในใจและในระหว่างอ่านให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำศัพท์ใหม่หรือคำศัพท์ที่นักเรียนไม่ทราบความหมาย 4. นักเรียนร่วมกันเสนอคำศัพท์จากในเรื่อง จากนั้นครูสอนความหมายของคำศัพท์ 	

<p>2. อ่านเก็บรายละเอียด ทำความเข้าใจข้อความ เนื้อเรื่องในแต่ละย่อหน้า โดยอาจใช้เครื่องหมายกำกับ หรือเน้นข้อความด้วยปากกาเน้นข้อความ</p>	<p>5. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงอ่านเรื่องเด็กโพรง โดยสลับกันอ่านทีละย่อหน้า ในระหว่างที่อ่านให้นักเรียนทำเครื่องหมายหรือเน้นข้อความที่สำคัญ</p>	
<p>3. ทำความเข้าใจประเด็นสำคัญสาระสำคัญของเรื่อง</p>	<p>6. เมื่อจบแต่ละย่อหน้า ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญ</p>	
<p>4. บอกใจความสำคัญของเรื่อง โดยเรียงลำดับ เรียบเรียงเรื่อง และจบบันทึก</p>	<p>7. นักเรียนช่วยกันบอกและเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง</p> <p>8. นักเรียนช่วยกันบอกใจความสำคัญของเรื่องในประเด็นดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง - เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นในเรื่อง - เหตุการณ์นี้เกิดจากอะไร - ผลของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร - นักเรียนได้รับความรู้หรือข้อคิดอะไรจากเรื่อง 	
<p>5. สืบสวนเองในด้านความรู้สึก สาเหตุของความรู้สึกที่เกิดขึ้น</p>	<p>9. ครูให้นักเรียนสำรวจตนเองในขณะนั้นว่านักเรียนรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องที่อ่าน และเพราะเหตุใดจึงรู้สึกแบบนั้น ในประเด็นดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การที่พ่อได้ให้สัญญากับอรรณกรว่า ถ้าสอบโอเน็ตผ่านจะซื้อโน้ตบุ๊กให้ตามที่ อรรณกรต้องการ 	

	<ul style="list-style-type: none"> - การที่อรรถกรสอบตก ทั้ง ๆ ที่ป็นเขาพยายามตั้งใจเรียนอย่างสุดความสามารถ - การที่อรรถกรรู้สึกเศร้ามาก คิดว่าตนเองล้มเหลวทางการเรียนอย่างสิ้นเชิง รู้สึกว่าความมั่นใจในตัวเองได้เบียดยุยเป็นดินไปหมดแล้ว รู้สึกอับอายขายหน้ามาก ไม่กล้ามองหน้าใครเลย - การที่พ่อกับแม่พยายามพูดคุยและปลอบใจเพื่อให้อรรถกรกลับไปเรียนหนังสือที่โรงเรียน แต่ก็ไม่ได้ผลจนพอกับแม่ไม่รู้จะทำอย่างไรกับสิ่งที่เกิดขึ้น 	
<p>6. วิเคราะห์สาเหตุของอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นโดยการบอกความรู้สึกของตนเอง</p>	<p>10. ครูให้นักเรียนพิจารณาไตรตรองถึงอารมณ์ความรู้สึกของตนเองที่เกิดขึ้น จากการศึกษาที่นักเรียนได้สำรวจตนเอง โดยถามนักเรียนว่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผลของการกระทำของตัวเองส่งผลต่อความรู้สึกของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร - สาเหตุใดที่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเช่นนั้น <p>11. นักเรียนบอกความรู้สึกของตนเอง</p>	
<p>7. บรรยายและอภิปรายเหตุการณ์ ถ้าถ่ายทอดประสบการณ์ซึ่งกัน และทำการจัดบันทึก</p>	<p>12. นักเรียนจับคู่กับเพื่อนที่นั่งข้าง ๆ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ที่นักเรียนมีเกี่ยวกับเหตุการณ์ในเรื่อง</p> <p>13. นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงประสบการณ์ของตนเองที่มีลักษณะคล้ายกับเรื่องราวในเรื่องอย่างอิสระ โดยมีครูและเพื่อนคอยแสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำ</p> <p>14. นักเรียนจัดบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ การอภิปราย ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน มีความรู้ที่กว้างขวางมากขึ้น ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างครู ผู้เรียน และเพื่อนร่วมชั้น โดยผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นให้มากและเป็น

		<p>การกระตุ้นให้คำแนะนำ ในขณะที่ยังเรียนกำลังอภิปราย ผู้สอนทำการเก็บประเด็นและ ความคิดเห็นนั้นให้เด่มากที่สุด</p> <p>◆ การยอมรับความแตกต่าง ทางความคิดของเด็ก</p>
<p>8. อธิบายความรู้สึกร่วมกับ ตนเอง หาแนวทาง ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง</p>	<p>15. นักเรียนแต่ละคนบอกความรู้สึกของตนเองและแนวทางการปรับปรุงพัฒนา ตนเองจากเหตุการณ์ในเรื่องที่เกิดขึ้น</p>	
<p>9. เขียนสะท้อนคิดในรูปแบบผัง กราฟิก</p>	<p>16. นักเรียนเขียนสะท้อนความคิดของตนเองในรูปแบบผังกราฟิก โดยมีหัวข้อในการ สะท้อนคิด ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร 2. นักเรียนรู้สึกอย่างไรต่อเรื่องที่อ่านและตัวละคร 3. เพราะเหตุใดนักเรียนจึงรู้สึกเช่นนั้น 4. นักเรียนได้เรียนรู้หรือได้รับข้อคิดอะไรจากเรื่อง 5. เรื่องที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง 6. นักเรียนมีแนวทางหรือวิธีการปรับปรุงและพัฒนาตนเองอย่างไร เพื่อให้ สามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางสถานการณ์ได้อย่างราบรื่น 	<p>◆ การใช้คำถาม (Questioning) เป็นวิธีการกระตุ้น เพื่อสืบสอบความคิดของ นักเรียน ออกมาให้ประจักษ์ โดยครูเป็นผู้ช่วยให้นักเรียน ได้เปิดเผยข้อมูลเชิงลึก ความ เข้าใจ การประยุกต์ใช้การ เรียนรู้ และนิสัยการเรียนรู้</p>

<p>10. สอบถามผู้อื่นเพื่อรับข้อมูล ป้อนกลับ โดยครูเป็นผู้กระตุ้นให้ คำแนะนำ เพื่อให้นักเรียนรู้และ เข้าใจในตนเองมากขึ้น</p>	<p>17. นักเรียนพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ถึงแนวทางหรือวิธีการปรับปรุงและ พัฒนาตนเอง จากนั้นครูและเพื่อนร่วมชั้นอภิปราย แสดงความคิดเห็น และให้ ข้อเสนอแนะ เพื่อให้นักเรียนรู้และเข้าใจในตนเองมากขึ้น</p> <p>18. นักเรียนทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้และสิ่งที่เขียนสะท้อนคิดอีกครั้ง</p> <div data-bbox="539 763 1054 1469" style="text-align: center;"> <p>จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY</p> </div>	<p>◆ การเขียนบันทึก (Logs and journals) เป็นอีกหนึ่งเครื่องมือสำหรับการสะท้อน ของนักเรียน โดยให้นักเรียน เขียนบันทึกและลองอ่าน ทบทวนข้อเขียนเก่าที่เคย เขียนไว้ก่อนหน้า เปรียบเทียบ สิ่งที่นักเรียนรู้ตอนเริ่มเรียน กับสิ่งที่นักเรียนรู้ตอนนี้ จากนั้นให้นักเรียนเลือกสิ่งที่ เรียนรู้จากการเขียนบันทึก เพื่อนำไปใช้สร้างการเรียนรู้ใน อนาคตและดำเนินการตาม แผนปฏิบัติการเพื่อ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตน อย่างมีสติ</p> <p>◆ การให้ข้อสังเกตเพื่อสะท้อน สิ่งที่เด็กปฏิบัติ</p>
---	--	--

<p>11.ตอบคำถามจากเรื่อง</p>	<p>ขั้นสรุป</p> <p>19. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปบทเรียน</p> <p>20. นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องเด็กโพรง ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - เพราะเหตุใดอรรถกรจึงมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป - พฤติกรรมของอรรถกรเป็นอย่างไร - อรรถกรทำอะไรอย่างไรเมื่อชีวิตของตนเองต้องพบกับความผิดหวัง - พ่อสัญญาอะไรกับอรรถกร - นักเรียนคิดว่าพ่อกับแม่ของอรรถกรควรทำอย่างไรเพื่อให้อรรถกรกลับมาเป็นปกติเหมือนเดิม
-----------------------------	--

การวัดและประเมินผล

1. ความถูกต้องของคำตอบ
2. การมีส่วนร่วมในการอภิปราย
3. แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียน
3. การตรวจใบงาน
4. สังเกตพฤติกรรมที่เกิดขึ้น

ชื่อ..... ชั้น.....

ใบงานที่ ๕ เรื่อง เด็กโพรง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในผังมโนทัศน์ตามหัวข้อที่กำหนดให้

เปรียบเทียบสาเหตุและผลของการกระทำจากตัวละครในเรื่องกับนักเรียน

อรรถกร	สาเหตุ		ผล
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	→	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	→	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	→	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

ตัวฉันทน์	สาเหตุ		ผล
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	→	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	→	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	→	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แผนที่ 6 ข่าวนักเรียนถูกทำร้าย

นักเรียนชั้น ป.5 โรงเรียนแห่งหนึ่ง นอนเสียชีวิตในสภาพมีร่องรอยฟกช้ำและบวมบริเวณ จมูกมีเลือดไหลออกมา โดยทราบตัวผู้ก่อเหตุเป็นเพื่อนต่างวัย คือ ด.ช.หนึ่ง (นามสมมุติ) อายุ 13 ปี นักเรียนชั้น ป.6 โรงเรียนเดียวกัน ขณะที่ครูระบุเด็กชายอายุ 11 ขวบ เป็นเด็กเรียนดี และมีจิตอาสา ชอบช่วยเหลืองานโรงเรียน จนได้รับเลือกเป็นหัวหน้าห้อง ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ปมเหตุเกิดจากความ โกรธแค้นที่โดนขโมยของ จึงวิ่งตามไปเอาคืน และเตะก้านคอจนสลบแล้วปล่อยทิ้งไว้ ก่อนนำตัวส่ง โรงพยาบาล แต่ผู้บาดเจ็บเสียชีวิต ก่อนเกิดเหตุ ผู้ตายพร้อมเพื่อน 3 คน ได้ชวนกันไปเล่นเกมมือถือ ในห้องนอนที่บ้านของผู้ก่อเหตุ จนกระทั่งพ่อเลี้ยงของผู้ก่อเหตุเรียกผู้ก่อเหตุไปกินข้าว โดยที่เพื่อน 3 คน ยังเล่นเกมอยู่ในห้องนอน ต่อมาผู้ก่อเหตุกลับเข้าห้องนอน ปรากฏว่ามีศพของผู้ก่อเหตุหายไป จึงสอบถามเพื่อน ๆ ว่ามีใครเห็นมัย หรือใครขโมยไป แต่ไม่มีใครยอมรับ กระทั่งผู้ตายได้เดินออกจาก ห้องและเดินออกจากบ้านของผู้ก่อเหตุทันที ทำให้ผู้ก่อเหตุตะโกนให้หยุด แต่ผู้ตายไม่ยอมหยุด ผู้ก่อ เหตุจึงวิ่งตามไปและเตะโกนขู่ว่า ทำให้ผู้ตายควักมีดพกที่ขโมยมาส่งกลับคืนให้ ด้วยความโมโห ผู้ก่อ เหตุจึงเตะก้านคอ 1 ครั้ง และผู้ตายได้เดินไปต่อได้ประมาณ 4 เมตร ก่อนจะล้มหมดสติ ก่อนที่ผู้ก่อ เหตุจะเดินกลับไปบ้าน และบอกกับพ่อเลี้ยงและแม่ของผู้ก่อเหตุให้ช่วยกันอุ้มผู้ตายกลับมาอนที่บ้าน พยายามช่วยเหลือแต่ผู้ตายไม่ฟื้น จึงพาตัวส่งโรงพยาบาลและเสียชีวิตในเวลาต่อมา ด้านพ่อเลี้ยงของ เด็กชายบียอมรับว่าลูกเคยฝึกมวยมาก่อน รับหวงมีดพกที่โดนขโมยไป เพราะเป็นของขวัญวันเกิดจาก พ่อแท้ ๆ จึงเกิดอารมณ์โกรธและก่อเหตุไปแบบนั้น พ่อเลี้ยงผู้ก่อเหตุ กล่าวว่า ลูกมาแจ้งตนเวลา ประมาณ 14:00 น. ตนพยายามช่วยเหลือเต็มที่ ทั้งนำยาอดมาให้ดม โดยที่ผู้ตายยังคงหายใจอยู่ นิสัยลูกไม่ ดื้อ เชื่อฟัง และว่านอนสอนง่าย โดยที่บรรดาเพื่อน ๆ จะมาเล่นเกมและสอนการบ้านกัน ขณะเกิด เหตุไม่มีใครเห็นเหตุการณ์ การนำลูกมารายงานตัวก็เพื่อความบริสุทธิ์ใจ

มารดาของผู้เสียชีวิต กล่าวว่า ขณะนี้ยังทำใจไม่ได้กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และตั้งใจในสาเหตุ ของการเสียชีวิต รวมทั้งเกรงจะไม่ได้รับความเป็นธรรม โดยวันเกิดเหตุ ลูกชายไปเล่นกับรุ่นพี่ ที่ บ้านพักของรุ่นพี่ แต่ถูกรุ่นพี่ ทำร้ายร่างกาย โดยการเตะก้านคอ ทำให้ล้มพุงลงกับพื้น ถูกนำส่ง โรงพยาบาลหาดสำราญเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา และเสียชีวิตที่โรงพยาบาล

นายวิวา แก้วเอี่ยม ผู้ใหญ่บ้าน กล่าวว่า หลังเกิดเหตุ พ่อของรุ่นพี่ ได้พารุ่นพี่ไปมอบตัวกับ ตำรวจ และรับสารภาพว่า เป็นผู้เตะก้านคอเด็กชายเอ เนื่องจากเกิดความโกรธแค้น ที่เด็กชายเอ หยิบมีดพกที่ซุกไว้ใต้หมอนไป ซึ่งตำรวจจะปากคำรุ่นพี่เพิ่มเติม

ขณะที่แพทย์โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ได้ออกหนังสือ รับรองสาเหตุของการเสียชีวิต ในเบื้องต้นมาจากหลอดเลือดในสมองโป่งพองและแตก เพื่อให้ญาตินำ หนังสือรับรอง ไปออกใบมรณะบัตร ส่วนสาเหตุที่แท้จริงอย่างละเอียด คาดว่าจะแจ้งผลการผ่าชันสูตรได้ ในช่วง 2-3 วันนี้

ตาของ ด.ช. เอ นามสมมุติผู้ตาย กล่าวว่า เรื่องของคดีความยังพูดอะไรมาไม่ได้ รอผลการชันสูตรอย่างละเอียดจากสถาบันนิติเวช ซึ่งทางร้อยเวรก็ติดต่อให้ความคืบหน้าของคดี หลังจาก ฅาปนกิจศพเสร็จสิ้นจะให้ทางตำรวจนัดคู่กรณีมาเจรจา และขอฝากถึงผู้ปกครองให้ช่วยกันดูแลบุตรหลานในช่วยหยุดเรียนออนไลน์ที่บ้านให้ดูผลการเล่นเกมออนไลน์ เช่น เกมฟีฟาย ซึ่งเป็นการต่อสู้และเป็นเกมการฆ่ากันซัดๆเกรงเด็กจะเอามาพฤติกรรมจากเกมมาใช้กับเพื่อนซึ่งอันตรายมาก

ทั้งนี้ ได้ทำการฝากขังเด็กไปที่สถานพินิจแล้ว ด้านผู้ใหญ่บ้าน เผยว่าหลังเกิดเหตุพ่อแม่ของเด็กวัย 13 ปี พาลูกมามอบตัวกับตน ก่อนที่ตนจะพาไปส่งตำรวจ โดยเด็กสารภาพว่าเตะก้านคอรุ่นน้องจริง ตอนนีัทราบว่พ่อแม่ของเด็กพาลูกไปอยู่บ้านอีกที่หนึ่ง เพราะเกรงไม่ปลอดภัย แต่ยืนยันจะพาลูกชายมาให้ปากคำเพิ่มเติมพร้อม สหวิชาชีพ ซึ่งนัดไว้วันพรุ่งนี้ ยังไม่มีการพูดคุยถึงเรื่องการช่วยเหลือเยียวยาอะไร ปกติแล้วตัวเองก็ไม่ได้รู้จักกับเด็กที่ก่อเหตุซึ่งเพิ่งย้ายมาอยู่ที่หมู่บ้านนี้ได้ไม่นาน ขณะที่แพทย์ รพ.สงขลานครินทร์ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา ออกหนังสือรับรองการตายระบุสาเหตุจากหลอดเลือดในสมองโป่งพองและแตก ส่วนสาเหตุการตายที่แน่ชัดหลังผ่าพิสูจน์คาดว่าจะรู้ผลใน 2-3 วัน

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดจากกิจกรรมอ่านจับใจความ
แผ่น 6

ระดับชั้น Year 6

ภาคเรียนที่ 3

เรื่อง ข่าวนักเรียนถูกทำร้าย

เวลา 2 คาบเรียน (คาบละ 45 นาที)

สาระสำคัญ

เด็กชายอายุ 11 ขวบ ถูกรุ่นพี่ทำร้ายร่างกายเสียชีวิต หลังเกิดเหตุ พ่อของรุ่นพี่ได้พารุ่นพี่ไปมอบตัวกับตำรวจ และรับสารภาพว่าเป็นผู้ทำร้ายร่างกายเด็กชายเอ เนื่องจากเกิดความโกรธแค้น ซึ่งตำรวจจะสอบปากคำรุ่นพี่เพิ่มเติมและดำเนินคดีต่อไป

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกใจความสำคัญและข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง
2. นักเรียนสามารถอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนและครู
3. นักเรียนให้ความสนใจและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
4. นักเรียนเขียนสะท้อนคิดตนเองจากเรื่องที่อ่านในรูปแบบผังกราฟิกได้
5. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้

สื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์

1. ข่าว 2. รูปภาพ 3. ใบงาน

ขั้นตอนการเขียนสะท้อนคิด ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกจากการ อ่านจับใจความ	กิจกรรมการเรียนรู้	เทคนิคที่ใช้ในการสะท้อนคิด
	<p>ขั้นนำ</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนทำกิจกรรม “ทายภาพ” โดย <ul style="list-style-type: none"> - แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ นักเรียนชายและนักเรียนหญิง - นักเรียนแต่ละกลุ่มสลับกันเปิดหมายเลขของภาพจิกซอร์ - กลุ่มที่ทายภาพจิกซอร์ถูกต้องจะได้รับคะแนนกลุ่ม 	
1. อ่านเรื่องคร่าว ๆ เพื่อให้ทราบประเด็นสำคัญของเรื่อง	<p>ขั้นสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนแต่ละคนอ่านข่าวนักเรียนถูกทำร้ายโดยอ่านในใจและในระหว่างอ่านให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำศัพท์ใหม่หรือคำศัพท์ที่นักเรียนไม่ทราบความหมาย นักเรียนร่วมกันเสนอคำศัพท์จากในเรื่อง จากนั้นครูสอนความหมายของคำศัพท์ 	

<p>2. อ่านเก็บรายละเอียด ทำความเข้าใจข้อความ เนื้อเรื่องในแต่ละย่อหน้า โดยอาจใช้เครื่องหมายกำกับ หรือเน้นข้อความด้วยปากกาเน้นข้อความ</p>	<p>5. นักเรียนอ่านข่าวนักเรียนถูกทำร้ายพร้อมกัน โดยในระหว่างที่อ่านให้นักเรียนทำเครื่องหมายหรือเน้นข้อความที่สำคัญ</p>	
<p>3. ทำความเข้าใจประเด็นสำคัญสาระสำคัญของเรื่อง</p>	<p>6. เมื่อจบแต่ละย่อหน้า ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญ</p>	
<p>4. บอกใจความสำคัญของเรื่อง โดยเรียงลำดับ เรียบเรียงเรื่อง และจัดบันทึก</p>	<p>7. นักเรียนช่วยกันบอกและเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง</p> <p>8. นักเรียนช่วยกันบอกใจความสำคัญของเรื่องในประเด็นดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง - เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นในเรื่อง - เหตุการณ์นี้เกิดจากอะไร - ผลของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร - นักเรียนได้รับความรู้หรือข้อคิดอะไรจากเรื่อง 	
<p>5. สืบสวนตนเองในด้านความรู้สึก สาเหตุของความรู้สึกที่เกิดขึ้น</p>	<p>9. ครูให้นักเรียนสำรวจตนเองในขณะนั้นว่านักเรียนรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องที่อ่าน และเพราะเหตุใดจึงรู้สึกแบบนั้น ในประเด็นดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การที่ได้เข้าไปเล่นกับรุ่นพี่ที่บ้านพักของรุ่นพี่ - การที่ได้คุยอายุ 11 ขวบ ถูกรุ่นพี่ทำร้ายร่างกาย 	

<p>6. วิเคราะห์สาเหตุของอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นโดยการบอกความรู้สึกของตนเอง</p>	<p>- เหตุเกิดจากความโกรธแค้น ที่เด็กชายเอ หยิบมีดพกที่ซุกไว้ใต้หมอนไป</p> <p>10. ครูให้นักเรียนพิจารณาไตร่ตรองถึงอารมณ์ความรู้สึกของตนเองที่เกิดขึ้น จากการที่นักเรียนได้สำรวจตนเอง โดยถามนักเรียนว่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผลของการกระทำของตัวเองส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร - สาเหตุใดที่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเช่นนั้น <p>11. นักเรียนบอกความรู้สึกของตนเอง</p>	
<p>7. บรรยายและอภิปราย เหตุการณ์ ถ่ายทอดประสบการณ์ ซึ่งกัน และทำการจดบันทึก</p>	<p>12. นักเรียนจับคู่กับเพื่อนที่นั่งข้าง ๆ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ที่นักเรียนมีเกี่ยวกับเหตุการณ์ในเรื่อง</p> <p>13. นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงประสบการณ์ของตนเองที่มีลักษณะคล้ายกับเรื่องราวในเรื่องอย่างอิสระ โดยมีครูและเพื่อนคอยแสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำ</p> <p>14. นักเรียนจดบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้</p>	<p>◆ การอภิปราย ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน มีความรู้ที่กว้างขวางมากขึ้น ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างครูผู้เรียน และเพื่อนร่วมชั้น โดยผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นให้มากและเป็นการกระตุ้นให้คำแนะนำ ในขณะที่ผู้เรียนกำลังอภิปราย ผู้สอนทำการเก็บประเด็นและความคิดเห็นนั้นให้ได้มากที่สุด</p>

		<p>◆ การยอมรับความแตกต่างทางความคิดของเด็ก</p>
<p>8. อธิบายความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง ทาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาตนเอง</p>	<p>15. นักเรียนแต่ละคนบอกความรู้สึกของตนเองและแนวทางการปรับปรุงพัฒนาตนเองจากเหตุการณ์ในสิ่งที่เกิดขึ้น</p>	
<p>9. เขียนสะท้อนคิดในรูปแบบผังกราฟิก</p>	<p>16. นักเรียนเขียนสะท้อนความคิดของตนเองในรูปแบบผังกราฟิก โดยมีหัวข้อในการสะท้อนคิด ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร 2. นักเรียนรู้สึกอย่างไรต่อเรื่องที่อ่านและตัวละคร 3. เพราะเหตุใดนักเรียนจึงรู้สึกเช่นนั้น 4. นักเรียนได้เรียนรู้หรือได้รับข้อคิดอะไรจากเรื่อง 5. เรื่องที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง 6. นักเรียนมีแนวทางหรือวิธีการปรับปรุงและพัฒนาตนเองอย่างไร เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางสถานการณ์นี้ได้อย่างราบรื่นและปลอดภัย 	<p>◆ การใช้คำถาม (Questioning) เป็นวิธีการกระตุ้นเพื่อสืบสอบความคิดของนักเรียน ออกมาให้ประจักษ์ โดย ครูเป็นผู้ช่วยให้นักเรียนได้เปิดเผยข้อมูลเชิงลึก ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้การเรียนรู้ และนิสัยการเรียนรู้</p> <p>◆ การเขียนบันทึก (Logs and journals) เป็นอีกหนึ่งเครื่องมือสำหรับการสะท้อนของนักเรียน โดยให้นักเรียนเขียนบันทึกและลงอาานบทวนข้อเขียนเก่าที่เคยเขียนไว้ก่อนหน้า</p>
<p>10. สอบถามผู้อื่นเพื่อรับข้อมูลป้อนกลับ โดยครูเป็นผู้กระตุ้นให้คำแนะนำ เพื่อให้นักเรียนรู้และเข้าใจในตนเองมากขึ้น</p>	<p>17. นักเรียนพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ถึงแนวทางหรือวิธีการปรับปรุงและพัฒนาตนเอง จากนั้นครูและเพื่อนร่วมชั้นอภิปราย แสดงความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจในตนเองมากขึ้น</p> <p>18. นักเรียนทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้และสิ่งที่เขียนสะท้อนคิดอีกครั้ง</p>	

	 <p>จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY</p>	<p>เปรียบเทียบกับสิ่งที่นักเรียนรู้ก่อนเริ่มเรียน กับสิ่งที่นักเรียนรู้ตอนนี้ จากนั้นให้นักเรียนเลือกสิ่งที่เรียนรู้จากการเขียนบันทึกเพื่อนำไปใช้สร้างการเรียนรู้ในอนาคตและดำเนินไปตามแผนปฏิบัติการเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองอย่างมีสติ</p> <p>♦ การให้ข้อสังเกตเพื่อสะท้อนสิ่งที่ได้ปฏิบัติ</p>
<p>11.ตอบคำถามจากเรื่อง</p>	<p>ขั้นสรุป</p> <p>19. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปบทเรียน ข้อคิดที่ได้รับจากเรื่องที่อ่าน</p> <p>20. นักเรียนทำกิจกรรม “ผู้นำโชค” โดย</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนส่งแสงใจไปให้เพื่อนคนที่นั่งทางด้านขวาของตนเอง - นักเรียนส่งแสงใจไปเรื่อย ๆ เมื่อเพลงหยุด แสงใจอยู่ที่ใคร นักเรียนคนนั้นจะต้องหยิบเข้ขึ้นมา 1 ฟอง และตอบคำถามที่อยู่ในเข้ หากตอบคำถามได้ถูกต้องจะได้รับคะแนนกลุ่ม <ol style="list-style-type: none"> 1. ปกติเด็กชายมีลักษณะนิสัยอย่างไร 2. เหตุการณ์เกิดขึ้นที่ไหน 	

เปรียบเทียบสาเหตุและผลของการกระทำจากตัวละครในเรื่องกับนักเรียน

เด็กชาย	สาเหตุ	ผล	
	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; min-height: 40px;">..... ....</div>	➔	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; min-height: 40px;">..... ....</div>
	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; min-height: 40px;">..... ....</div>	➔	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; min-height: 40px;">..... ....</div>
	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; min-height: 40px;">..... ....</div>	➔	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; min-height: 40px;">..... ....</div>

ตัวฉัน	สาเหตุ	ผล	
	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; min-height: 40px;">..... ....</div>	➔	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; min-height: 40px;">..... ....</div>
	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; min-height: 40px;">..... ....</div>	➔	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; min-height: 40px;">..... ....</div>
	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; min-height: 40px;">..... ....</div>	➔	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; min-height: 40px;">..... ....</div>

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แผนที่ 7 ขวเด็กติดเกมออนไลน์

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า บนโลกโซเชียลมีเดียต่างพากันแชร์คลิปเด็กติดเกมออนไลน์ ระเบิดอารมณ์โดยแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวหนัก หลังไม่พอใจกับการเล่นเกมออนไลน์ โดยกล่าวหาถูกเพื่อนสมาชิกที่ร่วมวงเล่นเกมด้วยกันกลั่นแกล้ง กระทั่งระเบิดอารมณ์ทุบทำลายคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีอำมาตยาติผู้ใหญ่พยายามห้ามปรามพร้อมขู่จะฟ้องบิดาของเด็กชายนี้ ซึ่งนอกจากเด็กชายดังกล่าวจะห้ามไม่ฟังแล้ว ยังขู่ว่าเพื่อนที่เล่นเกมด้วยกันว่าหากเจอจะทำร้ายอีกด้วย อย่างไรก็ตามระหว่างที่เด็กชายนี้ลุกเดินออกจากหน้าคอมฯ ทางมารดาของเด็กดังกล่าวได้เข้ามาหยิบหูฟังติดไมค์ ขึ้นมาพูดตำหนิถึงการเล่นเกมที่ทำนองว่ายังทำร้ายคนแก่สองคนไม่ได้หลับได้นอนอีก และด้วยความโมโหจึงขว้างหูฟังติดไมค์ลงที่บริเวณหน้าคอม ทำให้เด็กติดเกมรายนี้ซึ่งในมือถือมีดกลับออกมาและมาเห็นหูฟังชำรุดเสียหาย ทำให้เกิดอารมณ์โกรธแค้นและผงะลุกขึ้นจากหน้าจอโดยทำท่าจะปรีเข้าไปทำร้ายมารดาโดยภาพคลิปวิดีโอดังกล่าวได้ถูกตัดไปก่อน

อย่างไรก็ตามหลังจากคลิปวีดีโอนี้ได้ถูกเผยแพร่ทางสื่อโซเชียล ได้มีชาวเน็ตพากันออกมาวิพากษ์วิจารณ์ถึงการกระทำของเด็กชายนี้กันอย่างกว้างขวาง และยังมีกรโต้แย้งกันด้วยว่าเป็นความผิดของใครจนทำให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าวไม่เหมาะสมแบบนี้ และหลังจากเด็กชายนี้ถือมีดและทำท่าจะปรีเข้าไปทำร้ายมารดาจะจบหรือลงเอยแบบไหน ล่าสุดบนเฟสบุ๊กของเด็กดังกล่าว ได้มีคลิปวิดีโอเด็กชายนี้ชี้แจงถึงสาเหตุที่ตัวเองออกอาการนี้อดหลุด รวมทั้งตนเองมีอาการปวดตึงก้นยาประจำ ส่วนพฤติกรรมก้าวร้าวได้ขอโทษอามาและมารดาแล้ว จากนั้นแสดงการขอโทษทุกคน นอกจากนี้ยังมีคลิปกราบเท้าขอขมามารดาที่แสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม ก้าวร้าวรุนแรงต่อญาติผู้ใหญ่ โดยรับปากจะไม่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวอีก ในขณะที่ชาวเน็ตต่างเข้ามาแสดงความเห็นกันอย่างหลากหลาย จากนั้นได้ยกเป็นอุทธาหรณ์ให้ครอบครัวและน้องคนนี้จดจำเป็นบทเรียน รวมทั้งยังยกเป็นอุทธาหรณ์ให้กับทางผู้ปกครองรายอื่นๆ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์ทำนองนี้ขึ้นอีก

ทั้งนี้ สมาคมวิทยุและสื่อเพื่อเด็กและเยาวชน (สสย.) ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เผยผลวิจัยเกี่ยวกับเด็กติดเกม :สถานการณ์ความรับผิดชอบทางสังคมและข้อเสนอนโยบาย พบว่าพฤติกรรมการเล่นของเด็กไทยส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมและสุขภาพ อาทิ เนื้อหาเกมที่รุนแรงไม่เหมาะสมตามช่วงวัย การเล่นเกมที่ใช้เวลามากเกินพอดี นักวิจัยระบุอีกว่าเมื่อถามกลุ่มตัวอย่างว่า คุณติดเกมหรือไม่ เมื่อเล่นเกมแล้วออกไปทำกิจกรรมทางกายน้อยลงหรือไม่ มีกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 40% ที่ตอบว่า ใช่ และเมื่อถามต่อไปว่าผลการเรียนตกต่ำตั้งแต่เริ่มเล่นเกมออนไลน์หรือไม่ มีอารมณ์รุนแรงขึ้นหรือไม่ ทะเลาะกับครอบครัวบ่อยขึ้นหรือไม่ ใช้ภาษาที่หยาบคาย

ขึ้นหรือไม่ และเงินส่วนใหญ่หมดไปกับการเล่นเกมและเติมเกมหรือไม่ กลุ่มตัวอย่างเกือบ 20% ตอบว่า ใช่ ส่วนผลสำรวจต่อมานั้นพบว่า เด็กไทยอายุระหว่าง 6-18 ปี จำนวน 15,318 คน จากทั่วประเทศ ใช้อินเทอร์เน็ต 6-10 ชั่วโมงต่อวัน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 39 ที่ถือได้ว่าเป็นสัดส่วนการใช้สัญญาณอินเทอร์เน็ตที่ค่อนข้างสูง และส่วนใหญ่เด็กใช้ไปในเชิงของการพักผ่อนและความบันเทิง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 67% ซึ่งคิดเป็นอัตราส่วนในการใช้เพื่อความบันเทิงที่สูงเช่นเดียวกัน ทั้งที่ความจริงแล้วเด็กในช่วงวัยดังกล่าวไม่ควรอยู่กับโซเชียลนานเกิน 3 ชั่วโมงต่อวัน เพราะข้อมูลทางการแพทย์ออกมาระบุว่า หากเด็กใช้เวลาไปกับโซเชียลนานเกินกว่า 3 ชั่วโมงต่อวัน และติดต่อกันนาน 3 ปี จะทำให้เด็กเสี่ยงต่อการติดเกมสูง 2-3 เท่า ซึ่งคิดร้อยละ 38% อีกทั้งยังกระตุ้นให้เด็กเป็นโรคทางจิตเพราะติดเกมอีกด้วย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

แผน 7

แผนการจัดการเรียนรู้อยู่โดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดจากกิจกรรมอ่านจับใจความ

ระดับชั้น Year 6

ภาคเรียนที่ 3

เรื่อง ขว้างเด็กติดเกมออนไลน์

เวลา 2 คาบเรียน (คาบละ 45 นาที)

สาระสำคัญ

เด็กติดเกมออนไลน์ระเบิดอารมณ์ แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว หลงใหลใจกับการเล่นเกมออนไลน์ ทุบทำลายคอมพิวเตอร์ อุบัติเหตุเพื่อนที่เล่นเกมด้วยกันว่าหากเจอจะทำร้าย และด้วยความไม่พอใจโกรธแค้นมารดา จึงถือมีดจะเข้าไปทำร้ายมารดา ทั้งนี้เหตุการณ์นี้ถือเป็นเรื่องน่าเศร้าและน่าสยดสยองรายอื่น ๆ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์ทำนองนี้ขึ้นอีก

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกใจความสำคัญและข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง
2. นักเรียนสามารถอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนและครู
3. นักเรียนให้ความสนใจและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
4. นักเรียนเขียนสะท้อนคิดตนเองจากเรื่องที่อ่านในรูปแบบผังกราฟิกได้
5. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้

สื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์

1. ชาว 2. ใบงาน

ขั้นตอนการเขียนสะท้อนคิด ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกจากการ อ่านจับใจความ	กิจกรรมการเรียนรู้	เทคนิคที่ใช้ในการสะท้อนคิด
	<p>ขั้นนำ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนร่วมกันนำเสนอเกมออนไลน์ที่นักเรียนเล่นในชีวิตประจำวัน 2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นจากเกมออนไลน์ที่นักเรียนเล่น 	
<ol style="list-style-type: none"> 1. อ่านเรื่องคร่าว ๆ เพื่อให้ทราบประเด็นสำคัญของเรื่อง 	<p>ขั้นสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. นักเรียนแต่ละคนอ่านข่าวเด็กติดเกมออนไลน์ โดยอ่านในใจและในระหว่างอ่านให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำศัพท์ใหม่หรือคำศัพท์ที่นักเรียนไม่ทราบความหมาย 4. นักเรียนร่วมกันเสนอคำศัพท์จากในเรื่อง จากนั้นครูสอนความหมายของคำศัพท์ 	
<ol style="list-style-type: none"> 2. อ่านเก็บรายละเอียด ทำความเข้าใจข้อความ เนื้อเรื่องในแต่ละย่อหน้า โดยอาจใช้เครื่องหมาย 	<ol style="list-style-type: none"> 5. นักเรียนอ่านข่าวเด็กติดเกมออนไลน์พร้อมกัน โดยในระหว่างที่อ่านให้นักเรียนทำเครื่องหมายหรือเน้นข้อความที่สำคัญ 	

<p>กำกับ หรือเน้นข้อความด้วยปากกาเน้นข้อความ</p>		
<p>3. ทำความเข้าใจในประเด็นสำคัญ สารสำคัญของเรื่อง</p>	<p>6. เมื่อจบแต่ละย่อหน้า ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญ</p>	
<p>4. บอกใจความสำคัญของเรื่อง โดยเรียงลำดับ เรียบเรียงเรื่อง และจุดบันทึก</p>	<p>7. นักเรียนช่วยกันบอกและเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง</p> <p>8. นักเรียนช่วยกันบอกใจความสำคัญของเรื่องในประเด็นดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง - เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นในเรื่อง - เหตุการณ์นี้เกิดจากอะไร - ผลของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร - นักเรียนได้รับความรู้หรือข้อคิดอะไรจากเรื่อง 	
<p>5. สืบสวนเองในด้านความรู้สึกสาเหตุของความรูสึกที่เกิดขึ้น</p>	<p>9. ครูให้นักเรียนสำรวจตนเองในขณะนั้นว่านักเรียนรูสึกอย่างไรกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องที่อ่าน และเพราะเหตุใดจึงรูสึกแบบนั้น ในประเด็นดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การที่ได้ชยติดเกมออนไลน์ - การที่ได้ชยชมยูทูบเพื่อน 	

<p>6. วิเคราะห์สาเหตุของอารมณ์ความรู้สึกรู้สึกที่เกิดขึ้นโดยการบอกความรู้สึกของตนเอง</p>	<p>- การที่สามารถถูกเด็กช่วยทำร้ายร่างกาย</p> <p>10. ครูให้นักเรียนพิจารณาไตร่ตรองถึงอารมณ์ความรู้สึกของตนเองที่เกิดขึ้น จากการทำให้นักเรียนได้สำรวจตนเอง โดยถามนักเรียนว่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผลของการกระทำของตัวเองส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร - สาเหตุใดที่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเช่นนั้น <p>11. นักเรียนบอกความรู้สึกของตนเอง</p> <p>12. นักเรียนจับคู่กับเพื่อนที่นั่งข้าง ๆ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ที่นักเรียนมีเกี่ยวกับเหตุการณ์ในเรื่อง</p> <p>13. นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงประสบการณ์ของตนเองที่มีลักษณะคล้ายกับเรื่องราวในเรื่องอย่างอิสระ โดยมีครูและเพื่อนคอยแสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำ</p> <p>14. นักเรียนจดบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้</p>	
<p>7. บรรยายและอภิปรายเหตุการณ์ ถ่ายทอดประสบการณ์ซึ่งกัน และทำการจดบันทึก</p>		<p>◆ การอภิปราย ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน มีความรู้ที่กว้างขวางมากขึ้น ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ระหว่างครู ผู้เรียน และเพื่อนร่วมชั้น โดยผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นให้มากและเป็นการกระตุ้นให้คำแนะนำ ในขณะให้ผู้เรียนกำลังอภิปราย ผู้สอนทำการ</p>

		<p>เก็บประเด็นและความคิดเห็น นั้นให้ได้มากที่สุด</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ การยอมรับความแตกต่าง ทางความคิดของเด็ก
<p>8. อธิบายความรู้สึกเกี่ยวกับ ตนเอง หาแนวทาง ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง</p>	<p>15. นักเรียนแต่ละคนบอกความรู้สึกของตนเองและแนวทางการปรับปรุงพัฒนา ตนเองจากเหตุการณ์ในเรื่องที่เกิดขึ้น</p>	
<p>9. เขียนสะท้อนคิดในรูปแบบผัง กราฟิก</p>	<p>16. นักเรียนเขียนสะท้อนความคิดของตนเองในรูปแบบผังกราฟิก โดยมีหัวข้อในการ สะท้อนคิด ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร 2. นักเรียนรู้สึกอย่างไรต่อเรื่องที่อ่านและตัวละคร 3. เพราะเหตุใดนักเรียนจึงรู้สึกเช่นนั้น 4. นักเรียนได้เรียนรู้หรือได้รับข้อคิดอะไรจากเรื่อง 5. เรื่องที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง 6. นักเรียนมีแนวทางหรือวิธีการปรับปรุงและพัฒนาตนเองอย่างไร เพื่อให้ สามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางสถานการณ์ได้อย่างราบรื่นและปลอดภัย 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ การใช้คำถาม (Questioning) เป็นวิธีการกระตุ้น เพื่อสืบสอบความคิดของ นักเรียน ออกมาให้ประจักษ์ โดย ครูเป็นผู้ช่วยให้นักเรียน ได้เปิดเผยข้อมูลเชิงลึก ความ เข้าใจ การประยุกต์ใช้การ เรียนรู้ และนิสัยการเรียนรู้ ◆ การเขียนบันทึก (Logs and journals) เป็นอีกหนึ่ง เครื่องมือสำหรับการสะท้อน ของนักเรียน โดยให้นักเรียน
<p>10. สอบถามผู้อื่นเพื่อรับข้อมูล ย้อนกลับ โดยครูเป็นผู้กระตุ้นให้</p>	<p>17. นักเรียนพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ถึงแนวทางหรือวิธีการปรับปรุงและ พัฒนาตนเอง จากนั้นครูและเพื่อนร่วมกลุ่มอภิปราย แสดงความคิดเห็น และให้ ข้อเสนอแนะ เพื่อให้นักเรียนรู้และเข้าใจตนเองมากขึ้น</p>	

<p>คำแนะนำ เพื่อให้ให้นักเรียนรู้และเข้าใจในตนเองมากขึ้น</p>	<p>18. นักเรียนทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้และสิ่งที่เขียนสะท้อนคิดอีกครั้ง</p> 	<p>เขียนบันทึกและลองอ่าน ทบทวนข้อเขียนเก่าที่เคยเขียนไว้ก่อนหน้า เปรียบเทียบ สิ่งที่น่าสนใจตอนเริ่มเรียน กับสิ่งที่นักเรียนรู้ตอนนี้ จากนั้นให้นักเรียนเลือกสิ่งที่เรียนรู้จากการเขียนบันทึก เพื่อนำไปใช้สร้างการเรียนรู้ในอนาคตและดำเนินการตาม แผนปฏิบัติการเพื่อ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตน อย่างมีสติ</p> <p>♦ การให้ข้อสังเกตเพื่อสะท้อน สิ่งที่ได้ปฏิบัติ</p>
<p>11.ตอบคำถามจากเรื่อง</p>	<p>ขั้นสรุป</p> <p>19. ครูและนักเรียนรู้ร่วมกันอภิปรายสรุปทบทวน ข้อคิดที่ได้รับจากเรื่องทีอ่าน</p> <p>20. นักเรียนตอบคำถามจากการอ่านเด็กดีเกมออนไลน์ ดังนี้</p> <p>- เหตุการณ์เกิดขึ้นที่ไหน</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> - เพราะเหตุใดเด็กชายจึงไม่โหมและทำร้ายแม่ของตนเอง - เด็กชายทำร้ายมารดาของตนอย่างไร - เด็กชายสำนึกผิดในการกระทำของตนเองหรือไม่ อย่างไร 	
--	---	--

การวัดและประเมินผล

1. ความถูกต้องของคำตอบ 2. การมีส่วนร่วมในการอภิปราย แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียน 3. การตรวจใบงาน 4. สังเกตพฤติกรรมที่เกิดขึ้น

เปรียบเทียบสาเหตุและผลของการกระทำจากตัวละครในเรื่องกับนักเรียน

เด็กชายในเรื่อง	สาเหตุ		ผล
	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; min-height: 40px;">..... ....</div>	➔	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; min-height: 40px;">..... ....</div>
	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; min-height: 40px;">..... ....</div>	➔	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; min-height: 40px;">..... ....</div>
	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; min-height: 40px;">..... ....</div>	➔	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; min-height: 40px;">..... ....</div>

ตัวฉัน	สาเหตุ		ผล
	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; min-height: 40px;">..... ....</div>	➔	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; min-height: 40px;">..... ....</div>
	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; min-height: 40px;">..... ....</div>	➔	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; min-height: 40px;">..... ....</div>
	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; min-height: 40px;">..... ....</div>	➔	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; min-height: 40px;">..... ....</div>

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แผนที่ 8 เรื่อง อยากรู้เพื่อนจัง จากหนังสือลูกแม่น้ำโขง

ป๋มอาจจะตัวอ้วนกลมไปบ้าง แต่ถึงอย่างไรก็ยังเต็อกอยู่มาก ปีนั้นป๋มอายุเก้าขวบเศษเท่า นั้นเองแต่เรียนอยู่ชั้นป.๕ น้ำหนักของป๋มขึ้นไปเกือบ ๑๕ กิโลกรัมแล้ว แต่ถึงอย่างไรก็ยังหนักไม่เท่าผู้ใหญ่ที่เคยนั่งให้ลุงน้อยออกแรงปั่นจนนองโปง ลุงน้อยจึงไม่เปลืองแรงมากนักในการบรรทุกป๋มไปส่งโรงเรียน ลุงน้อยมักจะฮัมเพลงหมอลำของลุง ป. ฉลาดน้อย หรือไม้ก็ของลุงเคน ดาเหลา สุดยอด ศิลปินหมอลำขวัญใจของคนทั้งหลาย ถึงหน้าตาแกดูน่ากลัว แต่ท่าทางแกมักอารมณ์ดีอยู่เสมอ ป๋มอยู่บนที่นั่งข้างหลังแก นั่งเอียงคอมองเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกันที่กำลังเดินเรียงเป็นแถวอยู่ริมทาง บ้างห่มผ้าห่มซิ่น (ผ้าจะมีลักษณะเป็นขุย ๆ) ผ้าห่มที่ได้รับแจกจากนายอำเภอ บ้างใส่เสื้อนักเรียน เก๋าๆ มอมๆ พวกเพื่อนร่วมหมู่บ้านเหล่านี้ไม่ได้เรียนหนังสือที่โรงเรียนในเมือง ไม่ได้นั่งรถสามล้อไปเรียนอย่างป๋ม พวกเขาต้องเดินไปเอง ไปเรียนที่โรงเรียนในหมู่บ้านที่แม่สอน อยู่ห่างจากบ้านป๋มราว กิโลเมตรกว่า ๆ ชื่อโรงเรียนบ้านใต้ ส่วนทางเหนือน้ำขึ้นไปก็มีอีกโรงเรียน เรียกกันทั่วไปว่าโรงเรียนบ้านเหนือ ป๋มพยายามยืมให้เพื่อนร่วมวัยและร่วมหมู่บ้านทั้งหลาย แต่สิ่งที่เขาได้รับคือการแลบลิ้น แผล็บ ๆ ของเด็ก ๆ หลายคน เด็กผู้ชายบางคนก็ว่า "ลูกบักคอง!" เจ้าหนูโกรธ แต่ไม่รู้จะทำอย่างไร จะด่าชื่อพ่อพวกมันแม่ก็สอนว่าไม่ดี ไม่ควรด่าพ่อด่าแม่ใครทำไม่มีแต่คนไม่ชอบเขา ป๋มเฝ้าถามตัวเอง อยู่หลายครั้ง อยากรู้อาย ถามแม่ ถามป้า แต่ไม่รู้ว่าจะถามอย่างไรดี เหตุการณ์อย่างนี้เกิดขึ้น ซ้ำซากจำเจมานานแล้ว ลุงน้อยถอนใจ แม่แกไม่ได้หันกลับมามองป๋ม แต่แกก็เข้าใจความรู้สึกของเขา แกรับส่งป๋มมาสองปีแล้ว เห็นเหตุการณ์ต่างๆ นี้อาตลอด แรก ๆ แก่ไม่ได้คิดอะไรมาก แต่ระยะหลัง แก่สังเกตเห็นอาการบางอย่างในตัวป๋ม เช่น การอึดออดไม่ยกขึ้นสามล้อ อาจจะเป็นได้ว่าสามล้อ มันเคลื่อนตัวอย่างช้า ๆ ทำให้เจ้าหนูมองเห็นปฏิกิริยาต่าง ๆ ของเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกันที่แสดง ออกมาแทบทั้งหมด เด็กพวกนั้นไม่ชอบลูกชายครูช่อนกลิ่น แม้แต่ลูกชายคนเล็กของแกที่รุ่นราวคราว เดียวกันกับป๋มก็ยังคงเคยพูดกับแกว่าไม่ชอบไอ้ป๋ม ลุงน้อยเล่าภายหลังว่าแกเองเคยถามลูกว่าทำไม ไอ้ป๋มทำอะไรให้เอ็งหรือ ลูกแกกลับไม่สามารถตอบได้ว่าทำไม เพื่อนเกลียดก็เลยเกลียดด้วย "ถ้าป๋ม มาเป็นเพื่อนมึง...แล้วมึงจะเกลียดมันไหม" แกถาม "มันจะเป็นเพื่อนกับช้อยได้จังได้ บ้านมันรวยโพด" คำตอบของลูกชายทำให้ลุงน้อยเข้าใจอะไรได้มากขึ้น

ความจริงครอบครัวป๋มไม่ได้ร่ำรวยอะไร เพียงแต่ป๋มเกิดมาเป็นลูกข้าราชการ พ่อเป็นทหาร ประจำอยู่ทางภาคเหนือ แม่เป็นครูสอนอยู่โรงเรียนใกล้บ้าน ไม่เหมือนลูกชาวบ้านอื่น ๆ ที่ส่วนใหญ่

เป็นลูกชานาชาวสวน พ่อกับแม่ป๋ม ชาวบ้านให้ความนับหน้าถือตามาก ป๋มถูกส่งให้ไปเรียนหนังสือในเมือง ขณะที่เพื่อน ๆ ยังเรียนอยู่ในโรงเรียนข้างบ้านที่แม่ของป๋มสอน โรงเรียนนี้แม้แต่สนามฟุตบอลก็ยังเป็นเพียงลานหญ้าให้ควายเข้ามาเล่นกิน ถ้าป๋มใช้ชีวิตอยู่ในเมือง ป๋มก็คงจะหาเพื่อนได้ไม่ยากนัก ลุงน้อยรู้เรื่องป๋มจากลูกชายอีกหลายอย่าง เช่นการที่ป๋มพยายามเข้าหาเพื่อนละแวกบ้านหลายครั้ง แต่ไม่มีใครยอมรับเขา ครั้งสุดท้ายป๋มถึงกับถูกเด็ก ๆ โห่ไล่ บ้างก็เอาก้อนดินขว้างปา แกได้ฟังก็สงสารลูกชายครูชอนกลืนจับใจ "ป๋ม...เอ็งอยากมีเพื่อนมั๊ย" แกลมโดยไม่หันมามอง "ไม่..." เสียงตอบห้วน ๆ ดังจากเด็กชายตัวอ้วน เขายังโกรธอยู่ที่ถูกล้อชื่อพ่อ ลุงน้อยยังคงบ่นสามล้อเนิบ ๆ "ถ้าเอ็งอยากมีเพื่อน ลุงสอนได้นะ" "จริงหรือลุง" น้ำเสียงของเจ้าหนูเปลี่ยนไป "ผมต้องทำยังไงบ้างลุง" ก่อนอื่นต้องทำตัวให้เหมือนเพื่อน" เจ้าหนูทำท่าครุ่นคิด....ทำไงหนอถึงจะเหมือนเพื่อน เย็นเลิกเรียนกลับมาถึงบ้าน ป๋มลงจากรถลุงน้อยที่ถนนหน้าบ้านชอนกลืนกลับมาถึงก่อน พอเห็นสภาพของป๋มเธอก็ไวยวายด้วยความโมโห "ตายแล้วลูกไปคลุกดินที่ไหนมา" ป๋มเลอะเทอะเปรอะเปื้อนไปทั้งตัว เพื่อนักเรียนชาวเยี่ยมที่เธออุตส่าห์ชักให้อย่างดี แฉมแฉครามในน้ำสุดท้าย เพื่อให้ใหม่สะอาดอยู่เสมอ กลับมอมแมมไปหมด เลอะด้วยคราบดินราวกับเขาเพิ่งพัดกับไอ้จ๋มมาหยก ๆ นี่เธอจะชักให้มันสะอาดได้อย่างไร คุณแม่ยังสาวโกรธถึงกับคว้าไม้เรียวแล้วเรียกป๋มเข้ามาหา พ่อหนูทำท่าจะร้องให้ ลุงน้อยยังไม่ไป เห็นเหตุการณ์ก็รีบทักท้วง "ครูชอนอย่าตีป๋มมันเด้อ ช้อยผิดเอง" ชอนกลืนหันไปมองชายกลางคนร่างผอมเกร็งอย่างไม่เข้าใจ ป๋มได้โอกาสก็รีบวิ่งข้ามถนนไปฝั่งตรงข้ามบ้าน ที่เรียกกันว่าทุ่ง (คำนี้เป็นภาษาอีสาน มีความหมายคล้ายกับคำว่าทุ่ง แต่ไม่ใช่ปลูกข้าว) ไปหายายที่กำลังตายหล้าอยู่ ทั้งที่เขายังไม่เก็บกระเป๋าน้ำดื่มและเสื้อกันหนาว พอเห็นยายก็รีบเข้าไปกอดข้างหลังแล้วหอมแก้มเหี่ยวของยายพอดใหญ่ "เอ็งเป็นอะไรวะไอ้หนู ยังกะโดนหมาพัดมา" "แม่จะตี ยายอย่าให้แม่ตีป๋มนะ" "เจ้าหนูมุดหัวเข้าหาอกนาง นางลูบหัว เจ้าหนูแอบยิ้มอยู่กับอกยาย ที่ลานหน้าบ้าน เพิ่งกำลังให้อาหารเปิดและไก่ที่เลี้ยงไว้จำนวนหนึ่ง สัตว์เลี้ยงเหล่านี้อาศัยอยู่ใต้ถุนบ้านซีกทางทิศเหนือ เพิ่งเป็นสาวแก่ชอบบ่นในทุกๆเรื่อง บ่นได้ทั้งนั้น บ่นเรื่องคน ดินฟ้าอากาศ สภาพบ้านเมืองที่เริ่มเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะบ่นไอ้จ๋มเพื่อนซี้ของป๋ม ป๋มเคยสังเกตว่าเวลาป้าให้อาหารไอ้จ๋ม ถ้าเธอไม่บ่นมัน มันจะกินไม่ค่อยลง ไอ้จ๋มมันคงเข้าใจว่านั่นแหละคือการแสดงความรักของเธอ เธอเลี้ยงไก่ก็บ่นไก่ เลี้ยงเป็ดก็บ่นเป็ด นอนไม่หลับก็บ่น หลับตีเกินไปก็ลุกมาบ่น สารพัดที่จะบ่นได้ ที่จะไม่บ่นมีอยู่เรื่องเดียวคือ พระสงฆ์องค์เจ้า ป้าคงกลัวตกรกกระมัง ชอนกลืนกับลุงน้อยกำลังพูดกันถึงเรื่องของป๋ม เพิ่งก็บ่นอุบอิบขึ้นมาว่า เสื้อตัวเดียวจะมอมไปบ้างก็ช่างปะไร เอ็งไม่ชักให้ลูก ชักให้หลานก็ได้ ชอนกลืนเลย

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

แผน 8

แผนการจัดการเรียนรู้อยู่โดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดจากกิจกรรมอ่านจับใจความ

ระดับชั้น Year 6

ภาคเรียนที่ 3

เรื่อง อยากรู้เพื่อนั่ง

เวลา 2 คาบเรียน (คาบละ 45 นาที)

สาระสำคัญ

ปุ่นเด็กชายผู้ซึ่งถามตัวเองอยู่เสมอว่าทำไมมีแต่คนไม่ชอบเขา เขาพยายามที่จะมีเพื่อน วันหนึ่งเขาตั้งใจไปคลุกดินให้ละเอียดเพราะอยากทำตัวให้เหมือนเพื่อน แม่จึงแก้ปัญหาโดยการพาปุ่นไปงานวันเกิดที่โรงเรียนของแม่และให้ปุ่นเรียนรู้ที่จะหาเพื่อน เรียนรู้การใช้ชีวิตด้วยตนเอง

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกใจความสำคัญและข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง
2. นักเรียนสามารถอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเห็นร่วมกับเพื่อนและครู
3. นักเรียนให้ความสนใจและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
4. นักเรียนเขียนสะท้อนคิดตนเองจากเรื่องที่อ่านในรูปแบบผังกราฟิกได้

สื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์

1. หนังสือลูกแม่น้ำโขง 2. ใบงาน

ขั้นตอนการเขียนสะท้อนคิด ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกจากการ อ่านจับใจความ	กิจกรรมการเรียนรู้	เทคนิคที่ใช้ในการสะท้อนคิด
	<p>ขั้นนำ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นในหัวข้อ “ต้องทำอะไรจึงจะมีเพื่อน” 	
<ol style="list-style-type: none"> 1. อ่านเรื่องราว ๆ เพื่อให้ทราบประเด็นสำคัญของเรื่อง 	<p>ขั้นสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. นักเรียนแต่ละคนอ่านเรื่องอย่างมีเพื่อนจึงโดยอ่านในใจและในระหว่างอ่านให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำศัพท์ใหม่หรือคำศัพท์ที่นักเรียนไม่ทราบความหมาย 3. นักเรียนร่วมกันเสนอคำศัพท์จากในเรื่อง จากนั้นครูสอนความหมายของคำศัพท์ 	
<ol style="list-style-type: none"> 2. อ่านเก็บรายละเอียด ทำความเข้าใจข้อความ เนื้อเรื่องในแต่ละย่อหน้า โดยอาจใช้เครื่องหมายกำกับ หรือเน้นข้อความด้วยปากกาเน้นข้อความ 	<ol style="list-style-type: none"> 4. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม นักเรียนแต่ละกลุ่มสลับกันอ่านเรื่องที่ละย่อหน้าในระหว่างที่อ่านให้นักเรียนทำเครื่องหมายหรือเน้นข้อความที่สำคัญ 	

3. ทำความเข้าใจในประเด็นสำคัญสาระสำคัญของเรื่อง	5. เมื่อจบแต่ละย่อหน้า ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญ	
4. บอกใจความสำคัญของเรื่อง โดยเรียงลำดับ เรียบเรียงเรื่อง และจุดบันทึก	6. นักเรียนช่วยกันบอกและเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง 7. นักเรียนช่วยกันบอกใจความสำคัญของเรื่องในประเด็นดังนี้ - ตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง - เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นในเรื่อง - เหตุการณ์นี้เกิดจากอะไร - ผลของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร - นักเรียนได้รับความรู้หรือข้อคิดอะไรจากเรื่อง	
5. สํารวจตนเองในด้านความรู้สึกสาเหตุของความรู้สึกที่เกิดขึ้น	8. ครูให้นักเรียนสำรวจตนเองในขณะนั้นว่านักเรียนรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องที่อ่าน และเพราะเหตุใดจึงรู้สึกแบบนี้ ในประเด็นดังนี้ - การที่ผู้จัดทำตัวเองให้และทะเลาะประอะเปื้อนเพื่อให้ตนเองมีเพื่อนคบ - การที่ผู้ไม่กล้าพูดความจริงกับแม่ - การที่ผู้ไม่มีความสุขที่ได้มีเพื่อน	
6. วิเคราะห์สาเหตุของอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นโดยการบอกความรู้สึกของตนเอง	9. ครูให้นักเรียนพิจารณาไตร่ตรองถึงอารมณ์ความรู้สึกของตนเองที่เกิดขึ้นจากการที่นักเรียนได้สำรวจตนเอง โดยถามนักเรียนว่า - ผลของการกระทำของตัวละครส่งผลต่อความรู้สึกของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร - สาเหตุใดที่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเช่นนั้น	

<p>7. บรรยายและอภิปรายเหตุการณ์ ถ่ายทอดประสบการณ์ซึ่งกัน และทำการจัดบันทึก</p>	<p>10. นักเรียนบอกความรู้สึกรู้สึกของตนเอง</p> <p>11. นักเรียนจับคู่กับเพื่อนที่นั่งข้าง ๆ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ที่นักเรียนมีเกี่ยวกับเหตุการณ์ในเรื่อง</p> <p>12. นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงประสบการณ์ของตนเองที่มีลักษณะคล้ายกับเรื่องราวในเรื่องอย่างอิสระ โดยมีครูและเพื่อนคอยแสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำ</p> <p>13. นักเรียนจดบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้</p>	<p>◆ การอภิปราย ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน มีความรู้ที่กว้างขวางมากขึ้น ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างครูผู้เรียน และเพื่อนร่วมชั้น โดยผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นให้มากและเป็นการกระตุ้นให้คำแนะนำ ในขณะที่ผู้เรียนกำลังอภิปราย ผู้สอนทำการเก็บประเด็นและความคิดเห็นนั้นให้ได้มากที่สุด</p> <p>◆ การยอมรับความแตกต่างทางความคิดของเด็ก</p>
<p>8. อธิบายความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง หาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาตนเอง</p>	<p>14. นักเรียนแต่ละคนบอกความรู้สึกของตนเองและแนวทางการปรับปรุงพัฒนาตนเองจากเหตุการณ์เรื่องที่เกิดขึ้น</p>	

<p>9. เขียนสะท้อนคิดในรูปแบบผังกราฟิก</p>	<p>15. นักเรียนเขียนสะท้อนคิดของตนเองในรูปแบบผังกราฟิก โดยมีหัวข้อในการสะท้อนคิด ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร 2. นักเรียนรู้สึกอย่างไรต่อเรื่องี่อ่านและตัวละคร 3. เพราะเหตุใดนักเรียนจึงรู้สึกเช่นนั้น 4. นักเรียนได้เรียนรู้หรือได้รับข้อคิดอะไรจากเรื่อง 5. เรื่องที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง 6. นักเรียนมีแนวทางหรือวิธีการปรับปรุงและพัฒนาตนเองอย่างไร เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางสถานการณ์ได้อย่างราบรื่นและปลอดภัย 	<p>◆ การใช้คำถาม (Questioning) เป็นวิธีการกระตุ้นเพื่อสืบสอบความคิดของนักเรียน ออกมาให้ประจักษ์ โดย ครูเป็นผู้ช่วยให้นักเรียนได้เปิดเผยข้อมูลเชิงลึก ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้การเรียนรู้ และนิสัยการเรียนรู้</p> <p>◆ การเขียนบันทึก (Logs and journals) เป็นอีกหนึ่งเครื่องมือสำหรับการสะท้อนของนักเรียน โดยให้นักเรียนเขียนบันทึกและลงอ่านทบทวนข้อเขียนเก่าที่เคยเขียนไว้ก่อนหน้า</p>
<p>10. สอบถามผู้อื่นเพื่อรับข้อมูลเบื้องต้น โดยครูเป็นผู้กระตุ้นให้คำแนะนำ เพื่อให้ให้นักเรียนรู้และเข้าใจในตนเองมากขึ้น</p>	<p>16. นักเรียนพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ถึงแนวทางหรือวิธีการปรับปรุงและพัฒนาตนเอง จากนั้นครูและเพื่อนร่วมกลุ่มอภิปราย แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจในตนเองมากขึ้น</p> <p>17. นักเรียนทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้และสิ่งที่เขียนสะท้อนคิดอีกครั้ง</p>	<p>เปรียบเทียบสิ่งที่นักเรียนรู้ตอนเริ่มเรียน กับสิ่งที่นักเรียนรู้ตอนนี้ จากนั้นให้นักเรียนเลือกสิ่งที่เรียนรู้จากการเขียนบันทึกเพื่อนำไปใช้สร้างการเรียนรู้ในอนาคตและดำเนินการตาม</p>

		แผนปฏิบัติการเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองอย่างมีสติ ♦ การให้ข้อสังเกตเพื่อสะท้อนสิ่งที่ได้ปฏิบัติ
11.ตอบคำถามจากเรื่อง	ขั้นสรุป 18. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปบทเรียน ข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง 19. นักเรียนตอบคำถามจากการเรียงอย่างมีเพื่อนจี้ ดังนี้ - เพราะเหตุใดบูมจึงไม่มีเพื่อน - ทำไมลุงน้อยจึงทราบเหตุผลที่บูมไม่มีเพื่อน - แม่ทำอย่างไรเมื่อรู้ว่าบูมอยากมีเพื่อน - ยายสอนบูมอย่างไร เมื่อบูมอยากมีเพื่อน	

การวัดและประเมินผล

1. ความถูกต้องของคำตอบ 2. การมีส่วนร่วมในการอภิปราย แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียน 3. การตรวจใบงาน 4. สังเกตพฤติกรรมที่เกิดขึ้น

ชื่อ..... ชั้น.....

ใบงานที่ ๘ เรื่อง อยากมีเพื่อนจัง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในผังมโนทัศน์ตามหัวข้อที่กำหนดให้

อยากมีเพื่อนจัง

๑. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
เป็นอย่างไร

.....
.....
.....

๒. ความรู้สึกที่เกิดขึ้นจาก
เรื่องี่อ่านและตัวละครใน
เรื่อง

.....
.....
.....

๓. เพราะเหตุใดนักเรียนจึง
รู้สึกเช่นนั้น

.....
.....
.....

๔. สิ่งที่ได้เรียนรู้หรือข้อคิด
จากเรื่องอยากมีเพื่อนจัง

.....
.....
.....

๕. เรื่องที่เกิดขึ้นมีผลกระทบ
ต่อนักเรียนอย่างไร

.....
.....
.....

๖. แนวทางหรือวิธีการ
ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง
เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิต
ท่ามกลางสถานการณ์นี้ได้
อย่างราบรื่นและปลอดภัย

.....
.....
.....
.....
.....

เปรียบเทียบสาเหตุและผลของการกระทำจากตัวละครในเรื่องกับนักเรียน

ป๋ม	สาเหตุ	ผล	
	....	→	....
	....	→	....
	....	→	....

ตัวฉันทน์	สาเหตุ	ผล	
	....	→	....
	....	→	....
	....	→	....

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แผนที่ 9 ข้าราชการถูกโกงเงินผ่านโลกโซเชียล

แม่พาลูกวัย 13 ปี แจ้งความ เก็บเงินค่าขนม ทำงานพิเศษ ผ่อนโทรศัพท์มือถือสองทางเพจเพื่อใช้เรียนออนไลน์ โอนเงินครบ กลับถูกบล็อกหนี

เมื่อเวลา 09.00 น. วันที่ 12 พ.ย.64 นางจรัสพร สอนสุภาพ อายุ 35 ปี อยู่ ต.นาโป่ง อ.เมือง จ.เลย นำลูกชาย อายุ 13 ปี เข้าแจ้งความกับ ร.ต.ท.อิศรพงษ์ ปัญญาศิริ รอง สว.(สอบสวน) สภ.เมืองเลย ว่า ลูกชายเรียนอยู่ชั้น ม.1 ได้สั่งซื้อโทรศัพท์มือถือจากเพจที่ชื่อ "NA Win" เป็นเงิน 5,690 บาท แล้วถูกโกง บล็อกเฟซบุ๊กจนติดต่อไม่ได้ โดยน้อง วัย 13 ปี เล่าว่า ตนเองเรียนอยู่ชั้น ม.1 ได้เก็บสะสมเงินค่าขนมเพื่อซื้อมือถือมาใช้ในการเรียนออนไลน์ ซึ่งเห็นเพจชื่อ "NA Win" ขายมือถือไอโฟน 8 ในราคาถูกและผ่อนจ่ายได้ จึงได้สั่งซื้อและทยอยโอนเงิน ตั้งแต่เดือนตุลาคมที่ผ่านมา จนครบ 5,690 บาท แต่หลังจากนั้น กลับถูกบล็อก ติดต่อกับทางเพจไม่ได้ ไม่กล้าบอกแม่ กลัวแม่จะว่าจนตอนนี้ไม่อยากไปโรงเรียน อยากได้เงินค่าขนมที่สะสมมาคืน

ด้าน นางจรัสพร เล่าว่า เพิ่งทราบเรื่องจากลูกชายเมื่อคืนนี้ วันนี้จึงได้พาลูกชายมาแจ้งความ ซึ่งเงินที่ลูกนำไปซื้อมือถือ เป็นเงินค่าขนมและทำงานพิเศษที่ลูกสะสมมา เนื่องจากต้องนำมือถือมาใช้ในการเรียนออนไลน์ แต่ก็มาถูกโกง ตนสงสารลูกมาก เนื่องจากตอนนี้ลูกไม่อยากไปโรงเรียน อยากได้เงินคืน เพราะเป็นเงินที่ลูกตั้งใจเก็บเงินมาตลอด ขณะที่ผู้สื่อข่าวตรวจสอบเพจดังกล่าว พบว่ามี การเปลี่ยนชื่อและโปรไฟล์ ขายมือถือกว่า 10 เพจ เป็นการผ่อนชำระ เมื่อผ่อนหมดจะส่งมือถือมาให้ ทั้งนี้ หลังได้รับแจ้งความ จะได้ดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

นอกจากนี้ยังพบมีจฉฉพในโซเชียลหลอกหนูน้อยวัย 12 ขวบชาวอุดรฯ หลอกขายโทรศัพท์ ไอโฟน 7 ผ่อนวันละ 20 หนูน้อยตาฝางอยากได้ไว้ใช้ช่วงโรงเรียนเปิดเพราะเห็นผ่อนหนึ่งราคาถูก แอบขโมยเงินปู่และย่าผ่อนสุญเงิน 35,000 สุดท้ายโทรศัพท์ก็ไม่ได้ สุญเงินไปอีก พ่อและแม่ถูกขู่แจ้งความ ต้องลางานจากชลบุรีมาแจ้งความ วอนตร.ตามจับคนร้ายให้ได้ ทำกับเด็กได้ลงคอสุญทั้งเงินโทรศัพท์ก็ไม่ได้

วันนี้ (14 พ.ค.65) เวลา 15.00 น.ผู้ปกครองของด.ญ.ไข่มุก (นามสมมติ) อายุ 12 ขวบ ชาว อ.บ้านดุง จ.อุดรธานี เดินทางร้องเรียนกับนายวิระพล รักรัษเสมวงษ์ แอดมินเพจบ้านดุงอัปเดต และสื่อมวลชนในจ.อุดรธานี ว่าถูกมีจฉฉพในเฟซบุ๊กหลอกขายโทรศัพท์เงินผ่อน โดยให้ผ่อนสบายๆ วันละ 20 บาท แต่สุดท้ายต้องสุญเงินจำนวน 35,135 บาทแถมไม่ได้โทรศัพท์ที่ผ่อนด้วย สุญทั้งเงินและไม่ได้โทรศัพท์มาใช้ มีหน้าขำมีจฉฉพยังขู่จะแจ้งความดำเนินคดีกับน้องด้วย พร้อมนำหลักฐานการโอนเงินเข้าทรูวอลเล็ตเป็นจำนวนมากถึง 35,135 บาท มาให้ผู้สื่อข่าวดู ด.ญ.ไข่มุก เปิดเผยกับ

ผู้สื่อข่าวว่า ตนเองเห็นในผู้ใช้เฟซบุ๊กว่า “wiphada phonsuwan” ลงโพสต์ให้ผ่อนโทรศัพท์มือถือเป็นไอโฟน 7 มือ 2 ราคาถูกในราคา 6,990 บาทและสามารถผ่อนได้เพียงวันละ 20 บาท ก็คิดว่าพอเก็บเงินค่าขนมสามารถผ่อนได้ จึงตัดสินใจผ่อน พอผ่อนไปสักเดือน เขาบอกว่า ต้องเพิ่มยอดเงินผ่อนอีกจากเดิมวันละ 20 บาท เป็นครั้งละ 1,000 ,2,000 4,000 บาทบ้าง รวมยอดที่ผ่อนไปครั้งแรก 14,381 บาท เขาก็หักมาบอกว่า สนใจโปรไอโฟน 7 เครื่องใหม่เลยไหม ในราคา 8,990 บาท ด้วยใจที่หนอยอยากได้โทรศัพท์มาใช้ก็เลยตอบตกลงผ่อนไปอีกรวมเงินที่โอนผ่านวอลเล็ตไปทั้งสิ้น 35,135 บาทยังไม่ได้โทรศัพท์ก็เลยถามไปว่า เมื่อไรหนุจะได้โทรศัพท์ เขาก็บอกว่าต้องโอนมาอีก 4,800 บาทถึงจะได้ หนุก็บอกว่าไม่มีเงินแล้วเพราะเงินที่โอนผ่อนโทรศัพท์ไปหนุไปขโมยปุ้และย่ามาทั้งหมด พอหนุบอกไม่มีเงินเขาก็บอกว่าถ้าไม่โอนมาอีกจะแจ้งความดำเนินคดี จะขึ้นโรงพักไหนว่ามาเลย ทำให้หนุกลัวจึงตัดสินใจบอกปู้ย่าและพ่อแม่ ตอนนี่เงินและโทรศัพท์หนุก็ยังไม่ได้ หนุอยากให้ตร.เอาเงินคืนให้หนุน้อย หนุจะเอาไปคืนปู้และย่าหนุ ด.ญ.ไข่มุกกล่าวตอนท้าย

นายธีระศักดิ์ หลวงหลาก อายุ 37 ปีพ่อของน้องไข่มุกบอกว่า ตนเองและภรรยาทำงานที่จ.ชลบุรี เจ้าของเฟซบุ๊กที่ลูกผ่อนโทรศัพท์หักไปหาตนบอกว่า ลูกสาวผ่อนโทรศัพท์ไม่ครบสัญญา ให้นำเงินอีก 4,800 บาทที่เหลือมาให้โดยด่วน ตนเองเลยถามว่าไป ผ่อนโทรศัพท์อย่างไร ขอหลักฐานการผ่อน ราคาโทรศัพท์ทั้งหมด เขาก็บอกว่าลบไปหมดแล้ว ถ้าไม่นำเงินมาให้จะไปแจ้งความดำเนินคดีกับน้องไข่มุกและจะประจานในโซเชียล ทำให้ตนเองตกใจรีบลางานขึ้นมาที่บ้านทันที สอบถามลูกก็รู้ว่าไปผ่อนโทรศัพท์ที่เขาประกาศขายในเฟซบุ๊กวันละ 20 บาท ผ่อนนานๆ ไปจาก 20 เป็นครั้งละพันสองพัน สี่พันบาท สุดท้ายรวมเป็นเงิน 35,135 บาท เงินจำนวนนี้ลูกสาวผ่อนไปเกินกับราคาโทรศัพท์ทั้ง 2 เครื่องแล้ว นี่มันโกงกันชัด ๆ เงินก็เสีย โทรศัพท์ก็ไม่ได้ พวกเราอยากได้เงินคืนเพราะเงินจำนวนนี้มีค่ามากสำหรับครอบครัวพวกเรา

ส่วนนาง นวลศิริ อางหาญ แม่ของน้องไข่มุก บอกว่า ตนและสามีไม่ได้อยู่ด้วยกับลูกไปทำงานโรงงานให้เขาอยู่กับปู้และย่า ยอมรับลูกสาวเราอาจจะพลาดหน่อยไม่บอกพ่อแม่ก่อน แต่เขาก็อยากได้โทรศัพท์โดยแอบขโมยเงินปู้และย่าไปซื้อผ่อน เงินที่โดนโกงไปถือว่าเยอะมากสำหรับพวกเรา โดยเฉพาะปู้และย่าเสียใจมาก เป็นเงินก้อนสุดท้ายที่ท่านจะเอาไว้ลงทุนทำนาในปีนี่ ตอนนี่หมดตัวเลยอยากจะฝากถึงคนที่หลอกน้องให้เอาเงินมาคืนน้องด้วยเพราะโทรศัพท์ก็ไม่ได้ เงินก็โดนหลอกอีก

นายวีระพล รัชสมอวงษ์ แอดมินเพจบ้านดุงอัปเดต เปิดเผยว่า ได้รับการร้องเรียนจากแฟนเพจ ว่า ลูกสาวถูกมิฉฉาชีพหลอกให้ผ่อนโทรศัพท์มือถือ 2 ราคาถูกแถมถูกวันละ 20 บาท พอผ่อนเขาผ่อนไปได้ยอดจำนวน 14,381 บาทก็มาเสนอโปรไอโฟน 7 มือแรกให้ด้วยความไร้เดียงสาของน้องวัย 12 ปีผ่อนเครื่องแรกก็ยังไม่ได้ และอยากได้เครื่องใหม่ก็ผ่อนไปอีก รวมเป็นเงินที่ไปอีก 35,000 บาทเศษ ทีนี้น้องไม่มีเงินแล้ว เพราะเงินทั้งหมดเป็นเงินที่ขโมยปู้และย่ามา มิฉฉาชีพก็ขู่

จะแจ้งความดำเนินคดีและประจานน้อง ทำให้น้องเขากลับ ตนถือว่าแบบนี้เป็นมิฉฉาซีพหลอก
แม้กระทั่งเด็กๆ เงินที่ผ่อนไปก็เกินราคาโทรศัพท์ สุดท้ายโทรศัพท์ก็ไม่ได้สักเครื่องเงินก็สูญไปอีก
จากนั้นไปจะพาผู้ปกครองไปแจ้งความดำเนินคดีกับมิฉฉาซีพรายนี้ที่สภ.บ้านดุงต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

แผน 9

แผนการจัดการเรียนรู้อยู่โดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดจากกิจกรรมอ่านจับใจความ

ระดับชั้น Year 6

ภาคเรียนที่ 3

เรื่อง ข่าวเด็กถูกโกงเงินผ่านเฟซบุ๊ก

เวลา 2 คาบเรียน (คาบละ 45 นาที)

สาระสำคัญ

เด็กอยากได้โทรศัพท์มือถือและเห็นวาร้านเนเฟซบุ๊กขายโทรศัพท์มือถือในราคาถูก สามารถผ่อนจ่ายได้ จึงตัดสินใจติดต่อซื้อโทรศัพท์มือถือผ่านทางเฟซบุ๊ก หลังจากที่ได้ทยอยโอนเงินจนครบตามราคาโทรศัพท์มือถือ ทางร้านได้บล็อกเฟซบุ๊ก จนติดต่อไม่ได้ ทำให้เสียเงิน อีกทั้งยังไม่ได้โทรศัพท์มาใช้ เด็กจึงตัดสินใจบอกความจริงกับผู้ปกครองเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาคือไป

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกใจความสำคัญและข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง
2. นักเรียนสามารถอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนและครู
3. นักเรียนให้ความสนใจและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
4. นักเรียนเขียนสะท้อนคิดตนเองจากเรื่องทีอ่านในรูปแบบผังกราฟิกได้

สื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์

1. ข่าว 2. ใบงาน

ขั้นตอนการเขียนสะท้อนคิด ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกจากการ อ่านจับใจความ	กิจกรรมการเรียนรู้	เทคนิคที่ใช้ในการสะท้อนคิด
	<p>ขั้นนำ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนทำกิจกรรมทายราคาสินค้า ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - ครูให้นักเรียนดูภาพสินค้า (โทรศัพท์มือถือราคา 5,690 บาท) - นักเรียนช่วยกันทายราคาสินค้า โดยครูจะใบ้คำตอบให้ว่ามากกว่าหรือน้อยกว่าราคาทีนี้กันเรียนทาย - นักเรียนที่ทายได้ถูกต้องจะได้รับคะแนนกลุ่ม 	
1. อ่านเรื่องคร่าว ๆ เพื่อให้ทราบประเด็นสำคัญของเรื่อง	<p>ขั้นสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. นักเรียนอ่านข่าวเด็กถูกโกงเงินผ่านเฟซบุ๊ก โดยอ่านในใจและในระหว่างอ่านให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำศัพท์ใหม่หรือคำศัพท์ที่นักเรียนไม่ทราบความหมาย 3. นักเรียนร่วมกันเสนอคำศัพท์จากในเรื่อง จากนั้นครูสุ่มความหมายของคำศัพท์ 	

<p>2. อ่านเก็บรายละเอียด ทำความเข้าใจข้อความ เนื้อเรื่องในแต่ละย่อหน้า โดยอาจใช้เครื่องหมายกำกับ หรือเน้นข้อความด้วยปากกาเน้นข้อความ</p>	<p>4. ครูแบ่งนักเรียนอ่านข่าวเด็กถูกโกงเงินผ่านเฟซบุ๊ก ตามแถวที่นั่ง โดยสลับกันอ่านทีละย่อหน้า ในระหว่างที่อ่านให้นักเรียนทำเครื่องหมายหรือเน้นข้อความที่สำคัญ</p>	
<p>3. ทำความเข้าใจประเด็นสำคัญสาระสำคัญของเรื่อง</p>	<p>5. เมื่อจบแต่ละย่อหน้า ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญ</p>	
<p>4. บอกใจความสำคัญของเรื่อง โดยเรียงลำดับ เรียบเรียงเรื่อง และจบบันทึก</p>	<p>6. นักเรียนช่วยกันบอกและเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง</p> <p>7. นักเรียนช่วยกันบอกใจความสำคัญของเรื่องในประเด็นดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง - เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นในเรื่อง - เหตุการณ์นี้เกิดจากอะไร - ผลของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร - นักเรียนได้รับความรู้หรือข้อคิดอะไรจากเรื่อง 	
<p>5. สืบรวจตนเองในด้านความรู้สึก สาเหตุของความรู้สึกที่เกิดขึ้น</p>	<p>8. ครูให้นักเรียนสำรวจตนเองในขณะนั้นว่านักเรียนรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องที่อ่าน และเพราะเหตุใดจึงรู้สึกแบบนั้น ในประเด็นดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การที่ได้เก็บออมเงินปูและยา - การที่ได้ตกลงซื้อผ่อนเงินและซื้อโทรศัพท์มือถือผ่านเฟซบุ๊ก 	

<p>6. วิเคราะห์สาเหตุของอารมณ์ความรู้สึที่เกิดขึ้นโดยการบอกความรู้สึกของตนเอง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การที่มีจินตภาพไม่ส่งผลกระทบต่อจิตใจและจะมุ่งความตั้งใจกับเด็กด้วย - การที่ได้ก็ไม่กล่าวบอกเรื่องที่เกิดขึ้นให้ผู้ปกครองทราบในตอนแรก <p>9. ครูให้นักเรียนพิจารณาบัตรรองถึงอารมณ์ความรู้สึกของตนเองที่เกิดขึ้น จากการทำให้นักเรียนได้สำรวจตนเอง โดยถามนักเรียนว่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผลของการกระทำของตัวเองแล้วใคร่ครวญความรู้สึกของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร - สาเหตุใดที่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเช่นนั้น <p>10. นักเรียนบอกความรู้สึกของตนเอง</p>	
<p>7. บรรยายและอภิปรายเหตุการณ์ ถ่ายทอดประสบการณ์ซึ่งกัน และทำการจดบันทึก</p>	<p>11. นักเรียนจับคู่กับเพื่อนที่นั่งข้าง ๆ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ที่นักเรียนมีเกี่ยวกับเหตุการณ์ในเรื่อง</p> <p>12. นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงประสบการณ์ของตนเองที่มีลักษณะคล้ายกับเรื่องราวในเรื่องอย่างอิสระ โดยมีครูและเพื่อนคอยแสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำ</p> <p>13. นักเรียนจดบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้</p>	<p>◆ การอภิปราย ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน มีความรู้ที่กว้างขวางมากขึ้น ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ระหว่างครู ผู้เรียน และเพื่อนร่วมชั้น โดยผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นให้มากที่สุดและเป็น การกระตุ้นให้คำแนะนำ ในขณะที่ผู้เรียนกำลังอภิปราย</p>

		<p>ผู้สอนทำการเก็บประเด็นและความคิดเห็นนั้นให้เด็มากที่สุด</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ การยอมรับความแตกต่างทางความคิดของเด็ก
<p>8. อธิบายความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง ทาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาตนเอง</p>	<p>14. นักเรียนแต่ละคนบอกความรู้สึกของตนเองและแนวทางการปรับปรุงพัฒนาตนเองจากเหตุการณ์ในเรื่องที่เกิดขึ้น</p>	
<p>9. เขียนสะท้อนคิดในรูปแบบผังกราฟิก</p>	<p>15. นักเรียนเขียนสะท้อนความคิดของตนเองในรูปแบบผังกราฟิก โดยมีหัวข้อในการสะท้อนคิด ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร 2. นักเรียนรู้สึกอย่างไรต่อเรื่องที่อ่านและตัวละคร 3. เพราะเหตุใดนักเรียนจึงรู้สึกเช่นนั้น 4. นักเรียนได้เรียนรู้หรือได้รับข้อคิดอะไรจากเรื่อง 5. เรื่องที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง 6. นักเรียนมีแนวทางหรือวิธีการปรับปรุงและพัฒนาตนเองอย่างไร เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางสถานการณ์ได้อย่างราบรื่นและปลอดภัย 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ การใช้คำถาม (Questioning) เป็นวิธีการกระตุ้นเพื่อสืบสอบความคิดของนักเรียน ออกมาให้ประจักษ์ โดย ครูเป็นผู้ช่วยให้นักเรียนได้เปิดเผยข้อมูลเชิงลึก ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้การเรียนรู้ และมีนิสัยการเรียนรู้ ♦ การเขียนบันทึก (Logs and journals) เป็นอีกหนึ่งเครื่องมือสำหรับการสะท้อนของนักเรียน โดยให้นักเรียน
<p>10. สอบถามผู้อื่นเพื่อรับข้อมูลย้อนกลับ โดยครูเป็นผู้กระตุ้นให้</p>	<p>16. นักเรียนพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ถึงแนวทางหรือวิธีการปรับปรุงและพัฒนาตนเอง จากนั้นครูและเพื่อนร่วมกลุ่มอภิปราย แสดงความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้นักเรียนรู้และเข้าใจตนเองมากขึ้น</p>	

<p>คำแนะนำ เพื่อให้ให้นักเรียนรู้และเข้าใจในตนเองมากขึ้น</p>	<p>17. นักเรียนทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้และสิ่งที่เขียนสะท้อนคิดอีกครั้ง</p> 	<p>เขียนบันทึกและลอกอ่าน ทบทวนข้อเขียนเก่าที่เคยเขียนไว้ก่อนหน้า เปรียบเทียบ สิ่งที่นักเรียนดูตอนเริ่มเรียน กับสิ่งที่นักเรียนดูตอนนี้ จากนั้นให้นักเรียนเลือกสิ่งที่เรียนรู้จากการเขียนบันทึก เพื่อนำไปใช้สร้างการเรียนรู้ในอนาคตและดำเนินการตาม แผนปฏิบัติการเพื่อ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองอย่างมีสติ</p> <p>♦ การให้ข้อสังเกตเพื่อสะท้อนสิ่งที่ได้ปฏิบัติ</p>
<p>11.ตอบคำถามจากเรื่อง</p>	<p>ขั้นสรุป</p> <p>18. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปบทเรียน</p> <p>19. นักเรียนตอบคำถามจากข่าวเด็กถูกโกงเงินผ่านเฟซบุ๊ก ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - เพราะเหตุใดเด็กจึงตัดสินใจซื้อโทรศัพท์มือถือผ่านทางเฟซบุ๊ก - เด็กนำเงินจากที่ไหนมาซื้อโทรศัพท์ 	

	<ul style="list-style-type: none"> - ได้จ่ายเงินค่าโทรศัพท์มือถือผ่านทางช่องทางใด - คนร้ายมีวิธีการหลอกลวงขายโทรศัพท์มือถืออย่างไร - ทำไมได้จึงตัดสินใจบอกความจริงกับผู้ปกครอง 	
--	---	--

การวัดและประเมินผล

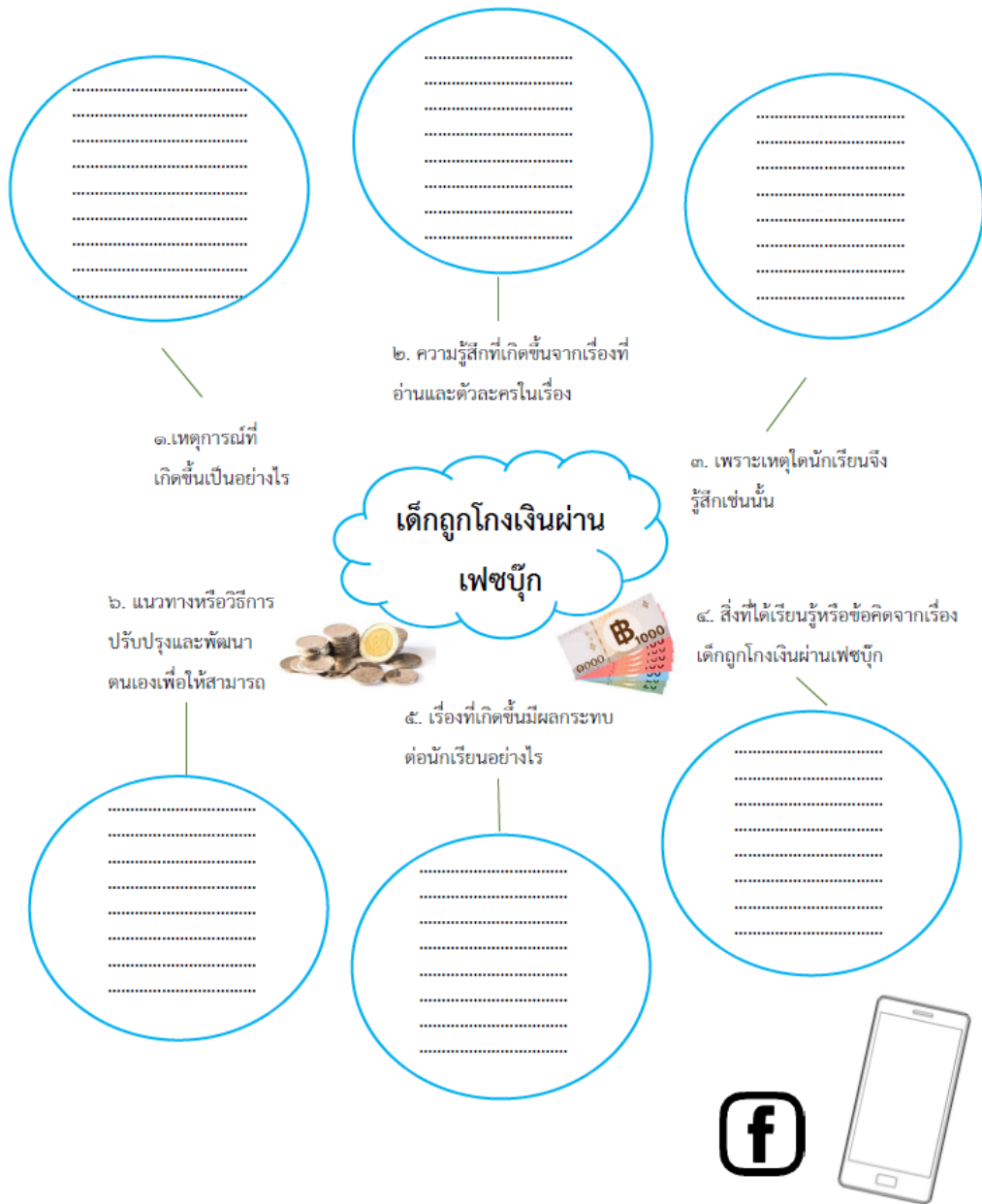
1. ความถูกต้องของคำตอบ
2. การมีส่วนร่วมในการอภิปราย แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียน
3. การตรวจใบงาน
4. สังเกตพฤติกรรมการเกิดชั้น

ชื่อ..... ชั้น.....

ใบงานที่ ๙ เรื่อง เด็กถูกโกงเงินผ่านเฟซบุ๊ก

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในผังมโนทัศน์ตามหัวข้อที่กำหนดให้

เปรียบเทียบสาเหตุและผลของการกระทำจากตัวละครในเรื่องกับนักเรียน

เด็กที่ถูกโกงเงิน	สาเหตุ	ผล
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

ตัวฉัน	สาเหตุ	ผล
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แผนที่10 เรื่อง ชีวิตที่ 21 ของอดิสร

จากหนังสืออรุณสวัสดิ์สนรยา

"ฮัลโหล ทำไม...เออรู้แล้วว่า แม่ไม่ต้องย่ำหрок เดียวตอนเย็นซื้อเข้าไป ผมจะเข้าทำงานแล้ว แค่นี้ก่อนนะ" อดิสรกดวางโทรศัพท์แล้วยึดลงกระเป๋ากางเกง รีบก้าวเร็ว ๆ ไปยังบันไดด้านหน้าตึกออฟฟิศ ก้มดูนาฬิกาใกล้เวลาเข้าทำงานเต็มที ถ้ารีบเต็มที่คงทันก่อนปิดเครื่องรูดบัตรเครดิตสามสีนาทีเดียว แต่ในทันใด เสียงเบรกรถดังสนั่นทำให้เขาต้องรีบหันกลับไปดูที่ป้ายรถเมล์พร้อมกับอีกหลายคนที่อยู่บริเวณนั้น เด็กชายคนหนึ่งนั่งตัวสั่นอยู่ข้างถนน ในอ้อมแขนมีแมวตัวหนึ่งพยายามตะเกียกตะกายจะหนี ในขณะที่คนขับรถเมล์ตะโกนถามพลางด่าว่าเด็กที่เผลอพาแม่ไม่สั่งสอน จะโดนรถทับตายท่า เป็นอะไรมากหรือเปล่า จะพาไปหาหมอเมื่อเหตุการณ์ไม่รุนแรงถึงเลือดเนื้อ บรรดาชาวมูมิงจึงค่อยกระจายตัวไปทำกิจธุระของตน หนึ่งในนั้นก็รวมถึงอดิสร แต่สำหรับเขาแล้ว เหตุการณ์เมื่อครู่ทำให้เขานึกถึงเรื่องเฉียดตายของตนเอง ถ้าแมวมมีเก้าชีวิต อดิสรคิดว่าตนเองอาจมีมากกว่าสักสองเท่า เพราะเท่าที่มาถึงตอนนี้ก็ปาเข้าไปเกือบยี่สิบ...หรือถ้านับจริง ๆ ยี่สิบครั้งแล้วที่ผ่านประสบการณ์เฉียดตาย อุบัติเหตุบนท้องถนนเป็นประสบการณ์เฉียดตายบ่อยที่สุด

ครั้งหนึ่งขณะที่กำลังจะก้าวลงจากรถเมล์ มือข้างหนึ่งถือกระเป๋าโน้ตบุ๊ก อีกข้างจับราวประตูรถยังไม่ทันจอตสนิทก็กระชากออกตัวพรีด อดิสรรีบวิ่งตัวเองกลับขึ้นมาได้ทันหวุดหวิด ในขณะที่ประตูด้านหลัง ชายชราคนหนึ่งร่วงหล่นลงมากลึงอยู่ที่พื้นถนน เสียงกระแทกดังสนั่นในจินตนาการตอนที่เห็นหัวของลุงคนนั้นกระแทกกับขอบบาทวิถีแล้วแน่นิ่งไป หากเขาช้ากว่านั้น แข็งแรงน้อยกว่านั้น หรือแรงเหวี่ยงของรถมากกว่านั้น เขาคง...

กลางดึกคืนหนึ่งหลังจากงานเลี้ยงส่งเพื่อนไปต่างประเทศ อดิสรเรียกแท็กซี่คันหนึ่งเพื่อโดยสารกลับบ้าน เครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ที่ดื่มเข้าไปบวกกับความอ่อนเพลียทำให้ง่วง อดิสรหลับไปตั้งแต่ยังไม่ถึงครึ่งทาง มาตื่นอีกทีเมื่อรู้สึกถึงแรงกระแทกที่ทำให้ตัวรถหมุนคว้างและเสียงเบรกลากยาวเสียดแก้วหู้ ทั้งเขาและคนขับนั่งตัวแข็งกันอยู่หลายวินาที กว่าที่คูภรณ์จะลงมาจากรถอีกคันเพื่อขอเจรจา โชคดีที่บริเวณนั้นมีป้อมตำรวจอยู่ใกล้ๆ ตำรวจ ตำรวจนายหนึ่งจึงวิ่งเข้ามาช่วยคลี่คลายเหตุการณ์ให้จบลงดี ตอนนั้นเขาหลับไม่ได้สติ หากรถชนแรงกว่านั้น หากรถพลิกคว่ำ เขาคง...

เมื่อครั้งที่หัดขับรถมอเตอร์ไซค์ เขาไม่สามารถบังคับให้รถเลี้ยวได้ตั้งใจ ทำให้มันพุ่งลงไปในคูน้ำข้างทาง ถ้าเขาขับเร็วกว่านั้นหรือดูน้ำลึกกว่านั้น...

ตอนที่เขาปั่นจักรยานไปซื้อของให้แม่ตอนเด็กๆ เขาพุ่งออกมาจากซอยโดยไม่ทันได้ดูรถ เสียงรถเก๋งคันหนึ่งเบรกสนั่น ห่างจากจักรยานเขาไปเพียงไม่ถึงเมตร หากรถคันนั้นเบรกไม่ทัน...

รถทัวร์คันที่เขาตั้งใจจะนั่งไปเที่ยวเชียงใหม่กับแฟนเกิดอุบัติเหตุพุ่งลงเขาเสียชีวิตทั้งคัน หากวันนั้นเธอมาตรงเวลารถออก...

นอกจากนั้น ยังมีเรื่องอื่นๆ ตอนปีหนึ่ง รุ่นพี่รับน้องโดยให้ตี้มเหล่าเข้าไปที่เดียวเกือบหมดขวดทั้งที่ไม่เคยตี้ม เขาเกิดอาการแอลกอฮอล์เป็นพิษหายใจไม่ออก และเกือบจะหัวใจวาย นอนไอซียูเกือบอาทิตย์ หมอบอกว่าหากเขาตี้มเข้าไปอีกเพียงแก้วเดียว...

ตอนปีสอง เขากับเพื่อนหยอกล้อเล่นกันที่ระเบียงหอพักชั้น ๙ ขณะซักผ้า อดิสรก้าวพลาดเหยียบน้ำซักผ้า ลื่นไถลไปทางราวระเบียงที่สูงแค่อว หากเพื่อนของเขาคว้าแขนไว้ไม่ทัน...

นั่นเป็นเพียงส่วนหนึ่ง ยังมีอีกมากครั้งที่ความตายเฉียดกรายเข้ามาใกล้ในขณะที่เขาใช้ชีวิตอย่างประมาท ตอนนี้อดิสรอายุ ๓๒ ปี เป็นผู้ใหญ่เต็มตัว เขาบอกตัวเองว่า แต่นี้ต่อไปต้องใช้ชีวิตด้วยความระมัดระวังมากขึ้น มีสติอยู่เสมอ เพราะอาจไม่มีชีวิตที่ ๒๑ แล้วก็ได้ ตอนนี้อดิสรยืนอยู่ลำพังในลิฟต์โดยสารที่กำลังเคลื่อนที่ขึ้นไปบน

ชั้น ๑๒ นึกถึงบรรดาค่าเตือนเกี่ยวกับลิฟต์ในฟอร์เวิร์ดเมลที่เคยได้รับ จะทำอย่างไรหากลิฟต์ตก ให้ยื่นหลังแนบผนังป้องกันกระตุกสันหลังหัก งอเข่าเล็กน้อยเพื่อเตรียมรับแรงกระแทก กดปุ่มทุกชั้นเพื่อลิฟต์จะหยุดที่ชั้นใดชั้นหนึ่งก่อนลงไปถึงพื้นด้านล่าง เขายังมองหาปุ่ม Emergency call ในกรณีที่ลิฟต์ค้าง อะไรก็เกิดขึ้นได้ หากตั้งตนอยู่ในความไม่ประมาทชีวิตย่อมปลอดภัย อดิสรย้ำคิดไปมา ขณะที่ลิฟต์เคลื่อนขึ้นมาถึงชั้น ๑๐ ฉับพลันโลกได้ฝ่าเท้าของอดิสรกระตุกดูบ กระชากรุนแรงติด ๆ กันสองสามครั้งก่อนหยุดนิ่ง แสงสว่างในลิฟต์กะพริบถี่ แล้ววาบหายไปจนเหลือเพียงความมืดดำพุ่งเข้าครอบครองพื้นที่ในจอบประสาทตาและสติสัมปชัญญะ เขารู้สึกเหมือนร่างกายกำลังโงนเงนโคลงเคลง แต่บางที่อาจเกิดจากลิฟต์ที่กำลังโยกไหวไปมาเหมือนแฉวนอยู่บนเส้นเชือก อาจเป็นสัญญาณตลึงมากกว่าอย่างอื่นที่ทำให้อดิสรทรุดตัวลงนั่ง คลำหาอะไรบางอย่างยึดเกาะแต่ก็พบเพียงพื้นโล่งว่างเปล่า แขนขาสั่น ปากแห้ง คอแห้ง สมอว่างเปล่าอยู่ราว ๑๐ วินาที ก่อนจะเริ่มมีสติและรวบรวมความคิดว่าต้องทำอะไร กรณีแบบนี้คงเป็นไฟดับ หรือลิฟต์ขัดข้อง อดิสรเรียกความทรงจำเมื่อครู่กลับมาได้อย่างรวดเร็ว เขาพุ่งตรงไปที่ปุ่ม Emergency call กดย้าสองสามครั้ง มีอีกข้างคลำหาลำโพงอินเตอร์โฟนแล้วกดค้าง "ช่วยด้วยครับ ลิฟต์ค้าง มีคนอยู่ในนี้" เสียงของเขาสะท้อนก้องไปมาในห้องโดยสารแคบ ๆ ราวกับมีใครอีกคน กำลังตะโกนใส่ตัวเขาด้วยคำพูดเดียวกัน ไม่มีเสียง

ตอบรับ ไม่มีสัญญาณบ่งบอกใดๆ ที่จะทำให้อุ่นใจว่าเขาจะได้รับความช่วยเหลือ อติสรเกลียดความมืดเมื่อก่อนตอนที่ยังเด็ก เขากลัว...กลัวเพราะไม่รู้ว่าจะมีความมืดมีอะไรบ้าง มันเป็นเรื่องที่เกินความคาดเดา อาจมีผี โจรผู้ร้าย หรือสัตว์ร้ายที่เรามองไม่เห็น แต่เมื่อโตขึ้น ความกลัวเปลี่ยนเป็นความเกลียด เขาเกลียดเพราะมันทำให้เขาไม่สามารถควบคุมสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับตนได้ และทำให้เขาไม่เป็นตัวของตัวเอง

อติสรยืนนิ่งอยู่ครู่หนึ่ง เมื่อไม่มีแว้วว่าจะมีใครได้ยินจึงกดปุ่มนิรภัยอีกครั้ง ตะโกนขอความช่วยเหลือผ่านอินเตอร์โฟนและคาดหวังในความมืดและเงียบจนได้ยินเสียงหายใจของตัวเองดังก้องเหงื่อที่ไอน้ำที่มาจากความร้อนเริ่มซึมตามไรผมและฝ่ามือฝ่าเท้า อติสรเครียดมากขึ้นเรื่อย ๆ เขาคำหาชอกประตุลิฟต์ พยายามแทรกนิ้วเข้าไปเพื่อจะงัดมันออกทั้งที่รู้อยู่เต็มอกว่าไม่มีประโยชน์ เวลาผ่านไปเกือบสามสิบนาทีแล้ว ยังไม่มีแว้วของความช่วยเหลือจากภายนอก อติสรใช้แสงสว่างจากโทรศัพท์มือถือที่ไม่มีสัญญาณส่งที่แผงควบคุมลิฟต์ เขาลองกดทุกปุ่มแต่ก็ดูจะไม่เกิดผลใดๆ ขึ้นเลย "ช่วยด้วยยยยย ใครอยู่ข้างนอก ช่วยด้วยยยย!!! ร้องตะโกน ทูบประตูทางออก กระโดดลิบใช้กระเป๋าน้ำดับทุกแผงควบคุมลิฟต์ ทุกสิ่งที่เขาทำตอนนี้ไม่มีบอกไว้ในฟอร์-เวิร์ดเมลฉบับใดและไม่มีใครเคยสอน สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นไปตามสัญญาณในการเอาชีวิตรอด มันไม่น่ามานานขนาดนี้ บางทีข้างนอกนั่นอาจมีสิ่งผิดปกติบางอย่างเกิดขึ้น ไฟไหม้ เหตุอาชญากรรมหรืออะไรอย่างอื่น อะไรก็ไม่รู้... เมื่อร้อง ทูบ กระโดดจนเหนื่อย เสียงหัวใจย้ายจากหน้าอกมาเด่นอยู่ที่แก้วหู เหงื่อชุ่มเหมือนใส่เสื้อจุ่มน้ำ อติสรหน้ามืดอยู่ในความมืด เขาถอยหลังไปจนชิดอยู่กับมุมหนึ่งของลิฟต์ หอบหายใจเหนื่อยมือเท้าสั่น ค่อยๆ รูดตัวลงนั่งชันเข่าอยู่ที่พื้น พยายามกลืนก้อนสะอื้นที่กำลังสะท้อนขึ้นมาที่ลำคอ อติสรคิดถึงแม่ ตอนเด็กๆ เวลาที่เขาผวาตื่นจากฝันร้าย เขาจะวิ่งขึ้นไปบนเตียงนอนของแม่แล้วกอดแม่ ความกลัวจะค่อย ๆ มลายหายไปจนในที่สุดก็จะหลับได้อีกครั้ง ความมืด...ความมืดที่แสนเกลียดชัง...แสงสว่างน้อยนิดจากโทรศัพท์มือถือยิ่งทำให้ความมืดในที่นี้น่าชังยิ่งขึ้นไปอีก หายใจเริ่มติดขัดคอแห้ง เขาอาจคิดไปเอง หรือไม่อากาศในที่นี้อาจน้อยลงจริงๆ หากเขาต้องตายอยู่ที่นี้ ไม่ว่าจะขาดอากาศ ลิฟต์ตก หรือตีกล่อม แผ่นดินไหว ไฟไหม้ ชีวิตสุดท้ายของเขาคงผ่านไปอย่างโดดเดี่ยว นึกถึงหนังเรื่องเดอะมิสต์ หากลิฟต์เปิดออกมา ข้างนอกมีแต่หมอกหนาทึบ ผู้คนตาย หรืออพยพไปอยู่ที่อื่นหมดแล้ว เขาจะพุ่งออกไปให้ตัวประหลาดจับฆ่า หรือซ่อนตัวอยู่ในลิฟต์นี้จนอดตาย? เวลาแบบนี้ยังมานึกถึงหนัง อติสรตำหนิตัวเองในใจรู้สึกอ่อนเพลีย ชบหน้าลึกลงกับเข่า รู้สึกง่วงขึ้นมาเฉยๆ หากเขาต้องตายจริงคงน่าเสียดาย อติสรตั้งใจจะพาคนรักไปเที่ยวเกาะเสม็ดด้วยกันอีกครั้งหลังจากไม่ได้ไปมาหลายปีแล้ว เขาสัญญากับเธอว่าไม่เกินสิ้นเดือนนี้ เธอซื้อเสื้อผ้าน่ารักไว้หลายชุด เขาอยากเห็นเธอใน

ชุดน่ารักสดใสเหล่านั้น และอยากจะถ่ายรูปเธอด้วยกล้องตัวใหม่ที่เขาเพิ่งซื้อมาเมื่อเดือนที่แล้ว รูปที่สวยๆ เธอ คงเอาไปโพสต์ลงเฟซบุ๊กให้เพื่อนๆ อิจฉา คงมีหลายคนเข้ามา ทั้งข้อความถามเหมือนหลายๆ ครั้งว่าหวานกันจริงนะ เมื่อไหร่จะมีข่าวดี อติสรตั้งใจจะซื้อโน้ตบุ๊กเครื่องใหม่ให้น้องสาวที่กำลังเรียนปริญญาโท แทนเครื่องเก่าที่ส่งซ่อมหลายครั้งจนสภาพย่ำแย่เต็มที ซดใช้ที่เขาพลาดงานรับปริญญาของน้อง เพราะมัวแต่ไปเที่ยวฮอองกงกับบริษัท ชั้นหนังสือที่บ้านมีหนังสือดีๆ หลายเล่มที่น้องสาวเคยเอ่ยปากขอยืม แต่เขาบอกว่าเพื่อนยืมไปยังไม่คืน เพราะเขาหวังสมบัติบ้างเหล่านั้นจนต้องเอาไปซ่อน ไม่อยากให้มันเก่ายับ แต่หากไม่ได้กลับไปอ่านมันอีกจะมีประโยชน์อะไร เขาอยากให้น้องได้อ่าน ซีนชม ปลื้มมันเหมือนที่เขาเคยปลื้ม แต่เขาก็ยังคงไม่อยากให้มันยับ แม่อยากกลับไปดูบ้านเก่าท้ายสวนที่เชียงใหม่ ป้ากับลุงที่ดูแลอยู่โทร.มาเป็นระยะ ลูกพี่ลูกน้องของเขาเพิ่งคลอดลูกสาวคนที่สอง แม่เห็นรูปในอีเมลที่ส่งมาแล้วน้ำตาซึม บอกว่าหน้าเหมือนอติสรตอนยังเล็ก เมื่อสองวันก่อนแม่อยากไปอุ้มหลาน และรีบเร่งพาเขาให้พากลับไปเยี่ยมบ้านท้ายสวน เขาหงุดหงิดใส่แม่ อ้างว่าเหนื่อยจากงาน ไม่มีเวลา แม่น้อยใจพาลทะเลาะเรื่องอื่น เขาตวาดใส่แม่ก่อนเข้านอน ตอนเช้าแม่ทำเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น แต่เขารู้สึกผิด อยากขอโทษ แต่เงิน ไม่กล้าพูด จนกระทั่งเดี๋ยวนี้...ความคิดมากมายไหลหลั่ง ความรู้สึกพรั่งพรูเหมือนสายน้ำหลากออกจากสมองท่วมสูงถึงปากและจมูก อติสรเอนตัวลงนอนหงายกับพื้น รู้สึกเหมือนถูกบางอย่างทับถมที่หน้าอกจนหายใจไม่ได้ ปลายมือปลายเท้าเย็นเฉียบจนไม่มีความรู้สึก ความพลุกพล่านในหัวเพิ่มขึ้นจนถึงขีดสุด แล้วจู่ ๆ ก็กลับเจียบลงกะทันหัน อติสรรู้สึกปวดปัสสาวะ เขาอนสมองกล้องไปอยู่อีกครู่หนึ่ง กระจ่างปัสสาวะที่เต็มแนกก็เริ่มดึงข้อมูลบางอย่างเข้ามาในสมอง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ห้องน้ำชั้น ๑๒ ที่เขาทำงานอยู่ไม่ค่อยสะอาด มีกลิ่นฉุนปัสสาวะตลอดแม้แม่บ้านจะเข้ามาทำความสะอาดทุกวัน คงเพราะคนในบริษัทมีจำนวนมาก อติสรชอบเดินลงไปเข้าห้องน้ำที่ชั้น ๑ เพราะค่อนข้างสะอาดกว่าและไม่ค่อยมีใครใช้ เวลาจะปลดทุกข์หนักไม่ต้องลำบากใจกลัวใครได้กลิ่นหรือได้ยิน ประตูลิฟต์เปิดออกตอนนั้นเอง ความเย็นจากเครื่องปรับอากาศแผ่เข้ามาในลิฟต์ อติสรหือตามองออกไปที่แสงสว่างด้านหน้า ไม่มีใครยืนอยู่ตรงนั้น ไม่มีใครพยายามจะช่วยเขา หรือมีส่วนร่วมในเหตุการณ์เสียชีวิตเมื่อสักครู่นี้แต่คนเดียว

ที่ทางเดินหน้าลิฟต์ อติสรยืนจัดชายเสื้อเข้าในกางเกง ขยับเนคไทให้เข้าที่ หยิบผ้าเช็ดหน้าซับเหงื่อที่ชุ่มอยู่ที่คอและไรผม แล้วคว้ากระเป๋าโน้ตบุ๊กเดินขึ้นบันไดหนีไฟตรงไปที่ห้องน้ำชั้น ๑ ขณะแขนข้างหนึ่งประคองให้ตรงเป้าหมาย แขนอีกข้างหนีกระเป๋าโน้ตบุ๊กไว้ที่รักแร้ เสียงโทรศัพท์ก็ดังขึ้นอีก อติสรเปลี่ยนมือข้างที่หนีโน้ตบุ๊กมาประคองต่อ แล้วเอามือข้างที่ว่างล้วงโทรศัพท์ขึ้นมาดูหน้าจอ

สบถอย่างอารมณ์เสียออกมาคำหนึ่งแล้วกด "ฮัลโหล ทำไมอีกล่ะแม่ นี่มันเวลางานผมนะ...เออรู้แล้ว
ทำไมต้องโทร.มาย้ำด้วย เดี่ยวผมซื้อเข้าไปไง แม่ไม่ต้องโทร.มาอีกแล้วนะ แค่นี้ล่ะ!"

อดิศรเก็บโทรศัพท์มือถือลงกระเป๋ากางเกง จัดการความเรียบร้อยของตัวเองหลังปัสสาวะพลาถคิด
วนเวียนอยู่ในใจว่าหากเจ้านายถามเหตุผลของการเข้าทำงานสาย เขาจะเล่าเรื่องประสบการณ์เฉียด
ตายครั้งที่ ๒๑ ให้เจ้านายฟัง หรืออ้างว่ารถติดเหมือนที่เคยอ้างมาตลอดชีวิตการทำงานดี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

แผน 10

แผนการจัดการเรียนรู้อยู่โดยใช้เทคนิคจากกิจกรรมอ่านจับใจความ

ระดับชั้น Year 6

ภาคเรียนที่ 3

เรื่อง ชีวิตที่ 21 ของอดิสร

เวลา 2 คาบเรียน (คาบละ 45 นาที)

สาระสำคัญ

ชีวิตชายหนุ่มชื่ออดิสรต้องพบเจอกับประสบการณ์เฉียดตายมาหลายครั้ง ทั้งอุบัติเหตุบนท้องถนน การเข้าโรงพยาบาลเพราะการดื่มแอลกอฮอล์ การลื่นไถลเกือบตกจากตึกสูง จนกระทั่งเหตุการณ์ลึกลับที่ก่อกำเนิดขึ้นในขณะที่เขาไปทำงาน ทำให้ชายหนุ่มเกือบเอาชีวิตไม่รอด ท้ายที่สุดเขาสามารถรอดชีวิตมาได้ แต่นั่นเป็นสาเหตุที่ทำให้เขาไปทำงานสายและไม่รู้จะบอกเหตุผลในการไปทำงานสายนี้ตามความจริงหรือควรจะทำ

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกใจความสำคัญและข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง
2. นักเรียนสามารถอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่ร่วมกับเพื่อนและครู
3. นักเรียนให้ความสนใจและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
4. นักเรียนเขียนสะท้อนคิดตนเองจากเรื่องทีอ่านในรูปแบบผังกราฟิกได้
5. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องทีอ่านได้

สื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์

1. หนังสืออรรถสวัสดิสถาภยา
2. แผ่นป้ายปริศนา
3. วงล้อคำถาม
4. ใบงาน

ขั้นตอนการเรียนรู้สะท้อนคิด ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกจากการ อ่านจับใจความ	กิจกรรมการเรียนรู้	เทคนิคที่ใช้ในการสะท้อนคิด
	<p>ขั้นนำ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมทายคำ โดย <ul style="list-style-type: none"> - ครูติดแผ่นป้ายปริศนาบนกระดานจำนวน ๖ แผ่นป้าย - นักเรียนส่งตัวแทนออกมารั้งละ 1 คนเพื่อทายคำในแผ่นป้ายปริศนา - นักเรียนช่วยกันใบ้คำในแผ่นป้ายให้เพื่อนทายภายในเวลา 1 นาที ถ้านักเรียนทายคำไม่ถูกต้อง ครูจะเป็นฝ่ายได้รับคะแนน 2. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงคำศัพท์ทั้ง 6 คำ จากกิจกรรมทายคำ เพื่อเชื่อมโยงสู่เรื่องราวที่อ่าน (รถประจำทาง มอเตอร์ไซด์ แอลกอฮอล์ อุบัติเหตุ ลิฟต์ บันไดหนีไฟ) 	

<p>1. อ่านเรื่องคร่าว ๆ เพื่อให้ทราบประเด็นสำคัญของเรื่อง</p>	<p>ขั้นตอน</p> <p>3. นักเรียนแต่ละคนอ่านเรื่องชีวิตที่ 21 ของอดิสร โดยอ่านในใจและในระหว่างอ่านให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำศัพท์ใหม่หรือคำศัพท์ที่นักเรียนไม่ทราบความหมาย</p> <p>4. นักเรียนร่วมกันเสนอคำศัพท์จากในเรื่อง จากนั้นครูสอนความหมายของคำศัพท์</p>	
<p>2. อ่านเก็บรายละเอียด ทำความเข้าใจข้อความ เนื้อเรื่องในแต่ละย่อหน้า โดยอาจใช้เครื่องหมายกำกับ หรือเน้นข้อความด้วยปากกาเน้นข้อความ</p>	<p>5. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงอ่านเรื่องชีวิตที่ 21 ของอดิสร โดยสลับกันอ่านทีละย่อหน้า ในระหว่างที่อ่านให้นักเรียนทำเครื่องหมายหรือเน้นข้อความที่สำคัญ</p>	
<p>3. ทำความเข้าใจประเด็นสำคัญสาระสำคัญของเรื่อง</p>	<p>6. เมื่อจบแต่ละย่อหน้า ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญ</p>	
<p>4. บอกใจความสำคัญของเรื่อง โดยเรียงลำดับ เรียบเรียงเรื่อง และจบบันทึก</p>	<p>7. นักเรียนช่วยกันบอกและเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง</p> <p>8. นักเรียนช่วยกันบอกใจความสำคัญของเรื่องในประเด็นดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง - เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นในเรื่อง - เหตุการณ์นี้เกิดจากอะไร - ผลของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร 	

	<p>- นักเรียนได้รับความรู้หรือข้อคิดอะไรจากเรื่อง</p>	
<p>5. สสำรวจตนเองในด้านความรู้สึก สาเหตุของความรู้สึกที่เกิดขึ้น</p>	<p>9. ครูให้นักเรียนสำรวจตนเองในขณะนั้นว่านักเรียนรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องที่อ่าน และเพราะเหตุใดจึงรู้สึกแบบนี้ ในประเด็นดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การที่อดีตคือเรื่องเกี่ยวกับรางวัลหลังจากการประจำทาง - การที่อดีตยังมีสติขณะเกิดอุบัติเหตุทางรถยนต์ - การที่อดีตเกิดอาการหายใจไม่ออก เกือบหัวใจวายจากการโดนรถพุ่งทับตีแม่แอลกอฮอล์ - การที่อดีตติดค้างอยู่ในโทรศัพท์ที่ตีแต่ความมืด - การที่อดีตกรุดปุม emergency call ขอความช่วยเหลือ แต่ไม่มีใครได้ยิน - การที่อดีตสามารถรอดชีวิตมาได้ แต่เขาต้องไปทำงานสายและไม่รู้จะบอกเหตุผลในการไปทำงานสายนี้ตามความจริงหรือควรจะโกหก 	
<p>6. วิเคราะห์สาเหตุของอารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นโดยการบอก ความรู้สึกของตนเอง</p>	<p>10. ครูให้นักเรียนพิจารณาไตร่ตรองถึงอารมณ์ความรู้สึกของตนเองที่เกิดขึ้น จาก การที่นักเรียนได้สำรวจตนเอง โดยถามนักเรียนว่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผลของการกระทำของตัวเองส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร - สาเหตุที่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเช่นนั้น <p>11. นักเรียนบอกความรู้สึกของตนเอง</p>	

<p>7. บรรยายและอภิปราย เหตุการณ์ ถ่ายทอดประสบการณ์ ซึ่งกัน และทำการจดบันทึก</p>	<p>12. นักเรียนจับคู่กับเพื่อนที่นั่งข้าง ๆ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ที่นักเรียนมีเกี่ยวกับเหตุการณ์ในเรื่อง</p> <p>13. นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงประสบการณ์ของตนเองที่มีลักษณะคล้ายกับเรื่องราวในเรื่องอย่างอิสระ โดยมีครูและเพื่อนคอยแสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำ</p> <p>14. นักเรียนจดบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้</p> <p>KALONGKORN UNIVERSITY</p>	<p>◆ การอภิปราย ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน มีความรู้ที่กว้างขวางมากขึ้น ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ระหว่างครู ผู้เรียน และเพื่อนร่วมชั้น โดยผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นให้มากและเป็น การกระตุ้นให้คำแนะนำ ในขณะให้ผู้เรียนกำลังอภิปราย ผู้สอนทำการเก็บประเด็นและความคิดเห็นนั้นให้ได้มากที่สุด</p> <p>◆ การยอมรับความแตกต่างทางความคิดของเด็ก</p>
<p>8. อธิบายความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง ทาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาตนเอง</p>	<p>15. นักเรียนแต่ละคนบอกความรู้สึกของตนเองและแนวทางการปรับปรุงพัฒนาตนเองจากเหตุการณ์เรื่องที่เกิดขึ้น</p>	

<p>9. เขียนสะท้อนคิดในรูปแบบผังกราฟิก</p>	<p>16. นักเรียนเขียนสะท้อนคิดของตนเองในรูปแบบผังกราฟิก โดยมีหัวข้อในการสะท้อนคิด ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร 2. นักเรียนรู้สึกอย่างไรต่อเรื่องี่อ่านและตัวละคร 3. เพราะเหตุใดนักเรียนจึงรู้สึกเช่นนั้น 4. นักเรียนได้เรียนรู้หรือได้รับข้อคิดอะไรจากเรื่อง 5. เรื่องที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง 6. นักเรียนมีแนวทางหรือวิธีการปรับปรุงและพัฒนาตนเองอย่างไร เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางสถานการณ์ได้อย่างราบรื่นและปลอดภัย 	<p>◆ การใช้คำถาม (Questioning) เป็นวิธีการกระตุ้นเพื่อสืบสอบความคิดของนักเรียน ออกมาให้ประจักษ์ โดยครูเป็นผู้ช่วยให้นักเรียนได้เปิดเผยข้อมูลเชิงลึก ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้การเรียนรู้ และนิสัยการเรียนรู้</p> <p>◆ การเขียนบันทึก (Logs and journals) เป็นอีกหนึ่งเครื่องมือสำหรับการสะท้อนของนักเรียน โดยให้นักเรียนเขียนบันทึกและลงอ่าน ทบทวนข้อเขียนเก่าที่เคยเขียนไว้ก่อนหน้า เปรียบเทียบสิ่งที่นักเรียนรู้ตอนเริ่มเรียน กับสิ่งที่นักเรียนรู้ตอนนี้ จากนั้นให้นักเรียนเลือกสิ่งที่เรียนรู้จากการเขียนบันทึก</p>
<p>10. สอบถามผู้อื่นเพื่อรับข้อมูลเบื้องต้น โดยครูเป็นผู้กระตุ้นให้คำแนะนำ เพื่อให้ให้นักเรียนรู้และเข้าใจในตนเองมากขึ้น</p>	<p>17. นักเรียนพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ถึงแนวทางหรือวิธีการปรับปรุงและพัฒนาตนเอง จากนั้นครูและเพื่อนร่วมกลุ่มอภิปราย แสดงความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจในตนเองมากขึ้น</p> <p>18. นักเรียนทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้และสิ่งที่เขียนสะท้อนคิดอีกครั้ง</p>	

		<p>เพื่อนำไปใช้สร้างการเรียนรู้ในอนาคตและดำเนินการตามแผนปฏิบัติการเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองอย่างมีสติ</p> <p>♦ การให้ข้อสังเกตเพื่อสะท้อนสิ่งที่ได้ปฏิบัติ</p>
<p>11.ตอบคำถามจากเรื่อง</p>	<p>ขั้นสรุป</p> <p>19. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปบทเรียน</p> <p>20. นักเรียนตอบคำถามเรื่อง ชีวิตที่ 21 ของอดีต โดย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูผู้มีส่วนแทนนักเรียนออกมาทูลถาม - เมื่อย่างลือชยุดที่คำถามใด นักเรียนจะต้องตอบคำถามนั้นให้ถูกต้อง จึงจะได้รับคะแนนกลุ่ม คำถามมีดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1. เพราะเหตุใดอดีตจึงเปรียบเทียบกับแมวเก้าชีวิต 2. เหตุการณ์เฉียดตายของอดีตที่ปรากฏในเรื่อง มีเหตุการณ์อะไรบ้าง 3. อดีตที่มีชีวิตรอดจากเหตุการณ์ลึกลับได้อย่างไร 4. เรื่องของอดีตให้ข้อคิดใดแก่นักเรียน 	

การวัดและประเมินผล

1. ความถูกต้องของคำตอบ 2. การมีส่วนร่วมในการอภิปราย แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียน 3. การตรวจใบงาน 4. สังเกตพฤติกรรมการเกิดชิ้น

ชื่อ..... ชั้น.....

ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง ชีวิตที่ ๒๑ ของอดีต

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในผังมโนทัศน์ตามหัวข้อที่กำหนดให้

เปรียบเทียบสาเหตุและผลของการกระทำจากตัวละครในเรื่องกับนักเรียน

อดีต	สาเหตุ	ผล
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

ตัวฉัน	สาเหตุ	ผล
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แผนที่ 11 เรื่อง ตาแป๊ะซีโกง จากหนังสือนายหัวแห่ง

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ณ ตำบลเล็กๆ ของเมือง ๆ หนึ่ง ที่ตลาดนัดในตอนเช้าคลาคล่ำไปด้วยผู้คนที่ต่างพากันมาจับจ่ายซื้อหาข้าวของ ทั้งของกินของใช้ที่จำเป็นในการดำรงชีวิต โดยเฉพาะสินค้าทางการเกษตรนั้น มีทั้งผักสดและผลไม้ต่างๆ ที่ชาวบ้านจะมาหาซื้อได้ในราคาย่อมเยา ที่ตลาดนัดแห่งนี้ มีเชียงขายเนื้อหมูอยู่เชียงหนึ่ง ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีของผู้คนในตำบลนั้น เจ้าของเชียงขายเนื้อหมูเป็นตาแป๊ะคนหนึ่ง ชาวบ้านแถบนั้นเรียกตาแป๊ะคนนี้ว่า "ตาแป๊ะซีโกง" เนื่องจากตาแป๊ะคนนี้มีวิธีการขายเนื้อหมูอย่างฉลาดแกมโกงสารพัดวิธี นับตั้งแต่ขายเนื้อหมูแพงกว่าราคาที่ควรจะเป็น เพราะถือว่าตัวเองเป็นเชียงขายเนื้อหมูเพียงเชียงเดียวในตลาดแห่งนี้และวิธีโกงอีกวิธีหนึ่ง คือโกงตาชั่ง หรือชั่งเนื้อไม่เต็มกิโล เช่น ลูกค้าสั่งเนื้อหมูหนึ่งกิโลกรัมจะได้เนื้อหมูแค่แปดขีดเท่านั้น เมื่อลูกค้าเผลอ ไม่สังเกตให้ดีจะถูกตาแป๊ะโกงทันที กิตติศัพท์ความยอดเยี่ยมในยุทธวิธีโกงลูกค้าของตาแป๊ะเป็นที่รู้จักกันดีในหมู่มูลูกค้าทั่วไป และเป็นที่โด่งดังในย่านตำบลนั้น แต่ก็ไม่มีใครทำอะไรตาแป๊ะได้ในตำบลนั้น มีครอบครัวหนึ่ง หัวหน้าครอบครัวชื่อ *ทิดทอง* เป็นคนที่มีความคิดความอ่านฉลาดหลักแหลม มีความซื่อสัตย์ เป็นที่นับหน้าถือตาของผู้คนทั่วไป ทิดทองได้ยื่นคำร้องเกี่ยวกับความเป็นคนขี้โกงของตาแป๊ะขายหมูจากเพื่อนบ้านอยู่เป็นประจำ ในใจของเขาคิดอยู่เสมอว่า ทำไมคนที่มินิสัยชอบเอาไรต์เอาเปรียบคนอื่น จึงยังมีชีวิตอยู่ในสังคมได้โดยไม่ละอายต่อความชั่ว เพราะเป็นการสร้างความเดือดร้อนให้กับผู้อื่น และเมื่อไหร่คนขี้โกงจึงจะหมดสิ้นไปจากแผ่นดินนี้เสียที แต่จนแล้วจนรอด กิตติศัพท์ความขี้โกงของตาแป๊ะมีแต่จะโด่งดังขึ้นเรื่อย ๆ จนวันหนึ่ง ทิดทองคิดว่าไม่ควรปล่อยคนชั่วให้ลอยนวลอยู่ต่อไป เขาจึงรีบออกเดินทางไปที่ตลาดนัดตั้งแต่เช้า เมื่อมาถึงตลาดนัด ทิดทองก็รีบตรงเข้าไปที่เชียงหมูของ ตาแป๊ะทันที "จะเอาเท่าไรดี" ตาแป๊ะหันมาทางทิดทอง "เนื้อหมูกิโลหนึ่ง" ทิดทองว่า แล้วก้มหน้าก้มตาล้วงเงินในกระเป๋ากางเกง ตาแป๊ะเห็นทิดทองเผลอก็รีบโกงทันทีเหมือนกับที่ทำกับคนอื่น คือตัดเนื้อหมูเพียงแปดขีดใส่ตาชั่ง แล้วรีบห่อเนื้อหมูให้ทิดทองทันที ทิดทองไม่พูดอะไรรับเนื้อหมูมาแล้วก็รีบเดินทางกลับไปยังบ้านของตน ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าได้เนื้อหมูแค่แปดขีด แต่ทิดทองก็อดทนทำอย่างนี้อยู่ถึงสามวันติดต่อกัน พอวันที่สี่ทิดทองรีบตรงไปที่เชียงหมูของตาแป๊ะเหมือนเดิม "เนื้อหมูกิโลหนึ่ง" ทิดทองสั่ง แล้วก้มหน้าก้มตา ทำที่เป็นล้วงหาเงินในกระเป๋า ตาแป๊ะรับคำ รีบตัดเนื้อหมูชั่งได้แปดขีด แล้วรีบห่อให้ทิดทองทันที ทิดทองรับเนื้อมาแล้วก็ทำท่าออกเดิน "เฮ้ย ๆ ไอ้ทิดทอง ลื้อยังไม่ได้จ่ายค่าเนื้อหมูให้อ้วเลย" ทิดทองหันกลับมาตอบว่า "อะไรกันตาแป๊ะ นี่มันเนื้อหมูของอ้ว ของลื้อเมื่อไหร่กัน อ้วซื้อมาจากเชียงอื่น" "ก็ลื้อซื้อจากอ้วไปเมื่อไหร่เอง หนึ่งกิโล เนื้อยังใหม่ ๆ อยู่เลย" ตาแป๊ะซักโมโห "นี่เนื้อของอ้วจริง ๆ ไม่ใช่ของลื้อ ของอ้วมันแค่แปดขีดเท่านั้นเอง" ทิดทอง

บอก ตาแป๊ะโมโหจัด ร้องไวยวาย และตะโกนเรียกตำรวจซึ่งตรวจตราอยู่แถวนั้นให้มาจัดการกับทิดทองทันที ตำรวจสอบถามเรื่องราวจากทั้งสองคน ตาแป๊ะชี้โก่งก็ยืนยันว่าทิดทองซื้อเนื้อหมูของตนไปหนึ่งกิโลกรัม แล้วไม่ยอมจ่ายเงิน ทิดทองก็บอกว่า "นี่ไม่ใช่เนื้อของตาแป๊ะ เป็นของผมจริง ๆ ผมซื้อมาจากเจ้าอื่น มันหนักแค่แปดขีดเท่านั้น ไม่เชื่อลองชั่งดูก็ได้" ทิดทองว่าไปข้าง ๆ คู ๆ ทั้ง ๆ ที่ชาวบ้านทั่วไปก็รู้ว่า ในตลาดนัดแห่งนี้มีเขียงหมูของตาแป๊ะชี้โก่งเพียงเจ้าเดียว ตำรวจเอาเนื้อหมูไปชั่งดูปรากฏว่าเนื้อหมูหนักแค่แปดขีดจริง ๆ ตามที่ทิดทองบอก จึงตัดสินใจว่าเนื้อหมูเป็นของทิดทอง ทิดทองรับเนื้อหมูมาก็รีบออกเดินทางกลับบ้าน ในใจคิดว่า การกระทำของตนคงให้บทเรียนอะไรแก่ตาแป๊ะบ้าง ฝ่ายตาแป๊ะชี้โก่งรู้สึกเสียใจมาก ที่ถูกโก่งไปซึ่ง ๆ หน้า นึกในใจว่านี่คงเป็นเพราะตัวเองมีนิสัยโกงคนอื่นอยู่เป็นประจำ จึงโดนแค้นผิดถูกคนอื่นโกงเอาบ้าง ตั้งแต่นั้นมา ตาแป๊ะก็กลับตัวกลับใจ เลิกนิสัยชี้โก่งโดยเด็ดขาด นิทานเรื่องนี้ชี้ให้เห็นว่า คนที่ชอบเอาไรต์เอาเปรียบคนอื่นนั้น ไม่วันใดก็วันหนึ่งไม่ช้าก็เร็ว จะต้องถูกคนดีมีความรู้แค้นเอาบ้าง และคนที่ชอบเอาไรต์เอาเปรียบคนอื่นอยู่เป็นประจำนั้น ก็อย่าได้หลงทะนงตนไปเลย วันหนึ่งผลกรรมนั้นต้องตามสนองไม่ช้าก็เร็ว เพราะ สังคมไทยทุกวันนี้ไม่มีใครปล่อยให้คนชั่วลอยนวล

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

แผน 11

แผนการจัดการเรียนรู้อยู่โดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดจากกิจกรรมอ่านจับใจความ

ระดับชั้น Year 6

ภาคเรียนที่ 3

เรื่อง ตาแป๊ะซีโกง

เวลา 2 คาบเรียน (คาบละ 45 นาที)

สาระสำคัญ

ที่ตลาดนัดแห่งหนึ่ง มีตาแป๊ะขายเนื้อหมูที่มีนิสัยชอบซีโกงโดยขายแพงกว่าราคา หรือไม่กี่โกงตาซึ่ง เมื่อลูกค้าผลอไม่สังเกตให้ดั่งจะถูกโกงทันทีที่ ทดของได้ยีนคำรำลือเกี่ยวกับตาแป๊ะ จึงรีบไปซื้อหมูกับตาแป๊ะทันที หลังจากนั้นติดทของซื้อเนื้อหมู 1 กิโลกรัมที่ร้านตาแป๊ะทุกร้านพร้อมทั้งสังเกตพฤติกรรมการ พบว่า ตาแป๊ะจะตักหมูให้เพียงแค่ 8 ชีด จนกระทั่งวันหนึ่งติดทของซื้อเนื้อหมูโดยไม่จ่ายเงิน โดยให้เหตุผลว่าเนื้อหมูนี้ตนเองซื้อมาจากร้านอื่น เพราะเนื้อหมูนี้หนักแค่ 8 ชีด แต่ที่ซื้อกับตาแป๊ะคือ 1 กิโลกรัม ตาแป๊ะรู้สึกเสียใจที่ถูกติดทของโกงไปต่อหน้า ติดทเองได้แต่หวังว่าการกระทำครั้งนี้จะเป็นบทเรียนให้ตาแป๊ะขายของด้วยความ ซื่อสัตย์ ไม่โกงผู้อื่นอีกต่อไป

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกใจความสำคัญและข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง
2. นักเรียนสามารถอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนและครู
3. นักเรียนให้ความสนใจและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
4. นักเรียนเขียนสะท้อนคิดตนเองจากเรื่องที่อ่านในรูปแบบผังกราฟิกได้
5. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้

สื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์

1. หนังสือนายหัวแห่ง
2. เนื้อหุญจำนวน 8 ชิต และ จำนวน 1 กิโลกรัม
3. เครื่องชั่งน้ำหนัก
4. กรังตอบค้ำถาม
5. ใบงาน

ขั้นตอนการเขียนสะท้อนคิด ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกจากการ อ่านจับใจความ	กิจกรรมการเรียนรู้	เทคนิคที่ใช้ในการสะท้อนคิด
<p>ขั้นนำ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนทำกิจกรรม “ทายน้าหนัก” โดย <ul style="list-style-type: none"> - แบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม - นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมากลุ่มละ 2 คน เพื่อมาหยิบจานเนื้อหุญทั้งสองใบเปรียบเทียบกับัน - นักเรียนแต่ละกลุ่มทายน้าหนักเนื้อหุญในจาน 2 ใบ ว่าจานไหนมีน้าหนักมากกว่ากัน กลุ่มที่ทายน้าหนักถูกต้องจะได้รับความแถมขนมกลุ่ม 2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงความแตกต่างของปริมาณเนื้อหุญในจานทั้งสองใบ <p>ขั้นสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. นักเรียนแต่ละคนอ่านเรื่องตาเป๊ะซีโกง โดยอ่านในใจและในระหว่างอ่านให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำศัพท์ใหม่หรือคำศัพท์ที่นักเรียนไม่ทราบความหมาย 4. นักเรียนร่วมกันเสนอคำศัพท์จากในเรื่อง จากนั้นครูสุ่มถามความหมายของคำศัพท์ 		
<ol style="list-style-type: none"> 1. อ่านเรื่องคร่าว ๆ เพื่อให้ทราบประเด็นสำคัญของเรื่อง 		

<p>2. อ่านเก็บรายละเอียด ทำความเข้าใจข้อความ เนื้อเรื่องในแต่ละย่อหน้า โดยอาจใช้เครื่องหมายกำกับ หรือเน้นข้อความด้วยปากกาเน้นข้อความ</p>	<p>5. นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านเรื่องตลกเป๊ซซี้เกง โดยสลับกันอ่านทีละย่อหน้า ในระหว่างที่อ่านให้นักเรียนทำเครื่องหมายหรือเน้นข้อความที่สำคัญ</p>	
<p>3. ทำความเข้าใจประเด็นสำคัญสาระสำคัญของเรื่อง</p>	<p>6. เมื่อจบแต่ละย่อหน้า ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญ</p>	
<p>4. บอกใจความสำคัญของเรื่อง โดยเรียงลำดับ เรียบเรียงเรื่อง และจดบันทึก</p>	<p>7. นักเรียนช่วยกันบอกและเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง</p> <p>8. นักเรียนช่วยกันบอกใจความสำคัญของเรื่องในประเด็นดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง - เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นในเรื่อง - เหตุการณ์นี้เกิดจากอะไร - ผลของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร - นักเรียนได้รับความรู้หรือข้อคิดอะไรจากเรื่อง 	
<p>5. สืบสวนตนเองในด้านความรู้สึก สาเหตุของความรู้สึกที่เกิดขึ้น</p>	<p>9. ครูให้นักเรียนสำรวจตนเองในขณะนั้นว่านักเรียนรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องที่อ่าน และเพราะเหตุใดจึงรู้สึกแบบนี้ ในประเด็นดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การที่ชาวบ้านรู้ว่าตาเป๊ซซี้เกง แต่ก็ต้องจำใจซื้อเพราะมีร้านเดียวเพียงร้านเดียวในตลาดแห่งนี้ 	

<p>6. วิเคราะห์สาเหตุของอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นโดยการบอกความรู้สึกของตนเอง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การที่ตาแป๊ะขายของด้วยความขี้เกียจ ขอบเอวรัดเอาเปรียบผู้อื่น - การที่ติดของโกหกตาแป๊ะว่าเนื้อหมูเนื้อนี้ไม่ใช่ร้านของตาแป๊ะ และไม่จ่ายเงินให้ - การที่ตาแป๊ะเพิ่งมากลับตัวกลับใจทีหลัง หลังจากถูกจับได้ว่าตนเองขี้เกียจผู้อื่น <p>10. ครูให้นักเรียนพิจารณาไตร่ตรองถึงอารมณ์ความรู้สึกของตนเองที่เกิดขึ้น จากการที่นักเรียนได้สำรวจตนเอง โดยถามนักเรียนว่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผลของการกระทำของตัวละครส่งผลต่อความรู้สึกของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร - สาเหตุใดที่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเช่นนั้น <p>11. นักเรียนบอกความรู้สึกของตนเอง</p>	
<p>7. บรรยายและอภิปรายเหตุการณ์ ถ่ายทอดประสบการณ์ซึ่งกัน และทำการจดบันทึก</p>	<p>12. นักเรียนจับคู่กับเพื่อนที่นั่งข้าง ๆ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ที่นักเรียนมีเกี่ยวกับเหตุการณ์ในเรื่อง</p> <p>13. นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงประสบการณ์ของตนเองที่มีลักษณะคล้ายกับเรื่องราวในเรื่องอย่างอิสระ โดยมีครูและเพื่อนคอยแสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำ</p> <p>14. นักเรียนจดบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้</p>	<p>◆ การอภิปราย ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน มีความรู้ที่กว้างขวางมากขึ้น ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างครูผู้เรียน และเพื่อนร่วมชั้น โดยผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นให้มากและเป็นการกระตุ้นให้คำแนะนำ ในขณะที่ผู้เรียนกำลังอภิปราย ผู้สอนทำการเก็บประเด็นและความคิดเห็นนั้นให้ได้มากที่สุด</p>

		<p>◆ การยอมรับความแตกต่างทางความคิดของเด็ก</p>
<p>8. อธิบายความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง ทาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาตนเอง</p>	<p>15. นักเรียนแต่ละคนบอกความรู้สึกของตนเองและแนวทางการปรับปรุงพัฒนาตนเองจากเหตุการณ์ในสิ่งที่เกิดขึ้น</p>	
<p>9. เขียนสะท้อนคิดในรูปแบบผังกราฟิก</p>	<p>16. นักเรียนเขียนสะท้อนความคิดของตนเองในรูปแบบผังกราฟิก โดยมีหัวข้อในการสะท้อนคิด ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร 2. นักเรียนรู้สึกอย่างไรต่อเรื่องที่อ่านและตัวละคร 3. เพราะเหตุใดนักเรียนจึงรู้สึกเช่นนั้น 4. นักเรียนได้เรียนรู้หรือได้รับข้อคิดอะไรจากเรื่อง 5. เรื่องที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง 6. นักเรียนมีแนวทางหรือวิธีการปรับปรุงและพัฒนาตนเองอย่างไร เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางสถานการณ์นี้ได้อย่างราบรื่นและปลอดภัย 	<p>◆ การใช้คำถาม (Questioning) เป็นวิธีการกระตุ้นเพื่อสืบสอบความคิดของนักเรียน ออกมาให้ประจักษ์ โดย ครูเป็นผู้ช่วยให้นักเรียนได้เปิดเผยข้อมูลเชิงลึก ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้การเรียนรู้ และนิสัยการเรียนรู้</p> <p>◆ การเขียนบันทึก (Logs and journals) เป็นอีกหนึ่งเครื่องมือสำหรับการสะท้อนของนักเรียน โดยให้นักเรียนเขียนบันทึกและลงอาานบทวนข้อเขียนเก่าที่เคยเขียนไว้ก่อนหน้า</p>
<p>10. สอบถามผู้อื่นเพื่อรับข้อมูลป้อนกลับ โดยครูเป็นผู้กระตุ้นให้คำแนะนำ เพื่อให้นักเรียนรู้และเข้าใจในตนเองมากขึ้น</p>	<p>17. นักเรียนพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ถึงแนวทางหรือวิธีการปรับปรุงและพัฒนาตนเอง จากนั้นครูและเพื่อนร่วมชั้นอภิปราย แสดงความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจตนเองมากขึ้น</p> <p>18. นักเรียนทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้และสิ่งที่เขียนสะท้อนคิดอีกครั้ง</p>	

	 <p>เปรียบเทียบสิ่งที่นักเรียนรัฐตอน เริ่มเรียน กับสิ่งที่นักเรียนรัฐ ตอนนี้ จากนั้นให้นักเรียนเลือก สิ่งที่เรียนรู้จากการเขียนบันทึก เพื่อนำไปใช้สร้างการเรียนรู้ใน อนาคตและดำเนินไปตาม แผนปฏิบัติการเพื่อปรับเปลี่ยน พฤติกรรมของตนอย่างมีสติ</p> <p>◆ การให้ข้อสังเกตเพื่อสะท้อนสิ่งที่ ได้กปฏิบัติ</p>	<p>เปรียบเทียบสิ่งที่นักเรียนรัฐตอน เริ่มเรียน กับสิ่งที่นักเรียนรัฐ ตอนนี้ จากนั้นให้นักเรียนเลือก สิ่งที่เรียนรู้จากการเขียนบันทึก เพื่อนำไปใช้สร้างการเรียนรู้ใน อนาคตและดำเนินไปตาม แผนปฏิบัติการเพื่อปรับเปลี่ยน พฤติกรรมของตนอย่างมีสติ</p> <p>◆ การให้ข้อสังเกตเพื่อสะท้อนสิ่งที่ ได้กปฏิบัติ</p>
<p>11.ตอบคำถามจากเรื่อง</p>	<p>ขั้นสรุป</p> <p>19. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปบทเรียน</p> <p>20. นักเรียนทำกิจกรรม “ตอบโต้ตอบไว” โดย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ นักเรียนชายและนักเรียนหญิง - นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาตอบคำถามครั้งละ 1 คน - เมื่อครูอ่านคำถามจบ นักเรียนคนใดตอบคำถามก่อน จะได้ตอบคำถาม ข้อนั้น หากตอบคำถามได้ถูกต้อง จะได้รับคะแนนกลุ่ม คำถามมีดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1. ทำไมชาวบ้านจึงเรียกตาแปะว่า “ตาแปะซีโก่ง” 2. ตาแปะใช้วิธีการใดในการซีโก่ง 	

	<p>3. ทิศทองทำอย่างไรกับตาแปะซี่โก่ง</p> <p>4. เพราะเหตุใดตาแปะจึงกลับตัวกลับใจ เลิกนิสัยซี่โก่ง</p>	
--	--	--

การวัดและประเมินผล

1. ความถูกต้องของคำตอบ
2. การมีส่วนร่วมในการอภิปราย แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียน
3. การตรวจใบงาน
4. สังเกตพฤติกรรมที่เกิดขึ้น

ชื่อ..... ชั้น.....

ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง ตาแป๊ะซีโกง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในผังมโนทัศน์ตามหัวข้อที่กำหนดให้

ตาแป๊ะซีโกง

- ๑. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
เป็นอย่างไร
- ๒. ความรู้สึกที่เกิดขึ้นจาก
เรื่องี่อ่านและตัวละครใน
เรื่อง
- ๓. เพราะเหตุใดนักเรียนจึง
รู้สึกเช่นนั้น
- ๔. สิ่งที่ได้เรียนรู้หรือข้อคิด
จากเรื่องตาแป๊ะซีโกง
- ๕. เรื่องที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อ
ต่อนักเรียนอย่างไร
- ๖. แนวทางหรือวิธีการ
ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง
เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิต
ท่ามกลางสถานการณ์นี้ได้
อย่างราบรื่นและปลอดภัย

เปรียบเทียบสาเหตุและผลของการกระทำจากตัวละครในเรื่องกับนักเรียน

ดาแป๊ะ	สาเหตุ		ผล
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	→	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	→	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	→	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

ตัวฉันท	สาเหตุ		ผล
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	→	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	→	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	→	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แผนที่ 12 เรื่อง น้ำพุ จากหนังสือน้ำพุ

น้ำพุเกิดเมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม พ.ศ.๒๔๙๙ นั้นเป็นชื่อที่เรียกกันเล่น ๆ ในครอบครัว เลยเรียกจนติดปากมาจนกระทั่งน้ำพุโตเป็นหนุ่ม น้ำพุจบชั้นมัธยมที่โรงเรียนศรีวิกรม์ และจากนั้นได้จากไปเรียนที่เชียงใหม่ปีหนึ่ง ที่ไปเรียนก็เพราะน้ำพุตามใจแม่ เมื่อเห็นว่าควรเรียน ที่นั่นจะดีกว่า น้ำพุก็ไปตามคำ เมื่อไปเรียนจึงรู้ว่าน้ำพุไม่ได้ชอบวิชาที่เรียนเลย แต่ชอบศิลปะมากกว่า จึงได้ขอแม่มาเรียน

ก่อนการเปิดเรียนในปีนั้น น้ำพุได้บวชเณรอยู่เดือนหนึ่ง เมื่อเปิดภาคเรียนแล้วจึงสึกออกมาเรียนต่อ ระหว่างนั้น น้ำพุอยู่ในความอุปการะของป้า ระหว่างปีสุดท้ายของการเรียน น้ำพุเริ่มคบเพื่อนหน้าตาแปลกๆ และพาเข้ามาในบ้านให้แม่เดือดร้อนใจอยู่เสมอ เช่น รีด่านทำความรู้จักกับเหล่าแก๊ง กัญชา และยาเสพติดชนิดต่างๆ จากนั้นน้ำพุก็เปลี่ยนใช้ยาที่แรงขึ้นๆ จนกระทั่งถึงเฮโรอีน เมื่อมาสารภาพว่าติดแล้วนั้น น้ำพุกำลังเตรียมตัวจะไปอดที่ถ้าเขากระบอก มาขอเงินแม่สามร้อยบาท ครั้งแรกตั้งใจจะไปโดยไม่บอก แต่หาเงินเท่าไรก็ได้ จึงจำเป็นต้องมาสารภาพ ระหว่างนั้นตัวข้าพเจ้าเองต้องเข้าโรงพยาบาลเพื่อผ่าตัด จึงไม่อาจจะไปดูแลน้ำพุที่ถ้าเขากระบอกได้

จดหมายจากน้ำพุถึงแม่

วันที่สอง สำนักสงฆ์ถ้ากระบอก ต.ขุนโขลน อ.พระบาท จ.สระบุรี

ถึงแม่ที่รักของพุ

ฉบับนี้เป็นฉบับที่สองแล้วที่พุเขียนถึงแม่ แม่ไม่จำเป็นต้องตอบจดหมายพุก็ได้ เสียเวลาแม่เปล่าๆ เพราะตัวหนังสือทุกตัวของแม่มีค่าทุกตัว พุพอใจที่จะเป็นคนเขียนถึงแม่ฝ่ายเดียว แม่จะได้รู้ว่าพุเป็นอย่างไรบ้างเมื่ออยู่ห่างแม่ พุรู้ว่าตอนนี้แม่สบายดี ถึงแม่จะมีปัญหาบ้าง แต่แม่ก็แก้ปัญหาได้แล้ว วันนี้พุนึกว่าจะอ้วกตอนเย็นเหมือนเมื่อวาน แต่กลับอ้วกตอนเช้า 9 โมงก็อ้วกเต็มเมื่อวานนั่นแหละ พุเห็นจัดกระโถนแบบเมื่อวานเย็น เพียงแต่ว่าวันนี้มีกระโถนเยอะกว่าเมื่อวานมีแค่สองวง แต่วันนี้มีตั้งสิบกว่าวง พุกะเอาว่ามีคนอ้วกห้าสิบกว่าคน ดูจากจำนวนกระโถนที่วางเป็นคู่ ๆ คงจะอ้วกรวมกันทั้งคนเก่า (คนที่อยู่ยังไม่ครบห้าวัน) และคนใหม่ พอได้ยินเสียงกริ่งยาวก็มีคนตะโกนลั่นไปหมดว่า ให้ไปรับบัตรกินยา คำว่า "รับบัตรกินยา" ก็คือให้ไปรับมาแลกยาที่จะกินให้อ้วก ก็ยาเหมือนที่พุกินเมื่อวานนั่นแหละ ต้องรับบัตรมาแลกยา พุคิดว่าเขาคงจะป้องกันการหลบไม่กินยา ในบัตรจะมีเบอร์ ใครเบอร์หนึ่งก็ให้นั่งวงแรก เบอร์สองถึงเบอร์ห้าก็ให้นั่งวงแรก เบอร์หกก็นั่งวงที่สอง การจัดอย่างนี้ก็เพื่อจะไม่สับสน เพราะเวลาหลวงตาแจกก็แจกให้คนเบอร์หนึ่งกินก่อนและก็ให้เณรรับบัตรคืน พุได้เบอร์สุดท้ายพอดี พุจะได้รับแจกยาเป็นคนสุดท้าย หลวงตาเดินแจกยาเรื่อย ๆ

ระหว่างที่รินยาใส่ถ้วย ท่านจะรินอย่างบรรจง ปากก็ว่าคาถาอะไรไม่รู้ เพราะไม่ได้ยิน พอหลวงตาแจกถึงวงกลาง ๆ เสียงวงแรกก็เริ่มอ้วกกันแล้ว เสียงโถกอักฟังแล้วขลุ่ย นึกขึ้นได้ว่าเดี่ยวพุงก็ต้องอ้วกเหมือนกัน ก็ให้อยากลุกขึ้นเสียให้พ้น แต่ก็ไม่กล้าทำ คนอื่นเขายังไม่วังหนีเลย แล้วพุงจะไปวังทำไม หลวงตาเดินใกล้เข้ามาแล้ว เสียงโถกอักก็ยิ่งดังมากขึ้น ทีนี้วงที่สองวงที่สามเริ่มอ้วกกันแล้ว ในที่สุดหลวงตาก็เดินมาถึงพุง มายืนข้างๆ พุง กำลังรินยาใส่ถ้วยเล็กๆ ให้พุง พุงยิ่งนึกก็ยิ่งกลัวว่าเดี๋ยวจะต้องอ้วกแล้ว ภาพเหตุการณ์เมื่อวานพุงจำได้ เดี่ยวพุงต้องอ้วกเหมือนเมื่อวาน หลวงตาส่งยาให้ พุงลั่นใจดื่มจนหมดถ้วย แล้วก็ดูคนอื่น ๆ ใจคิดว่า เฮอะ เดี่ยวก็ถึงตาเราบ้าง ขณะกำลังคิดก็รู้สึกคลื่นไส้ พุงก็เลยตักน้ำขึ้นมากิน กิน กินอย่างคนที่ตกอยู่ในทะเลทรายแล้วเจอบ่อน้ำ เพราะถ้าไม่กินอาการคลื่นไส้ก็ยังไม่หมด พุงตั้งใจกินเข้าไปสิบกว่าขัน คิดดูแล้วก็ไม่น่าจะเป็นไปได้ที่คนเราจะกินน้ำที่เดียวสิบขัน แต่พุงก็กินไปแล้ว กินแล้วก็อ้วก อ้วกแล้วกินอย่างนี้จนกว่าอาการคลื่นไส้จะหมดไป รู้สึกทรมาณเหลือเกิน แต่ก็สมแล้วที่เราต้องมาเป็นแบบนี้ ก็เพราะเราทำตัวเราเอง เมื่อพุงนึกถึงการอ้วกที่ไรอาการเสียนไม่มีเลย เป็นเพราะอะไรก็ไม่รู้ อาจจะเป็นเพราะว่าพุงกลัวการอ้วกก็ได้ โธแม่! มันไม่ใช่อ้วกอย่างธรรมดาที่คนกินเหล้าเขาอ้วกกัน นี่มันต้องกินน้ำตั้งสิบกว่าขัน แม่คิดดูมันจะทรมาณแค่ไหน พุงอธิบายไม่ถูกหรือกว่ามันทรมาณอย่างไร แต่ก็ดีไปอย่าง เมื่อพุงเสียน พุงนึกถึงการอ้วก พุงก็หายเสียนทันที

เมื่อน้ำพุงกลับมาจากถ้ำเขากระบอก น้ำพุงใสขึ้นมาก ทำให้ครอบครัวมีความหวังว่าน้ำพุงจะดีขึ้น มีคนถามข้าพเจ้าเสมอ หลังจากที่น้ำพุงได้สิ้นชีวิตแล้วว่า "เลี้ยงลูกยังงังถึงได้ปล่อยให้ติดเฮโรอีน" ทำให้ต้องนั่ง และไม่อาจจะหาคำตอบได้ แต่ถ้าจะให้ตอบจริงๆ แล้ว ก็จะต้องโทษตัวเองว่า "เลี้ยงลูกไม่เป็น" และเมื่อเหตุไรที่ลูกชายสิ้นชีวิตไปเพราะยาเสพติด จึงนำเอามาเปิดเผย เพราะไม่ใช่เรื่องที่ดี น่าจะปิดเป็นความลับไว้มากกว่า

คำตอบตรงบรรทัดนี้มีอยู่ว่า เพราะไม่อยากให้ลูกของคนอื่นๆ ต้องเสียชีวิตไปเพราะยาเสพติดอีก ถ้าเรื่องของน้ำพุงจะเป็นประโยชน์ต่อลูกของใครอื่นได้ ข้าพเจ้าก็จะยินดีอย่างยิ่ง และจะไม่ขออะไรอื่นนอกจากผลกุศลที่ได้เกิดจากสิ่งที่ทำไปแล้วนี้ ขอให้พุงไปมีความสุขในโลกใหม่ หรือที่ใดก็ตามที่น้ำพุงขึ้น ไปอยู่ เมื่อน้ำพุงกลับมาแล้วก็ตั้งใจเรียนดีขึ้น หลังจากที่เสียเวลาไปถึงสองปี ปีแรกที่เชียงใหม่ และปีที่สองไม่ได้สอบที่โรงเรียนช่างศิลป์ เพราะต้องเข้าโรงพยาบาลถึงเดือนครึ่งเนื่องด้วยโรคไวรัสลงตับ เวลาเรียนมีไม่พอสอบ

วันสุดท้ายที่ได้พบลูกนั้น เป็นคืนวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ตอนเย็นลูกไปหาที่โรงพิมพ์ พาสาวน้อยหน้าตาจุ่มจิมไปด้วย และบอกว่าขอเงินไปเอากางเกงนักเรียน ได้หยิบเงินให้ไปและสั่งว่าอย่ากลับ

คำ น้ำพุก็รับคำเป็นอันดี เมื่อไปถึงบ้านนั้นประมาณสามทุ่ม น้ำพุมาเปิดประตูรับด้วยสีหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส ใครจะรู้ว่านั่นเป็นการเปิดประตูครั้งสุดท้ายของลูก จากนั้นน้ำพุก็เอารูปมาอวดและบอกว่า "ตั้งแต่เกิดมาน้ำพุยังไม่เคยเขียนรูปได้ดีเท่านี้เลยแม่"

ข้าพเจ้ารับมาดูและชมด้วยใจจริงว่า "ดูดีนี่ แต่ทำไมไม่ใช้ดินสอดำ" "น้ำพุไม่ชอบสีดำ" ข้าพเจ้าขึ้นนอน ยังนอนไม่หลับ ลูกสาวคนโตก็กลับ เธอมีงานที่มหาวิทยาลัยจึงกลับล่าไปมาก น้ำพุออกไปช่วยพี่สาวจนของ มีรูปซึ่งเป็นภาพพิมพ์ และกล่องผ้าเช็ดหน้าที่ทำขายในงานของมหาวิทยาลัย ซึ่งน้ำพุสนใจมาก เลิกเรียนแล้วก็ไปนั่งดูว่าพี่สาวจะขายผ้าเช็ดหน้าได้สักเท่าไร จะขาดทุนหรือได้กำไร "พี่กบ วันนี้ขายได้เท่าไร" น้ำพุถาม... โผล่หน้าออกมาจากห้องน้ำก่อนที่จะออกไปช่วยพี่สาวจนของลงจากรถ

เราเอารูปภาพพิมพ์ที่ได้มาจากเพื่อนๆ ของลูก ไปลองติดตามห้องต่างๆ น้ำพุลองติดห้องของพี่ของน้อง เดินไปทั่วบ้านราวกับจะสั่งลา ท้ายสุดนั้นข้าพเจ้าและลูกอีกสองคนเดินลงมาชั้นล่าง...ก็ในห้องน้ำพุนั่นแหละ ไม่ทราบว่าจะลงมาทำไมเหมือนกันทั้งที่ติดมากแล้ว น้ำพุยังไม่นอน บอกว่าจะทำการบ้าน และพูดกับข้าพเจ้าเป็นคำสุดท้ายว่า "แม่...น้ำพุจะซื้อสีน้ำมัน แม่ซื้อให้พูนะ...จะเอามาเขียนรูปติดห้อง แม้ว่าพู่เขียนได้ไหม "ได้ซิ" แล้วข้าพเจ้าก็ออกมาจากห้องลูก...ขึ้นนอน นำแปลกที่นอนไม่หลับเลย จนเกือบจะรุ่งสางจึงหลับไปได้ชนิดหนึ่ง รู้สึกได้ยินเสียงเหมือนอะไรลุ่มอยู่ข้างล่าง แต่ก็แว่วๆ เต็มที มานึกได้ที่หลังเสียอีกด้วย

ก่อนเข้าบ้านในวันนั้น น้ำพุโทรศัพท์ไปหาอ๊อด เพื่อนสนิท ชวนมานอนบ้าน แต่อ๊อดไม่มา คนใช้ไปปลุกข้าพเจ้าตอนเช้ามีดให้ไปดู 'คุณพู่' น้ำพูนอนเหยียดยาวอยู่หน้าเตียง แผ่นเสียงยังหมุนและไฟยังเปิด น้ำพุสวมกางเกงขาสั้นตัวเดียว ถอดเสื้อ เหมือนหัวใจจะขาดตามลูกไปด้วย ได้อุ้มลูกขึ้นรถ ให้พี่สาวน้ำพุขับไปโรงพยาบาล หมอสันนิษฐานว่า น้ำพุหัวใจวาย แต่ใครๆก็รู้ว่าน้ำพุไปเพราะยาเสพติด น้ำพุอาจจะหวนกลับไปใช้ยา ซึ่งไม่มีผู้ใดรู้ว่าเป็นยาชนิดใด และยานั้นคงจะรุนแรง จนสามารถทำให้หัวใจน้ำพุหยุดโดยเฉียบพลัน ไม่มีใครช่วยได้....

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

แผนการจัดการเรียนรู้อยู่โดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดจากกิจกรรมอ่านจับใจความ

แผน 12

ระดับชั้น Year 6

ภาคเรียนที่ 3

เรื่อง น้ำพุ

เวลา 2 คาบเรียน (คาบละ 45 นาที)

สาระสำคัญ

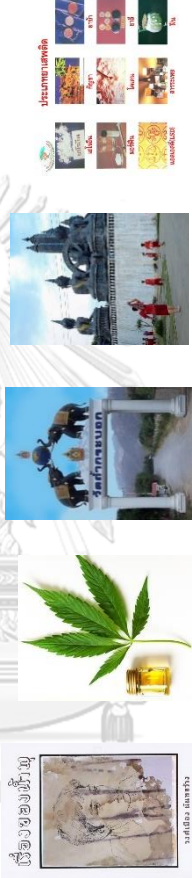
ระหว่างปีสุดท้ายของการเรียน น้ำพุเริ่มคบเพื่อนหน้าตาแปลกๆ และพาเข้ามาในบ้านให้แม่เด็ตร้อนใจอยู่เสมอ จากนั้นน้ำพุก็เปลี่ยนใช้ยาที่แรงขึ้นๆ จนกระทั่งถึงเฮโรอีน เมื่อมาสารภาพกับแม่ว่าติดยาแล้วนั้น น้ำพุจึงไปปรึกษาตัวที่ถักเขากระบอก ระหว่างนั้นแม่ของเขาต้องเข้าโรงพยาบาลเพื่อผ่าตัด จึงไม่อาจจะไปดูแลน้ำพุที่ถ้าเขากระบอกได้ เมื่อกลับมาน้ำพุสุดเสียใจมาก ทำให้ครอบครัวมีความหวังว่าน้ำพุคงจะดีขึ้น แต่ท้ายที่สุดแล้วน้ำพุก็เสียชีวิตเพราะน้ำพุยังคงแอบเสพยาเสพติด ซึ่งรุนแรงจนทำให้หัวใจของน้ำพุหยุดโดยเฉียบพลัน

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกใจความสำคัญและข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง
2. นักเรียนสามารถอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนและครู
3. นักเรียนให้ความสนใจและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
4. นักเรียนเขียนสะท้อนคิดตนเองจากเรื่องทีอ่านในรูปแบบผังกราฟิกได้

สื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์

1. หนังสือนำพู่
2. ภาพจิกซอว์
3. ใบงาน

ขั้นตอนการเขียนสะท้อนคิด ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกจากการ อ่านจับใจความ	กิจกรรมการเรียนรู้	เทคนิคที่ใช้ในการสะท้อนคิด
<p>ขั้นนำ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันต่อรูปภาพจิกซอว์ที่ได้รับจากหนังสือนำพู่มาติดบนกระดาน 	<ol style="list-style-type: none"> 2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปภาพทั้ง 5 ภาพ 	
<ol style="list-style-type: none"> 1. อ่านเรื่องคร่าว ๆ เพื่อให้ทราบประเด็นสำคัญของเรื่อง 	<p>ขั้นสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. นักเรียนแต่ละคนอ่านเรื่องนำพู่ โดยอ่านในใจและในระหว่างอ่าน ให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำศัพท์ใหม่หรือคำศัพท์ที่นักเรียนไม่ทราบความหมาย 4. นักเรียนร่วมกันเสนอคำศัพท์จากในเรื่อง จากนั้นครูสุ่มถามความหมายของคำศัพท์ 	

<p>2. อ่านเก็บรายละเอียด ทำความเข้าใจข้อความ เนื้อเรื่องในแต่ละย่อหน้า โดยอาจใช้เครื่องหมายกำกับ หรือเน้นข้อความด้วยปากกาเน้นข้อความ</p>	<p>5. นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านเรื่องนำพู่ โดยสลับกันอ่านทีละย่อหน้า ในระหว่างที่อ่านให้นักเรียนทำเครื่องหมายหรือเน้นข้อความที่สำคัญ</p>
<p>3. ทำความเข้าใจประเด็นสำคัญสาระสำคัญของเรื่อง</p>	<p>6. เมื่อจบแต่ละย่อหน้า ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญ</p>
<p>4. บอกใจความสำคัญของเรื่อง โดยเรียงลำดับ เรียบเรียงเรื่อง และจบบันทึก</p>	<p>7. นักเรียนช่วยกันบอกและเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง</p> <p>8. นักเรียนช่วยกันบอกใจความสำคัญของเรื่องในประเด็นดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง - เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นในเรื่อง - เหตุการณ์นี้เกิดจากอะไร - ผลของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร - นักเรียนได้รับความรู้หรือข้อคิดอะไรจากเรื่อง
<p>5. สืบสวนตนเองในด้านความรู้สึก สาเหตุของความรู้สึกที่เกิดขึ้น</p>	<p>9. ครูให้นักเรียนสำรวจตนเองในขณะนั้นว่านักเรียนรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องที่อ่าน และเพราะเหตุใดจึงรู้สึกแบบนั้น ในประเด็นดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การที่นำพู่เลือกคบเพื่อนที่ทำให้รู้จักกับเหล่าแห่ง ก็ดูขบถ ยโสเสียดแทงคนต่าง ๆ และพาเข้ามาในบ้านให้แม่เต็ดอารมณ์อยู่เสมอ

<p>6. วิเคราะห์สาเหตุของอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นโดยการบอกความรู้สึกของตนเอง</p>	<p>- การที่นำพหุสารภาพกับแม่ว่าตนเองติดยา และไปรักษาที่ถ้าเขากระบอก</p> <p>- การที่นำพหุแอบกลับมาเสพยาจนทำให้หัวใจหยุดโดยเฉียบพลัน และเสียชีวิต</p> <p>10. ครูให้นักเรียนพิจารณาโครงงานที่ตรงตรงถึงอารมณ์ความรู้สึกของตนเองที่เกิดขึ้น จากการทำนักเรียนได้สำรวจตนเอง โดยถามนักเรียนว่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผลของการกระทำของตัวเองส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร - สาเหตุใดที่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเช่นนั้น <p>11. นักเรียนบอกความรู้สึกของตนเอง</p> <p>12. นักเรียนจับคู่กับเพื่อนที่นั่งข้าง ๆ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ที่นักเรียนมีเกี่ยวกับเหตุการณ์ในเรื่อง</p> <p>13. นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงประสบการณ์ของตนเองที่มีลักษณะคล้ายกับเรื่องราวในเรื่องอย่างอิสระ โดยมีครูและเพื่อนคอยแสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำ</p> <p>14. นักเรียนจดบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้</p>	
<p>7. บรรยายและอภิปรายเหตุการณ์ ถ่ายทอดประสบการณ์ซึ่งกัน และทำการจดบันทึก</p>		<p>◆ การอภิปราย ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน มีความรู้ที่กว้างขวางมากขึ้น ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ระหว่างครู ผู้เรียน และเพื่อนร่วมชั้น โดยผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นให้มากและเป็นการกระตุ้นให้คำแนะนำ ในขณะให้ผู้เรียนกำลังอภิปราย ผู้สอนทำการ</p>

		<p>เก็บประเด็นและความคิดเห็น นั้นให้ได้มากที่สุด</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ การยอมรับความแตกต่าง ทางความคิดของเด็ก
<p>8. อธิบายความรู้สึกเกี่ยวกับ ตนเอง หาแนวทาง ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง</p>	<p>15. นักเรียนแต่ละคนบอกความรู้สึกของตนเองและแนวทางการปรับปรุงพัฒนา ตนเองจากเหตุการณ์ในเรื่องที่เกิดขึ้น</p>	
<p>9. เขียนสะท้อนคิดในรูปแบบผัง กราฟิก</p>	<p>16. นักเรียนเขียนสะท้อนความคิดของตนเองในรูปแบบผังกราฟิก โดยมีหัวข้อในการ สะท้อนคิด ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร 2. นักเรียนรู้สึกอย่างไรต่อเรื่องที่อ่านและตัวละคร 3. เพราะเหตุใดนักเรียนจึงรู้สึกเช่นนั้น 4. นักเรียนได้เรียนรู้หรือได้รับข้อคิดอะไรจากเรื่อง 5. เรื่องที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง 6. นักเรียนมีแนวทางหรือวิธีการปรับปรุงและพัฒนาตนเองอย่างไร เพื่อให้ สามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางสถานการณ์ได้อย่างราบรื่นและปลอดภัย 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ การใช้คำถาม (Questioning) เป็นวิธีการกระตุ้น เพื่อสืบสอบความคิดของ นักเรียน ออกมาให้ประจักษ์ โดย ครูเป็นผู้ช่วยให้นักเรียน ได้เปิดเผยข้อมูลเชิงลึก ความ เข้าใจ การประยุกต์ใช้การ เรียนรู้ และมีสัการการเรียนรู้ ♦ การเขียนบันทึก (Logs and journals) เป็นอีกหนึ่ง เครื่องมือสำหรับการสะท้อน ของนักเรียน โดยให้นักเรียน
<p>10. สอบถามผู้อื่นเพื่อรับข้อมูล ย้อนกลับ โดยครูเป็นผู้กระตุ้นให้</p>	<p>17. นักเรียนพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ถึงแนวทางหรือวิธีการปรับปรุงและ พัฒนาตนเอง จากนั้นครูและเพื่อนร่วมกลุ่มอภิปราย แสดงความคิดเห็น และให้ ข้อเสนอแนะ เพื่อให้นักเรียนรู้และเข้าใจตนเองมากขึ้น</p>	

<p>คำแนะนำ เพื่อให้ให้นักเรียนรู้และเข้าใจในตนเองมากขึ้น</p>	<p>18. นักเรียนทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้และสิ่งที่เขียนสะท้อนคิดอีกครั้ง</p> 	<p>เขียนบันทึกและลองอ่าน ทบทวนข้อเขียนเก่าที่เคยเขียนไว้ก่อนหน้า เปรียบเทียบ สิ่งที่น่าสนใจตอนเริ่มเรียน กับสิ่งที่นักเรียนรู้ตอนนี้ จากนั้นให้นักเรียนเลือกสิ่งที่เรียนรู้จากการเขียนบันทึก เพื่อนำไปใช้สร้างการเรียนรู้ในอนาคตและดำเนินการตาม แผนปฏิบัติการเพื่อ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองอย่างมีสติ</p> <p>◆ การให้ข้อสังเกตเพื่อสะท้อน สิ่งที่ได้ปฏิบัติ</p>
<p>11.ตอบคำถามจากเรื่อง</p>	<p>ขั้นสรุป</p> <p>19. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปบทเรียน</p> <p>20. นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องนำฟู ดังนี้</p> <p>- เพราะเหตุใดผู้นำฟูจึงรู้จักกับยาเสพติด</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> - นำพุททำอย่างไรเมื่อรู้ว่าตนเองติดยา - นำพุทไปรักษาอาการติดยาที่ไหน - นำพุทเสียชีวิตเพราะเหตุใด - เพราะเหตุใดแม่ของนำพุทจึงนำเรื่องที่เกิดขึ้นมาเปิดเผย - เรื่องนี้ให้ข้อคิดอะไรแก่นักเรียน 	
--	--	--

การวัดและประเมินผล

1. ความถูกต้องของคำตอบ 2. การมีส่วนร่วมในการอภิปราย แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียน 3. การตรวจใบงาน 4. สังเกตพฤติกรรมที่เกิดขึ้น

เปรียบเทียบสาเหตุและผลของการกระทำจากตัวละครในเรื่องกับนักเรียน

น้ำพุ	สาเหตุ	ผล
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

ตัวอื่น	สาเหตุ	ผล
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

ภาคผนวก จ

คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภวรรณ สัจจพิบูล อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน
สาขาการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงใจ สีเขียว อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน
สาขาวิชาประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมใจ ตั้งปณิธานสุข อาจารย์ประจำโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
(ฝ่ายประถม)

ตารางที่ 13 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้	การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสะท้อนคิดจากกิจกรรมอ่านจับใจความ (11 ขั้นตอน)	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1 . กัยเจียบ	ขั้นที่ 1	1	1	0	0.67	
	ขั้นที่ 2	1	1	0	0.67	การสลับกันอ่าน อาจทำให้เก็บรายละเอียดของเรื่องได้ยาก
	ขั้นที่ 3	0	1	1	0.67	
	ขั้นที่ 4	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 5	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 6	0	0	1	0.33	ควรใช้กระบวนการตั้งคำถามเข้ามาช่วยในขั้นนี้ เพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์สาเหตุของอารมณ์ได้
	ขั้นที่ 7	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 8	1	1	1	1	

แผนการจัดการ จัดการ เรียนรู้	การจัดการเรียนรู้โดย ใช้เทคนิคการสะท้อน คิดจากกิจกรรมอ่าน จับใจความ (11 ขั้นตอน)	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ข้อเสนอแนะจาก ผู้เชี่ยวชาญ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. ภัย เงียบ	ขั้นที่ 9	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 10	0	1	1	0.67	
	ขั้นที่ 11	1	1	0	0.67	
2. ปลอดภัย ไว้ก่อน	ขั้นที่ 1	1	1	0	0.67	
	ขั้นที่ 2	1	1	0	0.67	
	ขั้นที่ 3	0	1	1	0.67	
	ขั้นที่ 4	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 5	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 6	0	1	1	0.67	
	ขั้นที่ 7	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 8	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 9	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 10	0	1	1	0.67	
	ขั้นที่ 11	1	1	0	0.67	- คัดเฉพาะคำถามที่เป็น ประเด็นสำคัญของเรื่อง เนื่องจากเป็นขั้นสรุป - คำถามควรเน้นให้ นักเรียนได้สะท้อนคิด
3. แรง กระทบ	ขั้นที่ 1	1	1	0	0.67	
	ขั้นที่ 2	1	1	0	0.67	- การสลับกันอ่าน อาจ ทำให้เก็บรายละเอียด ของเรื่องได้ยาก
	ขั้นที่ 3	0	1	1	0.67	
	ขั้นที่ 4	1	1	0	0.67	
	ขั้นที่ 5	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 6	0	1	1	0.67	
	ขั้นที่ 7	1	1	1	1	

แผนการจัดการ จัดการ เรียนรู้	การจัดการเรียนรู้โดยใช้ เทคนิคการสะท้อนคิด จากกิจกรรมอ่านจับ ใจความ (11 ขั้นตอน)	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ข้อเสนอแนะจาก ผู้เชี่ยวชาญ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
3. แรงแ กระทบ	ขั้นที่ 8	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 9	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 10	0	1	1	0.67	คล้ายกับขั้นที่ 8
	ขั้นที่ 11	1	1	0	0.67	
4. ตนเป็น ที่พึ่งแห่ง ตน	ขั้นที่ 1	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 2	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 3	0	1	1	1	
	ขั้นที่ 4	1	1	0	0.67	
	ขั้นที่ 5	1	0	1	0.67	
	ขั้นที่ 6	0	1	1	0.67	
	ขั้นที่ 7	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 8	1	0	1	0.67	
	ขั้นที่ 9	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 10	0	1	1	0.67	
	ขั้นที่ 11	1	1	1	1	
5. เด็ก โพรง	ขั้นที่ 1	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 2	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 3	0	1	1	1	
	ขั้นที่ 4	1	1	0	0.67	
	ขั้นที่ 5	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 6	0	1	1	0.67	
	ขั้นที่ 7	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 8	1	0	1	0.67	
	ขั้นที่ 9	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 10	0	1	1	0.67	
	ขั้นที่ 11	1	1	1	1	

แผนการจัดการ จัดการ เรียนรู้	การจัดการเรียนรู้โดยใช้ เทคนิคการสะท้อนคิดจาก กิจกรรมอ่านจับใจความ (11 ขั้นตอน)	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ข้อเสนอแนะจาก ผู้เชี่ยวชาญ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
6. ช่าว นักเรียน ถูกทำ ร้าย	ขั้นที่ 1	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 2	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 3	0	1	1	0.67	
	ขั้นที่ 4	1	1	0	0.67	
	ขั้นที่ 5	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 6	0	0	1	0.33	ควรใช้กระบวนการตั้ง คำถามเข้ามาช่วยในขั้นนี้ เพื่อให้เด็กเรียนวิเคราะห์ สาเหตุของอารมณ์ได้
	ขั้นที่ 7	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 8	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 9	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 10	0	1	1	0.67	
	ขั้นที่ 11	1	1	1	1	
7. ช่าว เด็กติด เกม ออนไลน์	ขั้นที่ 1	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 2	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 3	0	1	1	1	
	ขั้นที่ 4	1	1	0	0.67	
	ขั้นที่ 5	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 6	1	0	1	0.67	
	ขั้นที่ 7	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 8	1	0	1	0.67	
	ขั้นที่ 9	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 10	0	1	1	0.67	
	ขั้นที่ 11	1	1	1	1	

		ผู้เชี่ยวชาญ	ค่า IOC	
--	--	--------------	---------	--

แผนการจัดการ จัดการ เรียนรู้	การจัดการเรียนรู้โดย ใช้เทคนิคการสะท้อน คิดจากกิจกรรมอ่านจับ ใจความ (11 ขั้นตอน)	คนที่	คนที่	คนที่		ข้อเสนอแนะจาก ผู้เชี่ยวชาญ
		1	2	3		
8. อยากรู้ มีเพื่อน จัง	ขั้นที่ 1	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 2	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 3	0	1	1	0.67	
	ขั้นที่ 4	1	1	0	0.67	
	ขั้นที่ 5	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 6	0	0	1	0.33	ควรใช้กระบวนการตั้ง คำถามเข้ามาช่วยขั้นนี้ เพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์ สาเหตุของอารมณ์ได้
	ขั้นที่ 7	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 8	1	0	1	0.67	
	ขั้นที่ 9	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 10	0	1	1	0.67	
	ขั้นที่ 11	1	1	1	1	
9. ชาว เด็กถูก โกงเงิน ผ่านเฟซ บุ๊ก	ขั้นที่ 1	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 2	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 3	0	1	1	0.67	
	ขั้นที่ 4	1	1	0	0.67	
	ขั้นที่ 5	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 6	1	0	1	0.67	
	ขั้นที่ 7	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 8	1	0	1	0.67	
	ขั้นที่ 9	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 10	0	1	1	0.67	
	ขั้นที่ 11	1	1	1	1	

แผนการจัดการ จัดการ เรียนรู้	การจัดการเรียนรู้โดย ใช้เทคนิคการสะท้อน คิดจากกิจกรรมอ่านจับ ใจความ (11 ขั้นตอน)	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ข้อเสนอแนะจาก ผู้เชี่ยวชาญ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
10. ชีวิต ที่21ของ อติศร	ขั้นที่ 1	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 2	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 3	0	1	1	0.67	
	ขั้นที่ 4	1	1	0	0.67	
	ขั้นที่ 5	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 6	0	0	1	0.33	ควรใช้กระบวนการตั้ง คำถามเข้ามาช่วย เพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์ สาเหตุของอารมณ์ได้
	ขั้นที่ 7	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 8	1	0	1	0.67	
	ขั้นที่ 9	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 10	0	1	1	0.67	
	ขั้นที่ 11	1	1	1	1	
11. ตา แป๊ะซี่ โกง	ขั้นที่ 1	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 2	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 3	0	1	1	1	
	ขั้นที่ 4	1	1	0	0.67	
	ขั้นที่ 5	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 6	0	0	1	0.33	ควรใช้กระบวนการตั้ง คำถามเข้ามาช่วยขั้นนี้ เพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์ สาเหตุของอารมณ์ได้
	ขั้นที่ 7	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 8	1	0	1	0.67	

แผนการ จัดการเรียนรู้	การจัดการเรียนรู้โดยใช้ เทคนิคการสะท้อนคิด จากกิจกรรมอ่านจับ ใจความ (11 ขั้นตอน)	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ จาก ผู้เชี่ยวชาญ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
11. ตาแป๊ะซี่ โกง	ขั้นที่ 9	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 10	0	1	1	0.67	
	ขั้นที่ 11	1	1	1	1	
12. น้าพู	ขั้นที่ 1	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 2	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 3	0	1	1	0.67	
	ขั้นที่ 4	1	1	0	0.67	
	ขั้นที่ 5	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 6	0	0	1	0.33	ควรใช้กระบวนการ การตั้งคำถาม เข้ามาช่วยใน ขั้นนี้ เพื่อให้ นักเรียน วิเคราะห์ สาเหตุของ อารมณ์ได้
	ขั้นที่ 7	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 8	1	0	1	0.67	
	ขั้นที่ 9	1	1	1	1	
	ขั้นที่ 10	0	1	1	0.67	
	ขั้นที่ 11	1	1	1	1	

ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยศวีร์ สายฟ้า อาจารย์ประจำภาควิชาภาควิชาหลักสูตรและการสอน
สาขาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อาจารย์ ดร. ณิชภัทร ชัยมงคล อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยวรรณ วิเศษสุวรรณภูมิ อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยา
การศึกษา คณะครุศาสตร์

ตารางที่ 14 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดการตระหนักรู้ในตนเอง

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ข้อเสนอแนะจาก ผู้เชี่ยวชาญ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
การตระหนักรู้ทางอารมณ์ (Emotional Awareness) หมายถึง การรับรู้อารมณ์ ความรู้สึก ความคิด และการกระทำของตนเอง ซึ่งนำไปสู่ความเข้าใจในตนเองและสามารถแสดงออกทาง อารมณ์ได้อย่างเหมาะสม เห็นคุณค่าในตนเอง					
1. เมื่อเกิดปัญหาในการเรียน ฉันไม่รู้ ว่าฉันต้องแก้ปัญหาอย่างไร	1	1	1	1	
2. ขณะที่เรียนหรือทำกิจกรรม ฉัน สามารถบอกอารมณ์ความรู้สึกของ ตนเองที่มีต่อกิจกรรมนั้นได้	1	1	1	1	
3. ฉันสามารถแสดงออกต่อผู้อื่นได้ ตรงกับ ความคิดและความรู้สึกของ ตนเอง	1	1	1	1	
4. ฉันสามารถเปิดเผยความคิดและ ความรู้สึกของตนเองกับพ่อแม่หรือ ผู้ปกครองได้อย่างตรงไปตรงมา	1	1	1	1	

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ข้อเสนอแนะจาก ผู้เชี่ยวชาญ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
5. คนอื่นสามารถสังเกตได้ว่าฉันกำลังโกรธหรืออารมณ์ไม่ดี จากสีหน้าหรือท่าทางของฉัน	1	1	1	1	
6. ฉันสามารถแยกแยะสิ่งที่ดีหรือไม่ดีได้ด้วยตนเอง	1	1	1	1	แยกแยะว่าสิ่งใดดีหรือไม่ดี
7. ฉันคิดอย่างรอบคอบก่อนที่จะพูดหรือแสดงความคิดเห็นออกไปเพื่อไม่ให้กระทบกระเทือนใจผู้อื่น	1	1	1	1	
8. ฉันแสดงออกทางพฤติกรรม การกระทำต่าง ๆ ต่อเพื่อนได้ตรงกับความคิดและความรู้สึกฉัน	1	1	1	1	
9. ฉันปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน	1	1	1	1	
การประเมินตนเอง (Self-Assessment) หมายถึง การวิเคราะห์ เพื่อประเมินจุดเด่นและจุดด้อยของตนเองตามสภาพความเป็นจริง รวมถึงการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจากการสะท้อนหรือแสดงความคิดเห็นของผู้อื่น					
1. ฉันสามารถบอกข้อดีข้อเสียของ ฉันได้	1	1	1	1	
2. ฉันไม่แน่ใจว่าฉันเก่งในเรื่องใด หรือทำอะไรได้ดี	1	1	1	1	
3. ฉันรู้วิธีการในการพัฒนาตนเอง	1	1	1	1	
4. ฉันมีความพยายามในการ ปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้เป็นคน ที่ดีขึ้น	1	1	1	1	
5. ฉันไม่รู้ว่าตนเองมีข้อบกพร่อง อย่างไร ต้องปรับปรุงตนเองในเรื่อง ใดบ้าง จนกระทั่งมีผู้อื่นมาบอก	1	1	1	1	

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ข้อเสนอแนะจาก ผู้เชี่ยวชาญ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
6. ฉันรู้ว่าตนเองรู้สึกอย่างไรต่อวิชา หรือกิจกรรมที่กำลังเรียน และปฏิบัติ อยู่ในขณะนั้น	1	1	1	1	
7. ฉันพร้อมยอมรับความคิดเห็นและ ความรู้สึก ของผู้อื่นที่แตกต่างจากสิ่ง ที่ฉันคิดหรือรู้สึก	1	1	1	1	
8. ฉันไม่รู้ว่าต้องปรับปรุงแก้ไขหรือ พัฒนาตนเองอย่างไร	1	1	1	1	
9. ฉันเรียนได้ดีขึ้น เพราะฉันนำ ประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผ่านมา พัฒนาตนเอง	1	1	1	1	
10. เมื่อครูและเพื่อนให้คำแนะนำ หรือบอกข้อบกพร่องของงาน ฉันตั้งใจฟังนำไปปรับแก้ไข และ พัฒนาตนเองให้เป็นคนที่ดียิ่งขึ้น	1	1	1	1	
ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-Confidence) หมายถึง ความมั่นใจในความสามารถของตนเอง สามารถตัดสินใจได้อย่างแน่วแน่ และมีความคิดที่มีเหตุผล					
1. ฉันมีเหตุผลในการกระทำสิ่ง ต่าง ๆ	1	1	1	1	
2. เมื่อฉันได้รับมอบหมายงาน ฉัน วางแผนในการทำงานได้ด้วยตนเอง	1	1	1	1	
3. ฉันมีความมั่นใจในความคิดของ ตนเองและกล้าแสดงออกให้ผู้อื่นรับรู้	1	1	1	1	
4. เมื่อได้รับมอบหมายงานที่ยาก หรือสิ่งที่ไม่เคยทำ ฉันมักรู้สึกกลัว ไม่มั่นใจว่าจะทำได้สำเร็จ	1	1	1	1	
5. ในการทำงานกลุ่มฉันมักเชื่อมั่นใน ความคิดของตนเองมากกว่าเพื่อน	1	1	1	1	

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ข้อเสนอแนะจาก ผู้เชี่ยวชาญ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
6. ฉันมีความมั่นใจทุกครั้งที่พูดหรือ แสดงความเห็นของตนเองให้ผู้อื่น รับรู้	1	1	1	1	
7. ฉันกล้ายืนยันความคิดของตนเอง ต่อผู้อื่น	1	1	1	1	
8. ฉันรู้สึกดีต่อกว่าคนอื่นในเรื่อง ต่าง ๆ	1	-1	1	0.67	ปรับข้อคำถามให้ เป็นไปถึงความ มั่นใจในตนเอง
9. ฉันไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ จนกว่าจะมี แนวคิดหรือเหตุผลที่น่าเชื่อถือมา สนับสนุน	1	1	1	1	
10. ฉันมักตัดสินใจสิ่งต่าง ๆ ด้วย ตนเอง	1	1	1	1	
การสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน					
1. เมื่อนักเรียนได้อ่านและเขียนตอบ คำถามจากเรื่องี่อ่าน ส่งผลอย่างไร ต่อความคิด อารมณ์ ความรู้สึกของ นักเรียน	1	-1	1	0.67	ควรแยกเป็นคิด อย่างไร รู้สึก อย่างไร
2. จากการอ่านวรรณคดี วรรณกรรม และเรื่องราวต่าง ๆ ในคาบเรียน นักเรียนได้เรียนรู้อะไรเพิ่มเติม เกี่ยวกับตนเองหรือไม่ อย่างไร	1	1	1	1	
3. นักเรียนคิดว่าสิ่งที่ได้เรียนรู้จาก บทอ่านสามารถนำไปปรับใช้หรือ เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของ ตนเองได้หรือไม่ อย่างไร	1	1	1	1	

ตารางที่ 15 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสังเกตการพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเอง
เป็นรายบุคคล

ข้อคำถามของแบบสังเกตการตระหนักรู้ในตนเองเป็นรายบุคคล

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ข้อเสนอแนะจาก ผู้เชี่ยวชาญ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
การตระหนักรู้ทางอารมณ์ (Emotional Awareness) หมายถึง การรับรู้อารมณ์ ความรู้สึก ความคิด และการกระทำของตนเอง ซึ่งนำไปสู่ความเข้าใจในตนเองและสามารถแสดงออกทาง อารมณ์ได้อย่างเหมาะสม เห็นคุณค่าในตนเอง					
1. นักเรียนบอกอารมณ์ ความรู้สึก และความคิดของ ตนเองได้อย่างชัดเจน หลังจาก อ่านเรื่องที่กำหนดให้	1	1	0	0.67	มุ่งวัดหลาย ประเด็นในหัวข้อ เดียว ควรเลือก ประเด็นในข้อ รายการที่ชัดเจน
2. นักเรียนแสดงออกทาง อารมณ์และพฤติกรรมได้อย่าง เหมาะสมจากเหตุการณ์ในเรื่อง	1	1	1	1	ตัดคำว่าและ พฤติกรรมออก
3. นักเรียนบอกวิธีการแก้ปัญหา และปฏิบัติตนเพื่อให้สามารถ ดำเนินชีวิตท่ามกลาง สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากเรื่องที่ อ่านได้อย่างราบรื่นและ ปลอดภัย	1	1	1	1	ตัดคำว่าและปฏิบัติ ตนออก
4. นักเรียนไม่ให้ความสนใจต่อ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องที่อ่าน	1	1	1	1	
5. นักเรียนสามารถใช้คำพูดและ แสดงออกทางความคิดเห็นที่มี ต่อเหตุการณ์ในเรื่องได้ด้วย ตนเอง	1	1	1	1	

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ข้อเสนอแนะจาก ผู้เชี่ยวชาญ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
6. นักเรียนสามารถบอกวิธีการจัดการอารมณ์และความรู้สึกของตนเองที่มีต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ในเรื่องได้อย่างเหมาะสม	1	1	1	1	ตัดคำว่าและ ถูกต้องออก
7. นักเรียนสามารถบอกเหตุผลของการกระทำ ต่าง ๆ จากเรื่อง ที่อ่านได้อย่างชัดเจนและถูกต้อง	1	1	1	1	
การประเมินตนเอง (Self-Assessment) หมายถึง การวิเคราะห์ เพื่อประเมินจุดเด่นและจุดด้อยของตนเองตามสภาพความเป็นจริง รวมถึงการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจากการสะท้อนหรือแสดงความคิดเห็นของผู้อื่น					
1. นักเรียนรับฟังความคิดของเพื่อนและครูที่แตกต่างจากความคิดของตนเอง	1	1	1	1	ควรใช้คำให้ สอดคล้องกับนิยาม
2. นักเรียนบอกข้อดีหรือจุดแข็งของตัวเองที่ทำให้สามารถดำเนินชีวิตหากต้องอยู่ท่ามกลางสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องได้	1	1	1	1	
3. นักเรียนไม่สามารถบอกวิธีแก้ปัญหาหรือป้องกันตนเองจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องได้	1	1	1	1	ตัดคำว่าหรือ ป้องกันตนเองออก
4. นักเรียนบอกวิธีการพัฒนาตนเองจากเหตุการณ์ที่ปรากฏในเรื่องได้	1	1	1	1	
5. นักเรียนสามารถนำคำแนะนำจากครูหรือเพื่อนมาปรับใช้กับตนเองได้	1	1	1	1	

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ข้อเสนอแนะจาก ผู้เชี่ยวชาญ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
6. นักเรียนบอกสิ่งที่ได้เรียนรู้ จากเรื่องที่อ่านได้	1	1	1	1	
7. นักเรียนให้ความสนใจในการ แก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง เพื่อให้ดำเนินชีวิตในสถานการณ์ ต่าง ๆ ได้อย่างราบรื่น	1	1	1	1	ตัดคำว่าพัฒนา ตนเองออก
ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-Confidence) หมายถึง ความมั่นใจในความสามารถของตนเอง สามารถตัดสินใจได้อย่างแน่วแน่ และมีความคิดที่มีเหตุผล					
1. นักเรียนสามารถบอกวิธีการ แก้ปัญหาจากสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง	1	1	1	1	
2. นักเรียนสามารถตัดสินใจ แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในเรื่องได้ อย่างมั่นใจ	1	1	1	1	
3. สิ่งที่นักเรียนสะท้อนคิด ออกมาเป็นความคิดที่มีเหตุผล สามารถนำไปใช้ได้จริงกับ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง	1	1	1	1	
4. นักเรียนกล้าแสดงความ คิดเห็นหรือวิธีการแก้ไขปัญหา จากสถานการณ์ในเรื่องที่ แตกต่างจากผู้อื่น	1	1	1	1	
5. นักเรียนกล้าแสดงความ คิดเห็นและตอบคำถามจากเรื่อง ที่อ่านในชั้นเรียน	1	1	1	1	
6. ครูต้องคอยให้คำแนะนำหรือ คำปรึกษาเพื่อนำเข้าสู่วิธีการ แก้ปัญหา	1	1	1	1	

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ข้อเสนอแนะจาก ผู้เชี่ยวชาญ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
7. เมื่อวิธีการแก้ไขปัญหของ ตนเองไม่เหมือนเพื่อนส่วนใหญ่ นักเรียนมักจะเกิดความลังเล และแก้ไขคำตอบของตนเอง	1	1	1	1	เปลี่ยนจากลังเล และแก้ไขคำตอบ ของตนเองเป็น ลังเลกับคำตอบ ของตนเอง
8. นักเรียนเขียนสะท้อนคิดได้ ด้วยตนเอง	1	1	1	1	

ใบงานที่ ๑ เรื่อง ก๊วยเจียบ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในผังมโนทัศน์ตามหัวข้อที่กำหนดให้

เปรียบเทียบสาเหตุและผลของการกระทำจากตัวละครในเรื่องกับนักเรียน

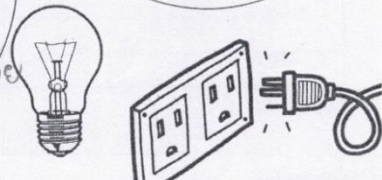
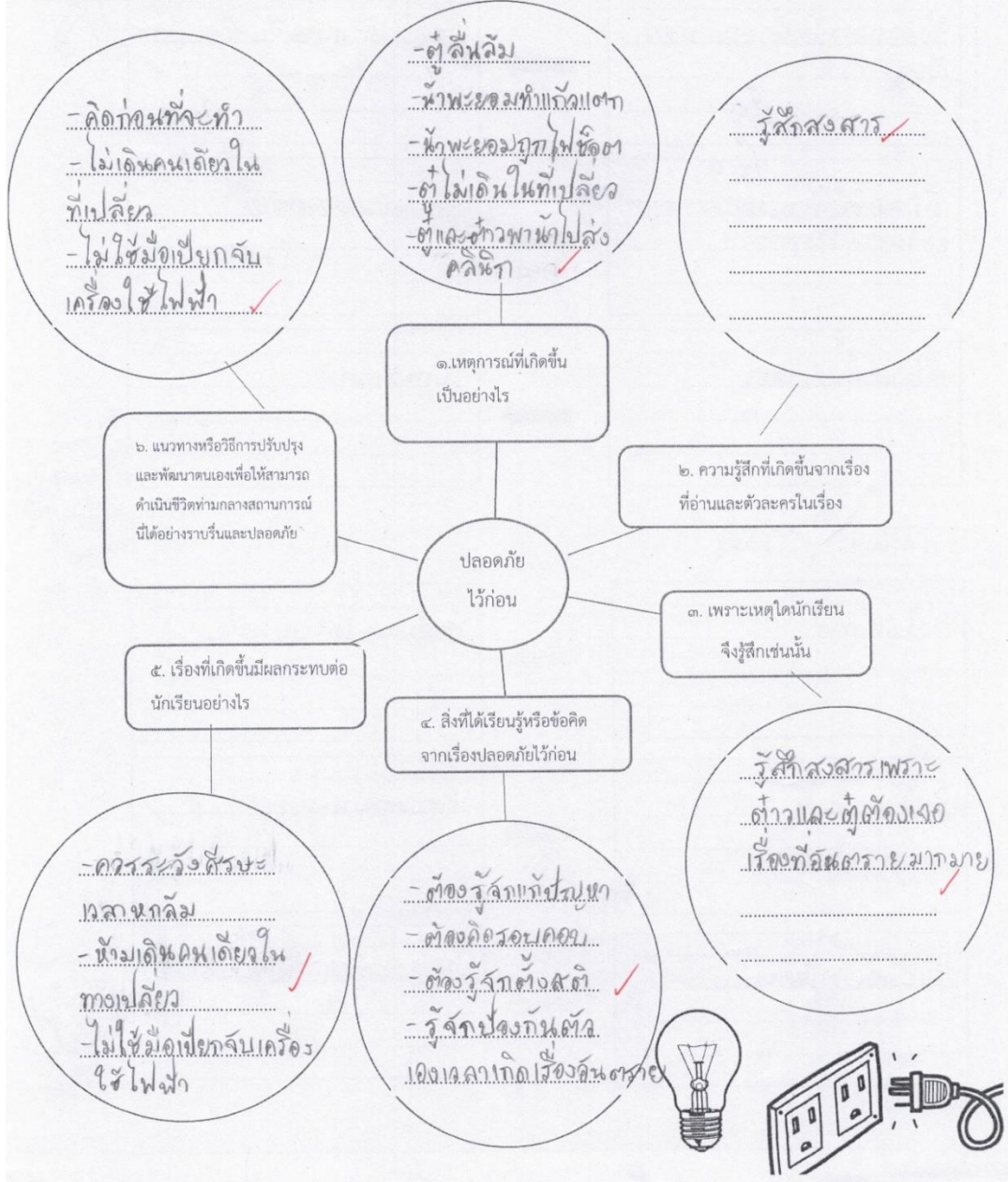
แพน	สาเหตุ	ผล
	เชื่อคนง่าย ✓	โดนหลอก ✓
	คุยกับคนแปลกหน้า ✓	โดนหลอก เสียเงิน ✓
	ไม่เชื่อฟังคำเตือนผู้ใหญ่ ✓	โดนหลอก ✓
ตัวฉันทน์	สาเหตุ	ผล
	เชื่อคนง่าย ✓	เกิดอันตรายแก่ตัวเอง ✓
	คุยกับคนแปลกหน้า ✓	โดนหลอก โดนลักพาตัว ✓
	ไม่เชื่อฟังผู้ใหญ่ ✓	ผู้ใหญ่ได้รับความเดือดร้อน เกิดอันตรายต่อตัวเราเอง ✓

ใบงานที่ ๒ เรื่อง ปลอดภัยไว้ก่อน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในผังมโนทัศน์ตามหัวข้อที่กำหนดให้

เปรียบเทียบสาเหตุและผลของการกระทำจากตัวละครในเรื่องกับนักเรียน

คู่	สาเหตุ	ผล
	วิ่งออกจากห้องน้ำขณะที่ตัวเปียก	ลื่นล้ม ได้รับบาดเจ็บ เกิดอุบัติเหตุ ✓
	ตู้มีสติช่วยนำพะยอบจากการถูกไฟช็อตได้ถูกวิธี	นำพะยอบปลอดภัย ✓
	ตู้ไม่เดินในทะเลลึก	ไม่ถูกลักพาตัว ✓
ตัวอื่น	สาเหตุ	ผล
	วิ่งไม่ดูทาง	ชนล้มและได้รับบาดเจ็บ ✓
	รับวิ่งลงบันได	เกือบตกบันได ✓
	รีบเปิดประตูในขณะที่เดินเข้า	ปัดอยู่กับเท้าและได้รับบาดเจ็บ ✓

ใบงานที่ ๕ เรื่อง เด็กโพรง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในผังมโนทัศน์ตามหัวข้อที่กำหนดให้

เปรียบเทียบสาเหตุและผลของการกระทำจากตัวละครในเรื่องกับนักเรียน

อรรถกร	สาเหตุ	ผล
	สอบตก	พูดพึมพำตัวเอง ✓
	พูดพึมพำตัวเอง	ครอบครัวไม่สบายใจ ✓
	แก๊งก์อยู่หน้ามัสยิด	เกิดร้อนทั้งบ้านเอง และครอบครัว ✓

ตัวฉิ่ง	สาเหตุ	ผล
	สอบตก	(สมัยก่อน) เสียใจ (ปัจจุบัน) ทำร้ายตนเอง ✓
	ทำร้ายตนเอง	โดดแห้ว ✓
	แก๊งก์อยู่หน้ามัสยิด	ไม่แฮปปี้ร้อน ✓

ใบงานที่ ๘ เรื่อง อยากมีเพื่อนจัง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในผังมโนทัศน์ตามหัวข้อที่กำหนดให้

อยากมีเพื่อนจัง

๑. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
เป็นอย่างไร

ไม่มีเพื่อน และโดนล้อชื่อพ่อแม่

๒. ความรู้สึกที่เกิดขึ้นจาก
เรื่องที่น่าและตัวละครในเรื่อง

รู้สึกเสียใจ และโกรธ

๓. เพราะเหตุใดนักเรียนจึง
รู้สึกเช่นนั้น

เพราะไม่พยายามที่จะมีเพื่อน
แต่กลับโวยวายเหมือน แคมป์โดน
เพื่อน ล้อชื่อพ่อแม่

๔. สิ่งที่ได้เรียนรู้หรือข้อคิด
จากเรื่องอยากมีเพื่อนจัง

ถ้าอยากมีเพื่อน ก็ควรให้ความเป็น
เพื่อนแก่เขา

๕. เรื่องที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อ
นักเรียนอย่างไร

เพื่อนเราที่ตัวไปหาเพื่อนใหม่
ที่โรงเรียนใหม่

๖. แนวทางหรือวิธีการ
ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง
เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิต
ท่ามกลางสถานการณ์นี้ได้
อย่างไรบ้างและปลอดภัย

เข้าไปพูดคุยทำความรู้จักกับ เพื่อน
แต่ถ้าเขาไม่คุยด้วย ก็ไม่ต้องไปสนใจ
เราก็คุยกับเพื่อนคนอื่น

เปรียบเทียบสาเหตุและผลของการกระทำจากตัวละครในเรื่องกับนักเรียน

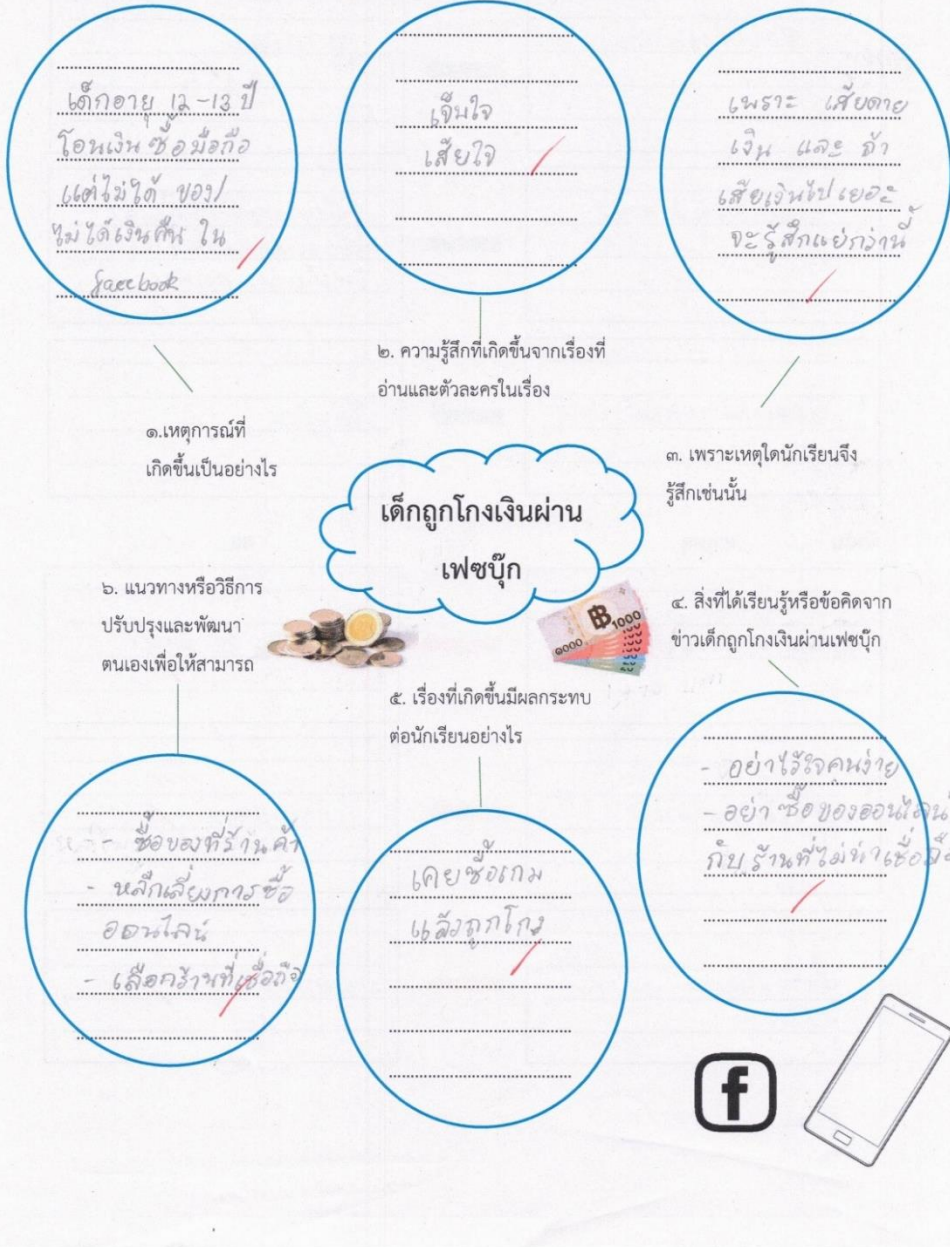
ป๋ม	สาเหตุ	ผล
	ไม่มีเพื่อน	เพื่อนไม่อยากเล่นด้วย
	ทำตัวให้สกปรก	โดนแม่ตำ
	พยายามเข้าหาเพื่อน	ไม่มีเพื่อน เพื่อนล้อและไม่สนใจ

ตัวฉัน	สาเหตุ	ผล
	คบเพื่อนดี	ไม่โดนล้อ
	พยายามเข้าหาเพื่อน	มีเพื่อน
	คบเพื่อนไม่ดี	โดนตำทุกวัน

ใบงานที่ ๙ เรื่อง เด็กถูกโกงเงินผ่านเฟซบุ๊ก

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในผังมโนทัศน์ตามหัวข้อที่กำหนดให้

เปรียบเทียบสาเหตุและผลของการกระทำจากตัวละครในเรื่องกับนักเรียน

เด็กที่ถูกโกงเงิน

สาเหตุ

ผล

ชื่อของออนไลน์

ถูกหลอก ✓

โอนเงินผู้ปกครอง

ผู้ปกครองทำร้ายตัวเอง และเงินที่โอนนั้นอาจเป็นเงินเก็บก้อนสุดท้าย ✓

ชื่อของที่ราคาต่ำกว่าปกติ

โดนโกง ✓

ตัวฉัน

สาเหตุ

ผล

พี่สาวขาดเงินในบัญชี

เสียเงิน ๒ ล้าน ✓

พ่อชื่อของออนไลน์

ได้ของปลอม ✓

ชื่อของโพเกม

ถูกหลอก ✓

ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง ตาแป๊ะซี่โก้ง

ตาแป๊ะซี่โก้ง

๑. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
เป็นอย่างไร

ตาแป๊ะขายขนมซี่โก้งทำเองทำให้
ไม่สนใจความที่ลูกค้าลัง

๒. ความรู้สึกที่เกิดขึ้นจาก
เรื่องที่ย่านและตัวละครใน
เรื่อง

ไม่ชอบตาแป๊ะ

๓. เพราะเหตุใดนักเรียนจึง
รู้สึกเช่นนั้น

เพราะไม่ชอบคนที่ใจองแต่รีบ

๔. สิ่งที่ได้เรียนรู้หรือข้อคิด
จากเรื่องตลอดยกไว้ก่อน

ไม่ซีไร่กายและต้องซื้อล้ดย

๕. เรื่องที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อ
นักเรียนอย่างไร

ได้ใจของคนที่ใจองแต่รีบ
ซื้อล้ดยให้เร็วแต่ใจองแต่รีบ

๖. แนวทางหรือวิธีการ
ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง
เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิต
ท่ามกลางสถานการณ์นี้ได้
อย่างไรราบรื่นและปลอดภัย

ซื้อของอยู่ห่างและอย่าดูสบ
กอย

เปรียบเทียบสาเหตุและผลของการกระทำจากตัวละครในเรื่องกับนักเรียน

ตาแป๊ะ

สาเหตุ

ผล

ซีโง่ง	→	โทษโง่งกลับ ✓
โกททา	→	โทษโง่ง ✓
ไซซือลัดยี่	→	ไซซือลัดยี่เรียนหนังสือ ✓

ตัวฉันทัน

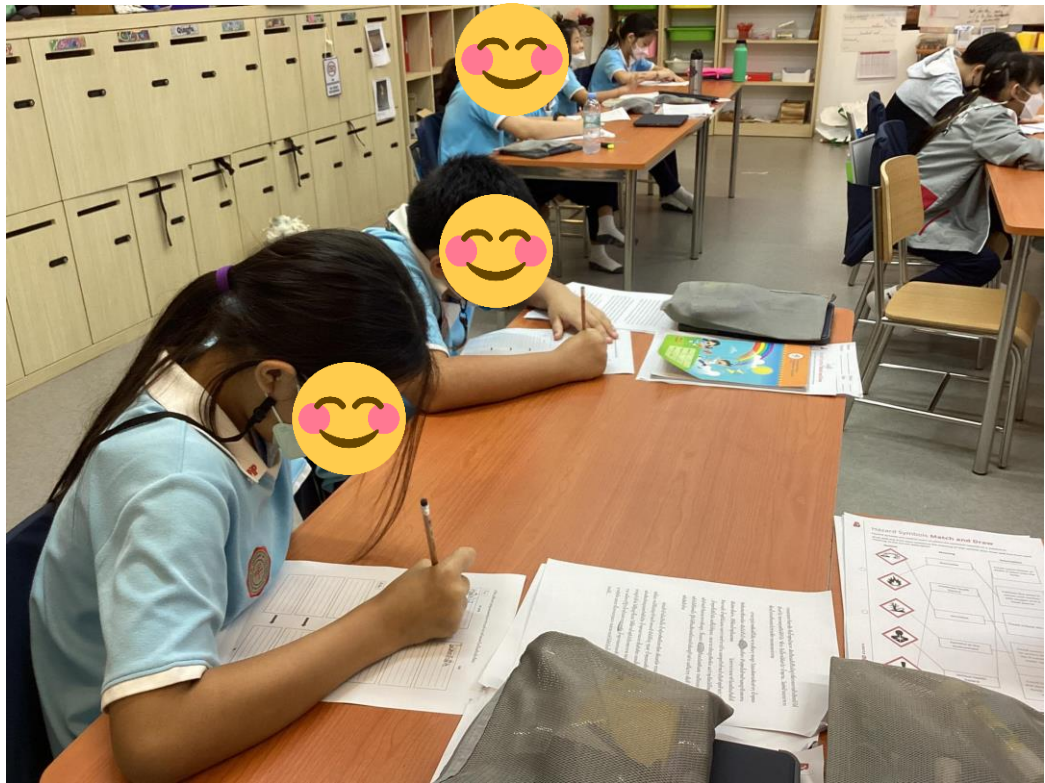
สาเหตุ

ผล

ไซซือโง่ง	→	ไซซือ ✓
ซือลัดยี่	→	คนเพื่อน ✓
ไซโกททา	→	ไซโง่งตน ✓

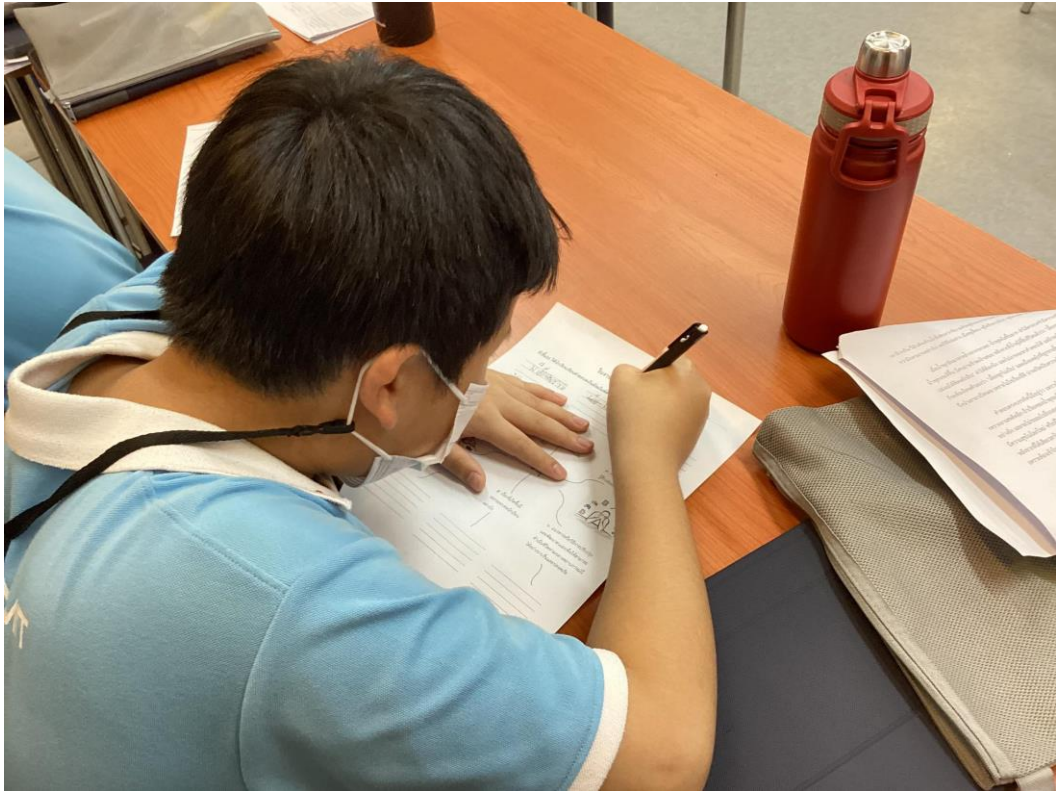

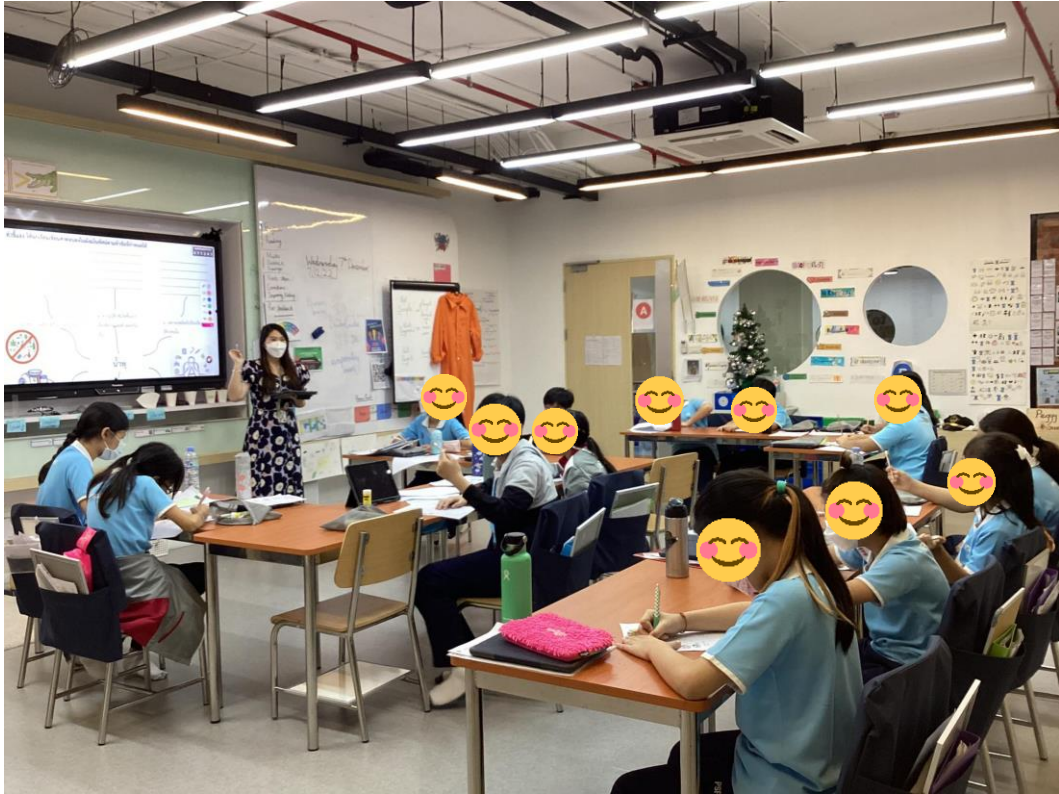

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวพัชกุล แก้วกำพลนุชิต
วัน เดือน ปี เกิด	26 กุมภาพันธ์ 2535
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	- สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาจากโรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ - สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขารัฐศาสตร์บัณฑิต สาขาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2559

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY